AR! GEN! TI! NA!

IOAN CHIRILĂ

EDITURA SPORT-TURISM

IOAN CHIRILĂ

AR-GEN-TI-NA!

Coperta: CONSTANTIN POHRIB

EDITURA SPORT – TURISM

BUCUREŞTI, 1978

I. VISUL UNEI NOPŢI DE IARNĂ

Bucureşti, 27 februarie. Glucoza se prelinge picătură cu picătură… Trebuie să stau nemişcat. Acul trebuie să rămână înfipt mereu, chiar în momentele de pauză venele nu mai suportă perforări… Aştept să se lumineze. Am fost operat ieri. Mi s-a scos o piatră cât o bilă de golf, inclusiv nervurile. Noaptea mi s-a părut fără sfârşit. Am izbutit, totuşi, să fac un calcul. Până la Mundialul din Argentina ar mai fi 94 de zile… „L-am pierdut, desigur“. Sentimentul de tristeţe creşte nu atât pentru faptul că pierd, ca reporter, „pământul făgăduinţei“, ci la gândul că am ieşit din front.

La opt a venit doctorul Gil. S-a uitat lung pe fişă. Privirea aceea de nepătruns, pe care o poţi interpreta în fel şi chip. „Cum te simţi?” „Ca sub o piatră de moară“. Doctorul a zâmbit rece: „Bărbaţii nu ştiu să sufere“. Când să plece, l-am întrebat într-o doară: „Credeţi că voi fi refăcut după vreo trei luni?” Nu mi-a răspuns. S-a oprit în faţa patului vecin. A privit pansamentul. L-a pipăit. „Dar de ce neapărat peste trei luni?” „Pentru că, ştiţi… eu… pentru că… începe Mundialul din Argentina“. Doctorul Gil s-a răsucit brusc spre patul meu, a întins autoritar braţul drept şi s-a răstit spre surori: „În cel mult jumătate de oră «Sportul» părăseşte Reanimarea şi coboară la doi, camera 21“. N-am ştiut ce să cred. „Bine, dar“… Drept răspuns, mi-a întins mâna: „Sus! Sus! Copăcel!” Am avut senzaţia că un ferăstrău îmi taie mijlocul în partea dreaptă… Dar fotoliul pe rotile a şi apărut, ca într-un spectacol Josefini. „Tovarăşe doctor… poate că…“. Mi-a tăiat vorba: „Eşti vindecat, amice!” „Aşa, deodată?” „Aşa, deodată. Numai cei teferi visează Argentina… Hai, nu pierde timpul… Cu cântec, înainte…“

Escală la Casablanca

7 martie. Mai sunt 80 de zile. Azi e zi de vizită. Prieteni. S-a ivit o variantă. E vorba de oferta unui amic din Constanţa. Fost sportiv. Lucrează la *Navrom*. Zice că s-

ar putea găsi două locuri pe un pescador românesc. (Cum s-a făcut şi pentru reporterii T.V.). Ar fi vreo 20 de zile de la Constanţa la Sao Paolo, în Brazilia. De acolo nu mai e mult până la Buenos Aires. Colegii râd. „Prea romantic. Ar fi mai bună varianta cu un ARO. Un ARO nou-nouţ. chiar din fabrică, de la Câmpulung, sub egida «Un ARO străbate lumea». Bucureşti – Buenos Aires cu un ARO… Alte zâmbete. În fond, totul pare o glumă. Bine, dar atunci ce să spunem de cei doi japonezi care, după ce au traversat Pacificul, au şi ajuns la Lima, în Peru, şi coboară acum pe versantul de est al Anzilor, peste Bolivia, spre Argentina?

Ne uităm pe hartă. Măsurăm. Ar fi Timişoara, Belgradul, Veneţia. Viraj la stânga, spre Valea Padului, adică spre Milano. *Milan – San Remo*, ca în celebra cursă ciclistă. După care ar veni Coasta de Azur, fără oprire, ca Ulise prin faţa sirenelor… Să zicem, apoi, o noapte la Barcelona… Ce-o fi făcând Cruyff? Nu mai e timp de Cruyff. Dacă am pleca în zori, am fi spre seară la Gibraltar. O mică transbordare, ca la Vadul Oii, şi Tangerul… Postul acela de radio cu muzică frumoasă… Cine trece la volan? N-are importanţă… Ne-ar trebui pneuri de rezervă. Sahara frige. Escală la Casablanca. I-am promis lui Belphegor să fotografiem restaurantul în care negrul acela cânta atât de frumos la pian… În filmul cu Ingrid Bergman. (Dacă aveţi 20 de ani, întrebaţi-l pe tata). Stai, să punem din nou rigla. Ar fi două mii de kilometri până la Dakar. Încă două zile, plus serile. (Noaptea e frig). În sfârşit, vom vedea… Ar fi extraordinar…

9 martie. Am părăsit spitalul. Am ajuns acasă. Găsesc un plic voluminos, din Argentina, cu emblema Mundialului. Îl desfac repede. Hârtii multe. Abţibilduri de toate felurile. „Gauchito“. Un formular lung, cu indigouri, pentru toate meciurile. Trebuie să optăm. Sunt 38 de jocuri. Buenos Aires, Mar del Plata, Cordoba, Rosario, Mendoza. Sunt şi distanţele. 1.000 de kilometri până la Mendoza, spre poalele Anzilor. 400 de kilometri până la Mar del Plata. De fapt, nici nu ştiu ce să pun. Normal ar fi să trag două

cruciuliţe pentru fiecare zi. Una pentru Buenos Aires, alta pentru un alt oraş. S-ar putea veni cu avionul; între meciul de la prânz şi cel din nocturnă ar fi un răgaz de patru ore. Mă stinghereşte totuşi gândul că visez la Mendoza sau la Rosario, acum când suntem abia în faza unei călătorii imaginare, undeva, spre Dakar, în ţara poetului Leopold Senghor, de unde am avea, până la urmă, doar speranţa vagă într-un vas-fantomă, un fel de „Pilgrim” din povestea căpitanului de 15 ani, care, din câte îmi amintesc, tot de la Dakar a plecat… În sfârşit, să pun nişte cruciuliţe, n-are importanţă unde. Ar fi, în primul rând, meciurile de la Buenos Aires – e şi Italia – Argentina acolo – plus o Mar del Plata pentru Brazilia – Spania şi, mai mult ca să mă aflu în treabă, un Rosario, pentru ce s-o ivi în faza a doua, a grupelor semifinale.

Poate că Thor Heyerdahl…

19 martie. Din nou în faţa hărţii. La secţia internaţională „Sportul” traversăm Oceanul în gând, ca într-un papuc zburător. C.A. râde: „Şi la Dakar?” Îi spunem că Atlanticul e cel mai îngust acolo, între Senegal şi Recife, în Brazilia: ceva mai mult de două mii de kilometri. „Şi vaporul?” Trebuie să găsim ceva. Poate chiar un pescador românesc. V.B., expert în transportul aerian şi maritim, mai oferă o soluţie: „Poate că Thor Heyerdahl e reperabil prin partea locului“. R.V. comentează cu ironie: „Aventurile submarinului Dox”. Bineînţeles că nu răspundem la provocări, dar parcă, totuşi, nu e prea simplu să cobori de la Recife spre Buenos Aires, adică de la numai paralela 8 sud la 35… Cât or fi însemnând 27 grade latitudine? Încă vreo 4 000 de kilometri. Şi încă cinci zile. Credeţi că se adună prea mulţi kilometri? Că o să ne doboare jungla Amazoanelor? Că e o nebunie? Poate… Dar ar fi tare frumos…

29 martie. Telefon de la Constanţa. Navromul precizează că între Dakar şi Recife nu sunt curse regulate.

Varianta ARO cade. Păcat. Ne şi visam într-o oază, la umbra unui palmier, undeva pe lângă Casablanca. Rămâne pentru Spania, în ‘82. O să avem şi palmieri, la Cannes, de pildă. Varianta „Pescador” rămâne în picioare. Totul e să facem fost de timp, 20 de zile *încolo*, 20 *încoace*, plus 30 *acolo*. Ar fi 70. Nu înţeleg, totuşi, cum o să fie pe vas. Atâtea zile, sub soarele Tropicelor. Ce bine ar fi să putem lucra. Să turnăm găleţi de apă pe covertă. Un pic de mişcare, cu peria de duşumea. Apropo de covertă. Îmi aduc aminte de o poveste a lui Nicolae Covaci, fratele lui Ştefan. A făcut drumul peste Ocean, cu echipa naţională, pe transatlanticul „Conte Verde“, în 1930. (Covaci a fost singurul nostru fotbalist care a jucat în trei ediţii – şi încă consecutive – ale turneelor finale Uruguay ‘30, Italia ‘34, Franţa ‘38). „Tricolorii” plecaseră de la Genova. Pe drum, au decis să se antreneze pe punte. Din păcate, în cabinele de pe punte se aflau vreo 20 de călugăriţe misionare, în drum spre America de Sud. În faţa acestui spectacol fotbalistic, domnişoarele în negru au protestat. După multe tratative, patronate de căpitanul vasului, ele au acceptat ca antrenamentele să aibă loc o dată la două zile. O altă condiţie prevedea ca băieţii să poarte neapărat trening. Fredy Fieraru, cei mai tânăr din lot, pretinde că a surprins-o într-o dimineaţă pe stareţă privind antrenamentul pe gaura cheii…

Avarul cattenaccio

2 aprilie. Mai sunt 60 de zile. Franţa – Brazilia 1 – 0, la Paris! A marcat Piatini, în minutul 87. Un deputat brazilian a prezentat o interpelare în parlament, peste ordinea de zi, pentru a cere demiterea imediată a antrenorului Claudio Coutinho. „Cine este acest domn Coutinho? – a întrebat parlamentarul. – Să vă spun eu. E un instructor de sport, fost campion de înot. Ruşine! De trei ori ruşine. În ţara lui Pelé şi Garrincha!“

Cine spunea că sportul e un regat de sine stătător, e „artă pentru artă“? Îmi aduc aminte, acum opt ani, după

eliminarea Angliei din „Mundialul” mexican, conservatorul Edward Heath, pe atunci în opoziţie, a atacat guvernul laburist al lui Harold Wilson pe tema evoluţiei slabe a fotbaliştilor din Insulă. A doua zi, în acelaşi ziar mexican, a apărut şi replica lui Harold Wilson: „Am cercetat lista jucătorilor englezi din Mexic şi am constatat că niciunul nu e membru al partidului laburist. Acuzaţia e, deci, neavenită“, – a încheiat jovialul Harold Wilson, în cel mai jovial stil Palisser. (Deşi, ca să respectăm adevărul istoric, Palisser e liberal de-al lui Gladstone).

5 aprilie. Am primit o scrisoare de la un bătrân prieten parizian. D. M., omul care se duce în fiecare duminică în Bois de Boulogne ca să asculte mai clar „duminica sportivă” bucureşteană. îmi scrie că a văzut meciul Brazilia – Franţa. „Ţii minte, atunci, la Bordeaux? Meciul România – Franţa, în februarie ‘77… M-am certat cu Ferran şi cu Réthaquer (n.r. – din conducerea revistei *France Foot-ball*). Să ştii că Franţa, dacă o să rateze „Mundialul” din Argentina, asta o să i se datoreze lui Platini. L-au umflat peste măsură. În primul rând ei doi, pentru că scriu foarte frumos şi convingător. Ţine minte ce-ţi spun: Platini e un fotbalist care joacă 3 – 4 minute pe meci. E un fel de Dumitrache. Dacă apucă să dea un gol, i se uită totul. Aşa a fost şi cu Brazilia. Pe Platini l-am făcut mare noi, românii, la Blois. Aici, francezii îi cântă osanale toată ziua. Am să regret toată viaţa că ai noştri nu merg în Argentina. S-au speriat de pomană când s-au văzut în frunte. Nu sunt de acord că am pierdut calificarea într-un sfert de oră, la Madrid. Am fost şi eu în tribună. Ne-am bătut singuri. Dar nu pentru că a lipsit Răducanu. Cred că le-a băgat cineva în cap băieţilor că spaniolii au toate atu-urile, că argentinienii îi aşteaptă cu braţele deschise. De aici şi aşezarea ciudată, în apărare, un fel de 1 – 9 – 1. Am jucat de parcă ar fi fost decis dinainte că Spania, *la madre patria*, trebuie să meargă în Argentina. Ştii ceva? Cred că Dumitru e un fel de Platini”.

12 aprilie. Brazilia a învins R.F. Germania, la Hamburg, cu 1 – 0. Acţiunile lui Coutinho cresc. Mi-a plăcut Dirceu. Rivelino mângâie mingea frumos, dar joacă fără obligaţii. Nu ţine pe nimeni. O surpriză: brazilienii au jucat mai dur decât Schön. Să fie opera instructorului de sport?

19 aprilie. Suedia – R.F. Germania 3 – 1. Acţiunile lui Coutinho scad. Nordquist, libero-ul suedez, are 36 de ani. Beckenbauer, libero-ul lui Weltmeisterschaft ‘74, a preferat să se angajeze în trupa lui „Cosmos“, care cutreieră America, precum cântăreţele din secolul trecut în jurul minelor de aur. A jucat chiar ieri, cu o echipă „celebră“, *Tusla Rougneck* (sper că am scris ortografic), probabil undeva în Alaska. Acum câteva luni, în seara aceea fără noimă a meciului nostru cu Iugoslavia, am cinat la „Minerva” cu Cesar Luis Menotti, antrenorul Argentinei, venit special la Bucureşti ca să vadă la ce se poate aştepta. (Fusese şi la Madrid, la 0 – 2-ul nostru). A fost o seară melancolică. Menotti, foarte delicat, a evitat discuţia despre 4 – 6. A vorbit doar despre jocul nostru de la Madrid: „Dacă tot ai decis să joci pe o treime de teren, de ce această treime să fie în imediata apropiere a porţii tale?” Uşor de zis! Să nu uit vorbele lui Menotti în Argentina. „Apropo – a spus Menotti spre sfârşitul mesei – cred că veniţi în Argentina“. Nu ştiu ce m-a făcut să răspund cu o siguranţă întru nimic justificată: „O, desigur… Jucătorii trec, cronicarii rămân“. A venit apoi vorba despre Beckenbauer, despre Pelé, despre Cosmos. „Am jucat cu Pelé la Santos. L-am admirat enorm pe Beckenbauer. Probabil că sunt cei mai mari jucători din istoria fotbalului. Dar îl voi stima întotdeauna, ca om, pe Di Stefano“. Argentinianul spusese totul…

6 mai. O veste deloc aşteptată: Cruyff şi-a anunţat retragerea din fotbal. Care să fie cauza? La numai 31 de ani. E greu de înţeles. Poate că socrul său, un mare negustor în lumea fotbalului, care deţine un fel de monopol

pe piaţa jucătorilor… Alţii vorbesc despre intervenţia voluntară a soţiei, care nu mai admite un cantonament de 40 de zile, cât cere „Mundialul“. A mai fost vorba şi de o fotografie „ilegală“: Johann, înconjurat de câteva *girls* în *bikini*, care ar fi provocat mânia tinerei Hera din Olanda.

Ce-ar fi, totuşi, ca Johann Cruyff să-şi fi dat seama că nu mai poate duce ritmul echipei olandeze?

7 mai. Schön ar vrea să-l aducă pe Beckenbauer în lot. Dar patronii lui Cosmos îşi cunosc meseria. Cer federaţiei vest-germane aproape o treime din preţul transferului. Tratativele sunt complicate. Nici echipa campioană mondială nu vede cu ochi prea buni reintegrarea „căutătorului de aur“. Schön renunţă. Poate că e şi el obosit.

Ştie foarte bine că în ziua de 25 iunie, cel mai târziu, va ieşi la pensie. Îi ajunge. „Dar ce facem până atunci?” Echipa nu mai are comandant. Franz privea totul de sus, cu binoclul. Cine să-i ia locul? Bonhof e prea impulsiv. Vogts e mereu pripit. Cum să faci comandant dintr-un jucător pe care coechipierii l-au numit „fox-terrier“, şi asta nu numai pentru asemănarea cu căţelul de rasă al durduliilor fräulein de pe Königsallee sau din Marienplatz?

10 mai. Liverpool a câştigat finala Cupei campionilor. A marcat scoţianul Dalglish (min. 65), cu o fentă demnă de Pelé. În echipa Scoţiei, care se pregăteşte pentru „Mundial“, figurează 15 nume de mare circulaţie în prima ligă engleză. E greu de imaginat cum cei 15 scoţieni, care abia au încheiat cel mai lung campionat din lume, vor urca, fără vacanţă, în avionul pentru Buenos Aires. Ca să nu mai vorbim de Dalglish, de la Liverpool, care, ca şi Souness, va pleca direct la aeroport. Cu soţia se va întâlni, probabil, în hol. Dar ghetele? Ah, da, ghetele, care sunt încă pline de noroiul Wembley-ului. Noroc că e vreme de iarnă în Argentina.

11 mai. Polonia – Sochaux 0 – 1, la Plock. Asta ce-o

mai fi însemnând?

12 mai. Scoţia – Anglia 0 – 1. Trufia Albionului, care vrea să conteste „Mundialul“. În fond, Anglia a pierdut Argentina nu pentru că i-ar fi inferioară Italiei (0 – 2 la Roma, 2 – 0 la Londra), ci pentru că a marcat mai puţine goluri Finlandei şi Luxemburgului. Cu alte cuvinte, avarul *cattenaccio*, sistemul lui 0 – 0, a fost mai productiv decât risipitoarea „ofensivă fără răgaz, britanică“. Ce vrea să spună acest paradox? Probabil că etichetele în fotbal sunt doar opera noastră, a cronicarilor.

Într-o seară de mai, la Zagreb

În luna asta se împlineşte un an de la victoria României asupra Iugoslaviei, la Zagreb. Ce noapte frumoasă! Echipa s-a întors acasă la numai trei ore după fluierul final. Ca într-un film documentar bine decupat. A fost lume multă la aeroport. *Argentina era a noastră*. De un singur lucru îmi era teamă de… şansa „tricolorilor” în primul sfert de oră, când Katalinski şi Suriak au fost la un pas de 2 – 0. Până la urmă, acest sfert de oră a chomat, în compensaţie, un altul, care a început să bată la Madrid, peste cinci luni, când Leal a pornit spre poarta prea liniştitului Cristian. Am citit acum câteva zile în revista „Mondial” un reportaj despre Katalinski. Joacă încă la Nice, pe Coasta de Azur. Dar nu-i mai merge jocul. E doar umbra fundaşului de fier care a eliminat singur Spania lui Kubala, cu patru ani în urmă, în meciul de baraj pentru Weltmeisterschaft. „Vreau să mă întorc acasă, la Sarajevo. Aici mă simt singur. Nimic nu mai merge. Pentru mine, totul a început să se destrame într-o seară de mai, la Zagreb, când am ratat un gol mare şi l-am scăpat apoi pe Dudu Georgescu. Altfel s-ar fi aşezat toate dacă…“

16 mai. Covaci s-a hotărât: nu mai pleacă la Buenos Aires. „La ce bun? Ce să învăţ? Acum am nevoie de puţină linişte. Să fac un pic de ordine. Să găsesc firul pierdut. Să

vedem de ce am câştigat la Zagreb, unde aveam şanse puţine, şi de ce am pierdut la Bucureşti, unde, aveam toate şansele. La Buenos Aires aş fi doar un subiect de atracţie pentru reporterii T.V. şi Radio. Nu-mi surâde deloc treaba asta".

18 mai. Mai sunt vreo 13 zile. Cel mult. Pluta de papirus a lui Thor Heyerdahl nu mai poate fi interceptată. Pluteşte, împinsă de vântul alizeelor. Varianta ARO a căzut şi ea. A mai rămas avionul, peste Atlantic.

Salutări lui Hidalgo

26 mai. Vestea cea mare a venit. Ziarul nostru, „Sportul", a văzut că „A treia oară Atlanticul" e o formă de obsesie a doi cronicari. Plecăm!

28 mai. Otopeni. A venit şi Covaci, ca să ne ureze drum bun. „E chiar definitiv, *Pişti?*" „Da. Ar însemna să zâmbesc ca la fotograf. Salutări lui Hidalgo. E şi ceva din munca mea în calificarea Franţei. Mie mi-a lipsit, din păcate, un sfert de oră. Drum bun. Lasă, că mai vorbim noi".

...Parisul. Acum un an eram cu echipa, în drum spre Bordeaux. Senzaţia de singurătate e prezentă. Îmbarcare în autobuz, pentru staţia „Invalides". E o după-amiază de duminică, când Parisul pare un oraş de provincie. Nimeni nu răspunde la telefon. Găsesc un hotel lângă staţia Porte d'Auteuil. E lângă Roland Garros. Mâine începe turneul jubiliar: a 50-a ediţie. Din „Figaro" aflu că Virginia Ruzici a fost în finală la Roma. Deschid televizorul. Roland Garros! Mari figuri de câştigători se succed pe generic, ca în prologul telecinematecii noastre. Tresar, revăzându-l pe Ilie Năstase. Apoi, un moment de antrenament. Stan Smith. *O, tempora!* Rubrica sport continuă cu fotbalul. *Mult* Platini. Platini cu mama, Platini cu soţia. Platini în mijlocul copiilor de pe stradă. Îmi aduc aminte că în ziua nunţii lui Platini fotoreporterii s-au căţărat până pe spirala

care urcă spre balconul predicatorului numai şi numai de dragul textului foto: „Platini remplit même les eglises“[1]. Ce să mai aştepte acest băiat de 23 de ani căruia Phillippe de Toumon i-a şi scris biografia romanţată.

Buenos dias, senor

29 mai. Îi telefonez lui Ţiriac. L-am trezit din somn. „Nu face nimic. Da, am câştigat la dublu. A trebuit să plec la miezul nopţii de la München. Hai să ne vedem la zece şi jumătate, la Roland Garros, la intrarea jucătorilor…” Urc spre Roland Garros. Pe toate gardurile, un mare afiş al revistei „l’Express“, cu portretul imens al lui Villas. La zece şi jumătate, niciun minut în plus sau în minus, Ion mă bate pe umăr „Buenas dias, senor“, şi îmi întinde o invitaţie: „Cu asta poţi rămâne până seara, dacă vrei. La ce oră ai avionul?” Intrăm. Pe aleile de la Roland Garros, Ţiriac se simte ca peştele în apă. Dă autografe. Se opreşte în faţa standului ADIDAS. Ridică 20 de rachete. Se întreţine cu Barthes. Se salută cu Cliff Richey, care a şi început încălzirea. Aruncă o privire pe Central: „Nu e rău chilianul”. (n.a. – Gildenmeister). Comandă mingi pentru antrenamentul care va începe peste o oră. Răspunde unui reporter spaniol. Se uită pe tablou, ca să vadă cu cine cade Virginia Ruzici. Se opreşte instinctiv, ca să audă ce se spune la megafon: „Monsieur Ţiriac au téléphone… A la cabine 6“. Revine: „A telefonat Romero, de la Buenos Aires“. Ne oprim, în sfârşit, la bar. „Ce zici de Ruzici?” Ţiriac parcă a aşteptat întrebarea: „Poate mai mult. Dar iroseşte numeroase mingi“. „Cum adică?“. „Nu joacă procentual. Astăzi sportul nu mai e ce a fost. Fiecare performer e o structură. Cu un backhand de 95% să zicem, cu un forehand de 78%, de pildă, cu un topspin de 36, dacă vrei să ai un joc rentabil, trebuie să renunţi la fantezia combinării loviturilor, pentru că atunci media scade. Dacă vrei să ai succes, calculează-ţi probabilităţile. Borg e un

[1] Platini umple până şi bisericile.

calculator care nu-şi permite nicio abatere. Ai văzut cum îl denumeşte Judith Elian? «Iceborg». Villas ‘77 a fost cam acelaşi lucru. Acum, însă, poetul din el… în sfârşit“. „Bine, dar asta-i moartea sportului!” „Acum o sută de ani, tenisul era, cum spunea nu mai ştiu cine, un dans melancolic la ceaiul de la ora 5. Acum, dacă prinzi un microfon pe pieptul unui jucător, auzi cam ce se aude la barajul de la Porţile de Fier“. „De ce?” „Pentru că în loc de ceai se bea Coca-Cola, şi nu oricum; neapărat în bătaia camerelor de luat vederi. Dacă Borg sau Villas au câştigat, camera îi caută; dacă nu, îi aşteaptă în mod fatal tenisul de la ora 5“. „Fotbalul, totuşi, deocamdată“. „Şi fotbalul a intrat în calculator. Ai să-ţi dai seama de asta în Argentina. Am văzut la T.V. meciul de la Hamburg, R.F. Germania – Brazilia. Pentru mine a fost totul clar. Antrenorul brazilian şi-a spus: «Ne lipsesc faulturile europene. Măriţi cu 20 la sută numărul faulturilor»”. „Şi Năstase?” „Năstase a fost un moment de derută pentru computer. „Programul” lui Năstase n-a putut fi prins uşor în cartele. Adversarii, furaţi deseori, uitau să perforeze. Năstase n-a jucat niciodată procentual. Dar pentru că a inventat mereu, mingile lui, chiar cele de 10 la sută, au dat foc tribunelor, pentru că erau mereu noi. Nu văd să se ivească în Argentina un nou Năstase, care să încerce să scoată fotbalul din cartele“. „Ce perspective are Ruzici?” „Dacă îşi întăreşte serviciul cu aproximativ 15%, o să joace de la egal la egal cu Evert, cu Navratilova, cu Goolagong“. „Tot procente, deci“. „Vrând, nevrând“. Ţiriac se uită la ceas: „Şi acum, te rog să mă ierţi. Drum bun. Dă-i un telefon lui Romero. E secretarul lui Villas. Scrie numărul. Are biroul în plin centru. Pe Callae, la 846. Dacă ajungi la Mar del Plata, să ştii că e oraşul lui Villas, aşa cum Oneştiul e oraşul Nadiei. Nu uita: pronunţă Ghijermo Vijas; dacă pronunţi Vijas, eşti omul lor. Doi de l se citesc j. Ţii minte? Mi-ai arătat un afiş după Mexic: „Dumitrache se llama Florea“. Argentinienii spun „se jama“… Ce păcat de Dumitrache. Putea să se bată cu computerul. Cum s-a bătut şi Ilie. Până la urmă, însă, matematica e mai tare. Am plecat! Să ştii că eu merg

cu Olanda! Încă ceva: Nu te urca la volan la Buenos Aires. N-au prioritate de dreapta. E ca la Istanbul: care apucă primul. Rareori vezi maşină nelovită. Te las!“

Vacanţă la Saint Tropez

…S-a făcut 6. Am întârziat. Fuga la hotel. E un hotel cu nume celebru, „Poussin”, dar scara nu e deloc imperială şi valiza se coboară greu. Televizorul! L-am lăsat aprins. Iarăşi Platini! Iar Roland Garros! Newcombe suferă în faţa lui Fibak. Ultimul buletin de ştiri: „Echipa Franţei a asistat ieri la un meci de antrenament al squadrei azzurra, în compania unei echipe de divizia B, „Italia deportivo“, pe „Bombonnera“, la Boca Juniors. Italienii au jucat foarte slab. Artemio Franchi, preşedintele U.E.F.A., prezent la meci, a declarat că meciul a fost lamentabil, că Italia a jucat mai slab decât cu Iugoslavia, la 0 – 0, dacă aşa ceva e posibil. „Singurul jucător coerent şi constant a fost Causio, care n-a atins nicio minge în tot cursul celor 90 de minute“. Glumeţ, signor Franchi. Închid televizorul. Sunt cam necăjit. Eu merg cu Italia!

…Cobor iute în staţia *Porte d’Auteuil*. Trebuie să mă grăbesc. Valiza e grea. Pentru o lună. E trecut de 7. În tunelul metroului, lume puţină. Un bărbat înalt, distins, cântă la flaut melodii preclasice. Îmi aminteşte puţin de nebunul care traversa Varşovia, cântând la ocarină, prin canalul deversor, în filmul „Canalul“. Un trecător aruncă o monedă galbenă de 10 sau 20 de franci pe o bucată de postav negru, cu un gest degajat, de jucător care mizează la zaruri. Flautistul continuă să cânte, imperturbabil, pe fondul unui afiş imens, care te invită să-ţi petreci vacanţa la Saint Tropez. Pe bucata de postav negru, monezile par o colecţie de numismat…

Schimb la staţia *La Motte Picquet*. A treia e *Invalides*. Am ajuns. Altă coborâre, la subsol, spre peronul autobuzelor de Orly. E trecut de 8. Sunt singur în autobuz. Nu e nimeni. „Când plecăm?” Şoferul răspunde calm: „8 heures et quinze”. La 22 e decolarea. Până la Orly e mult.

Urcă un algerian. Asta mă bucură. Măreşte şansele plecării. La exact 8 şi 15 şoferul strânge uşile. Suntem doar trei într-un „Chausson” imens. Algerianul, un bătrânel uscăţiv, cu pielea arsă, văzând eticheta cu „Mundial Prensa” de pe valiză, intră în vorbă: „O să ajungeţi şi la Rosario?” „Poate. Nu ştiu încă. Dar de ce?” „Dacă o să ajungeţi, o să vedeţi un jucător mai bun decât Platini”. „Cine?” „Dhiab, un tunisian. Poartă 10 pe spate. Ca şi Platini. Joacă vineri cu Mexicul”. „Dar Platini o să poarte 14“. „În echipa Franţei e 10“. Şoferul goneşte cu mare viteză. Îl întreb pe algerian: „Cine va câştiga Mundialul?” „Nu ştiu. Şi nici nu mă frământă. Brazilia, cu sau fără titlu, este şi va fi întotdeauna cea mai bună echipă”.

…Orly. Un imens *D.C. 10* ne aşteaptă. De aici, din holul fără sfârşit, îţi e greu să crezi că acest „vapor” imens ar putea să-şi ia vreodată zborul, dar decolarea e ca şi imperceptibilă, dacă n-ar fi şocul roţilor care reintră în burta rechinului.

Particip – pentru a câta oară? – la pantomima luptei împotriva rechinilor, în cazul unei prăbuşiri a avionului. Fetele mimează „tehnologia“, zâmbind pasagerilor. Textul, rostit la megafon, e însoţit de mişcări graţioase, dar efectul psihologic negativ nu poate fi atenuat. La încheierea prezentării îi spun stewardesei: „Probabil că urmăriţi să ne micşoraţi, cu orice preţ, pofta de mâncare“. Îmi răspunde, zâmbind: „Urmărim doar reducerea raţiei alimentare a rechinilor”. Umorul braziliencei (avionul aparţine companiei braziliene „Varig“) deconectează câteva fotolii. Încerc o a doua întrebare: „Vă place meseria, domnişoară?” „Înainte de decolare aş prefera să fiu ţesătoare. După aterizare, sunt încântată de meseria mea“. „Şi programul?” „Te obişnuieşti. Acum lucrez până la Rio de Janeiro. Acolo ne schimbă. Rămânem peste noapte. Zborul continuă spre Santiago, via Buenos Aires. Mâine seara avionul se întoarce. Urcăm din nou la Rio, schimbându-i pe cei care au făcut ruta Rio – Santiago – Rio“. Deci, o zi la Rio, o noapte pe Atlantic, o zi la Paris,

din nou pe Atlantic, iarăşi Rio. „Te obişnuieşti. Te obişnuieşti“... „Aţi condus echipa Franţei la Buenos Aires?“. „Nu. Francezii s-au dus cu *Concorde*. Gomă mare. Dar, vorba unui coleg de-al nostru, «cine ajunge mai repede, pleacă mai repede»”. Felicia râde şi dispare printre fotolii, ca să ne aducă ziarele.

...Să vedem, acum, mai întâi, ce fac francezii care au călătorit cu *Concorde*. Gerard Ernault ţine jurnalul „cocoşilor Galici“. Italienii şi francezii stau în acelaşi loc, la Hindu Club, 60 de kilometri de Buenos Aires. Mijlocaşul Michel se plânge de camere: sunt prea mici. Reporterul Christian Vella îl întreabă pe Hidalgo: „Nu e oare penibil să vă întâlniţi mereu cu italienii în cadrul aceluiaşi hotel?” Hidalgo răspunde: „Va fi şi mai penibil să-i întâlnim 90 de minute, în cadrul aceluiaşi teren, la Mar del Plata, vineri 2 iunie”.

Comentatorii italieni, mai puţin susceptibili, au realizat, pentru Italia, o premieră T.V. de mare efect. Platini şi Paolo Rossi în faţa „camerelor“. „Reporterul” Rossi a pus întrebări care i-au surprins până şi pe exigenţii comentatori italieni. Platini a răspuns... italieneşte, pentru că ştie limba. Cum de a ajuns la Nancy acest fost italian despre care se spune că în ‘79 va juca la Inter?

La revedere, Herr Happel

Ce se întâmplă în celelalte grupe?

Scoţienii, au sosit vineri 28 şi au liber complet până luni. Mare figură acest antrenor Ally McLeod, poreclit Muhammad Ali, pentru declaraţiile sale întotdeauna teribiliste.

...Van Hanegem n-a venit în Argentina, deşi era în lotul de 22. Înainte de plecarea spre Buenos Aires, antrenorul Happel i-a spus: „Eşti în lot, bineînţeles, dar nu garantez că vei fi titular“. La care Van Hanegem s-a ridicat şi a spus: „Aufwiedersehen, herr Happel“. Acest mândru refuz confirmă, de fapt, forţa echipei olandeze.

...Schon e circumspect, ca întotdeauna: „Va fi foarte

greu să ajungem printre primii patru. Dacă se va întâmpla să fie aşa, înseamnă că vom fi reuşit o bună performanţă”.

Dar despre toate acestea vom mai avea, desigur, prilejul să vorbim. Deocamdată, să ne legăm centurile. Se apropie Lisabona. „Vaporul” coboară treptat. Vom face o escală de o oră… Am fost la Lisabona, acum 10 ani, cu echipa noastră naţională. Era primul nostru joc pentru Mexic. Un joc pierdut cu 0 – 3. Dar a fost o foarte frumoasă înfrângere. O înfrângere binevenită, cum rareori se întâmplă, care a dat uitării o echipă şi a făcut să se ivească alta. Mai erau doar 80 de zile până la noaptea de pe Wembley…

Încerc să găsesc prin hublou statuia aceea imensă de pe malul Atlanticului. Statuia navigatorilor. Acum 10 ani ploua în rafale pe ţărmul Lisabonei. Stropii grei loveau în grupul imens al mateloţilor necunoscuţi, un fel de grup Laokoon, care se eliberează de odgoanele malului, scrutând un orizont invizibil din pricina ploii. Acum, în avion, înainte de plecare, la gândul că urmează traversarea, încerci un tulbure sentiment de nelinişte. Atunci, în faţa statuii mateloţilor lui Columb sau Magellan, am simţit o ciudată atracţie spre pâcla din zare. Aş fi urcat bucuros chiar şi pe o goeletă cu pânze. Dar au trecut, de atunci, 10 ani…

Rio de Janeiro

30 mai, pentru că a trecut un ceas după miezul nopţii. Plecăm. Urmează Rio, fără escală. Ne aşteaptă un drum de aproape 10 ore. Vaporul plutitor se agită. Stewardesele mişună cu febrilitate. E un amestec de grabă profesională şi nervozitate omenească. Sulurile albe ale ecranelor cad. Începe filmul. Dar e un film vechi: „Dantelăreasa“. Să luăm, deci, o cască, pentru radio. Emite D.C. 10. Sunt 12 canale, reglabile cu un mic rotor fixat pe mânerul din dreapta al fotoliului. Cu 50 de ani în urmă, Lindbergh traversa Atlanticul în premieră, pe un biplan fragil, ascultându-şi doar motanul care îi torcea în

poală…

Felicia a adus pături şi pernuţe. „Vaporul” se pregăteşte de culcare. Canalele lovesc timpanele cu muzică de jazz. Nesfârşite variaţiuni pe tema „Delirium tremens“. Surpriză: canalul 12 transmite muzică simfonică. O caldă voce de crainic îl recomandă pe Georg Telleman. Sonată pentru flaut şi clavecin. Electronica sfârşitului nostru de secol a reuşit miracolul: zgomotul reactoarelor – anulat de sunetul delicat al flautului.

Cât o fi ora? Nu mai ştie nimeni. Acasă e două noaptea. La Buenos Aires e încă „ieri“, ora 21,00. Aici, cine ştie? Jos e oceanul, tăiat de linia abstractă a meridianului. Care meridian? Poate meridianul insulei Sfânta Elena, pierdută undeva sub botul gros al Africii. Cred că e miezul nopţii la Sfânta Elena… „Vaporul” doarme. Din când în când, o luminiţă se aprinde. Felicia ne roagă să tragem jaluzeaua hubloului. Nu înţelegem motivul. Aş fi preferat să caut Crucea sudului, pentru că se apropie Ecuadorul. Eugen Barbu, care şade în dreapta, lângă hublou, citeşte mereu. A renunţat la Mircea Horia Simionescu, l-a luat pe Petru Comarnescu. Are casca la urechi. Nu mă aude. Mă apropii de pagină. „Privelişti americane“. Pe fondul sonatei pentru flaut şi clavecin. Felicia revine grăbită: „Vă rugăm să vă legaţi centurile. Ne aşteaptă o zonă de turbulenţă. Pe ecranul din faţă apare fatidicul „Fasten belts“, legaţi-vă centurile”. Sonata pentru flaut şi clavecin nu ştie ce înseamnă asta…

Kempes, Bertoni, Passarella…

…Vreau să mă ridic, să beau ceva. Încerc să trec spre micul bar. Renunţ. Pe culoarul rezervat trecerilor, trei copii negri dorm în coşuleţe, la picioarele mamelor lor. Întreg avionul doarme. Probabil că dorm şi piloţii: e greu să-ţi închipui că în programul cibernetic al zborului nu e prevăzută şi o astfel de posibilitate… Dar a venit momentul să lucrez puţin. Caut în vraful de ziare. Găsesc un France *Foot-ball*. Revista cu avancronică. Sunt prezentate cele 16

echipe. Ca întotdeauna, francezii se pricep să aleagă titlurile. Iar vechea lor pasiune pentru caii de curse îi obligă să dea şi cotele favoriţilor în acest Mundial. Nu sunteţi curioşi? Cu ocazia asta, ne-am reaminti şi cele patru grupe. Aşadar,

Grupa I

ARGENTINA şi rolul imens al publicului. Cotă de calificare pentru turul II: 80%. Antrenor: Menotti – 39 de ani. Deziderat: *„Victoria pe care o aşteaptă un popor întreg“*. Jucători cheie: Kempes, Bertoni, Passarella.

ITALIA, un cattenaccio mai suplu. Cotă: 40%. Antrenor: Bearzot – 52 de ani. *„Sper să ajungem în turul II şi să ne clasăm în primii patru“*. Jucători cheie: Bettega, Antognoni, Tardelli.

UNGARIA, o anume reînnoire. Cotă: 40%. Antrenor: Baroti – 63 de ani. *„Să trecem de turul I“*. Jucători cheie: Töröcsik, Nyilasi, Varadi.

FRANŢA sau încrederea regăsită. Cotă: 40%. Antrenor: Hidalgo – 44 de ani. *„Să trecem de turul I, după care totul este posibil“*. Jucători cheie: Platini, Trésor, Guillou.

Observaţii? 1) Cota prea mare acordată Argentinei. (Sau e un mod de a sublinia avantajul terenului?) 2) Absenţa lui Causio. 3) Să-i adăugăm, din proprie iniţiativă, un 10% Italiei, din surplusul Argentinei. (Chiar dacă acest adaos este superfluu, dv. fiind convinşi, desigur, că acest jurnal se rebate la maşină după terminarea Mundialului).

Grupa II

R.F. GERMANIA sau şarpele îndoielii. Cotă 90%, în ciuda îndoielii. Antrenor Schön – 60 de ani. *„Vreau să ajungem în primii patru şi să câştigăm, eventual, titlul”*. Jucători cheie: Bonhof, Vogts, Sepp Maier. Deci, resturile Marii Armade. Asta spune, de asemenea, totul…

POLONIA, flori de toamnă. Titlul cel mai sugestiv.

Cota: 75%. Antrenor: Gmoch – 39 de ani. *„Să păstrăm prestigiul anului 1974“*. Jucători cheie: Deyna, Lato, Lubanski.

MEXIC – paşaport pentru cei tineri. Cota: 20%. *„Să batem Polonia şi să jucăm în turul II“*. Antrenor: Roca – 47 de ani. Jucători cheie: Cuellar, Rangel şi mezinul Sanchez, care nu are încă 20 de ani.

TUNISIA – croială europeană. Cota: 15%. Antrenor: Chetali – 43 de ani. *„Să depăşim cea mai bună performanţă africană“*. Jucători cheie: Temine, Tarak, Kaabi. „Unde este Dhiab?“

Cote fireşti. Perechea R.F. Germania – Polonia, cu 165 de puncte din 200, nu face decât să confirme ideea că aceste două echipe europene au rezervate locurile pentru semifinale, ceea ce pare a fi de neînţeles într-un turneu final. (Cineva avea să spună mai târziu că R.F. Germania şi Polonia s-au calificai în turul II la *goalhavelange*, preşedintele F.I.F.A. fiind cel care a menţinut formula.)

Grupa III

BRAZILIA, moştenire dificilă. Cota: 80%. Antrenor: Coutinho – 40 de ani. *„Vreau să conduc Brazilia la cel de-al patrulea titlu“*. Jucători cheie: Rivelino, Zico, Cerezo.

SPANIA, un blindaj întărit. Cota: 60%. Antrenor: Kubala – 50 de ani. *„Să trecem de primul tur şi să ajungem în primii patru“*. Jucători cheie: Pirri, Juanito, Leal.

SUEDIA, eteriza reînviere. Cota: 30%. Antrenor Eriksson – 56 de ani. *„Să ne calificăm pentru turul II, împreună cu Brazilia“*. Jucători cheie: Linderoth, Hellström, Edström.

AUSTRIA, să uităm noaptea. (Sau, o sugestie de titlu în stil franţuzesc: „O atât de lungă absenţă”). Cotă 30%. Antrenor: Sennekovitch – 44 de ani. *„Să jucăm în turul II, în dauna Spaniei şi Suediei“*. Jucători cheie: Krankl, Prohaszka, Pezzey.

Suntem, în general, de acord. Poate că Brazilia are o cotă prea mare. Austria – prea mică. Krankl este golgeterul

Europei. Austria a eliminat R.D. Germană.

Grupa IV

OLANDA, sau siguranţa celor puternici. Cotă 95%. Antrenor: Happel – 55 de ani. *„Vrem să câştigăm Mundialul”*. Jucători cheie: Rensenbrink, Krol, Neeskens.

SCOŢIA, sau dorul de revanşă. Cotă 80%. Antrenor: McLeod – 45 de ani. *„Vrem să câştigăm titlul, deoarece locul II nu ne interesează deloc“*. Jucători cheie: Dalglish, Don Masson, McQueen.

PERU, au cuvântul bătrânii. Cotă: 15%. Antrenor: Calderon – 46 de ani. *„Vrem să producem cea mai mare surpriză posibilă“*. Jucători cheie: Cubillas, Sotil, Chumpitaz.

IRAN, strapontina gloriei. Cotă 10%. Antrenor Mohadjerani – 40 de ani. *„Vrem să ne calificăm în turul II, în dauna Scoţiei”*. Jucători cheie: Parvin, Ghassimpour, Kazerani.

După cum vedeţi, în această grupă, antrenorul Scoţiei îşi face numărul, refuzând locul II.

…Deci, două grupe ca şi jucate (2+4), alte două „pe viaţă şi pe moarte”. Trebuie să admitem că formula este cel puţin ciudată. În fond, de ce nu s-a procedat altfel? Ar fi existat nenumărate variante mai bune. De ce în locul capilor de serie, care au stârnit discuţii, nu s-a recurs la principiul ultimului în serie: *Peru, Tunisia, Mexic, Iran*. În timp ce pentru alegerea capilor valorici a trebuit să se recurgă la detaşări artificiale, într-un grup de 10 echipe egale, niciuna din echipele mai puţin cotate – cele de mai sus – nu au mai mult de 20%. Aşadar, patru capi de serie minori, plus tragerea la sorţi „din căciulă“, fără premise şi drepturi câştigate… Şi-acum, pentru că avem puţin timp, vă propun să facem şi nişte bileţele. Să le împăturim şi să tragem primele trei echipe pentru Peru, trei pentru Tunisia etc. etc. Ce v-a ieşit? Tragerea subsemnatului este următoarea:

Grupa 1 Grupa II Grupa III Grupa IV
Peru Tunisia Mexic Iran
Brazilia Polonia Olanda R. F. Germania
Franţa Suedia Spania Italia
Austria Argentina Ungaria Scoţia

Vă rog să recunoaşteţi că ar fi mult mai echitabil. Nu e nevoie să facem eforturi pentru a ne da seama că grupele sunt mai echilibrate. Şi a fost – să nu uităm – un simplu joc de bileţele, într-un avion somnolent, la ora trei noaptea (ora de acasă, bineînţeles). De fapt, nici nu mai ştim cât avem de zburat până la Rio. Şi e foarte bine. Cele mai liniştite momente în avion sunt cele în care ai impresia că „vaporul" stă pe loc, undeva, pe un aeroport de escală. Mai e şi Pablo Casals (Eugen Barbu îmi face semn să pun casca la urechi), care cântă o sonată pentru violoncel şi pian, ceea ce te face sa uiţi încă o dată că te afli la 11.000 de metri deasupra Oceanului Atlantic.

...Rio de Janeiro. Ceasul aeroportului arată 8 dimineaţa. (Acasă e trecut de amiază.) Nori groşi, negri, plutesc deasupra golfului din Rio. Muntele de zahăr se sustrage privirilor. Lipsesc, surprinzător, culorile. Se respiră greu. Umezeala e foarte mare. Aşteptăm. A trecut aproape o oră. Facem joncţiunea cu Cristian Ţopescu, venit prin Frankfurt. Ne spune rezultatele etapei de duminică. Discutăm despre şansele ieşenilor. E cam neplăcut gândul că în drum spre campionatul mondial lucrul cel mai important este de a şti dacă Beldeanu şi compania au sau nu vreun motiv să bată Constanţa la Craiova, dar asta e situaţia. Probabil că din acest motiv (sau şi din acest motiv), „tricolorii" nu sunt acum la Buenos Aires sau la Mar del Plata.

II. BUENOS AIRES

...Buenos Aires! Am ajuns. Întreg avionul aplaudă. E frig. Termometrul indică 4 grade. La două ore de aici, la

Rio, nu puteai respira. Ni se spune că astăzi e cea mai joasă temperatură din acest an. Fete frumoase ne oferă insigne cu emblema „Mundialului“: În partea de jos a insignei descoperim binecunoscutele litere roşii Coca-Cola. Cel mai productiv suc de plante din istoria omenirii e necruţător când e vorba de reclamă. Aeroportul e în refacere. Vântul suflă prin zidurile netencuite.

…Ne îndreptăm spre centrul cultural San Martin, pe strada Sarmiento. O coadă lungă, de aproximativ 300 de persoane, aşteaptă să obţină cartea de acreditare. O surpriză cam neplăcută, după 14 ore de zbor. Facem comparaţii. La Ciudad de Mexico, în 1970, operaţiunea a durat 10 minute. La Frankfurt, în 1974, doar minutul în care robotul a făcut fotografia color. Avansăm greu. Se întunecă. E abia 6, dar e iarnă. Doar două ghişee eliberează cartea de acreditare şi biletele pentru primul tur. Grupul, obosit, se agită, devenind zgomotos. Apare directorul centrului de presă. Un canadian îl întreabă pe un ton calm: „Hallo, *chief*, sunteţi ziarist?” Surprins, directorul răspunde afirmativ. Canadianul insistă: „Nu se vede!” Directorul păleşte: „Cum adică?!” Canadianul, o namilă de om, continuă impasibil: „Dacă aţi fi ziarist, aţi înţelege că nu-i uşor să te pregăteşti de scris după 15 – 30 de ore de zbor, plus coada pe care domnia voastră ne-o oferiţi în loc de Wellcome“. Directorul devine mânios: „Şi ce vrei să fac?” Canadianul râde, privind oarecum provocator grupul: „Să pui încă două fete la ghişeu. Adică să descoperi America!” Directorul pleacă furios, fără să răspundă, dar în mai puţin de cinci minute alte două ghişee se deschid. Grupul care se micşorează văzând cu ochii scandează vesel: „Ca-na-da! Ca-na-da!” Canadianul, plin de sine, primind aplauzele cu braţele sus, se numeşte George Young şi reprezintă un post de radio din Toronto.

Cine este Paolo Rossi?

…În sfârşit, suntem acreditaţi. Cu alte cuvinte, avem

dreptul să intrăm, între altele, în sala de presă. În faţa uşii, fete foarte tinere ne verifică discret identitatea, confruntând fotografia proaspăt făcută cu originalul cam răvăşit după noaptea foarte lungă petrecută deasupra Atlanticului.

Iată şi sala cea mare. Şi zumzetul atât de plăcut al maşinilor de scris „Olympia“, nou-nouţe. Sunt vreo 500. Cronicarii lucrează, concentraţi. Unii stau cu degetele arătătoare în poziţie de aşteptare, ca păsările de pradă, deasupra claviaturii, gata de atac, dar ezită. Picioarele trepidează ca la şahiştii în criză de timp. *Prensa*, cum spun argentinienii, e divizată. În acest moment lucrează în primul rând cronicarii din stânga meridianului Greenwich. Ceilalţi, printre care şi noi, vor bate „grosul” mâine dimineaţă, deoarece acum e miezul nopţii acasă şi suntem în faza calandrelor, când cartonul ia forma plumbului şi coboară spre maşini. Cel mai puţin grăbit e George Young, insurgentul, care nu are probleme de telex. Va mai sta vreo două ore – ne spune – până va vorbi în direct, pentru Toronto. Acum e în faza documentării. Răsfoieşte ziarele, cu gesturi plictisite, înconjură cu cercuri pasajele care îl interesează, întreabă de una, de alta…

Cei mai volubili sunt, ca întotdeauna, italienii. Şi-au isprăvit articolele şi stau la taifas, ca în faţa cafenelelor siciliene. La ordinea zilei, victoria obţinută de ei asupra antrenorului Bearzot. „Bătrânul” voia să înceapă cu Graziani „vârf” („Catastrofa” – observă Ezio di Cesari), dar cronicarii au organizat imediat un referendum. Din cei 30 care şi-au depus buletinele, 28 l-au cerut pe Paolo Rossi. („Ce importanţă are că e de la Lanerossi? Şi juventistul Bettega îl preferă pe Paolino“). Bearzot a cedat, astfel că Rossi va juca împotriva Franţei.

Dar cine e, la urma urmelor, Rossi? Victor Sinet, corsicanul de la l’Équipe, care stă mai mult în grupul italienilor decât în cel al colegilor săi francezi („sunt mai aproape de Sardinia sau de Roma decât de Strasbourg“), încearcă să-mi explice: „Rossi e toată nebunia fotbalului italian. Lanerossi Vicenza a plătit cinci miliarde de lire ca

să-l poată reţine. Cifra e fantastică. Un delir. Mai ales că cluburile italiene nu stau deloc pe roze. Chiar şi cele mai mari. În semn de protest, Franco Carraro, preşedintele Ligii profesioniste, a demisionat. Ştii cât înseamnă 5 miliarde de lire? De trei ori transferul lui Cruyff de la Ajax la Barcelona. Paolo n-a împlinit încă 22 de ani. A fost juniorul lui Juventus. Dar a avut ghinion. La 17 ani a făcut o primă operaţie de menisc. La 18 – pe a doua. I s-a pus şi un menise de plastic. Atunci a fost împrumutat lui Como. A stat un an. Era un fel de invalid. Como n-a avut ce face cu el şi l-a cedat la Vicenza, în Divizia B, fără să ia un ban. A scăpat de piatra din casă. De fapt, dădea… nimic. Şi Rossi a început să joace. În chiar primul an, Lanerossi a ajuns în A. Atunci Paolo şi-a dat complet drumul. Rossi de la Lanerossi a devenit golgoterul Italiei – *capocanonniere* – cu 28 de goluri, o cifră ca pe vremea lui Piola. Acum vine nebunia. Juventus, care şi-a păstrat dreptul de coproprietate cu Lanerossi asupra lui Paolo, a oferit 450 milioane de lire pentru a rămâne singur stăpân. Atunci a intervenit Farina, preşedintele lui Lanerossi. A făcut o criză de orgoliu şi a pus jos cele cinci miliarde, ca să nu mai existe discuţii: „Am vândut de pomană atâţia jucători tineri, încât… Pentru Rossi, însă, veto!” Şi Juventus, cel mai mare club al peninsulei, a rămas uluit, cedând.

Ce mult costă un impuls!

…Maşina de imprimat Xerox lucrează din plin. Fetele aduc mereu ultimele noutăţi pe buletine. Totul vine în şase limbi: spaniolă, portugheză, engleză, italiană, germană, franceză. Mâine se anunţă o conferinţă de presă la cantonamentul austriac, 60 de kilometri de Buenos Aires, adică la Moreno. Autobuzul e anunţat pentru 8,30. Mă gândcsc că ar trebui să scriu 80 de rânduri chiar acum… E plăcut să lucrezi direct la telex. Clapa e mai moale decât la maşina de scris. Dar n-ai voie să greşeşti. Rectificarea înseamnă încă un rând de impulsuri. Şi impulsurile costă. La telex se plătesc şi pauzele, deoarece clapa apăsată la

Buenos Aires ridică pârghia la Bucureşti… A mai venit o foaie de la Xerox. Iată un buletin interesant. Golurile marcate în turneele finale. Le mai ţineţi minte? Hai să ne documentăm împreună:

1930 – 70 (în 18 meciuri) media: 3,88
1934 – 70 (în 17 meciuri) media: 4,11
1938 – 84 (în 18 meciuri) media: 4,66
1950 – 88 (în 22 meciuri) media: 4,00
1954 – 140 (în 26 meciuri) media: 5,38
1958 – 126 (în 35 meciuri) media: 3,60
1962 – 89 (în 32 meciuri) media: 2,78
1966 – 89 (în 32 meciuri) media: 2,78
1970 – 95 (în 32 meciuri) media: 2,96
1974 – 97 (în 38 meciuri) media: 2,55

Un tabel de două ori interesant. Şi un paradox. Cea mai spectaculoasă scădere, de la 5,38 la 3,60, între Berna şi Stockholm, vizează conştiinţa Braziliei, marea campioană a atacului, în anul apariţiei lui Pelé! Atunci, în 1958, Brazilia l-a retras pe halful Orlando lângă stoperul Bellini. Vă mai amintiţi echipa? Gilmar – Djalma Santos, Bellini, Orlando, Nilton Santos – Zito, Didi – Garrincha, Vava, Pelé, Zagallo. De fapt, Zagallo juca half, dar europenii şi-au dat seama de asta abia după vreo patru ani, după ce şi-au strangulat mijlocul cu numai doi oameni…

Între Benetti şi Platini

Jacques Ferran, care tocmai s-a ridicat de la masa de scris, îmi arată „son papier“, adică articolul abia terminat. (Nimeni nu rezistă plăcerii de a fi citit în avanpremieră). Ferran a scris o avancronică a „Mundialului“. În mod firesc, în prim plan se află Franţa, care întâlneşte vineri (azi e încă marţi, 30 mai) Italia. Mă opresc asupra unui pasaj: „Echipa Franţei abordează această competiţie mondială la capătul celei mai strălucite serii din istoria sa. Ea a căpătat de mai mulţi ani un calm olimpian, o hotărâre

deosebită şi are resurse fizice, morale şi tehnice care-i permit să nu mai sufere prea mult în întâlnirile pe care le dispută. În fiecare joc ea demonstrează ceva, găseşte întotdeauna o paradă, o replică. De ce ar pierde subit aceste calităţi? De ce ar uita subit ceea ce a învăţat pe parcursul mai multor jocuri? Noi nu-i cerem echipei Franţei să câştige Cupa Mondială – ar fi o absurditate – noi nu-i cerem nici măcar să fie la Buenos Aires la 24 sau la 25 iunie. Credem însă, că ea este capabilă să pună la încercare pe oricine, să nu treacă neobservată, indiferent dacă joacă împotriva Italiei, Argentinei sau Ungariei. Michel Hidalgo, ca şi noi, socoteşte că ar trebui să se producă un cutremur de pământ pentru a împiedica astăzi calificarea Argentinei. Dar mai rămâne un loc, pe care-l revendică în mod egal italienii, francezii şi ungurii. A obţine acest loc ar fi o mare performanţă. Franţa, care a redescoperit fotbalul şi care îl explorează cu o pasiune şi cu o vehemenţă de care ne temem uneori, trebuie să accepte ideea că nu poţi câştiga întotdeauna. Fotbalul se va instala cu adevărat la noi abia după ce vom accepta ideea eşecului".

Di Cesari mă vede citind. Zâmbeşte. Italienii se tachinează în general cu francezii. „Tot n-aveţi nicio şansă contra Italiei". Ferran îl priveşte intrigat: „De ce eşti atât de sigur?" „Pentru că n-aţi câştigat niciodată, din 1920, în faţa Italiei."

Aţi văzut şi dv., pasajul lui Ferran e frumos scris, dar, până la urmă, nu reuşim să aflăm ce-i cu Franţa. Pe de o parte ni se spune că echipa lui Platini are un moment unic în istoria sa. Apoi intervine brusc surdina: o eventuală calificare în turul II ar fi o mare performanţă. Între timp am aflat de la Di Cesari un fapt concret: Franţa n-a învins Italia de aproape 60 de ani. Deci, acesta ar fi obstacolul psihic de trecut şi, mai ales, de explicat. Dar, printr-o cristiană mai elegantă decât un „parcurs" Ingemar Stenmark, Ferran ne spune că Franţa – *exact* Franţa care n-a câştigat de aproape 60 de ani în faţa Italiei – ar trebui să înveţe să piardă, pentru că numai atunci fotbalul

francez va putea merge cu adevărat înainte. În sfârşit… Cam aceasta este, de fapt, diferenţa de stil dintre cronicarii francezi şi cei italieni. Francezii construiesc în abstract. Italienii au întotdeauna repere concrete. O cifră, o coincidenţă, un nume. Italianul e mai tranşant. Francezul face slalomuri printre variante, atingând toate porţile, fără să doboare vreuna. Ca şi în joc, dealtfel. Diferenţa este ca de la Benetti la Platini. Forţa şi abilitatea. Vom vedea vineri, de la Mar del Plata, pe ecranul color instalat în sala F (Va trebui să găsim tichete, pentru că locurile sunt limitate).

31 mai, pentru că iarăşi e trecut de miezul nopţii. Somnul nu vine, în ciuda oboselii. Fetele de la standul de reclamă „Café do Brasil, café del Mundial" ne-au oferit prea multe ceşcuţe… Ieşim în grup. Miguel Vidal de la „AS" din Madrid spune că Jacek Gmoch, succesorul lui Gorski, după ce s-a certat cu cronicarii în primele zile, a revenit la sentimente mai bune cu o uşurinţă demnă de… Juanito. Dar că a rămas tot un copil teribil, declarând: „Pe mine nu mă interesează jocul. Mă interesează rezultatul". Să spui asta în Argentina?! Da, hotărât lucru. Kazimierz Gorski era, cum spune John Freeman de la Reuter, un *gentleman*.

„Ziua când visul devine realitate"

E destul de frig. Un mare panou electric, instalat în vârful unui building, pe strada Carlos Pellegrini, marchează ora şi temperatura. E trecut de unu. Sunt 6 grade plus. O pâclă deasă pluteşte deasupra oraşului. Înseamnă că vântul bate dinspre estuarul La Plata. Vârful obeliscului de la încrucişarea 9 Julio – Corrientes, acest Tour Eiffel argentinian, nu se mai zăreşte. E o noapte liniştită. Nu am impresia că mă aflu într-un oraş care va suna mâine ora Mundialului. Poate pentru că, întotdeauna, Mundialul se asociază cu căldura verii şi cu amintirea Mexicului.

Aştept autobuzul 105. „Ciento cerro cinco”. (Stau la vreo 20 de minute de centru, pe o stradă fără sfârşit Diaz Velez, la 5516.) Şoferii opresc la cerere. Străzile sunt pline, în ciuda orei târzii, dar atmosfera Mundialului se lasă aşteptată. Deşi mâine e „ziua în care visul devine realitate”, cum scria astăzi în „La Nación”. Acum 48 de ani, dincolo de estuar, la Montevideo, Argentina a jucat prima şi ultima ei finală într-un campionat mondial, cu Uruguay, pierzând cu 2 – 4. Conducătorul expediţiei româneşti la prima ediţie a Mundialului, Octav Luchide, spunea încă acum un an că finala de la Montevideo a fost cel mai frumos şi mai rapid joc de fotbal la care a asistat vreodată, deşi s-au schimbat atâtea (e adevărat) mai ales în zona cifrelor şi literelor, în materie de tactică. De atunci, pe parcursul a cinci decenii, Argentina a devenit celebră prin jocul ei lent, cu ornamente de virtuozitate calmă, duse până la exces…

Am ajuns. Deschid aparatul de radio. „*Transmite* Buenos Aires“. Vocea crainicei rosteşte clar cuvântul „transmite“, ca la radio Bucureşti. Acasă e aproape 7 dimineaţa…

Pachetul de Kent

…Mergem la Moreno, să-i vedem pe austrieci. Drumul e lung. Mult beton la ieşirea din Buenos Aires. Şosele suspendate, blocuri în construcţie. Apoi, obişnuitele suburbii (care te fac să uiţi că ai fost într-un mare oraş), dominate de panourile cu Coca-Cola, Fanta, Benzina Esso, adică „tigrul ascuns în motorul dv.“, şi multe alte subiecte de reclamă. Deasupra unei căsuţe, se înalţă un imens panou metalic – vreo 7 – 8 metri înălţime – reprezentând un pachet de „Kent“, cu două ţigări proiectate în afară, ca două coşuri de pachebot. Căsuţa suportă destul de greu pachetul de „Kent“… Pe ultimii kilometri, când şoseaua scapă din autostradă, e parcă mai mult aer. Iarba e verde, în ciuda iernii. Drumul seamănă cu partea dinspre Siliştea Snagovului, care duce spre baza sportivă, unde ne-am

întâlnit de atâtea ori cu echipa noastră naţională…

Austriecii sunt pe gazon. Se joacă, în aşteptarea antrenorilor. Sunt constituiţi în grupuri. Se pasează în cerc. Încercările de intercepţie ale celui din mijloc sunt însoţite de hohotele celor de pe perimetru. Iată-l şi pe Sennekovitch. E încruntat. Nu prea seamănă cu vesela sa echipă. Îl căutăm pe Krankl. Iată-l şi pe golgeterul Europei. Un flăcău înalt, cu spatele lat, uşor adus, ca de boxer în gardă. De la primele mişcări se vede că baza e piciorul stâng. Îi place driblingul. Relaxarea se poate citi pe chipul lui, deşi meciul cu Spania e numai peste două zile. Krankl e nebărbierit cam de multişor. Vechea „specialitate" a fotbaliştilor… Începe antrenamentul. Conduce secundul. 22 de jucători, cu 22 de mingi. Deşi e un antrenament fizic, mai muit o înviorare, niciun jucător nu se desparte vreo clipă de minge. Mai mult, programul se încheie cu numere de jonglerie, aparent fără nicio legătură cu jocul, „dar trebuie să simţi mereu mingea", cum spune Sennekovitch.

Anunţata conferinţă de presă are două reprize. Prima e rezervată cronicarilor austrieci. A doua – celor străini. Brian Glanville comentează, şoptind: „Cred că normal ar fi fost invers". Reuşim, totuşi, să pătrundem în holul conferinţei austriece. Nimic interesant. Cronicarii „ziarelor de dimineaţă" pun întrebări de rutină. Culoarea tricourilor, dacă există cineva accidentat… De fapt, ei ştiu totul despre echipă. Sennekovitch ştie şi el că „presarii" cam ştiu totul. Repriza austriacă durează puţin. Toată lumea e grăbită. Vienezii ştiu că li se va oferi un cocktail. Începe repriza pentru „restul lumii". O întrebare banală – „ce spuneţi că se va întâmpla în jocul cu Spania?" – primeşte un răspuns interesant: „Într-un campionat mondial, primul meci e totul. Ai câştigat? Mergi înainte. Ai pierdut? Poţi să-ţi faci valizele, deoarece ai să joci numai alte două jocuri. Sigur că nu e cazul în grupele II şi IV, unde Schön sau Happel pot să-şi permită liniştiţi luxul să piardă primul joc. În grupa noastră, în schimb, ca şi în cea a Italiei, dacă ai făcut un joc egal, începi să umbli pe sârmă. Dacă ai pierdut, adio. Iată de ce vom juca la câştig, indiferent de

raportul de forţe care va apărea pe teren“. Şi Sennekovitch, care seamănă uimitor cu actorul nostru Dorin Dron, se ridică, oarecum plin de sine, adică săltându-şi cureaua, semn că nu mai are timp de *palabras*.

Ieşim. Cronicarii austrieci s-au „topit” spre vila austriacă. Îl prindem, în compensaţie, pe Krankl, care tocmai revine de pe teren, jucând mingea în vârful degetului. E încercuit imediat. Zâmbeşte stingherit. Face semn cu ambele mâini: e la dispoziţie. Se scuză pentru faptul că e în picioarele goale, dar „în fotbal, lucrul cel mai frumos e să dai gol şi să umbli în iarbă, după antrenament, în picioarele goale“. Conferinţa de presă Krankl se declanşează imediat. „Cum ţi se pare Mundialul?” „Deocamdată e frumos. De poimâine, însă… Mie o să-mi fie cel mai greu. Fiind foarte neinspirat cu câştigarea titlului de golgeter al Europei, o să am mereu o pază dublă. Probabil că ar fi trebuit să fac şi ceva haltere“. „De ce?” „Ca să pot căra câte doi în spate“. „Se aude că vei juca în Spania, la toamnă“. „Aud şi eu, dar nu ştiu nimic sigur. Mi-a venit ceva la ureche, în legătură cu Valencia. Dar acolo joacă Kempes. Cred că depinde de ce o să fac poimâine împotriva Spaniei“. Şi Krankl porneşte agale, printr-un tunel umbros, spre vilă. E fulgerat de blitzurile numeroşilor fotoreporteri, care îl urmăresc cu insistenţă, strigându-l, pentru a-l vedea întorcându-se, ceea ce înseamnă surprinderea imaginii spontane mult dorite…

Urcăm în autobuz. Aşteptăm cam de multişor sfârşitul *bruderschaft*-ului austriac. Într-un târziu, cronicarii lui Sennekovitch se întorc agale. Au o veselie zgomotoasă. Pornim. Un cronicar american de origine greacă îşi desface aparatul de fotografiat pentru a scoate filmul. Stupoare. A lucrat în gol. Aparatul n-avea film. E foarte enervat. În timp ce vorbea cu Krankl, un coleg l-a fotografiat de mai multe ori. (Amândoi lucrează pentru un ziar grecesc, „Proini“, adică „Dimineaţa“, care apare la New York). Enervarea omului creşte. „Interviul e ratat“. „De ce?” – îndrăznesc să întreb. „Pentru că cititorii de la „Proini” nu te cred dacă nu eşti fotografiat cu omul despre

care le vorbeşti“. Oricât ar părea de ciudat, temerile cititorilor nu mi se par o absurditate. Îmi aduc aminte, în 1975, la Madrid, imediat după jocul Spania – România, încheiat cu 1 – 1, un cronicar spaniol de la masa presei ne-a rugat să-i dăm o carte de vizită. I-am dat-o. La fel au făcut şi ceilalţi trei trimişi români, printre care şi Cristian Ţopescu, care tocmai cobora treptele dinspre cabina de transmisie. A doua zi, pe o jumătate de pagină, au apărut în ziarul „Marca” patru declaraţii ample ale „trimişilor speciali români” pe marginea meciului de pe Santiago Bernabcu. Stupoarea noastră s-a mai atenuat în avion, când fotbaliştii noştri s-au văzut – toţi! – cu declaraţii într-un alt ziar, deşi singurii chestionaţi după joc au fost Cheran şi Iordănescu.

Când am ajuns la „Prensa“, reporterul de la „Proini” a avut un moment de inspiraţie; s-a apropiat de un fotoreporter olandez şi i-a spus direct: „Am impresia că în timp ce vorbeam cu Krankl aţi făcut câteva fotografii. Eu le-am ratat pe ale melc. Puteţi să faceţi una în care apar şi eu, alături de Krankl?” Olandezul n-a stat pe gânduri: „Daca vă găsesc pe film, o fac. Când vă trebuie?” „Mâine, la 10” „O.K”. Am urcat în sala maşinilor de scris. În drum, am luat copia de telex transmisă dimineaţa. Am păstrat-o…

Mundialul fără Cruyff şi Beckenbauer

Transmite I. Ch… titlu – MUNDIALUL FĂRĂ CRUYFF ŞI BECKENBAUER. Pentru „Sportul” din 1 iunie. Buenos Aires, 31 (prin telex).

„La ora când apar aceste rânduri, la Buenos Aires e încă noapte, paginatorii ziarelor continuă să lucreze, dar pentru Argentina şi pentru întreaga Americă Latină ediţia a XI-a a marelui duel fotbalistic America – Europa a şi început. Capitala Argentinei trăieşte în stilul său personal apropierea startului de astăzi, pe care îl va da arbitrul brazilian Arnaldo Coelho (n.r. – pând la urmă avea să fie argentinianul A. Coerezza), cel chemat să oficieze în meciul de deschidere dintre R.F. Germania şi Polonia,

adică dintre medaliile de aur şi cele de bronz de la „Weltmeisterschaft!74“... În legătură cu apropiatul eveniment, discuţiile comentatorilor de fotbal se duc în jurul absenţei jucătorilor de mare valoare şi renume mondial cum ar fi Pelé, Beckenbauer, Cruyff sau Jairzinho. În lipsa unor asemenea vedete, ziariştii prezenţi aici se străduiesc să lanseze alţi candidaţi la celebritate în lumea balonului rotund, nume ca Rensenbrink sau Platini având deja o largă circulaţie. Rămâne de văzut dacă aceştia sau alţii vor reuşi să facă saltul necesar de pe gazonul alb cu litere negre pe cel verde cu linii albe.

Cine sunt favoriţii? În selecţia mare a presei mondiale intră echipele Braziliei şi Argentinei – pe de o parte, R.F. Germania şi Olandei – pe de altă parte. Calculul nu e prea savant, deoarece se referă strict la cei trei stâlpi ai societăţii fotbalistice, plus Argentina, echipa gazdă. Se mai consideră că echipa Franţei „este periculoasă“. Ca şi Italia, dealtfel, echipă pentru care există multe simpatii. În Argentina, la o populaţie de 25 de milioane de locuitori, se numără peste 10 milioane de italieni, cei mai mulţi concentraţi la Buenos Aires. (Restul populaţiei este alcătuit din aproximativ 5 milioane de spanioli, plus alte câteva milioane reprezentate de germani, englezi etc. Aborigenii sunt destul de puţin numeroşi, dar şi-au lăsat amprenta fizionomică pe descendenţii imigranţilor europeni din secolul trecut). Speranţele „azzurrilor” se îndreaptă spre noul centru atacant Rossi, căruia îi revine rolul să suplinească declinul lui Graziani. În ceea ce priveşte Scoţia şi Suedia, reprezentantele nordului îndepărtat, care se află la paralela opusă celei a Patagoniei argentiniene, părerile sunt împărţite. Ambele echipe se simt oarecum în vilegiatură, iarna la Buenos Aires fiind o adevărată primăvară pentru Bo Larsson sau pentru Morgan. Scoţienii şi-au permis chiar luxul unei prelungite refaceri după zborul cu avionul, ei având 48 de ore „în toată libertatea“. Aceste 48 de ore s-au încheiat cu un cocktail care s-a prelungit până la ora 3 noaptea. Antrenorul lor, un optimist prin excelenţă, susţine că nu a

fost nicio dramă, pentru că la ora respectivă era 8 dimineaţa în Scoţia.

În meciul de debut din această seară, de pe stadionul River Plate, care va fi precedat de obişnuita festivitate de deschidere, se vor înfrunta echipa întinerită a lui Helmuth Schön cu bătrânii lui Gorski, antrenorul din 1974; bătrâni la care foarte tânărul Gmoch nu a putut să renunţe din cauza eternelor dificultăţi care intervin, indiferent de meridian, în momentul în care se pune problema despărţirilor. Comentatorii văd favorită echipa R.F. Germania, cu toate că antrenorul ei, sceptic şi circumspect ca întotdeauna, declară aici ca echipa lui nu răspunde încă la comenzi, ceea ce l-ar face să se mulţumească deocamdată cu un meci egal.

Antrenorii celor două echipe nu au comunicat încă formaţiile, care pot fi totuşi conturate, pe baza surselor vest-germane şi poloneze. În echipa campioană mondială nu vor lipsi bătrânii Maier, Vogts, Flohe, nu va lipsi nici tânărul nici bătrânul Bonhof, nu va lipsi, din câte se aude, nici foarte tânărul Hansi Müller, un favorit al lui Schön. În echipa Poloniei, care păstrează amintirea neplăcută a „duelului lacustru” susţinut cu R.F. Germania, acum patru ani, la Frankfurt pe Main, vor figura portarul Tomaszewski (care a apărat atunci un penalty), Deyna, Lubanski şi alţi tinerei de peste 30 de ani. Rămâne de văzut dacă experienţa consacraţilor fotbalişti polonezi va fi suficientă pentru a contracara tinereţea unor proaspeţi titulari în echipa R.F. Germania.

O veste de ultimă oră şi care interesează pe iubitorii fotbalului din ţara noastră. Arbitrul român Nicolae Rainea a fost desemnat să conducă partida Franţa – Italia, din grupa I, meci care se va juca vineri 2 iunie, la Mar del Plata”.

„Gazonul din faţa casei mele”

…Şi acum, pentru că multe din maşinile de scris din sala presei sunt libere, am să încerc să completez această

avancronică. Cine ştie, poate că într-o zi o să apară şi aceste rânduri, într-o carte despre Campionatul Mondial?!

Deci, R.F. Germania se prezintă, în fond, cu o altă echipă, deşi mai păstrează câteva nume. Adevărul este că R.F. Germania nu se mai bazează pe Bayern München. Marea echipă din sud şi-a încheiat ciclul. Acum patru ani, în Weltmeisterschaft, naţionala lui Schon avea nu mai puţin de 8 jucători de la Bayern: Sepp Maier, Schwarzenbeck, Breitner, Beckenbauer, Roth, Kappelmann, Hoeness, Gerd Müller. Bayern era o maşină de fotbal. Vă aduceţi aminte acea rejucare cu Atletico Madrid, încheiată cu 4 – 0?

Ieri, la Cordoba, a avut loc o conferinţă asemănătoare cu aceea la care am fost invitaţi astăzi, la Moreno. Textul conferinţei de presă a şi apărut pe „Xerox“. Nu-mi rămâne decât să-l transcriu, pentru că merită. Spune Schön: „Am citit cu plăcere, într-un ziar argentinian, că începând din anul 1964, de când sunt la conducerea naţionalei de fotbal, am obţinut 88 de victorii, 24 rezultate de egalitate şi am pierdut de 21 de ori. E un gest plin de atenţie din partea calculatorului, şi, bineînţeles, din partea celui care l-a acţionat. Dar, aş vrea să vă spun, acum, când mă mai despart 25 de zile de momentul retragerii… şi ar fi bine să fie 25… dacă nu jucăm finala din 25 şi nici finala mică din 24, aş mai avea doar 20 de zile… Dar să lăsăm asta. Ce vroiam să vă spun? A, da! Cred că despre Helmuth Schön s-ar fi vorbit foarte puţin sau poate chiar deloc dacă el n-ar fi avut şansa de a lucra ca antrenor într-o epocă în care au apărut jucători ca Beckenbauer, Gerd Müller, Netzer sau Overath. Vă rog să reţineţi că întotdeauna marii jucători fac marile echipe”.

Cronicarii au aplaudat şi au întrebat apoi dacă această hotărâre e definitivă. Schön a răspuns „Da. E definitivă. E momentul să tund şi eu puţin gazonul în faţa casei mele. Soţia mea, Anneliese, aşteaptă această retragere mai de mult. Ei nu-i place deloc munca mea. Spune că e muncă de Sisif. Motiv pentru care nu urmăreşte niciodată meciurile la televizor şi închide

întotdeauna radioul când aude vocea unui crainic de fotbal. Uneori citeşte rezultatele în ziar. Asta e tot".

Stimaţi cititori, e foarte frumos şi emoţionant (chiar) ceea ce spune Helmuth Schön, dar trebuie să admitem că această stare de melancolie crepusculară nu poate influenţa în bine o echipă, mai ales când această echipă a simţit pe tricou cravaşa lui Sepp cel mare (Herberger), a lui Helmuth cel tânăr (Schön) şi mai ales a „husarului" Franz (Beckenbauer).

Cât priveşte Polonia, aici lucurile stau oarecum la fel ca în „Livada cu vişini". (Spectacolul se joacă chiar în aceste zile, la Buenos Aires). Echipa lui Deyna a îmbătrânit şi ea. E adevărat, a renunţat la Gorski şi a încercat o transfuzie de sânge tânăr, angajându-l ca antrenor pe Gmoch, care are numai 39 de ani. Mă întreb însă dacă Gmoch are ascendentul necesar faţă de Deyna, de pildă, alături de care a jucat la Legia, fără să fi atins vreodată valoarea lui Kazimierz al doilea.

Mâine, 1 iunie, se joacă o „deschidere" fără prea multe elanuri. Vor fi faţă în faţă două echipe care au şi trecut examenul pentru treapta a doua, înainte de a-l fi… dat. Exact ca actorii angajaţi dinainte şi care se prezintă de formă la concurs. Tunisia şi Mexicul vor face, desigur, figuraţie. Şi asta în timp ce în duelurile europene în preliminarii au căzut echipe ca Anglia (care a învins Ungaria, acum câteva zile, cu 4 – 1!), Belgia, România, Iugoslavia, R.D. Germană, Cehoslovacia (*nota bene*, campioana!), U.R.S.S., Portugalia. Ar fi interesant un turneu în opt, nu? E păcat că nu s-a găsit un promotor care să-l organizeze.

…A mai apărut o filă. Sunt publicate datele la care au sosit echipele şi locul cantonamentelor. „Azzurrii" au venit primii, la 23 mai. A doua zi au sosit în bloc R.F. Germania. Franţa şi Iranul. Ultima venită – Spania (30 mai), după ce Kubala a jucat, acum câteva zile, la Montevideo (0 – 0 cu Uruguay), unde a şi semnat contractul cu „naţionala" spaniolă pentru încă doi ani. (Kubala e la cârma Spaniei de aproape 10 ani şi are un palmares foarte bun: 45 de jocuri,

dintre care 25 de victorii, 14 „remize” şi doar 6 înfrângeri). „De ce au venit spaniolii atât de târziu?” – întreabă Mavromatti de la „Corriere“. „Poate din superstiţie” – intervine argentinianul Guido Gotta. „Adică de ce superstiţie?” „Zic şi eu aşa. Am rămas în minte cu un interviu foarte frumos, publicat în «La Opinion». Se leagă de Kubala… După război, actualul antrenor al Spaniei se afla în Italia. A.C. Torino, care-i făcea curte, l-a invitat să vină cu echipa, la Lisabona, pentru un meci amical „în reprezentaţie“. Kubala, care era pe atunci un jucător vestit, a primit oferta. I s-a cumpărat şi biletul de avion. A doua zi dimineaţă era plecarea. Dar, în seara de ajun, Kubala a primit un telefon de la Viena. Nevasta îi născuse al doilea băiat. Kubala s-a scuzat că nu mai poate pleca şi a luat avionul de Viena. A urmat tragedia. Avionul, cu întreaga echipă Torino, s-a prăbuşit la Superga, lovindu-se de turla unei biserici. N-a scăpat nimeni”.

E un moment de tăcere în grupul ascultătorilor. Poate că Mavromatti n-a fost inspirat să amintească acest amănunt din viaţa lui Kubala. Iugoslavul Protici are, însă, o replică inspirată: „Bine, dar pe Atlantic nu sunt biserici“. Buna dispoziţie se reinstalează.

Pe cărare, sub un brad

„Cât e ora, Theodore?” (n.a. – Zgurderos, trimisul ziarului atenian „Ta Nea“). Theodore se uită la ceas: „11“. Se vede că nu şi-a potrivit ora. Mă uit spre ceasul mare şi văd ca e patru după-amiază. Dealtfel, Theodore nu e singurul care a rămas cu ora de acasă. Cei mai mulţi vor să aibă mereu în faţă graficul ziarului, al tipografiei. Alţii – există şi din aceştia, mai puţini, adevărat – reuşesc să deplaseze nu timpul, ci spaţiul. Aşa cum procedează în acest moment chiar trimisul lui „Tu Nea“: „La ora asta coboram treptele în Plaka, spre Inverna lui Ianakis, şi beam un „Uzo”. Drept care am să repet chiar acum mişcarea. Cum faci colţul, pe Corrientes, dai de taverna «Calispera». O ţine, bineînţeles, tot un grec”. „Aţi împânzit

lumea“. „Ne-a învăţat Ulise. Suntem vreo 13 milioane, dintre care şapte acasă şi vreo şase *outre mer* (dincolo de mare), cum spun francezii.

Coborâm la „Calispera“. Din păcate n-am să pot bea nimic. Vorba doctorului Gil: „Vezi că nu mai ai drenaj“. Jos, la „Calispera“, un flăcău cântă, acompaniindu-se la *buzuki* (un fel de mandolină). Mesenii cufundaţi în fum reiau nostalgic refrenul: „Unde eşti, sărmane Pericle, să vii şi să ne vezi / Să faci o voltă prin Atena, să bei şi să nu crezi“. Apoi, cântecul îl invită la Atena şi pe Platon cel bătrân şi pe Alcibiade cel isteţ. E un amestec de orgolii şi de melancolie în cântecul palikarului. Mesenii reiau mereu refrenul. La urmă, flăcăul cu *buzuki* încheie cu o invitaţie stupefiantă: „În definitiv, să vină şi Apollo, maestru la buzuki“. Chelnerii în fustanele toarnă „Uzo” în păhăruţe… Caut să scot din buzunar o casetă. (Palikarul e în pauză). Îl rog pe chelner să o pună discret la casetofon. E un test personal, pe care l-am făcut şi în alte oraşe şi care n-a dat niciodată greş. Pe neaşteptate, la megafoanele tavernei se aude cel mai frumos cântec românesc (dacă acceptaţi această sugestie): „Pe cărare, sub un brad“… Se face linişte. Întreg localul ascultă. „De unde o mai veni şi cântecul ăsta?” Un grec bătrân, din personalul tavernei, se apropie de Theodore: „Dumneata ai pus asta?” „Nu. E a unui prieten“. „Dar ce fel de cântec e ăsta?” „E românesc“, spun. Bătrânul închide ochii, ca să vadă mai bine „Ştiam… ştiam… Era să spun… Tata a avut o tavernă la Brăila, e un veac de atunci… lângă conservatorul Lyra“. Bătrânul strigă spre un piccolo: „Fere ena potiri“. (Aţi înţeles, desigur, că vine un pahar, un potir). Protestez în zadar. Trebuie să bem. „Uzo” se prelinge, fără drenaj. Acum hu mai contează… Apoi vine şocul. Caseta izbucneşte cu „Mărioară di la Gorji“. Treptat, mesenii se ridică. Începe un dans impus de ritmul nebunesc. Bătrânul se apropie de megafon. Vrea să-şi amintească, probabil, cuvintele. Nu înţelege. Cum să înţeleagă? „Ia la neica vreo doi zloţi, şi nu te iubi cu toţi…” Argentinienii, pentru că ei sunt, totuşi, cei mai mulţi, aplaudă finalul. La terminarea cântecului, toţi

deodată, în cor, încep să scandeze: „Ar-hen-ti-na, Ar-hen-ti-na, Ar-hen-ti-na!“

Mundialul a început!

…Mergem. Afară începe să se întunece. „Calispera“. Adică „Bonna sera“, adică „Bună seara“. *Prensa* e luminată toată. Se lucrează non-stop. Să luăm buletinele. Au venit destule. Iată-l şi pe Laszlo Lukacs, de la Népaport. „Cum e, bătrâne?” „Mi-e cam frică. Cred că Baroti a greşit ducând echipa la Londra. Să pierzi cu 4 – 1 înainte de jocul cu Argentina. Nu e prea indicat“. „Şi de ce s-a perfectat jocul?” „Probabil ca să ne amintim, după 25 de ani, de acel 6 – 3 de pe Wembley… Melancolii de om bătrân. Nici eu nu sunt prea tânăr, dar Baroti e decanul. Trei ani peste Schön.“

Olandezii au probleme

Să vedem ce mai e nou prin Pentagon. (Pentagonul e figura geometrică ale cărei unghiuri se numesc Mendoza, Cordoba, Rosario, Buenos Aires şi Mar del Plata – de la stânga la dreapta).

Vă propun o raită prin celelalte grupe. La Mar del Plata – povesteşte Réthaquer, – Coutinho rezistă cu o anume resemnare cronicarilor brazilieni: „Cu cine ai să joci, Coutinho? Văd că i-ai scos din cursă pe Ze Maria şi Nunez“. Coutinho are replică iute: „Îl invidiez pe Menotti“. „De ce?” „Cronicarii argentinieni pun întrebări serioase“. Brazilienii nu gustă ironia. „N-ai nicio idee de joc“. „Să ştiţi că o să jucăm *over-laping*[2]”. „Asta ce-o mai fi?” „O expresie englezească. Vă scapă, desigur. Ierta-ţi-mă”. Eterna dispută. Coutinho are, pe deasupra, handicapul ne-fotbalistului. Nimeni nu-i iartă asta. Coutinho a trebuit să urce, încet, încet, ca să ajungă antrenor. La foştii mari fotbalişti e invers. Aceştia au timp destul să coboare, încet, încet, până ce reuşesc să-i „convingă” pe ceilalţi că, de

[2] Atacul cu fundaşii laterali, „acoperiţi“ de propriile extreme, pentru a se lărgi la maximum spaţiul de manevră.

fapt, au rămas doar jucători.

Zvonuri de la Mendoza. Olandezii au probleme. Neeskens dezaprobă cantonamentul prelungit. Şi când te gândeşti că Neeskens s-a plictisit numai după o săptămână. Ce-ar trebui să spună argentinienii, care sunt cantonaţi de patru luni, fără întrerupere? Sau brazilienii şi peruanii, care au câte trei luni departe de casă?… Pe de altă parte, căpitanul Krol recunoaşte că „echipa Olandei nu e pregătită, că lipseşte Geels, că ar fi fost bine să fi venit şi Van Hanegem“. Când e întrebat în legătură cu absenţa lui Cruyff, Krol nu pare copleşit de amintiri. „Absenţa lui Cruyff e mai mult teoretică. Fotbalul nu poate rămâne pe loc şi nici nu poate privi înapoi“. Antrenorul secund Aire Devroedt pare optimist: „Singura problemă e că avem prea mulţi jucători de aceeaşi valoare. Nu ştii cu cine să joci“. Kămâne de văzut ce înţelege Devroedt prin valoare.

Despre grupa a doua am mai vorbit. E grupa lui Schön şi Gmoch. Ce se întâmplă, totuşi, cu Tunisia? Antrenorul Chetali, care vorbeşte curent franceza şi germana, pare un om degajat. Şi-a consumat, se vede, complexele la şcoala din Köln: „Nu-i înţeleg pe antrenorii care fac un secret din armele lor tactice. În două-trei minute de joc iese la suprafaţă totul“. E un fel de a spune. În 1953, pe Wembley – pentru că tot l-am întâlnit pe Lukacs – englezii n-au observat timp de 90 de minute că ungurii joacă cu două vârfuri în atac, în faţa unui biet „stoper” rămas singur.

Duel spectaculos între antrenorul Scoţiei (McLeod) şi cel peruan (Calderon). „Provocatorul” a fost McLeod: „Peruanii? Buni în atac, porţelan în apărare“. Calderon e indignat: „Nu înţeleg pe ce se bazează domnul McLeod. Am studiat filmele Scoţiei cu Irlanda, cu Ţara Galilor şi cu Anglia. Multă forţă, dar puţină inteligenţă“. Să sperăm că acest schimb de amabilităţi îi va stimula pe combatanţi pentru un joc frumos.

Noaptea de ajun

E aproape miezul nopţii. Ar mai fi vreo 14 ore. Dar, cum am mai spus, Mundialul a început. Maşinile claxonează, aproape fără excepţie. În limbajul Morse ar fi două linii şi două puncte –.. „Aaaar-heeen-ti-na!” Îmi aduc aminte, în Mexic, gazdele, mai puţin exclusiviste, au imaginat un ritm de curtoazie faţă de Brazilia: „Me-xi-co, Bra-sil!” Aici, însă, Brazilia e inamicul nr. 1, chiar dacă Menotti vede favorită echipa lui Schön.

În jurul Obeliscului, care e de fapt centrul geometric al oraşului, mii de tineri dansează şi cântă. Circulaţia e oprită. Se aude mereu refrenul de luptă al suporterilor echipei alb-albastre.

Absolut toate maşinile au steagul Argentinei (blanco celesto) pe antene. Numeroase capote au fost vopsite în alb şi albastru… Aseară, încă, nu era nimic. Acum a început *fiesta*. Fetele sunt drapate în lungi fâşii alb-albastre. E noaptea de ajun.

…Să facem câţiva paşi pe strada Florida. Poate că e mai multă linişte. E o stradă mai îngustă, fără maşini, fără circulaţie. Un simplu trotuar, între două şiruri de magazine şi de reclame luminoase. Majoritatea magazinelor sunt deschise. Cele muzicale, care se ţin lanţ, au megafoanele puse la intensitate maximă. Se reia la nesfârşit marşul pe care am încercat să-l reproduc. Marele slogan turistic „En Buenos Aires les ventiquatro horas del dia son pocas” nu este o exagerare. Mundialul a dat peste cap orele. 24 nu sunt de ajuns.

Iată un spectacol interesant. În faţa unui mare restaurant se frig cinci capre la proţap. Jarul înroşeşte chipurile curioşilor. Alături, vitrina elegantă a unui magazin de blănuri, cu vizoane şi nutrii. Preţurile nu sunt afişate. Zăresc, totuşi, un cartonaş. Cifra e exorbitantă. Cuprinde 6 de zero. Apropo. În 48 de ore, pesosul a scăzut de la 748 la 769 dolarul. (Cotele sunt afişate la ghişeul de schimb de la Prensa, care are foarte puţini solicitanţi). Au apărut şi cotele „Mundialului“. Le-a dat „La Nacion“, prin prisma concursului său de pronosticuri. Iată clasamentul:

1. Argentina – 116.117; 2. Brazilia – 64.586; 3. R.F.

Germania – 62.568.

Aşadar, un superfavorit (Argentina), deşi alb-albaştrii au jucat ultima lor finală acum 48 de ani. Urmează doi „cai” de luat în seamă, Brazilia şi R. F. Germania, cu şanse egale.

4. Olanda – 28.364.

Cam puţin. Retragerea lui Cruyff pare să fi fost decisivă. Foarte puţini par dispuşi să joace Olanda fără Cruyff.

5. Polonia – 15.585; 6. Franţa – 15.087; 7. Spania – 13.093; 8. Italia – 12.839; 9. Austria – 12.414; 10. Ungaria – 10.038.

S-ar părea că cele opt echipe pentru „faza a doua” se vor alege din cele 10 enumerate până acum. Cam sus – Franţa şi Austria; prea jos – Italia. Şi asta, într-o ţară cu 10 milioane de italieni.

11. Scoţia – 7.864; 12. Suedia – 7.862.

Vikingii – separaţi de numai două puncte. Amândouă ţările au cam puţine voturi. Să fi fost decisivă faima de turişti a nordicilor?

13. Mexic – 4.510; 14. Peru – 3.983; 15. Iran – 2.740; 16. Tunisia – 2.514.

În zona lanternei, enumerare oarecum logică, deşi nu văd de ce Iranul ar fi înaintea Tunisiei. Poate pentru că e o ţară mai exotică.

Plaza de Mayo

...Să mergem. E adevărat că aici rendez-vous-urile se fixează după miezul nopţii, dar bătrânul nostru continent ne-a obişnuit altfel. Acum trei zile, Parisul avea obloanele trase înainte de miezul nopţii – bineînţeles că nu e vorba de „câmpiile elizee“. Place Pigalle e singura care ar putea concura cu acest somnambul Buenos Aires. În Plaza de Mayo, unde micile *ristorante* se ţin lanţ, foştii calabrezi sau sicilieni comandă la ora două spaghetti sau tot felul de paste, napolitane, milaneze sau bologneze. Ex-italiencele, deşi au părăsit Italia demult, seamănă cu Filumena

Marturano. Copiii le dorm în braţe. Bărbaţii discută aprins despre fotbal. Femeile îi privesc obosite şi oarecum resemnate, deşi baticurile lor sunt tot alb-albastre. Cu mult tact, ele răsucesc firele lungi de spaghetti şi încearcă să le introducă în gură. Dar căpşorul copilului a ajuns sub bărbia mamei. Câte un fir de macaroană se desprinde din furculiţă, gâdilând urechiuşa copilului, care tresare. Mama continuă să mănânce, cam chinuit. Bărbaţii se aprind la vorbă. „Ai auzit? Vanitosul acela de Menotti vrea să înceapă cu neamţul (n.a. – Houseman) şi să-l lase pe bancă pe Bertoni“. Răspunsul vine de la o masă vecină: „Care vanitos? Că e italian de-al tău“. „Aiurea – nu se lasă italianul –. Şi-a pus un t în plus, dar a rămas cu Luis. Ca să se pună bine şi cu voi“. Farfuriile cu spaghetti au rămas goale. Femeia cu copilul în braţe îl trage de mânecă pe bărbatu-su: „Zi să aducă un vin roze. Mor de sete“. Deodată, în restaurant pătrunde un tânăr drapat în alb-albastru. E cam dezordonat. Are părul răvăşit. Bate într-o tobă cu clopoţei, ca ursarii noştri, şi strigă cu glas răguşit „Ar-hen-ti-na, Ar-hen-ti-na” Zgomotul asurzitor nu pare să-i deranjeze pe meseni. Dimpotrivă. Toţi se ridică în picioare – atât italienii cât şi spaniolii – şi preiau scandările ursarului: „Ar-hen-ti-na, Ar-hen-ti-na”.

Mă întreb ce se va întâmpla dacă Argentina va pierde acest campionat mondial…

1 iunie. Llego el gran dia! A venit ziua cea mare. Cronicarul are un pic de emoţie. E abia 8. Ar mai fi şase ore, dar trebuie să ne grăbim… În holul Prensei e o agitaţie mare. Bătrânii cronicari afişează un calm puţin cam artificial. E, probabil, un mod de a domina tumultul inevitabil al Mundialului. Printre veterani, spaniolul Pedro Escartin. Se plimbă cu pas agale, prin holuri, visând parcă. Îşi arată vârsta: peste 70 de ani. În schimb, francezul Jean Eskenasi, deşi are tot peste 70, pare neschimbat de vreo 15 ani. Ca şi atunci, ca şi acum 50 de ani, cum spun prietenii, poartă întotdeauna o garoafă roşie la butonieră, o garoafă pe care o schimbă în fiecare zi. Ca şi atunci,

pufăie dintr-un trabuc imens, ca un *coş* de locomotivă, fără să aibă dificultăţi respiratorii. E foarte vioi şi are o memorie extraordinară. Mă recunoaşte imediat: „Ce spuneai că mai face Luchide? Nu l-am mai văzut de mult. Din ‘34, de la Triest. Aţi condus timp de o oră cu 1 – 0. Aveaţi jucători de super-clasă. Spune-mi un nume cu B…” „Bodola“. „Asta e… Cei tineri mă cred zaharisit, dar te asigur că jucători ca Bodola ar fi tras după ei câte o echipă întreagă, astăzi. Dacă stau să mă gândesc, dintre cei de astăzi, doar Neeskens şi Bonhof ar mai putea alerga cât alerga Bodola”…

Într-o după-amiază, la Snagov

S-a făcut 10. Tassos îl aşteaptă pe olandez. Fotograful e foarte punctual. Îşi desface mapa şi prezintă fotografia. E o fotografie într-adevăr reuşită. Tassos îl întreabă de preţ. Olandezul răspunde imperturbabil: „50 de dolari”. T. n-are ce face. Scoate şi plăteşte. Se salută ceremonios. Olandezul pleacă. Tassos mă priveşte, dus pe gânduri. „L-ai văzut? Nici n-a clipit când a spus 50 de dolari. Ăştia sunt oamenii. Stil american. Cât costă? *How much?* Asta-i totul. Îmi aduc aminte, imediat după Mundialul din Mexic, mă plimbam cu o finlandeză, la marginea oraşului, la Santa Barbara, în California. Treceam prin faţa unei vii. Fata a vrut să mănânce un ciorchine de strugure. L-am zărit pe fermier. Ne-am apropiat de gard. L-am rugat să-mi taie un ciorchine. Fermierul a scos forfecuţa din buzunarul de la jiletcă şi a tăiat un ciorchine. Când mi l-a întins, mi-a spus: «1 dolar». Am scos dolarul şi i l-am dat… Acum doi ani, am ajuns la Bucureşti. Am aflat din ziare că există la Bucureşti o doamnă Aslan care îi vindecă pe cei foarte obosiţi. Deşi n-am 50 de ani, eram foarte obosit. Mă simţeam ca o epavă. Abia mă mişcam. Am ajuns la Snagov. Am petrecut 14 zile. Cele mai frumoase din viaţa mea. Într-o după-amiază, am ieşit puţin din incinta sanatoriului şi m-am plimbat pe câmp. Eram cu un bolnav şi cu o asistentă medicală. În

întâmpinarea noastră a venit o ţărancă. Avea în poala şorţului nişte roşii. Am fost uimit de frumuseţea lor. Deşi n-am spus niciun cuvânt, femeia a înţeles că aş vrea şi eu o roşie. S-a oprit şi mi-a dat câteva. Cred că era un kilogram. Am întrebat-o, prin semne, cât costă? How much? Femeia a făcut ochii mari, speriată, şi s-a retras imediat cu vreo doi paşi, ca nu cumva să scot banii, să-i plătesc. Mărturisesc că n-am trăit prea multe momente frumoase ca în după-amiaza aceea la Snagov…“

III. VAMOS, ARGENTINA!

…S-a făcut 11 şi jumătate. Coborâm. Surpriză. O coadă de peste 100 de metri la autobuze. Mundialul începe peste două ore şi jumătate, dar nerăbdarea se poate citi în ochii tuturor. Pe strada Sarmiento număr cel puţin 15 autobuze. Apoi şirul se pierde. În sfârşit, urcăm. Şoferul ne întâmpină cu strigătul de luptă: „Vamos, Argentina!” Autobuzul se urneşte. Ieşim anevoie pe Avenida care duce spre River Plate. Furnicar de maşini. Prin parbrizul autobuzului, şirul nesfârşit de maşini pare un covor de scoici care avansează cu încetinitorul. Autobuzul opreşte cam din zece în zece metri. Mergem de aproximativ o jumătate de oră, dar drumul spre River Plate e încă departe. În sfârşit, după îndelungi întreruperi, autobuzul urcă pe o coardă de beton care se unduie deasupra şi dedesubtul altor şosele suspendate. Au şi trecut 45 de minute. Şi abia am ajuns pe malul lui River Plate. Apa e tulbure, ca Dunărea la vărsare. Zarea se confundă cu pâcla de deasupra estuarului. Cortegiul Mundialului continuă să avanseze din greu. În sfârşit, după o oră şi zece minute, apare în faţă stadionul El Monumental, stadionul River Plate.

Coborâm. Şirul de poliţişti asigură controlul la intrări. Toate servietele sunt investigate. Fotoreporterii sunt cei care întârzie mai mult. Cutiile cu aparate sunt controlate minuţios. Obstacolele următoare au aceeaşi tehnologie. Un ultim control la marea poartă rezervată

presei. Aşteptăm în faţa liftului. Alte 10 minute. Urcăm. Iată-ne, în sfârşit, la doi paşi de Mundial. Masa presei e foarte elegantă. Pe fiecare pupitru, veioze cu becuri aprinse. O masă cu nu mai puţin de 1615 veioze. E şi acesta un spectacol. Stadionul e arhiplin, deşi până la începerea uverturii festive mai sunt aproape două ore. Galeriile cântă. E momentul acela unic când cronicarul nu mai este doar anonimul din faţa maşinii de scris, obsedat de minutele care fug, de telexul care aşteaptă, de forma şi de ritmul primei fraze, care decid aproape întotdeauna. E momentul acela unic când cronicarul respiră ca Neeskens şi simte că e una din figurile centrale ale stadionului, un om ale cărui gânduri şi senzaţii vor pătrunde pe nesimţite în creierul cititorului, stârnind aprobări sau contestaţii – asta nu mai are importanţă; în fotbal se poate demonstra orice, şi nimeni nu va şti vreodată dacă al treilea gol al Angliei, în finala din ‘66, cel confirmat de tuşierul Bahramov, a fost cu adevărat valabil, deşi între timp s-au făcut filme, cu tehnicile cele mai savante şi cu culorile cele mai distincte, s-au fixat stop-cadre, s-au urmărit reluări cu încetinitorul etc. etc. Peste ani va rămâne, poate, doar superba declaraţie a lui Schön, cel învins de golul în cauză: „Din locul în care mă aflam, mi-a fost imposibil să văd clar. Dau credit, ca întotdeauna, arbitrilor”.

…Cântă fanfara. O fanfară care nu are nimic din emfaza milenară a muzicanţilor ex-imperiali de pe Wembley, cu mănuşile lor albe, cu pantalonii în lampasuri şi cu tunicile roşii aduse parcă de pe câmpul de luptă de la Waterloo. Muzicanţii Argentinei, oameni ca toţi oamenii, nu depăşesc bordura pistei. Nu intră pe iarbă; iarba e doar a fotbaliştilor şi nu trebuie călcată de tălpile civililor. Muzicanţii Argentinei se opresc în faţa galeriei din dreapta, bat pe loc îndelung, kapelmaistrul agită uriaşa-i baghetă, tribuna tace o clipă, pentru că aici, în Argentina, toată lumea ştie ce înseamnă un *auftakt*… Şi deodată, imensul cor al galeriei începe să cânte în ritmul fanfarei. Omagiul muzicanţilor e cu adevărat emoţionant. Bătrânul François Thébaud, ieri încă un Robespierre al presei

sportive franceze, astăzi autoostracizat în Elveţia, la „Tribune, de Genève“, într-un oraş de cititori ponderaţi, care duc dorul „frondelor” franceze, îmi şopteşte: „Nu-i aşa că merită? Măcar o dată la patru ani, acest spectacol, aceste 25 de zile în care Causio devine mai popular decât Caruso şi când Giscard însuşi cere să vadă «banda lui Hidalgo», între Concorde-ul care îl duce pe el la New York şi cel care îi poartă pe «tricolorii» francezi la Buenos Aires”.

Purtătorii de steaguri de la „tertulia”

Galeriile cântă fără întrerupere. Sunt peste 50 000 de oameni în cele două potcoave ale lui River Plate. Toţi sunt în picioare; n-au locuri. Se sprijină de bare, ca să nu cadă unii peste alţii, cum se întâmplă uneori pe Giuleşti. Steagurile alb-albastre se mişcă, dreapta-stânga, în ritmul marşului condus de fanfară. Te simţi oarecum jenat în acest fotoliu cu pupitru şi veioză, care îţi este rezervat încă de acum două luni, ştiind că purtătorii de steaguri de la *tertulia* au venit de vreo cinci ore pentru a găsi un locşor în faţa barei de sprijin, care seamănă atât de mult cu bara de care *cow-boy*-ul John Wayne sau şeriful Henry Fonda îşi leagă armăsarul, înainte de a intra în *saloon*.

La masa presei, cronicarii se pregătesc şi ei. Glanville, de la „Sunday Times“, şi-a pus hârtia în maşină şi o potriveşte exagerat de mult; este evident că nu ştie cum să înceapă… Di Cesari scrie de mult. Din când în când, aruncă o întrebare spre pupitrele de sus: „În ce secol ziceai că a pătruns Magellan în estuar, la River?” Francezii sunt grupaţi. Ferran împarte „bucatele” pentru ziarul de mâine: „Gerard, tu ai să scrii atmosfera. …Victor – filmul jocului; Claude – *les joueurs* (n.a. jucătorii), Jean – caseta…” Filatov, de la „Sovietskii Sport“, fumează. E dintre cei care va scrie abia mâine. Moscova are un avans de şase ore. Iar Vladivostokul – vreo 15. Sau minus 9. Nici nu ştiu cum e mai exact.

În rândul întâi, rezervat fotoreporterilor care n-au

reuşit să obţină unul din cele 100 de tichete „pentru gazon“, japonezii îşi montează instalaţiile complicate. Par nişte geologi care vizează repere precise. Toate aparatele au „tunuri” lungi de o jumătate de metru. Numeroase fire se adună într-un comutator care va declanşa roboţii, asta va face ca plonjonul lui Sepp Maier sau şutul lui Deyna să apară pe pelicula „Canon“-ului într-o suită de 20 – 30 de imagini, din care se va alege una, cea mai frumoasă sau mai sugestivă. „Uşor de lucrat aşa” – comentează un cronicar argentinian al cărui aparat semiprofesionist are o singură declanşare pentru faza care, astfel, moare într-o clipă. O clipă pe care ai surprins-o sau nu.

O problemă de cafea...

...Începe festivitatea de deschidere. Cuvântări. Un protocol invariabil. Nu ascultă nimeni, mai ales aici, la masa presei, unde *speach*-ul preşedintelui F.I.F.A., Joao Havelange, a apărut pe buletin încă acum o oră. Şi pentru că tot nu ascultă nimeni, centrul electronic al tabelelor de afisaj proiectează în serie, făcând totală abstracţie de solemnitatea momentului, litere de neon care susţin că în aceste zile „cafeaua braziliană este cafeaua Mundialului“. Această succesiune de imagini îi place, desigur, lui senor Joao Havelange, unul din magnaţii cafelei în ţara lui Pelé. Spunea aseară, cineva, la Prensa, că atribuirea Mundialului 1986 Columbiei e tot o problemă de cafea, adică un posibil cartel, pentru anii următori, între cafeaua campionilor mondiali din Mexic şi ceva mai aromată, parcă, a Columbiei, probabilă medalie de bronz în mica finală 1986 de la Bogota.

...Galeriile continuă să cânte. Întreg stadionul e o simfonie în alb-albastru. Pe acest fond compact şi omogen eşti aproape surprins văzând o fâşie cu *Forza Italia*, destul de lungă, ceea ce înseamnă că este susţinută de cel puţin 10 *tifosi*. Bineînţeles că purtătorii sunt italieni adoptaţi aici, la Buenos Aires, capitala unei ţări în care surplusul a două peninsule europene – iberica şi italica – a găsit

adăpost în piciorul de dropie al Sud-Americii, Argentina, în fond o a treia peninsulă. (Suporterii veniţi din metropolă – câteva sute – sunt acum la Mar del Plata, unde mâine se joacă meciul cu Franţa.)

La gimnastica e Comanecci

Începe demonstraţia. Aproape 2 000 de băieţi şi de fete îşi încep exerciţiile. Se adoptă, evident, principiul cantităţii. Adolescenţii aleargă pe gazon. Apoi, spinările lor se curbează pentru a scrie ARGENTINA ‘78 şi MUNDIAL. Stadionul aplaudă. Un cronicar argentinian, care şade cu un rând mai jos, exultă din clipă în clipă şi se întoarce mereu: „Vă place?” Răspundem automat: „Muy bien“. Carlos Garcia Schenk e încântat. Se aşază, dar nu rezistă decât o secundă. Se ridică imediat, se întoarce şi aplaudă, solicitând parcă alte aplauze. Vrea să stimuleze cu orice preţ entuziasmul presei: „Oh, europenii ăştia insensibili“. Capul de acvilă al lui Ferran supervizează spectacolul cu ochi critic. Este limpede că îşi caută metaforele. Glanville, mereu cu degetele pe clape, aruncă din când în când o privire condescendentă peste rama groasă a ochelarilor săi. Ezio di Cesari s-a oprit din lucru. Cred că a scris totul pe baza programului. Acum e cu mâinile la ceafă şi priveşte complet detaşat, cu ochi satisfăcuţi, ca în timpul siestei. Pe Carlos Garcia îl enervează această lipsă de participare *Non le gusto?* (Nu vă place?) Di Cesari nu-şi schimbă poziţia: „Monitorul vorbeşte prea tare la microfon. Nu-mi place gimnastica la comandă. *Siamo venutti per calcio*. (Am venit pentru fotbal). *La gimnastica e oltra cosa*. *La gimnastica e Comanecci*” – şi ritmează numele campioanei noastre ca pentru Bertolucci. Carlos Garcia e decepţionat. Se întoarce. Face opinie separată, vizibil jignit. Galeriile continuă să cânte. Ce importanţă are faptul că la masa presei părerile sunt împărţite! Acesta este spectacolul lor. Şi numai al lor.

River Plate începe să spumege în clipa în care apare emblema Mundialului şi nu aude, fireşte, observaţia

răutăcioasă a unei voci francofone: „Nu vi se pare că această emblemă seamănă cu o cheie franceză?“

Steagurile F.I.F.A., mai numeroase decât steagurile O.N.U., trec acum prin faţa tribunei. River Plate aplaudă. Apoi trec cele 16 ţări participante, reprezentate prin grupuri de tineri. Aceste „echipe“, afectate fiecărei delegaţii, continuă exerciţiile de front, în pas de marş. Se simte la tot pasul uriaşa cantitate de muncă acumulată, dar efectul artistic nu apare. În momentul în care trece „delegaţia” Suediei, Di Cesari se apropie de Carlos Garcia: „Ar fi trebuit să alegeţi un blond pentru steagul Suediei“. Într-adevăr, stegarul delegaţiei suedeze e mai brun decât Ortiz, Fillol şi Ardiles la un loc.

Spectacolul se încheie. Vacarmul din tribună creşte. Reinhardt Schwarz, de la D.P.A., se îndoieşte, totuşi, că acest tumult întâmpină meciul-uvertură Polonia – R.F. Germania. „Cred că River Plate a uitat şi de Schön şi de Deyna.“

Ca să fiu sincer, festivitatea de deschidere de acum patru ani, de la Frankfurt pe Main, a fost mult mai frumoasă. *Cei 16* şi-au adus singuri reprezentanţii. Cine poate uita faimosul grup italian „sbandierattori fiorentini“, care au operat, ca pe creneluri, cu steagurile vechilor cetăţi? Cum să-i uiţi pe dansatorii argentinieni de tango, îmbrăcaţi în frumoase jiletci negre, cu largi mâneci albe? Sau pe dansatoarele de samba braziliene, cu picioare mai frumoase şi mai lungi decât cele ale Marlenei Dietrich sau ale Josephinei Backer, înfruntând ploaia neputincioasă în faţa acelui spectacol mai colorat şi mai orgolios decât evantaiul păunului la ora apusului?!

Sepp Maier în poarta castelului

…Au apărut echipele. Aplauze politicoase, cu măsură. „Ia să vedem noi ce ştiu aceşti domni polonezi care ne-au bătut acum patru ani la Stoccarda!”[3]

…Am să rezist tentaţiei de a nota pas cu pas. (Am să

[3] Denumirea italiană pentru Stuttgart.

scriu totul în linişte, după joc.) Cronicarul care este nevoit să scrie tot, pierde cel puţin un sfert de oră din joc. Deocamdată, să vedem – asta-i obligatoriu – cum se aşază echipele, în principiu. Nu e nevoie să treacă prea mult timp ca să-ţi dai seama că Schön joacă un 4 – 4 – 2, cu Hansi Müller aripă falsă. (Vorba lui Covaci „Dacă e falsă, atunci de ce e trecută la primă?“) Polonezii joacă 4 – 3 – 3. La Stuttgart juca „troika” Lato – Szarmach – Gadocha. Acum, în locul lui Gadocha joacă Lubanski. „Vizitiul” e acelaşi Deyna. Vizitiul sau, cum spune Di Cesari, mai plastic, „administratorul mingilor”.

Două vorbe despre primele 45 de minute. Absenţa lui Gadocha se simte. Cea a lui Beckenbauer pare hotărâtoare. Lubanski e, într-adevăr, o „frunză de toamnă“. Kaltz ar vrea să fie Beckenbauer. Dar e imposibil. Rüssman ar semăna puţin cu Schwarzenbeck, dar e mai rigid decât un pivot de baschet descoperit ieri într-un fund de provincie.

Cele două echipe sunt formate – în momentul startului – din jucători de la câte şapte cluburi. Wisla Cracovia şi Schalke 04 prezintă câte trei jucători. În rest, dispersiune. Legia şi Bayern au murit. Echipa varşoviană îl mai are pe Deyna. Bayern München a rămas cu Sepp Maier, care continuă să stea în poarta unui castel din care au plecat stapânii.

…Meciul de deschidere s-a terminat: 0 – 0. Al patrulea 0 – 0 consecutiv „în deschidere“. 0 – 0 la Londra (Anglia – Uruguay), 0 – 0 la Ciudad de Mexico (Mexic – U.R.S.S.), 0 – 0 la Frankfurt pe Main (Brazilia – Iugoslavia). Şi 0 – 0 acum, deşi Schön a refuzat să admită că egalul pe care îl aştepta, totuşi, va fi un nou meci nul… Echipele părăsesc terenul însoţite de fluierăturile publicului.

Ce-aş putea să reţin din acest meci? Poate, cele câteva încrucişări poloneze în primul sfert de oră. Poate, cele câteva schimbări de picior ale lui Hansi Müller, un adevărat „intrus” în echipa vest-germană, prin fantezia lui neaşteptată, un „intrus” pe care galeria l-a şi aplaudat de câteva ori. Coechipierii, însă, l-au urmărit cu o anume

răceală. Sepp Maier, cel puţin, a şi schiţat un gest de dezaprobare, a lehamite, cu braţele-i lungi, ca de urangutan. Se pare că Hansi Müller e visul de tinereţe al lui Helmuth Schön, când fotbalul nu era încă un cont de profit şi pierderi. Maier şi Bonhof, experţi în „contabilitatea" modernă, au fost împotriva lui Hansi, încă de la început.

...Masa presei se goleşte treptat. Cele mai multe lampioane au rămas aprinse. Coborâm frumoasele scări în spirală ale lui River. Asta ne aminteşte, iarăşi, de scările în spirală ale Giuleştiului, înnegrite de fumul locomotivelor, şi de micul ascensor ai stadionului, care urcă, de peste 40 de ani, spre loja oficială.

...Până jos sunt vreo şase etaje. Îmbulzeala e mare. Ascensoarele au fost închise. În afara stadionului, caii poliţiei caută un fir de iarbă. Autobuzele avansează greu. În fotoliul din faţă, doi cronicari comentează uvertura: „De una cosa estamo seguros: peor no sera posible"[4].

...Coborâm la Sarmiente. Urcăm. Trecem prin sala telexurilor. Agenţia vest-germană S.I.D. din Düsseldorf are 10 aparate. Lucrul e în toi. În sala maşinilor de scris, pe care am şi botezat-o „Olympia", cronicarii au început să arpegieze. Numeroasele televizoare suspendate deasupra pupitrelor reproduc golul posibil al lui Deyna. E momentul să-mi scriu rândurile. Cu atât mai mult cu cât dubiţa ziarului „La Nacion" a şi adus ediţia de după-amiază a ziarului, cu toate comentariile asupra meciului. (De la fluierul final al arbitrului Coerezza n-au trecut încă două ore.)

Buenos Aires (prin telex). Înflăcăratul stadion River Plate nu a gustat meciul inaugural Polonia – R.F.G., dovadă fiind murmurul de dezaprobare din finalul partidei, ca să nu mai vorbim despre primele reacţii ale presei, pe care le-am putut sintetiza prin două fraze apărute în acelaşi „La Nacion": *„Fue casi un fiasco; una autentica y total deception"*. Şi totuşi, câteva voci nu împărtăşesc decepţia acestui public obişnuit cu fenta, cu driblingul strălucitor şi

[4] De un lucru suntem siguri: mai rău nu se poate.

cu golurile spectaculoase. Cei clemenţi trebuie căutaţi în rândurile marilor vedete de odinioară. Printre acestea se numără Vava, fostul înaintaş al Braziliei, şi Bobby Charlton. Acesta din urmă, care îi dublează, pentru B.B.C., pe comentatorii londonezi, spunea acum câteva minute că este plăcut impresionat de jocul polonezilor, pe care-i vede ajungând spre finalul competiţiei, în primul rând ca urmare a stilului ofensiv adoptat chiar în acest meci atât de contestat.

Ce declară Helmuth Schön? El este mulţumit de rezultat, dar nu şi de joc. Acuză, între altele, calitatea surprinzător de precară a terenului, lucru pe deplin real, dar nu uită să adauge, cu sportivitate, că jucătorii de clasă învinge în general acest handicap.

Ce putem spune despre jocul polonezilor? Cu câteva zile înainte de începerea Mundialului, Helenio Herrera a scris în ziarele braziliene un articol despre echipa Poloniei, pe care a considerat-o „la figlia del computer“. Afirmaţia a părut bizară, mai ales în gura unui antrenor care a computerizat realmente fotbalul, dar „magul” s-a referit în primul rând la ciberneticile metode de antrenament ale lui Jacek Gmoch, antrenorul Poloniei, un mare pasionat după principiile statistice în fotbal. Deocamdată, Polonia e, parcă, mai puţin computerizată decât foarte ascultătoarea echipă a lui Schön, în care toţi atacanţii la un loc nu valorează cât Gerd Müller.

Polonia ar fi putut câştiga acest meci, dacă ne gândim la marea ocazie a lui Deyna, din min, 57, şi la cea la fel de mare a lui Szarmach, după numai un minut. Polonezii au avut un start bun, impresionând prin derutantele schimburi de locuri realizate de trioul Lato – Lubanski – Szarmach, au revenit cu *forcing* după pauză, în jurul minutelor amintite, dar au lăsat braţul jos după exact o oră de joc, *poate* ca urmare a mediei de vârstă ridicate (28 de ani), *poate* în urma unui consens intervenit pe teren între jucătorii celor două echipe, impresie care a declanşat, dealtfel, reacţia negativă a tribunei argentiniene, mereu avidă de fotbal non-stop.

Aşadar, meciul inaugural, încheiat pentru a patra oară consecutiv cu un 0 – 0, a fost (relativ) un insucces. Dincolo de toate considerentele de joc, trebuie să admitem, după această primă partidă, că fotbalul vest-german acuză din plin retragerea unor vedete ca Netzer, Overath, Gerd Müller, Beckenbauer şi chiar Grabowski. Sigur că înregistrarea declinului în fotbal este o chestiune subiectivă, dar faptul că foştii „rezervişti" Flohe şi Beer sunt astăzi în prima linie – la o vârstă nu tocmai fragedă – spune destul de mult. Ca să nu mai punem la socoteală faptul că echipa Poloniei, peste care s-au aşezat patru ani buni de fotbal, i-a dominat pe campionii mondiali. E drept, aceştia nu şi-au spus ultimul cuvânt, mai ales că sunt recunoscuţi pentru dificultăţile de start, aşa cum s-a întâmplat şi la Weltmeisterschaft.

…A venit şi „Clarin"-ul. (Are o întârziere de o oră faţă de „La Nación".) Despre meciul R.F. Germania – Polonia comentatorul scrie fără reticenţă, chiar în titlu: „Negociaron la segunda vuelta". (S-au înţeles în repriza a doua.) Asta a fost şi impresia la masa presei. Dar TV-ul continuă să retransmita marea ocazie a lui Deyna. Oare să fi fost negociat acest 0 – 0? Asta înseamnă că, într-un moment de acalmie, după pauză, Bonhof s-a dus spre Deyna şi i-a spus: „Herr Kapitän, ce zici de un 0 – 0?" Şi că Deyna, deloc stingherit de acest Herr Kapitän plin de rezonanţă, s-a arătat de acord. Greu de crezut.

Şi totuşi, meciul a lâncezit. …Dar dacă echipele atâta pot? În fond, acum două zile, ele erau doar „frunze de toamnă" şi un „şarpe al îndoielii". Oricum, sud-americanii au repurtat o victorie indirectă. La conferinţa de presă, Gmoch a declarat textual: „Apărarea m-a satisfăcut, atacul – nu prea, dar Polonia a arătat ceea ce poate". La care argentinianul Francisco Cannone şi-a permis să spună: „Dacă nu puteţi mai mult decât atât, vă prevăd un viilor nu prea strălucit".

Şoferul din Buenos Aires

…Să mergem acasă. Mâine e o zi grea. Italia – Franţa la Mar del Plata, Mexic – Tunisia la Rosario, după-amiază. Seara, la şapte şi un sfert, Argentina – Ungaria, *pe viu*, la River Plate.

Buenos Aires a devenit, pe neaşteptate, un oraş vesel. Cupola Palatului Congreselor, înaltă şi zveltă ca aceea a Sorbonnei, arde. Prin zeci de orificii, ca la pepenii copilăriei noastre, lumina curge în stradă, peste taxiurile care au început concertul de claxoane, „Aaaar-heeeen-tina“, un fel de „Bolero” al Mundialului, care creşte fără stavilă.

Iată şi autobuzul „105“. Opreşte numai dacă îi faci semn. Urci prin faţă. Trebuie să te grăbeşti, pentru că rişti să rămâi. Şoferul din Buenos Aires e o figură cu totul aparte, pe care nu o poţi uita. Dacă muncitorul de bandă rulantă îşi calculează secundele, sfârşind prin a deprinde un ritm al său, şoferul de Buenos Aires nu are timp nici să respire. Pentru că în autobuzul de Buenos Aires el reprezintă totul. Iată-l demarând, după ce a închis uşile. Mâna stingă dirijează volanul. O scurtă mişcare a capului spre dreapta, ca la înotătorii care vor să respire. Se aude vocea călătorului: „Unul de 90 de pesos“. Şoferul întinde automat mâna spre claviatura biletelor, rupe unul „de 90“, fără să privească, îl întinde călătorului, aruncă hârtia de 100 de pesos spre parbriz, duce din nou mâna spre dreapta, aude – acesta este termenul – noua comandă, aruncă din nou hârtia spre parbriz, face palma căuş sub „robinetul” de rest, marchează cu degetul arătător două deschideri de câte 10 pesos, culege monezile, întinde restul, frânează brusc, la câţiva centimetri de bara maşinii din faţă, se uită în oglinda retrovizoare, fixează călătorul care întârzie cu biletul, îl îndeamnă, ia suta, aruncă suta, dă restul, aude soneria din spate, care cere oprirea, frânează brusc, deschide pentru coborâre, porneşte din nou, trage un alt bilet, dă restul, are, în sfârşit, un moment liber, schimbă mâna pe volan, conduce cu dreapta, adună hârtiile şifonate de pe pervazul parbrizului, le netezeşte răsfirând degetele, ridică bucata de plumb din cutia fixată

în stânga, depune hârtiile „călcate” cu palma, repune plumbul, cineva întreabă unde e strada Tucuman, omul nostru răspunde automat „a şasea oprire“, ridică alt plumb, de pe cutia cu hârtii de o mie, pune biletele pe faţă, îşi face monetarul, repune plumbul, extrage o hârtie deteriorată, o pune într-o a treia casetă specială, din nou plumbul, o altă sonerie, de om nervos, altă oprire, intră încă 5 – 6, şi totul se reia, dreapta-lateral, hârtia de o sută, pervaz-parbriz, tras bilet, rupt bilet, cules rest, întins rest (împreună cu bilet), altul la rând, volan stânga, volan dreapta, înaintare fără volan, încrucişare de mâini, ca o gospodină care şterge praful, eliberare pervaz, ordine, potrivire de flori artificiale în văsuleţul fixat, privire în oglinda de sus: „Domnul de pe fotoliul II, vă rog biletul… Da, mulţumesc, scuzaţi, însă nu mi-aţi arătat abonamentul“

La staţia Junin coboară mai mulţi. Acum are două secunde. Duce mâna sub instalaţia de bilele şi rest. „Oh, meşterii… Nu merge restul la piesele de 20“. Bâjbâie, încearcă, stânga mereu pe volan, forţează maneta, trage, îi reia cursa, moneda cade, reparaţia provizorie a fost făcută din mers. Sonerie. Mai coboară cineva. În schimb nu urcă nimeni. Dă drumul la tranzistor, mă priveşte prin oglindă. Vede cartea de acreditare: „Ce ţară reprezentaţi?” Rostesc răspicat „Ru-ma-nia“. Pune tranzistorul mai încet. (Trebuie să facă mereu ceva.) Am impresia că n-a înţeles: „Ru-ma-nia“… Mă taie: „Eram sigur că o să vină *Rumania* la Buenos Aires. N-am înţeles. Să baţi cu 2 – 0 la Zagabria şi să iei 6 acasă. Nu cred că există în lume o echipă care să ia 6 goluri acasă. S-a întâmplat ceva, altfel nu se poate. Brazilia, dacă joacă în Honolulu, nu dă 6 goluri”.

Oprire. Urcă două persoane. Floare la ureche. Două bilete. Dar restul e mai complicat. La o mie. Şoferul nu pare în dificultate. Îmi face semn cu arătătorul: „Scuzaţi-mă o secundă!” Aruncă mia în parbriz, schimbă mâna la volan, duce stânga spre cutia de sute, fără să privească, deşi traficul e foarte intens –, mii de becuri roşii de frână clipind în faţă – ridică plumbul şi începe să numere „pe neve“, răsucindu-le între degetul mare şi cel arătător, apoi

le bate „pe cant“, pentru aliniere, îndoaie bancnotele şi pasează restul, tot cu stânga, pe sub dreapta care nu lasă volanul, pentru că e un moment greu, de ambuscadă „şi n-o să stau aici o eternitate”.

Am scăpat! Şoferul e foarte galant: „Vă rog să vă daţi jos prin faţă. Vă rog… Vă place Argentina? Poate ne mai vedem“. N-apuc să răspund. În staţia în care nu coboară nimeni, trei fete au şi sărit pe trepte. Autobuzul demarează. Dreapta. Parbriz. Rest. Plumb. Monetar. „Poate ne mai vedem”.

Herrera şi steagurile Italiei

2 iunie. Am obţinut biletele pentru sala F. Ecran color, 2 x 3 m. N-a fost deloc simplu. A trebuit să venim la 10. Am făcut coadă.

Intrăm. Avem locuri în rândul doi. Suntem, de fapt, într-un cinematograf. O surpriză plăcută! În dreapta, Helenio Herrera. Acum câteva ore l-am văzut la TV. A îmbătrânit „magul“. Vorbeşte stins. (A avut un infarct.) N-a pus la zid meciul R.F. Germania – Polonia, deşi reporterul l-a invitat mereu s-o facă… Pe Herrera l-am cunoscut acum 13 – 14 ani la Bucureşti. Mi-a acordat un interviu, înainte de jocul Dinamo – Inter 2 – 1. Acest argentinian, care avea să traverseze apoi Franţa, sudul Spaniei şi nordul Italiei, mi s-a părut un om rece, demn de prototipul său, abatele Carlos Herrera, alias Vautrin… Nici n-ar fi putut să construiască altfel maşina de calculat numită Internazionale, bazată pe un foarte exact program de activ şi pasiv… Acum, don Helenio aşteaptă, cu carnetul în faţă, meciul Italia – Franţa. Caută o poziţie mai bună, mai bine-zis o dâră de lumină care să-i permită să noteze. Deşi îl cunosc, nu încerc să intru în vorbă. Au trecut 13 – 14 ani şi, în afară de asta, îl văd foarte avar cu secundele pe care şi le-a pus la dispoziţie.

În sfârşit, Nicu Rainea fluieră începutul. Înainte de toate, să notăm câteva numere: Rossi are 21, Tardelli e 14, Gentile – 5, Cabrini – 3, Platini – 15, Lacombe… fantastic!

Goooool! Extraordinară cursa lui Six… Centrare… Lacombe cu capul. Goooool! În sala color se aplaudă. Herrera cere linişte. E nervos: „Cine i-a pasat lui Six?” Comentatorul Herrera e pedant. Vecinul din faţă răspunde, întorcând capul: „Benetti“. Herrera contestă: „N-a fost Benetti“. Arunc o vorbă: „Bossis“. „Ecco!” – confirmă don Helenio. Se reface faza, în colectiv: portarul Bertrand Desmanes i-a pasat cu mâna lui Bossis. Minge directă spre Six. Atacă Benetti. Six, „peste“. Sprint. Atacă Gentile. Ratează. Se aruncă Bellugi. Inutil. Six continuă, ca din puşcă. Italienii încearcă să se replieze, Bellugi a şi ajuns în careu. Centrare. Sare Lacombe, peste Bellugi… colţul lung… Zoff plonjează. Gooool!

Herrera, mulţumit de reconstituirea fazei, şi-a recăpătat glasul: „Undo e marcajul italian? Nimeni n-a trecut astfel de Bedin, de Bürgnich şi de Guarnieri. I-aş fi strâns de gât”.

La Mar del Plata, în tribună, e o linişte nefirească. Steagurile italiene nu mai flutură. Bettega întreabă, cu gesturi largi, apărarea: „Ce faceţi acolo?” Rossi se grăbeşte cu mingea spre centru. Benetti, cu capul între umeri, pare un *linia a treia* gata să intre în grămadă.

Jocul se reia. Francezii combină lejer. Italienii încearcă să „taie“. Toate privirile se indreaptă acum spre perechea Platini – Tardelli. Platini pare sufocat de apropierea „umbrei” sale. Priveşte nedumerit spre lumea franceză. Hidalgo, bine dispus, zâmbeşte: „Asta-i meseria. Asta-i Italia. La Nancy e mult mai uşor. Dacă Bathenny sau Michel ar face ceea ce îţi face acum Tardelli, prietenii tăi, cronicarii, i-ar desfiinţa, reproşându-le lipsa de orizont”. Jocul continuă. Italienii vin din urmă. Mavromatti, de la „Corriere“, comentează cu umor: „Squadra dormea liniştită un somn letargic. A trezit-o golul lui Lacombe“. Se mai întâmplă. Benetti îşi suflecă mereu mânecile. Pare un găligan în mijlocul unui grup de copii care joacă mingea în piaţa din faţa catedralei, spre indignarea maicilor. Furia lui Benetti „adună” echipa, Libero-ul Scirea porneşte spre curtea Franţei. Îl imită Bellugi. Benetti e peste tot. Îi

îndeamnă pe toţi: „Duceţi-vă! Cât mai mulţi. Vă acopăr!” Şi jocul trece pe neaşteptate în mâna italienilor. Mavromatti, poate prea îndrăzneţ, spune ca să audă Herrera: „La Internazionale, Picchi n-a ajuns niciodată unde e acum libero-ul Scirea“. Don Helenio nu lasă nimic neplătit: „Picchi ar fi abandonat fotbalul dacă ar fi încasat golul lui Lacombe“! Între timp, Scirea, deloc influenţat de mica dispută din sala F, continuă raidurile în tabăra adversă. Iată-l urcând, cu mingea la picior. Francezii tatonează. Scirea centrează lung. Peste Trésor. Şut Bettega. Bară! Paolo Rossi scoate mingea din grămadă, ca – zi-i pe nume – Fouroux şi, gol! E minutul 29.

Steagurile Italiei flutură la Mar del Plata. Francezii repun anevoie. E singurul moment în care Tardelli e obligat să se afle la o distanţă convenabilă de Platini. Mavromatti îl tachinează pe Victor Sinet, corsicanul: „Dragul meu, acum nu ne mai rămâne decât să vedem ce glazură a pregătit Bearzot pentru torta voastră franţuzească”. Sinet nu pare afectat. (Corsica, a mai spus-o, e mai aproape de Ostia.) Ferran, evident decepţionat, mă priveşte evaziv: „On va voir” (rămâne de văzut)…

Avem cinci minute. Hai la cafea. Pentru relaxare îl rog pe Turini să-mi spună ce denumiri au diferite posturi la echipele ilaliene. (Mi-au plăcut întotdeauna nuanţele cronicarilor italieni, care combină postul cu funcţia). Turini, foarte amabil, nu se lasă rugat: „Zoff e, normal, *il portiere*. Fundaşii laterali Gentile şi Cabrini se numesc *terzini*, probabil o reminiscenţă a WM-ului. Bellugi e *stoper*. Suirea e *libero*-ul. Mijlocaşii sunt în general *centrocampisti*. Funcţiile, însă, diferă. Tipul Benetti e, ca să zic aşa, *maratonista*. Tardelli este *il centrocampista de la diffesa*. Antognoni ar fi *il centrocampista regista* (regizorul), dar astăzi nu e cazul. Prototipul a fost Rivera. Platini, dacă ar juca, ar fi în această categorie. În sfârşit, înaintaşii sunt *punteri*. Cu o observaţie pentru Causio, care, jucând ceva mai retras, este *mezzalla*, adică o jumătate de aripă, ca să nu mai spun că modul lui de a se mişca ne face să-l denumim *alla tornante*. Nu vi se pare

ingenios?

Să stingem lumina. Rainea se uită la ceas. (Prim planul obişnuit al fluierului de începere.) Cutele de pe fruntea arbitrului nostru se văd foarte bine… Ce spectaculoasă ascensiune a avut Nicu Rainea din Bârlad. E la al doilea campionat mondial consecutiv. La Weltmeisterschaft a arbitrat doar un meci de mâna a doua: Brazilia – Zair. Acum a pornit cu un meci-cheie. Îmi spuneam că Rainea ar putea fi complexat în compania unor oameni cu nume ca Linnemayr, Klein, Gonella, Würtz, Thomas. Nici vorbă! L-am văzut în compania lor. Pare un şef de bandă. N-o să credeţi, dar e cel mai „poliglot" dintre toţi. Manipulează cu o uimitoare uşurinţă fondul celor 200 de cuvinte necesare arbitrilor. Şi apoi, mai e gestica. Combinând vorbele şi gesturile, Rainea reuşeşte performanţa de a se înţelege de minune – în castelană! – cu argentinianul Coerezza. Olandezul Corver sau sovieticul Ivanov urmăresc cu dificultate „schimburile" lui Rainea cu Dubach, cu Garrido sau cu Gonella. Dar, despre asta o să mai vorbim, poate. Deocamdată, să vedem ce e cu glazura Iui Mavromatti.

Italienii atacă. Bettega, frumosul Bettega, idolul femeilor, e prezent la toate *rendez-vous*-urile. Benetti „împinge" mereu. Rossi îl poartă pe Rio pe tot terenul, schimbând piciorul, şi-l lasă deseori pe drum. Pe de altă parte, înaintaşii francezi nu prea înţeleg ce se întâmplă. Între ei şi Platini se află mereu spatele puternic al lui Tardelli, cu un imens 14 pe tricou. Aici se rupe, de fapt, jocul. Victor Sinet simte asta: „Ce mult ne lipseşte Bathenay!"'

Peste câteva minute vine şi golul victoriei. Gentile avansează mult pe dreapta, aruncă mingea spre centru şi Zaccarelli (care l-a înlocuit pe Antognoni, după pauză) reia din voleu 2 – 1. Don Helenio recompune, în amănunt, faza, chiar înainte de… Gentile, dar prin asta nu face decât să-şi ascundă enervarea. A vorbit atât de mult despre forma slabă a Italiei, despre declinul squadrei, încât suntem tare curioşi. Să vedem ce va spune peste două ore, la TV.

Francezii, *groggy* în picioare, în acest minut 52, încearcă să-şi adune rândurile, dar se simte că nu mai au resursele necesare victoriei. În ultimele 30 de minute, Italia redevine – aici e paradoxul – squadra lui Herrera, cu marcajul său necruţător, după ce lăsase impresia că îşi va continua atacurile spre poarta adversă.

Cei opt de la Juventus

Ieşim. E cald. A fost un meci frumos. Ferran e, fireşte, decepţionat. Simte nevoia unei confesiuni: „Am pierdut pe mâna lui Platini. În ultimii doi ani el joacă 2 – 3 minute pe meci. Dacă marchează un gol, fie şi numai (sau mai ales) din lovitură liberă, i se uită toate celelalte 87 – 88 minute. Aşa s-a întâmplat şi în recentul meci cu Brazilia. Ştiu, ştiu… Ai să spui că l-am plusat. De acord. Dar şi voi l-aţi plusat pe Dobrin. Problema e veche. De când fotbalul. Ce rost are să ne mai facem sânge rău? Orice cronicar aşteaptă un Pelé naţional…“

…A venit buletinul tehnic al jocului. Sus, la „Xerox“, e o echipă de tineri care lucrează, aş spune, mai rapid decât în R.F. Germania ‘74 (până acum i-am prins cu o singură greşeală: în ghidul statistic al „mondialelor“, Nicolae Covaci, fratele lui Ştefan, e trecut cu numai două participări la turneele finale, în loc de trei).

…Foarte interesant acest meci Italia – Franţa. Italia a jucat cu opt „juventişti“. Franţa a fost alcătuită cu jucători de la opt cluburi. Mai mult, „cei şase din faţă” de la francezi oferă un adevărat mozaic: Michel (Nantes), Platini (Nancy), Guillou (Nice), Dalger (Monaco), Lacombe (Lyon), Six (Lens).

Să fie la mijloc o victorie a „blocului” asupra „mozaicului?” Ar fi foarte comod din partea cronicarului să recurgă la acest argument spectaculos, e adevărat, dar de atâtea ori descoperit… Franţa n-a pierdut din cauza „mozaicului” său. Dacă ar fi să simplificăm, meciul s-a decis în duelul Platini – Tardelli. „Un şef de stat major anulat de un simplu soldat. Dar ce inimă a avut acest

soldat!” – vorba lui Sinet.

…A mai venit un buletin. Se precizează că Lacombe a marcat în secunda 38. Va câştiga, desigur, ceasul de aur „Seiko” oferit de firma japoneză celui care va înscrie primul gol al Mundialului. Directorul reclamei „Seiko” merită un premiu de ingeniozitate. Cu numai 2 300 de dolari – atât costă ceasul lui Lacombe, placat în aur, – el a reuşit o reclamă care, adresându-se multor sute de milioane de oameni, ar fi trebuit să coste o avere… În legătură cu aceasta, acum două seri, în holul hotelului „Embajador” de pe Avenida 9 Julio, am cunoscut un tânăr grec care lăsa impresia a fi cronicar. (La „Embajador” locuiesc numai ziarişti europeni.) „Nu sunt cronicar – a precizat tânărul. Sunt reprezentantul coniacului «Metaxa». Am venit aici ca să urmăresc felul în care sunt plasate cele două panouri «Metaxa» în spatele porţilor. Firma noastră are contract cu federaţia de fotbal argentiniană pentru 16 meciuri. Ne costă 500 000 de dolari. Aşa plătesc şi ceilalţi. «Cynar», «Cinzano», «Gillette». Singura care nu plăteşte e «Coca-Cola», care are un alt sistem de relaţii (şi de plăţi) cu F.I.F.A.“

„Seiko” a reuşit totul cu 2300 de dolari. Capul japonezului a fost mai iute chiar decât capul lui Lacombe.

Sud-americanul Dhiab

…Să coborâm la parter. Nu mai putem merge în sala F pentru meciul Mexic – Tunisia. O să vedem în negru alb o repriză. Se termină la 17,30. Apoi, imediat în autobuz. Ar mai fi un ceas şi jumătate, minimumul necesar până la River Plate, pentru Argentina – Ungaria.

…Jocul nu e rău. Tunisienii sunt mai iuţi. Atacă mereu, îl caut pe Dhiab, omul algerianului din autobuzul de Orly. Un argentinian mă întreabă concomitent: „Nu ştiţi cine e 10?” Mă uit pe buletinul Tunisiei. În dreptul numărului 10 citesc: „Tarek Dhiab!” Îi transmit argentinianului. Se explică: „Un clasico estilo sudamericano”.

Mexicanii par mai degajaţi, dar linia lor de mijloc Mendizabal – De la Torre – Cuellar e foarte lentă. Tunisienii forţează, grăbiţi. „Sud-americanul” Dhiab jonglează cu mare poftă. Dar cel mai bun jucător tunisian pare a fi „şeptarul“, adică Lahzami, în mod evident conducătorul de joc al echipei, „regista” – cum ar spune italienii. Lahzami, deşi se apropie de 30 de ani, e, prin aptitudinile sale de dirijor, un Deyna ceva mai rapid, care aruncă mingi la întâlnire întregii echipe, de parcă ar fi la antrenament. Acum opt ani, în Mexic, Marocul a fost aplaudat în special cu Uwe Seeler, pentru tehnica savantă. Acum, tunisienii adaugă un plus de viteză. (Antrenorul Chethali a făcut şcoala de la Köln, iar schema ofensivă a fundaşilor laterali pare studiată până în amănunt.)

Ar mai fi două – trei minute până la pauză. Prin glass-wand-ul *Centrului de presă* se vede coada formată în faţa autobuzelor. Ne ridicăm. Trebuie. Avansăm spre uşă, privind mereu înapoi. „Dar ce-a fost asta?” Arbitrul scoţian John Gordon împunge cu arătătorul spre gazon: *penalty*! Ne întoarcem. Păcat. Visul „punilor” s-a sfârşit. Roma, adică Mexicul, va învinge şi va dărâma Cartagina… Şi Vazquez transformă penaltyul: 1 – 0. Asta-i situaţia! Să mergem…

La ieşire, o surpriză plăcută: a venit camioneta cu ziarul „La Razon“. Avem ce citi în autobuz, timp de o oră sau mai bine, pentru că traficul se anunţă mai intens decât ieri, în ziua deschiderii. Încep să se aprindă luminile. Întunericul vine devreme. E, totuşi, iarnă la Buenos Aires…

Meciul Italia – Franţa ocupă toată pagina. Titlu mare: „El peligro de una ventaja prematura“. Cronicarul are, evident, memorie. Aminteşte că evoluţia scorului e copia finalei R.F. Germania – Olanda. Atunci a marcat Cruyff. Acum – Lacombe. (Să ne gândim puţin şi la golul lui Vigu, din meciul cu Iugoslavia.)

Are cuvântul unul din eroii meciului: Platini. Declaraţie simplă, fără echivoc: „S-a vorbit prea mult despre mine înaintea acestui Mundial. Nu sunt un Pelé. Nu sunt un Cruyff. Asta-i tot“. Bravo, Platini! Phillippe de

Tournon, cronicarul care a scris pentru Platini cartea „Football en fête“, îşi menajează eroul, încercând să-l apere, chiar de la Paris. Caută să deplaseze discuţia spre problemele de fond: „Din păcate, Franţa şi-a considerat împlinit contractul în momentul în care a reuşit să se califice pentru turneul final. Echipa ar fi avut nevoie de o pregătire specială, timp de 15 zile, ca să redevină conştientă de noul ei rol“. Lucrurile par, totuşi, mai simple. Aşa cum spune Di Stefano: „El mayor credito debe otogarsele al medio campo italico… Francia mostra un futbol carente de forza y profundidad“.[5]

Parcă e mai direct spus astfel de ce Franţa nu a reuşit să învingă Italia de 48 de ani…

…O lumină roşietică învăluie Buenos Aires. Spinările miilor de maşini alcătuiesc o imensă turmă – vă mai amintiţi, poate, de celebra „turmă” din filmul lui Charlie Chaplin, „Timpuri Noi“. Automobilele şi-au pierdut culorile. Exodul spre River Plate e impresionant. Dacă stai să socoteşti energia care se consumă pentru acest drum, aproape că îi dai dreptate cronicarului ne-sportiv al lui „Le Monde“, care scrie despre excesele fotbalului, ale acestui joc care a devenit un uriaş spectacol industrial, capabil să mănture totul în cale, „dovadă şi acest cvasimonopol al balonului rotund asupra televiziunii franceze, un monopol sufocant faţă de cel care nu vibrează pentru fotbal“… Dar autobuzul avansează. Înserarea conferă un anume dramatism luminii roşietice. De la balcoanele blocurilor cu peste 20 de etaje ninge cu *papelitos*. Cortegiul care avansează spre River Plate e însoţit de întreg oraşul. Flutură peste tot steagurile alb-albastre. Coloana infinită a maşinilor răspunde claxonând. Şoferul autobuzului nostru are gustul spectacolului total. Pune la maximum radioul. Postul de radio Buenos Aires pare ocupat de cronicarii sportivi. Gómez, marea vedetă a radioului, lasă impresia că s-a urcat, în studio, pe o uriaşă baricadă: „Argentina tiene

[5] Creditul cel mai important trebuie să-l acordăm „mijlocului” italian: ... „Franța ne-a arătat un fotbal lipsit de forță și profunzime”.

futbol e va ganar luchando!“[6]

Mergem de vreo 20 de minute. Întreg autobuzul savurează frazele patetice ale lui Munoz. Doi cronicari sud-africani, vrând să fie ironici, exclamă în replică: „goooo-oool!“, imitându-i pe argentinieni. Gluma, absolut nepotrivită, e sancţionată cu un *sssst* unanim. Deodată, omul din stânga mea, pe care l-am identificat după cartea de acreditare – e un portorican – sare de la locul său, cu un „goooool!” mult mai lung decât cel al sud-africanilor. Argentinienii se simt jigniţi. Unul se şi ridică din fotoliu, dar omul meu continuă să strige: „Gooooool! Gooooool de Tunez“. Autobuzul aplaudă şi-l roagă pe şofer să schimbe canalul. Comentatorul argentinian nu-şi drămuieşte entuziasmul: „Dragi ascultători, a înscris *el marcador de punta*[7], daţi-vă seama, el marcador de punta Kaabi, adică Galvan al Tunisiei. Se conturează o mare surpriză!” Transmisia nu e prea clară. Mai sunt şi claxoanele care urlă fără încetare… Am ajuns în dreptul estuarului. Ar mai fi un sfert de oră de drum. Şoferul cere permisiunea de a schimba postul. La Rosario, Mexicul atacă. Muzică! *Speaker*-ul anunţă un şlagăr – River Babilon sau aşa ceva. Melodia umple imediat autobuzul. Cronicarii bat din palme, ritmând. Cântecul mi-e foarte cunoscut. Sigur că da! River Babilon e copia lui „A ruginit frunza din vii“. De unde şi până unde River Babilon? Să fie o simplă coincidenţă? Poate. Un englez a spus odată: „Dacă şase maimuţe ar bate la şase maşini de scris timp de un milion de ani, pe foile astfel dactilografiate s-ar găsi cel puţin una în care să apară un sonet de Shakespeare“. Poate că şi maimuţele cântă, pe ascuns, la chitara electrică, de milioane de ani, făcând să coincidă River Babilon cu „A ruginit frunza din vii“. În ceea ce priveşte bateria, ea e aproape sigur o creaţie a simpaticului nostru strămoş.

Portoricanul sare din fotoliu, ca ars: „Goooooool!” Şi în liniştea care cuprinde autobuzul – şoferul a şi oprit muzica – omul nostru anunţă ca un crainic reporter:

[6] Argentina are un fotbal (mare) și va câștiga luptând.

[7] Fundașul.

„Marcador en Rosario: Tunez dos, Mexico uno!” E cam ciudat ca un portorican să se bucure de înfrângerea Americii Centrale în faţa Africii, dar echipa Mexicului e *boss*-ul abonat la turneele finale ale Mundialului – astăzi joacă al 22-lea meci – mereu în dauna lui Salvador, Portorico sau Haiti, ceea ce explică de ce ochii portoricanului strălucesc acum. Omul se bucură la gândul că moare şi capra Mexicului.

IV. ASTĂ-SEARĂ SUNTEM 25 DE MILIOANE

Am ajuns! Stadionul River Plato cântă. Tineri şi tinere ne cer biletul de intrare şi ne conduc până la pupitru, ca la teatru. Fanfara e pe pistă. Dirijorul agită bagheta, ritmul se… vede, dar marşul nu se aude, pentru că tribuna cântă şi acoperă totul, vrând parcă să demonstreze că Mundialul începe, de fapt, astăzi, când Passarella şi Luque îi vor arăta Europei ce înseamnă să joci cu adevărat fotbal.

Până una, alta, să ne întoarcem în holul tribunei, în sala telexurilor. Sunt câteva televizoare acolo. Au mai rămas 6 – 7 minute din meciul Tunisia – Mexic. Pătrundem greu. Sunt amatori mulţi. Privim în virful picioarelor. Mexicul atacă cu toată echipa. Mai e speranţa egalării. Dar Lahzami calmează jocul. În faţa lui, mingea pare foarte docilă. Pasă lungă, în profunzime. Dhiab trage puternic la poartă. Portarul Reyes respinge. Un tunisian sprintează şi, gol! Autor? Fundaşul dreapta Dhouib. Din nou fundaşul! Crainicul strigă satisfăcut: „Agradable sorpresa! Un 3 – 1 mostrando futbol ofensivo, aprovechando de los laterales y un grand cuidado por la pelota! Agradable sorpresa! Tunez paso a encabezar las posiciones en el grupo de Alemania e Polonia!“[8]

[8] O plăcută surpriză. Un 3—1 care reflectă un fotbal ofensiv susținut și de fundașii laterali, un fotbal care denotă o mare grijă pentru minge. Plăcută surpriză! Tunisul trece în fruntea clasamentului, în grupa R.F. Germania și Poloniei.

Ninge pe River Plate

Am trăit să vedem şi asta. E timpul să coborâm. Ce păcat că n-am văzut tot meciul. Acum e momentul să ne grăbim. În tribune, *fiesta* se desfăşoară în plin. De aici, din sala telexelor, se aude – ne aflăm sub partea de sus a tribunei – dansul frenetic al suporterilor Argentinei. Mai sunt 10 minute. Ieşim. Reflectoarele ard. Tot ce a fost până acum, pe lumină, nu suferă comparaţie cu această procesiune nocturnă. Sub River se aud parcă zgomote subterane, prevestitoare de cutremur. Fotografii se înghesuie în faţa uşilor din care vor ieşi echipele. După o aşteptare de câteva secunde, care par infinite, stadionul explodează: „Ar-hen-ti-na! Ar-hen-ti-na!" Simultan, din vârful tribunelor îşi iau zborul milioane de „fluturi", în bătaia reflectoarelor. Tribunele de pe partea opusă nu se mai văd, pentru că ninge cu fulgi imenşi. Spectacolul e uluitor. În numai câteva secunde, un strat de „zăpadă" se aşterne pe marginea gazonului, acoperind careurile din faţa porţilor. Şi pentru ca iluzia iernii să fie completă – în ciuda celor 11 grade plus –, suluri imense de hârtie plutesc spre teren, ca beteala pomului de iarnă. Fotografii japonezi mitraliază spectacolul prin lunetele lor lungi. „Canon"-ul captează imaginile în rafale. Fotbaliştii argentinieni aleargă pe teren. Aşa cum au scris ziarele, ei aşteaptă această noapte de patru luni, la capătul unui cantonament care poate fi comparat doar cu faimosul cantonament de patru ani al voleibalistelor japoneze. Mişcarea nervoasă a argentinienilor e un amestec de furie şi nestăpânire. Jucătorii se încrucişează violent, ca hocheiştii în timpul încălzirii. Alergarea e non-stop. Toţi sar, la răstimpuri, cu mâna sus, de parcă ar vrea să atingă plafonul de beton al lui River Plate. În jumătatea cealaltă, a echipei ungare, e linişte. Töröcsik joacă mingea pe ambele risturi. Nyilasi face câţiva paşi laterali. Portarul Guidar mimează un plonjon spre păianjen, mai mult pentru a-i intui distanţa.

Aplauze pentru arbitrul portughez Garrido. Tabela electronică prezintă echipa Ungariei. Apoi, întregul sistem

electronic al stadionului prezintă festiv echipa Argentinei. Numele jucătorilor apar cu litere imense pe ecranul nesfârşit din jurul dreptunghiului de gazon. Iată, în dreapta, numele lui Tarantini. Fulgerător, sub tribuna oficială, Passarella; Luque apare în stânga, în arcul potcoavei. Jocul luminilor e însoţit de urale. „Câţi spectatori să fie în tribună?" – pun o întrebare de rutină unui coleg argentinian, pe cartela căruia stă scris Guillermo Duarte. Omul mă priveşte lung, puţin intrigat de această ciudată nevoie de precizie: „Astă seară suntem 25 de milioane!"

Arbitrul Garrido fluieră prelung. Jucătorii se opresc, la comandă. Deasupra stadionului se instalează liniştea. Ne ridicăm în picioare. E minutul de reculegere pentru Santiago Bernabeu şi pentru Bozsik. A murit omul care a făcut Real Madridul. Îl însoţeşte omul care a condus echipa Ungariei la Londra, în 1953, la 6 – 3... Ne reaşezăm. George Young, canadianul „rebel", care şade în dreapta, se apleacă spre pupitrul nostru: „Ce-a fost asta?" Îi şoptesc: „A murit Bernabeu". Mă priveşte nedumerit: „Cum îl cheamă?" Rostesc numele complet: „Santiago Bernabeu". Young persevereză: „A fost argentinian?" „Nu. A fost preşedintele lui Real Madrid". Young îmi mulţumeşte cu o privire nesigură, care mă determină să nu mai prelungesc discuţia în legătură cu Bozsik.

În sfârşit, Garrido fluieră începutul. Argentinienii se aruncă în atac. Kempes şi Luque sprintează ameţitor, într-un tempo care nu suportă comparaţii. Ungurii nu par impresionaţi. Fundaşii recuperează şi trimit calm, de regulă, spre Pinter. Pasă scurtă la Zombori. Sprint. La primire, Nyilasi. Halfii Argentinei atacă, „scot", retrimit înainte, mereu înainte. N-au timp de scheme. N-au timp de calcule. Se pare că mingea trebuie să ajungă cât mai repede în careul lui Guidar. Argentina are la dispoziţie doar 630 de minute pentru a readuce Copa del Mundo în estuarul La Plata, această Copa del Mundo pe care Uruguayul, ruda săracă, a cucerit-o până acum de două ori, expunând-o la Montevideo, de care ne despart acum

cel mult 100 de mile. Atacurile sau, mai corect, rostogolirile spre poarta ungară se înmulţesc. Fundaşii lui Baroti „taie” mereu, de cele mai multe ori cu faulturi. Tribuna e supărată, dar nu face prea mult caz, pentru că acum e important ca jocul să curgă, să alerge, să zboare, fără oprire, deci fără proteste. Dar, în timp ce Luque sau Kempes, Tarantini sau Olguin spumegă, iată că, undeva, în treimea argentiniană, un jucător pare complet detaşat de această zarvă neobişnuită. Deloc înalt, blond, Töröcsik, în care se îmbină parcă liniştea lui Mateianu şi croşeta scurtă a lui Dumitrache, trece destul de uşor de Gallego şi, mai ales, de Galvan, jandarmul său oficial. Tribuna îşi opreşte respiraţia ori de câte ori Töröcsik se ondulează prin barajul lui Passarella. El, Töröcsik, e cel care creează iluzia unui echilibru între dezlănţuita echipă a lui Cesar Luis Menotti şi cei nouă apărători din faţa careului lui Guidar. Dar iată că ceea ce părea imposibil se produce. Mingea curge pe traiectoria obişnuită Pinter – Zombori – Nyilasi. Nagy şutează violent, Fillol apără din greu, respingând anevoie. Şase apărători se află în careul argentinian, dar Csapo, foarte prompt, marchează: 1 – 0 împotriva Argentinei!

„Aaaar-heeen-ti-na!”

Deasupra întregului stadion se aşterne liniştea. River Plate pare un crater într-un peisaj lunar. La masa presei se aude doar ţăcănitul ireal al unei maşini de scris. Cronicarii se privesc cu un amestec de nedumerire şi de teamă. Ce se va întâmpla acum? Cronicarii argentinieni – uşor de recunoscut – stau cu capetele aplecate, lipindu-şi fruntea de pupitru. Stadionul continuă sa tacă. Trece o secundă. Trec două. Până şi îmbrăţişarea jucătorilor unguri pare ireală în mijlocul acestui stadion în care, efectiv, nimeni nu mai respiră. În secunda a treia, aşteptarea devine insuportabilă. Dar deodată, în cea de a patra… o, da… tribuna, sunt convins, ştie să numere… ca la un semnal… într-o sincronizare greu de închipuit în marea de valuri de

la *tertulia*, El Monumental sparge zidul tăcerii: „Aaar-heen-ti-na! Aaar-heen-ti-na! Aaar-heen-tina!” Suntem tentaţi o clipă să credem că nu am observat o posibilă anulare a golului lui Csapo, dar fotbaliştii unguri continuă să se îmbrăţişeze, îndreptându-se spre centru. Strigătul imens al tribunei creşte, cu fiecare scandare: „Aaar-heen-ti-na! „Aaar-heen-ti-na!”

Niciodată nu mi s-a întâmplat să văd sau să aud aşa ceva, pe un stadion. Nici Wembley-ul, nici Santiago Bernabeu, nici Parc des Princes, nici Centomilla, mai ales, în momentele lor cele mai aprinse, n-au reuşit să-şi apere echipa în aşa fel încât nimic să nu împovăreze ghetele şi aşa grele ale lui Ardiles sau Valencia. În turnul lor Babel, cronicarii continuă să rămână perplecşi. Jos, la centru, Luque pune mingea. Fluierul de reluare al arbitrului Garrido nu se aude. Tribuna scandează mereu: „Aaar-heen-ti-na! Aaar-heen-ti-na! Aaar-heen-ti-na!” Nu se aude nici măcar zgomotul turboreactoarelor care plutesc în noapte, din minut în minut, spre Rio de Janeiro şi de acolo – spre Europa. Kempes îşi trage nervos jambierele. Passarella se apropie de centru, făcându-l atent pe Gulvan, care rămâne să mediteze singur asupra şovăielii de care ei doi – în primul rând – s-au făcut vinovaţi la golul lui Csapo. Strigătul imens al tribunei continuă să crească. Până când?!

Argentina atacă. Alb-albaştrii, obsedaţi de faptul că timpul curge împotriva lor, nu-şi aleg mijloacele. În zadar încearcă Ardiles să facă puţină ordine. Nu e momentul! Luque se ia la trântă cu Kereki şi Kocsis. Vrea mingi. N-are importanţă cum. „Un-doi“-urile sunt o armă pentru bunici. „Înseamnă să fii calm. Dar eu nu pot fi!” Ungurii, copleşiţi, comit faulturi. La capătul primului sfert de oră, Garrido dictează o lovitură liberă. Trage Valencia. O minge banală. Guidar o prinde, dar o scapă. Luque e acolo, la pândă, bine înfipt în crampoane, cam în stilul lui Gerd Müller. Guidar încearcă să replonjeze. Dar Luque împinge mingea în poartă: 1 – 1. Un gol pornit din pieptul lui Guidar, care răsplăteşte, dacă vreţi, insistenţa în atac, dar în niciun caz

faza, deoarece până acum echipa lui Passarella n-a construit nimic. Ungurii încearcă să domolească jocul, să „transporte” balonul pe o traiectorie logică. Töröcsik, un fel de toreador în luptă cu cel puţin trei tauri, încearcă pătrunderea finală, dar Galvan îşi cunoaşte foarte bine meseria. Cele şase faulturi – până la pauză – asupra subtilului „nouar” al lui Baroti îi avertizează pe servanţii Nyilasi şi Pinter că intrarea – pe aici! – nu e posibilă.

Intermezzo cu Pelé

Pauză. Puţină mişcare. Pupitrele sunt elegante, dar arhitectul nu a lăsat niciun centimetru necalculat, de parcă ar fi mobilat o cabină spaţială. „Uite-l pe Pelé!” – anunţă un argentinian. Ne întoarcem. E într-adevăr Pelé. Poartă cască. E comentator de televiziune. Ce-ar fi să urc şi să-i cer un pronostic pentru ziua finalei? Mavromatti ar vrea să vină şi el. Dar Tassos râde: „La ce bun? Dacă eşti italian, îţi va spune că va câştiga Italia. Şi ştii de ce? Pentru că aici, la Buenos Aires, Pelé face reclamă pentru „Cynar” şi „Campari“, astfel că pronosticul intră în obligaţiile sale contractuale. Dacă eşti argentinian, va spune Argentina, dar nu pentru că ar fi convins – s-ar supăra şi brazilienii – ci pentru faptul că face reclamă „Popsi-Cola” pe teritoriul Argentinei. În sfârşit, dacă eşti brazilian, Pelé va spune hotărât Brazilia – am şi verificat toate astea – deoarece face reclamă pentru „Cafe do Brasil, cafe del Mundial”.

Mavromalti se decide, totuşi, să urce spre pupitrele comentatorilor TV. „Corriere della Serra” ţine foarte mult la pronosticul lui Pelé, alias „Cinzano“. Tassos pare pornit: „Dar asta nu e totul, băieţi. Pelé e *public relations* pentru Cosmos, cu voiaj plătit, plus cheltuieli de reprezentare la nivel de guvernator. În afară de asta, comentează, după cum se şi vede, pentru un post TV brazilian, şi scrie, aţi şi văzut, pentru «Clarin»”. „Dar cum de aţi aflat toate astea?” – intervine André Isch, un francez trecut de prima tinereţe şi care nu face parte din clanul „l’Equipe“. Tassos ţine să fie ironic „E, dacă nu mă înşel, o obligaţie profesională“.

Un cronicar cu VEN pe piept (n.r. – Venezuela), Carlos Chemia, se amestecă în vorbă: „Aş putea face şi o completare. Pelé a venit acum o oră de la Mar del Plata, cu avionul. A comentat meciul Franţa – Italia, în direct, pentru TV-ul din Caracas. Am ascultat transmisia“. Tassos intervine: „Şi cum a fost?“. „A lăudat mereu jocul lui Facchetti“. „Cum, adică, Facchetti?“. „Da. Facchetti“. „Dar nici nu figurează în lot“. „Cred că l-a confundat cu Benetti. Ce importanţă are? Bani să iasă”.

Töröcsik, toreadorul

Reapar echipele. Atacă, din nou, Argentina. Echipa lui Baroti se retrage, ocupându-şi poziţiile defensive, dar faultează din ce în ce mai mult. Kempes face rocade rapide cu Luque. Deocamdată, însă, barajul perechii Kocsis – Kereki rezistă. În faţă, „nouarul” încearcă mereu să treacă de Galvan, dar totalul faulturilor urcă spre 10. Argentina e mult mai mult în terenul maghiar, dar raidurile cercetaşului Töröcsik stârnesc şi acum o admiraţie care se simte în respiraţia tribunei. Argentinienii atacă, atacă, dar Zombori foarfecă toate acţiunile, deseori prin faulturi. În echipa Argentinei, doar Ardiles pare convins că jocul cere, totuşi, o anume ordine. Atacurile eşuează mereu. Şi se joacă de aproape o oră. Un cronicar argentinian, enervat peste măsură, comentează cu voce tare: „Los hungaros olvidaron que el gol se llega atacando“[9]. Dar, în clipa în care rosteşte ultimul cuvânt şi când tabelul electronic marchează minutul 80, Csapo centrează frumos, mingea îl depăşeşte pe Passarella, în ciuda excelentei detente a „calabrezului”, Fillol ţâşneşte din poartă, cu intenţia de a boxa, dar Nagy sare mai sus şi reia puternic cu capul. Poarta e – vă rog, poftiţi! – larg deschisă, dar mingea trece uşor deasupra. Ca din senin, tribuna începe să cânte. E un fel de „doamne, miluieşte” după acest adevărat miracol. Ungurii continuă să se ajute foarte bine în apărare, profitând de faptul că Töröcsik ţine lângă el doi oameni.

[9] Ungurii au uitat că la gol ajungi atacând.

(Olguin s-a apropiat de Galvan, ca să permită cursele căpitanului Passarella.)

Jocul se îndreaptă spre remiză, cum ar spune şahiştii. Dar River Plate continuă să creadă în victorie, cântând fără oprire. Şi golul mult aşteptat vine. Un gol întâmplător, dar un gol. Alonso, care l-a înlocuit pe Valencia, primeşte mingea în semicercul din faţa careului ungar. În stânga, Luque e marcat strâns de Kereki. Libero-ul Kocsis e şi el la vreo doi metri. Calea pare închisă. Alonso îl angajează, totuşi, la bătaie pe Luque. Kereki, însă, reuşeşte să scoată mingea, pe care o trece lui Toth, fundaşul stânga, complet liber. Atât de liber (şi de sigur), încât nici nu se gândeşte la varianta cea mai simplă a mingii la portar. Rezultatul? Îi pasează lui… Bertoni, care înscrie, fără nicio dificultate, cu „latul“, ca într-un exerciţiu pentru „piticii” de 11 – 12 ani… Planul Baroti, planul contraatacului, a eşuat. Ungurii par copleşiţi. După numai un minut, Töröcsik refuză să creadă că e 2 – 1 – remiza era atât de aproape – faultează şi el, pentru prima oară – suntem în minutul 85 – apoi izbeşte cu mingea în pământ şi Garrido îi arată cartonaşul roşu. Pe teren nu se mai joacă fotbal. Nyilasi atacă dur, în dreapta şi în stânga, fără alegere. Cei mai tineri şi (poate) cei mai talentaţi jucători din echipa Ungariei nu rezistă tensiunii. Nyilasi primeşte şi el cartonaşul roşu. Finalul are un gust amar, deşi tribuna se străduieşte, cântând, să ne facă să uităm cele întâmplate.

Urcăm spre ieşire. Îl văd pe Ferran. Îmi spune: „Argentina e campioană încă din astă-seară“. „V-a plăcut atât de mult?” „N-aş putea spune asta, dar are totul de partea ei şi în primul rând publicul”. Réthaquer pare plictisit: „Sigur că argentinienii au atacat mai mult, dar meciul nu mi-a plăcut. Nu pot să mă împac cu faulturile ungurilor şi mai ales cu agresiunile lui Galvan asupra lui Töröcsik. Partea urâtă e că Garrido a tolerat jocul dur al apărărilor. Luque şi Töröcsik au fost mai mult pe jos. Cum să te mai gândeşti la fortificarea ofensivei, ca principiu, când astăzi, în fotbal, apărătorii au toate drepturile, iar atacanţii – niciunul. Ba nu! Unul singur: acela de a suporta

la infinit adevărate agresiuni, şi asta numai pentru simplul motiv că nu ai dreptul să ripostezi. Töröcsik a fost eliminat pentru un fault şi o minge aruncată. În schimb Galvan, care l-a faultat de 12 ori – am numărat intenţionat – n-a primit un singur cartonaş galben".

Coborâm. Pelé e încadrat de cinci atleţi. Veritabili aruncători de greutate. Mavromatti ne explică: „Când am urcat, nici n-am putut să mă apropii. Îi vezi? Sunt «gorilele» care îl păzesc". La doi paşi, Bobby Charlton, care a comentat pentru B.B.C. – probabil fără a-l include pe Facchetti în formaţia Italiei – coboară neobservat. Atât de neobservat încât îşi potriveşte fără grabă şuviţa lungă care, vorba lui Turini, răsare lângă urechea dreaptă şi apune lângă cea stângă. Jos, la ieşire, Pelé va urca în Mercedes-ul negru al lui „Pepsi-Cola". Bobby va veni cu noi, ca să caute, în mulţimea de autobuze, pe cele pe care scrie „Prensa".

În autobuz e plăcut. (Nu e prea cald la Buenos Aires pe la 10 seara. Cred că sunt 7 – 8 grade.) Cronicarii argentinieni îşi apără echipa şi vor să sublinieze că victoria e meritată: „Am vrut să oferim un mare spectacol, dar n-am avut cu cine". „Se jugaron 75 minutes efectivamente, lo que constituye una dinamica nueva para el futbol argentino". Dar ce fel de 75 de minute?! Parcă ghicindu-mi gândurile, cineva spune din spate: „Argentina gano con justicia, aunque sin jugar bien. La marea opaco el labor de Kempes"[10]. Mă întorc. Pe cartea de acreditare a celui care a vorbit stă scris: „José Sacco ARG."

Autobuzul avansează greu. Toate automobilele din jur claxonează cu furie, *in ritmo del triumfo*: „Aaar-heen-tina". Parcă am fi înconjuraţi – asociaţia ne obsedează – de o uriaşă turmă de oi care-şi sună talăngile. Toţi cei care nu au contenit să cânte în tribună ştiu acum că Argentina e ca şi calificată pentru turul II, în grupele semifinale. Ungaria a şi ieşit din cursă, pentru că fără Töröcsik şi Nyilasi, suspendaţi automat pentru meciul următor, nu poate face

[10] Argentina a câștigat pe merit, fără să joace bine. Marcajul a compromis activitatea lui Kempes.

nimic în faţa Italiei. Ar mai rămâne Franţa. Dar ce şansă mai are Franţa învinsă la Mar del Plata?

Coborâm. Oraşul vuieşte. Zgomotul e greu suportabil. Claxoane non-stop. Magazine muzicale cu megafoane în exterior, la intensitate maximă. Şi feţele congestionate ale miilor de *portenos* care suflă cu toată puterea în fluiere stridente, mereu mai stridente. Bineînţeles că ritmul acestor şuierături respectă cadenţa „Ar-gen-ti-na“. Deasupra oraşului, cineva izbeşte parcă două talgere imense. Ninge mereu cu *papelitos*, de la toate balcoanele. Rigolele sunt tixite de hârtii în straturi. Maşinile spulberă „zăpada” astfel viscolită. Pe capote, sutele sau miile de hârtioare par nişte frunze de toamnă, pe care steagurile fluturate prin toate geamurile automobilelor le stârnese mereu.

În sfârşit, acasă. Deschid televizorul. Din nou, Pelé. Apare, graţios, filmat cu încetinitorul, în spatele unei porţi de fotbal. Filmarea „artistică” are în prim plan plasa porţii. Pele zâmbeşte mieros, cu dinţii săi albi, puternici. Apoi, rosteşte „Eu, care am participat la patru campionate mondiale, vă pot spune că Argentina va fi campioană“. Şi ridică degetul mare în sus. În aceeaşi clipă, o sticlă de „Pepsi-Cola” îi ia locul…

Unde sunt înaintaşii Braziliei?

3 iunie. Foarte greu de împăcat programul de astăzi. Ar fi, în ordinea calităţii şi a aşteptărilor, Brazilia – Suedia, la Mar del Plata, ora 13,45. La concurenţă, Spania – Austria, la Buenos Aires, pe Velez Sarsfield, un stadion mai mic, unde masa presei are doar 400 de locuri. În sfârşit, la 16,45, din nou la concurenţă, Peru – Scoţia şi Olanda – Iran. Din păcate, TV-ul argentinian nu e foarte inspirat, cel puţin din punctul de vedere al cronicarilor. Transmite totul în direct. Cu alte cuvinte, dacă mergem pe Velez, pierdem Brazilia – Suedia. Dacă rămânem în sala „Olympia“, putem privi, cu mici alternanţe, la două „strunguri“, dar nici asta nu e o soluţie. Ar mai fi varianta reprizelor. Prima pentru

Mar del Plata, a doua pentru Buenos Aires sau viceversa… În Mexic, îmi aduc aminte, a fost mult mai bine. Mergeam la meci, apoi reveneam la hotelul Phönix, sediul centrului de presă, şi vedeam succesiv toate celelalte trei jocuri. Ca să nu mai vorbim de ultimul campionat mondial, cel din ‘74, unde am văzut Polonia – Italia de trei ori, o dată în direct, apoi, seara, într-o cofetărie din Frankfurt, iar a doua zi, de dimineaţă, într-un magazin, la „Hertie“, culcaţi comod pe nişte covoare persane, lângă vânzătorii raionului în cauză.

Ce spun avancronicile? Că Brazilia n-are înaintaşi. Că Suedia a rămas aceeaşi, jucând cinstit, fără complicaţii, din sănătate şi vigoare. Că Austria îl are pe Krankl, care avea doar un an în 1954, când Österreich a jucat ultimul ei turneu final. Că Spania are de partea sa cinci milioane de suporteri, plus argentinianul Ruben Cano şi pe foarte experimentatul Jose Martinez, supranumit Pirri. Că Iranul are un pic de şcoală sud-americană. (De unde, oare?) Că Olanda e Olanda, chiar fără Cruyff şi Van Hanegem. Că Peru duce dorul lui Perico Leon. Că Scoţia, în sfârşit, „es el conjunto al que todos senalan como la probable gran sorpressa del campeonato“.[11]

După cum vedeţi, avancronicile nu oferă nicio soluţie, lansând invitaţii. Ce facem?

Să încercăm, totuşi, formula de compromis, adică,,la două televizoare” (Pe austrieci şi pe brazilieni o să-i vedem,,pe viu“, în meciul lor.) Apoi o să mergem la color; iar seara o să vedem Scoţia – Peru, înregistrare.

Sala „Olympia” e plină. Se pare că cei mai mulţi au adoptat formula compromisului, E o foame de fotbal pe care numai un campionat mondial o poate stârni.

Meciul dublu începe. Atacă suedezii şi spaniolii. Păcat că nu joacă Edström, vedeta Suediei în Weltmeisterschaft. Asensi şi Pirri sunt foarte nerăbdători. Avansează mult, mai ales Pirri, care, deşi a trecut de 30 de ani (sau poate tocmai de aceea), nu mai are timp de

[11] Este echipa pe care toți o indică drept marea surpriză probabilă a campionatului.

pierdut. Austriecii pasează scurt, în forţă, atacă foarte decis balonul, se scoală imediat (în caz de nereuşită), se repliază, acroşează din nou, astfel încât cursele solitare ale lui Asensi şi Pirri mor mai devreme sau mai târziu. Pe celălalt ecran Suedia joacă metodic, fără flori, un fel de hochei fără patine, inclusiv bodichek-ul care scoate la iveală faptul că brazilienii au o adevărată repulsie pentru gazonul moale de la Mar del Plata, din care iese, la răstimpuri, câte „o cărămidă" de iarbă… Pe celălalt ecran, masivul Ruben Cano pare un suedez cu părul vopsit în negru, un fel de Gulliver care nu-şi găseşte pasul, deoarece în timp ce el face unul singur, Dani e nevoit să facă unul şi jumătate, aşa că totul sc amestecă – cum să vă spun? – ca hârtiile colorate cu care copiii îşi decorează spiţele roţilor.

Iată, însă, că Austria, echipa care tace, deschide scorul. Desenul golului nu aparţine deloc Europei Centrale. Dimpotrivă. Stoperul Pezzey, care până acum a ieşit cel mai des în prim-planul jocului, anulându-l pe Ruben Cano, a simţit că Pirri a uitat să se întoarcă la poarta lui Miguel Angel şi trimite o minge lungă, de peste 40 de metri, spre mezinul echipei, Schachner, de la Donawitz, singurul jucător „de B" din echipa Austriei. Schachner preia în viteză, îl vede pe Migueli singur, ca pe vremea WM-ului, şi intră direct. Fenta e fulgerătoare, la cel mult un metru de apărătorul spaniol, care cade. Schachner îşi continuă zborul. Cardenosa încearcă să-i taie drumul, dar extremul dreapta al Austriei a şi ajuns în faţa lui Miguel Angel, fentă spre stânga, portarul „muşcă" din nadă şi vienezul şutează în partea opusă. Între momentul pasei lui Pezzey şi cel al golului au trecut cel mult 6 – 7 secunde. Pezzey are 23 de ani, Schachner – doar 21. (Amândoi ştiu din povestirile vieneze că Wunderteamul de altă dată „ţesea" cu pase scurte, fără grabă, în amintirea paşilor de menuet din sălile de la Schönbrun.)

Să vedem acum ce se întâmplă la Mar del Plata. Brazilia a luat, se pare, locul Wunderteamului. Cerezzo, Zico, Gil se rotesc mereu, în căutarea unei soluţii. „Mie mi se pare foarte interesantă mecanica suedeză" – e de părere

Roland Messmeur, de la Le Figaro. Termenul mi se pare potrivit. Parcă am mai auzit undeva această idee.[12] În timp ce citiţi „subsolul“, vă ofer o observaţie aparent banală, dar care completează tabloul pastoral al echipei suedeze. Despre ce este vorba? Pe fişele tehnice, cei 22 de jucători ai loturilor au fost comunicaţi, în ordine, încă de acum o lună. Ei bine, Suedia e singura echipă care a început jocul cu o formaţie de... fotbal, adică de la 1 la 11 pe spate. Antrenorul Eriksson n-a schimbat nimic, demonstrând o rigoare tipic nordică. Probabil că şi asta spune ceva. (Înainte de a trece pe ecranul al doilea, să ne mai amintim că Suedia – şi nu Polonia – este echipa cu media de vârstă cea mai avansată: peste 28 de ani.)

...Mare noroc am avut! Prindem golul egalizator al Spaniei. E minutul 21. Marcellino trimite lung, cu boltă. (Pirri şi Asensi, mereu cu mingea la picior, au anulat de mult toate intenţiile de joc colectiv ale lui Kubala.) Pezzey, plin de sine la auzul numeroaselor aplauze din tribună, nu e atent. Mai e şi vântul care modifică traiectoria. Mai e şi Dani, pe care-l cheamă de fapt Dani(el) Ruiz Bazan, care înscrie pe lângă portarul Koncilia.

Să revenim la Mar del Plata. „Que pasa, amigos?” (Ce se mai întâmplă?) Un argentinian, Ardizzone, conduce atacul verbal împotriva Braziliei: „Echipa lui Coutinho e un dezastru. De ce o fi jucând cu patru mijlocaşi?” Roland Messmeur nu-l iartă: „Dacă permiteţi, în Mexic Brazilia a jucat tot cu patru mijlocaşi“. „Care patru?” „Da, patru, pentru că nu ştim nici acum cine a fost extremă stângă“.

---

[12] A fost doar un mic flux al memoriei. Despre suedezi am scris, în același sens, în Mexic, 1970: „Suedezii își țes pasele metodic, de parcă ar rândui o stivă de lemne la marginea pădurii. Fundașul dreapta Olsson îl caută aproape automat pe mijlocașul stânga Larsson în diagonală, iar acesta se simte obligat «să mai coloreze jocul», descriind o diagonală, spre extremul stânga Ericsson. În toată țesătura asta te izbește monotonia tempoului.” Revăzând pagina, îmi dau seama că trei dintre suedezii din Argentina au jucat și în Mexic: potarul Hellström, care are 30 de ani, libero-ul Nordquist, care are... 36 și Bo Larsson, care a împlinit 34. Probabil că le prieste mirosul de rășină de lângă stiva cu lemne.

Ardizzone încearcă să-şi reamintească numele extremei stânga, dar nu reuşeşte: „Bine, dar de ce nu avansează stoperii Oscar şi Amaral?” Messmeur zâmbeşte cu subânţeles: „Asta-i cu totul altceva“. Ardizzone nu se lasă: „Ce vă spune această echipă? E o formaţie fără resurse spirituale, fără un plan, fără o idee precisă. Îi lipseşte totul”. Messmeur contraatacă: „Ştii ce-i lipseşte? Un Pelé”. Ceilalţi râd, luându-i partea: „Asta, cam aşa e“. „Îi lipseşte în primul rând un antrenor“. Messmeur e pus pe şicană: „Stimate domn, cred că Brazilia preparatorului fizic Coutinho joacă ceva mai bine decât Brazilia de acum patru ani a celebrului Zagallo”. Apoi, devenind familiar: „Ştii ceva, tinere? Am 100 de franci disponibili. Iau Brazilia pe locul 2”. Ardizzone încearcă să câştige timp: „Şi de ce, mă rog, pe doi?” „Pentru că primul e acontat de Argentina, iar mie nu-mi place să fluier în biserică”. Ardizzone se încruntă, oarecum jignit: „Nu fac pariuri!” Peste numai două minute, însă, el regretă lipsa de curaj: „Senor *francese*, aţi salvat o sută“. Sjöberg înscrie, la capătul unei combinaţii cu Wendt şi Linderoth. Messmeur nu-şi pierde umorul: „Să ştii că nu mă retrag. Dacă vrei, suta de franci rămâne pe masă“. Ardizzone şovăie în continuare. Messmeur se ridică şi trage din trabuc: „Acum îmi dau seama că vouă, argentinienilor, vă e tare frică de Brazilia”.

Goleadorul Europei

Mai sunt 9 minute până la pauză. Să vedem ce face Krankl, golgeterul Europei. Mie mi se pare mult mai frumos acest Austria – Spania. E un joc mai viril, deşi suedezilor numai virilitatea nu le lipseşte. Kreuz şi Jara împing mereu, căutându-l pe Krankl. Vârful vienez e foarte puternic. Răsuceşte cum vrea apărarea spaniolă. Pirri şi Ascnsi nu se mai încumetă în faţă. Mijlocul terenului are acum un nou stăpân: Prohaszka. Kreuz şi Jara vin la primire, Prohaszka pasează de parcă ar şuta la poartă. Kreuz şi Jara preiau cu eleganţă, de parcă ar avea ghetele unse cu magiun, cum ar spune Valentin Stănescu. E ceva

din şcoala vechilor maeştri vienezi în aceste amortizări neobişnuite şi în aceste treceri de balon peste capul adversarului surprins. Mă gândesc că Phillippe de Tournon, după meciul Italia – Franţa, scria că, din păcate, francezii au considerat că şi-au făcut pe deplin datoria calificându-se. Aici, pe Velez Sarsfield, se simte că echipa Austriei e departe de a gândi astfel. Mă întrebam nu de mult cum de a reuşit Austria să elimine echipa R.D. Germane din acest Mundial. Acum, aici, la Buenos Aires, răspunsul e simplu. La forţă egală, Austria aduce un plus de rafinament fotbalistic. Ce alt argument decât acest Krankl, care, prin înşurubările sale, e mai eficace decât celebrii cândva fraţi Ducke la un loc?

Se apropie sfârşitul primei reprize. Şi, deodată, un cor de strigăte. Simultan, grupul din jurul lui Ardizzone sare în sus: „A egalat Brazilia!“. A marcat Reinaldo. Singurul decepţionat e, bineînţeles, vanitosul argentinian. Peste numai câteva secunde, arbitrul fluieră sfârşitul primei reprize.

…Coadă la cafea. Facem joncţiunea cu cei de la *color*. Toţi sunt dezamăgiţi de brazilieni. Regretă ca n-au adoptat formula compromisului. Să-i tachinăm puţin: Notaţi-vă o echipă: Austria. Şi un nume: Krankl”.

A venit „La Opinion“. E ziarul care îmi place cel mai mult. Jean Eskenazy face comparaţii: „E «Le Monde-ul» lor“. Şi are dreptate. „Clarin” e un ziar de focuri bengale şi de petarde, caută cu lumânarea conflicte reale sau închipuite, cultivă cu insistenţă zvonurile, trăieşte din plin bucuria dezminţirilor. „La Opinion” are doar patru pagini de fotbal, dar comentariul e limpede şi (mai ales) deloc pătimaş. Zilele trecute am citit în „La Opinion” un interviu cu Kubala. Acum e rândul unui jucător suedez Sanny Aslund de la A.I.K. De ce Aslund şi nu Bo Larsson, de pildă? Se pare că „La Opinion” consecvent moderaţiei sale, nu adoptă principiul popularităţii de conjunctură. Aslund este – se simte din ceea ce spune – un suedez prin excelenţă. „Cum vă petreceţi ziua?” – întreabă reporterul. Aslund răspunde: „Mă trezesc la şapte fără un sfert şi fac

cafeaua pentru nevastă-mea, care e instructoare de sport. La şapte şi un sfert ea pleacă, iar eu citesc, timp de 45 de minute, ziarele pe care poştaşul mi le Iasă în cutie. La 8 îl trezesc pe băieţelul meu, care are doi ani. Îi fac laptele şi-l las să mănânce singur. Apoi ne jucăm, cam trei ore. E perioada cea mai frumoasă a zilei. La 11 şi jumătate fac curat în casă, iar la unu mă apuc să prepar mâncarea. La două mănânc eu. Apoi pun masa şi o aştept pe nevastă-mea, care vine la 3. Din acest moment sunt liber până a doua zi dimineaţa, la şapte fără un sfert. Bineînţeles că după-amiaza am antrenamentul în cadrul echipei". Reporterul îl întreabă dacă nu e tentat să joace undeva în Europa sau în America. Aslund răspunde: „Nici pe departe. Văd că băieţii noştri pleacă şi se întorc repede. Şi apoi, mi-e imposibil să renunţ la cele trei ore de joacă, în fiecare dimineaţă, cu băieţelul meu. Vreau să vă spun că salariul meu şi cel al nevestei mele îmi ajung pentru viaţă. Probabil că până la urmă o să fiu şi eu profesor de educaţie fizică sau antrenor. Un fotbalist nu trebuie să viseze altceva, pentru că se complică şi, mai devreme sau mai târziu, are o decepţie".

Iată un interviu care explică, de fapt, stilul de joc al echipei Suediei, care face ce face şi ajunge în turneul final al Mundialului, chiar dacă joacă fotbal vreo cinci luni pe an. Probabil că schiul – practicat în celelalte şapte – nu este un sport chiar atât de diferit de fotbal.

Au reînceput jocurile. E totuşi bizar că antrenorul Coutinho continuă să joace fără Dirceu. În meciul cu R. F. Germania, de la Hamburg, Dirceu mi s-a părut jucătorul brazilian cel mai apropiat de stilul garniturii Pelé – Gerson – Tostao. Jocul e modest. Suedezii sunt un pic mai sus, dar nu destul. Senor Coutinho, ne pare foarte rău, dar e mai frumos dincolo.

Austriecii continuă în forţă. La spanioli a intrat Leal în locul lui Cardenosa. Se aude din studio vocea lui Herrera, care comentează alături de crainic: „Cred că e o schimbare inspirată. Leal are mai multă vigoare. E omul care a eliminat România la Madrid". Ce bine ţine minte

bătrânul „mag” aceste amănunte, deşi nu-l interesau direct. Leal pare să-şi agite, într-adevăr, echipa, dar Pezzey e peste tot. Intră şi Quini, în locul lui Rexach – cunoştinţe vechi – dar austriecii îşi înmulţesc atacurile, având mari ocazii de gol. Echipa Spaniei pare împovărată. (Sau e o simplă impresie provenită din faptul că atât Asensi cât şi Pirri sunt uşor aduşi de spate?) Spaniolii încearcă să atace cu fundaşii laterali, dar atât Marcellino cât şi De la Cruz par nişte pitici pe lângă apărătorii austrieci. Ca să nu mai vorbim de Krankl, care îi sperie pe copiii de trupă ai lui Kubala rotindu-se ca un discobol în cerc, înainte de aruncare… Prim-plan cu Ladislao Kubala! Antrenorul pare mulţumit de rezultat. Ştie foarte bine că nu are o echipă mare. Roland Messmeur, bătrânul cronicar de la „Le Figaro“, gândeşte cu glas tare: „Nu-l invidiez deloc pe Kubala. Are o echipă subţirică. E mult mai uşor să fii jucător decât antrenor. Îmi aduc aminte, sunt 20 de ani de atunci, eram la Madrid pentru un meci Spania – Olanda. Venisem nu atât pentru jocul în sine, cât pentru debutul simultan al lui Di Stefano şi Suarez în „naţionala Spaniei“. (Kubala juca de vreo patru ani în echipa reprezentativă.) Ştii, poate, că a debutat chiar aici, la Buenos Aires, contra Argentinei… Atunci, la Madrid, Spania a învins Olanda cu 5 – 1. N-a fost nicio problemă cu atacul Miguel – Kubala – Di Stefano – Suarez – Gento“. Poate că Messmeur visează. Uneori te laşi furat de rezonanţa numelor. „Bine, car se juca WM-ul“. „Aiurea… Juca Real Madrid… Juca Don Santiago Bernabeu… Di Stefano a dat trei goluri, toate din pasele lui Kubala. Un argentinian şi un ungur marcau pentru Spania. Spune-mi şi mie: cine e urmaşul lui Kubala în echipa Spaniei?“. „Ar fi Asensi“. „*D’accord*. Asta-i toată diferenţa… Şi cine-i succesorul lui Di Stefano? Îţi spun eu. E Ruben Cano. Dacă aşa ceva e cu putinţă“. „L-ai fi preferat pe Santillana“. „Nu vreau să spun deloc asta. Vreau să accepţi că spaniolii au o echipă mititică. Apropos… De ce nu a venit Stephan? (n.r. – Covaci) Te rog să-i transmiţi salutări. De la Roland le Vieux… Să ştii de la mine că Stephan a cucerit Franţa. Suntem prieteni“. „Ce-i

reproşezi acum?“. „Nimic. Alţii, însă, nu l-au iubit. Le plac dascălii, tip Boulogne. Stephan a avut un mare merit: a unit grupurile dezbinate ale antrenorilor francezi. Asta nu se vede, în general, dar Hidalgo n-ar fi putut să apară fără Covaci. Hidalgo o ştie. Şi mai ştie, dacă n-a uitat, că e mult mai uşor să te califici în serie cu Bulgaria şi Irlanda, decât cu Belgia şi R.D. Germană, adversarii de acum patru ani ai lui Covaci. Mă înţelegi? Aş vrea să-l revăd. Poate vin la Bucureşti. Poate cădem cu o echipă românească în cupele europene“. Victor Sinet de la „L’Equipe“, care a tăcut până acum, intervine: „Asta e sigur. Monaco o să joace cu Steaua. Dă-mi telefonul tău, Yon“. I-l dau: „Dar de unde eşti atât de sigur?“. „E mult mai simplu decât îţi închipui. Ambele echipe joacă – ghinionul lor – în preliminarii. Aşa au căzut sorţii. Dar îţi mai spun ceva. Pentru Mundialul de la Madrid, România va fi în grupă cu Franţa. Numai să fim sănătoşi…“

Daaaaaa! Nu-mi pot stăpâni un strigăt de bucurie. Krankl a marcat în poarta lui Miguel Angel, liftând cu mare fineţe. Messmeur aplaudă şi el. Bate Austria. Victor Sinet, mereu sarcastic, conchide: „Şi astfel se încheie cariera de antrenor a lui Ladislao Kubala“. Messmeur nu e de acord „N-are nicio legătură. Dar pot să-ţi spun, în schimb, că astă-seară senor Pirri redevine cetăţeanul Jose Martinez. La primul gol, cel al lui Schachner, l-a lăsat pe Migueli singur, iar acum l-a scăpat pe Krankl… *Amen!*“

Ardizzone şi toţi ceilalţi vin în fugă, să vadă reluarea. Nu că n-ar fi şi alte televizoare, dar în grup e mai frumos. Messmeur a avut dreptate. Pirri a fost acolo. Mai sunt 14 minute…

Să trecem câteva minute la brazilieni. Ceva, însă, ne trage înapoi spre Austria. Ne e puţin frică, chiar dacă nu o mărturisim. Prim plan cu Asensi. Parcă l-a strigat operatorul. E pleşuv de-a binelea don Juan. Ce vesel era în seara aceea, la Madrid, pe Vicente Calderon, când a trimis mingea aceea lungă, de la 40 de metri, spre poarta lui Cristian, mingea aceea uleioasă care a şters – ce şansă! – freza lui Ruben Cano şi a intrat în gol… Cum se leagă

toate! Poate că fără golul acela, în locul lui Asensi am fi avut acum un prim plan cu Iordănescu.

Aşteptăm fluierul final şi la brazilieni. Ca să fiu sincer, parcă-i partidă de old-boys. Cum? De necrezut!! A înscris Brazilia! Ba nu! Arbitrul Thomas Clive anulează golul şi ia mingea, fluierând sfârşitul. Ce-a fost asta, totuşi?[13]

...Acum ar trebui să scriu două-trei file, fie şi numai pentru dosar. Am văzut Peru – Scoţia şi Olanda – Iran. Dacă nu fac puţină ordine, totul se va aglomera şi se va da peste cap. Iată-l şi pe Glanville. Pare foarte necăjit. „E din cauza Scoţiei“? Zâmbeşte amar: „Da' de unde? Mi s-a întâmplat un lucru tare neplăcut. Am devenit vedetă. *La Nacion* – n-ai văzut ziarul? – scrie că azi dimineaţă, la Londra, a apărut cel mai ruşinos articol despre «El Mundial». Ştii cine e autorul? Eu“. „Cum adică?” „Chiar aşa. Şi barem dacă n-ar avea puţină dreptate. Să vezi de ce. În cronica Argentina – Ungaria am depăşit spaţiul şi mi-au tăiat toată partea a doua. Ungurii au ieşit curaţi şi totul a căzut pe capul Argentinei. Şi-mi pare foarte rău”. Încerc să-l liniştesc: „Lasă, că trece... Nu e prima oară. Şi nu eşti singurul. Ce zici de Scoţia?” „Am auzit un lucru care sper să fie doar zvon. Willie Johnston a fost găsit dopat. Nici nu ştiu ce să mai cred. Asta mă oboseşte cel mai mult. Mundialele astea devin ceva insuportabil. Am impresia că suntem într-o maşină căreia i s-a defectat frâna şi n-o mai poţi opri. S-ar părea că fotbalul a fost creat pentru ca lama «Gilette» sau aparatul «Seiko» să se vândă mai bine. Are dreptate amicul nostru Tassos”. „La ce te referi?“. „Când se uită la Pelé, nu mai vede un jucător cu 10 pe spate, ci o uriaşă sticlă de *Pepsi-Cola*”.

---

[13] După joc, Thomas Clive a declarat că a fluierat sfârșitul cu mult înainte de „înscrierea” golului și chiar cu mult înainte ca mingea să fi ajuns, din corner, în capul lui Zico. Brazilienii au contestat decizia, dar la reluare s-a văzut că suedezul Tapper, evident înainte de gol, își scoate tricoul, pentru a-l schimba cu un brazilian. Thomas Clive a adăugat: „Golul lui Reinaldo a fost marcat în min. 47, adică în cele 2 minute de prelungiri. De ce nu l-ați contestat?”

Ce s-a întâmplat, de fapt, cu Scoţia?

…E aproape 8. Acasă e unu noaptea. În sala „Olympia“, maşinile de scris stau şiruri – şiruri, ca la un târg internaţional. *La machina a escribir* – cum spun spaniolii şi argentinienii. Ce rău îmi pare de Scoţia! O echipă tare ciudată! Nu m-ar mira să apară într-o zi pe teren cu fuste ecosez. Şi ce antrenori ciudaţi! Acum câteva ore, Alli McLeod era sigur că va câştiga Mundialul, respingând cu dezinvoltură locul doi. Acum patru ani, predecesorul lui, Willie Ormond, spunea textual, înainte de primul joc: „Dacă nu batem Zairul cu 8 – 0, ne întoarcem de urgenţă acasă, la Glasgow“. Până la urmă, Scoţia a câştigat doar cu 2 – 0 şi a pierdut calificarea în turul II (neînvinsă!), pentru că Iugoslavia, fără să facă declaraţii cu acompaniament de cimpoi, a câştigat cu 9 – 0 meciul cu Zair. (E adevărat că antrenorul Zairului se numea Vidinici, dar asta nu scuză pronosticul lui Ormond.)

Ce s-a întâmplat, deci, cu Scoţia? Turini susţine că e o problemă de *whisky*. Asta îmi aminteşte că în 1974, la Frankfurt pe Main, *Bremner and his hoys* i-au cerut lui Ormond sticla de bere cotidiană promisă încă înainte de plecarea din Scoţia, la care Willie a răspuns afirmativ, dar a încheiat spunând că „am sosit la Frankfurt nu pentru a stabili în detaliu cantitatea de bere la care vom avea dreptul zilnic”.

După jocurile grupei, îmi încheiam corespondenţa cu cuvintele: „Vă rog să-i permiteţi reporterului să regrete încă o dată necalificarea Scoţiei în grupa semifinală. Această echipă paradoxală, care, prin temperament şi fantezie, se află în… sudul Angliei, a reuşit performanţa de a fi eliminată fără a fi învinsă“. Iar amicul Ferran, care şedea în dreapta mea, în frumoasa tribună de la Waldstadion din Frankfurt, în timpul meciului Scoţia – Iugoslavia, când Bremner a atacat 80 de minute, rămânând totuşi doar cu un 1 – 1, îşi încheia corespondenţa cu scrisul său oblic, mereu în sus: „Nu ştiu dacă acest campionat mondial ne va oferi un mare învingător, dar ştiu că de pe

acum, el ne-a oferit un mare învins”.

Scoţia nu s-a lăsat nici de data asta, în Argentina. Bizară echipă! E adevărat că 10 jucători din cei 13 care au jucat cu Peru aparţin primei Ligi engleze, dar s-a vorbit prea mult de asta. În minutul 15, când Jordan a deschis scorul, reluând mingea respinsă de Quiroga la şutul lui Rioch, ne-am zis că totul e o problemă de scor. Apoi, scoţienii ar mai fi putut marca cel puţin de două ori. Dar au egalat peruanii. Cueto, din pasa lui Cubillas, servit la rândul său de Da Rosa. După pauză, Chumpitaz salvează un nou gol. Mai mult decât atât, scoţienii au un penalty (min. 51). Bate Masson, dar Quiroga apără. În acest moment, meciul se rupe. Intră în acţiune Cueto. O cursă de 60 de metri, pas la Cubillas, complet liber, şut ca pe timpuri şi… 2 – 1. Peste cinci minute, pasă de 40 de metri (Cueto spre Oblitas), drumul spre gol e liber! Fault! Lovitură liberă! Zid! Cubillas aşază mingea îndelung. Apoi, înainte de a-şi lua elanul, îi şopteşte ceva lui Velasquez. „Pictorul” porneşte, sare peste minge, Cubillas se apropie, scoţienii, în frunte cu portarul Rough, se aşteaptă la un şut cu interiorul de stânga, Cubillas mimează mişcarea, dar, odată ajuns lângă minge, bate cu exteriorul piciorului drept. Păianjen! Gol!!

Meciul e jucat. S-a scris atâta despre faptul că Scoţia va fi *la gran sorpresa* a acestui campionat mondial, încât Dalglish şi Jordan refuză să creadă că cele întâmplate pe teren sunt reale. Iată că scoţienii ne oferă, în avanpremieră, o surpriză şi mai mare decât cea anunţată: 1 – 3 cu Peru.

Aproape că nu ştiu ce să mai spun. Cred că e momentul să fac o mică anchetă: „De ce a câştigat Peru?” Obţin cinci răspunsuri:

1. Glanville: „Peru este cea mai tehnică echipă din lume. Dacă adăugăm şi cele trei luni de cantonament, nu mai e nevoie de alte argumente”.

2. Turini: „Rămân la părerea că scoţienii n-au terminat proviziile de whisky”.

3. Reinhard Schwarz: „Dacă Masson marchează

penalty-ul, Scoţia câştigă cu 3 – 1”.

4. Sinet: „Dacă în echipa Scoţiei ar fi jucat Cubillas, scorul ar fi fost invers”.

5. Mario Widmer (Elveţia): „Peru e în cantonament de 90 de zile. Scoţia s-a adunat de prin gări, a sosit la 26 mai, iar după două zile de antrenament a primit 48 de ore complet liber… Simplu ca *bonjour*”.

…Hai acasă. S-a făcut 10. Oraşul e arhiplin. Vorba lui Roberto, chelnerul cu ochi albaştri de la „Pippo“: „Aici, la noi, la Buenos Aires, dacă vrei să te întâlneşti cu o fată, îi fixezi ora 12 noaptea. E ceva absolut normal. Viaţă de port. Aţi fost la Napoli? Am auzit că e la fel. Eu strâng bani, ca să ajung odată la Napoli. Bunicul s-a născut acolo. Şi câte nu ne-a povestit…“

Autobuzul e plin. Stau agăţat. Citesc din ziarul celui care şade pe scaun. Titlul cronicii la meciul Olanda – Iran 3 – 0: „Holanda no sera el equipo revolucionario del ‘74, no tendra a Cruyff, pero mantiene su personalidad“. Afirmaţii cam pripite. Iranul a jucat doar în jumătatea sa de teren. În mod curios, Rensenbrink mi s-a părut lipsit de nerv, deşi nu a ratat penaltyurile (două) şi a dat o dată bine cu capul. Cred că e singurul jucător olandez care n-a intrat în colectiva echipei. Îşi păstrează zona din faţa casei, şi atât, O să vedem…

Reîntâlnire cu Omar Sivori

Am ajuns. Televizorul a rămas aprins. Emisiunea sportivă e în plin, deşi se apropie ora 11. Invitat de onoare, Omar Sivori: „Cred că această primă rundă de opt meciuri s-a încheiat cu şapte surprize şi un singur rezultat aşteptat: Italia – Franţa 2 – 1“. Reporterul pare intrigat. Sivori explică: „Să le luăm pe rând. Faptul că Schön n-a dat niciun gol, după ce ne-a înscris nouă trei, acum câteva luni, e o surpriză. De Tunisia – Mexic nu mai vorbesc. Dificultatea cu care Argentina a învins Ungaria e tot o surpriză. Brazilia ţinută în şah de Suedia, altă surpriză.

Olanda, cu un singur gol din acţiune în meciul cu Iranul, face parte din aceeaşi categorie. Spania era favorită în meciul cu Austria. Peru – Scoţia – nu mai e nevoie de argument". Reporterul insistă: „Ce concluzie trageţi?" Sivori răspunde imediat: „Că fotbalul se schimbă mereu şi că ideile noastre preconcepute despre valoarea cutărei echipe ne produc, în mod firesc, surprize. Dar probabil că aşa e mai bine. Ce s-ar face presa sportivă dacă nu ar cocheta cu surprizele? Ar deveni mai gravă, dar şi mai puţin citită". Reporterul pune o nouă întrebare „De ce socotiţi că doar Italia – Franţa e un rezultat în afara surprizei?" Sivori zâmbeşte cu o anume melancolie: „Italia de ieri, de la Mar del Plata, a fost Juventus. Iar eu am jucat la Juventus. Italia de ieri, spre deosebire de cea de acum patru ani, a fost o echipă unită. Să ştiţi de la mine că în Italia echipa naţională obţine rezultate bune în momentul în care unul din cele două mari oraşe, Milano şi Torino, se recunoaşte învins în veşnicul lor duel. Acum a fost învins Milano". Reporterul pune o ultimă întrebare: „Ce aţi remarcat în această primă rundă de opt jocuri?" Sivori se gândeşte puţin: „Vreau să sper că înaintaşii vor fi mai curajoşi, adică aşa cum mi-au lăsat impresia că sunt, deocamdată. Krankl, Rossi, Bettega şi Luque. E foarte greu să fii înaintaş. În fotbal, înaintaşul e totul. Dar, din nefericire, mereu se uită treaba asta. La modă sunt, de o veşnicie, fundaşii. V-aţi uitat vreodată cine sunt căpitanii echipelor? Italia îl are pe portarul Zoff. Căpitanul Argentinei e un stoper, Passarella. La olandezi e libero-ul Krol. La brazilieni, iarăşi un portar – Leao. Ultima campioană mondială, R.F. Germania, l-a avut căpitan pe fundaşul Beckenbauer. În Mexic, culmea!, o echipă ofensivă prin excelenţă, Brazilia, a avut drept căpitan pe fundaşul Carlos Alberlo. Cu patru ani în urmă, la Londra, o echipă în care juca Bobby Charlton, a fost condusă de stoperul căpitan Bobby Moore. Treaba asta nu e deloc întâmplătoare. Fundaşii sunt la modă. Şi acest lucru mă irită cel mai mult. E ca şi cum într-o orchestră cel cu toba l-ar conduce pe viorist. Sper din toată inima că acest

campionat mondial va fi câştigat de o echipă care să atace continuu. Numai aşa se va putea merge înainte”.

O surpriză! Coutinho în emisie. Înconjurat de câţiva cronicari argentinieni. Antrenorul brazilian vorbeşte curent spaniola, ca şi franceza, dealtfel, pentru că a fost un timp preparator fizic la Olympique Marseille. Se exprimă calm, fără să-şi privească interlocutorii: „Echipa Braziliei n-a jucat bine, dar nici n-a fost în pragul dezastrului, cum afirmă unii din cronicarii brazilieni. Cred că jucătorii tineri din echipa mea au avut trac. După părerea mea, rezultatul este bun, deoarece Suedia a demonstrat că este o echipă de valoare“. O voce: „Vă mulţumiţi cu foarte puţin“. Coutinho: „Mulţi cronicari brazilieni cred că Brazilia, pe baza prestigiului pe care-l are, joacă mereu singură, uitând că există totuşi un adversar în faţă“. Altă voce: „Ce calificative daţi jucătorilor dv.?” Coutinho: „Nu cred că e cazul să intru în detalii. Asta este o problemă a cronicarilor“. Altă voce: „Vârful Reinaldo a fost complet izolat“. Coutinho: „Vă rog să mă credeţi că nu am dispus eu acest lucru. Obsesia mea este ca echipa să joace grupat“. Altă voce: „De ce l-aţi introdus pe Dirceu doar cu cinci minute înainte de sfârşit?” Coutinho: „Ştiu că o să vă scandalizeze, dar Dirceu a intrat ca să apărăm rezultatul. (Rumoare)… Vă asigur că Brazilia va juca din ce în ce mai bine. Dar trebuie să aveţi răbdare. Asistăm la un Mundial al echilibrului. Nu cred că Brazilia e imbatabilă”. O voce: „Credeţi că printr-o asemenea declaraţie fortificaţi moralul tinerilor dv. jucători?” Coutinho: „Sunt absolut convins”.

Această lume teribilă a fotbalului

…5 iunie. A doua zi fără jocuri. O zi oarecum aşteptată. Dar nu putem sta locului. Ceva nedefinit ne trage spre centrul de presă. (Undeva, în memorie, a rămas cazul Willie Johnston.)

A apărut revista ilustrată „Goles“. Se bate monedă pe cazul de doping. Titlu mare, cu cârlig: „La historia secreta del caso Johnston”.

Mai rămăseseră cinci minute până la ieşirea din vestiar, în vederea jocului cu Peru. Unul din asistenţii antrenorului McLeod a întrebat jucătorii: „Sper că toţi aţi reţinut ceea ce am vorbit în legătură cu controlul anti-doping. Dacă vreunul din voi a luat o pastilă-medicament, să spună imediat”. Masivul Derek Johnston (n.b. e vorba de celălalt Johnston) şovăie. În cele din urmă, declară: „Şefule, am luat două pastile din astea portocalii, pe care le luăm mereu acasă. Nu le-am declarat medicului, deoarece nu cred că sunt un doping”. McLeod strânge pumnii. Stă de vorbă cu doctorul J. Fitzsimons. Cei doi decid ca Derek să rămână rezervă, deoarece e trecut pe foaie, dar în niciun caz să nu joace. Să figureze pe listă şi atât. Reporterul îl întreabă pe Willie:

— Ai luat şi dumneata din aceste pastile portocalii?

— Da. În Anglia le luăm, la recomandarea medicului, aproape înainte de orice meci.

— Nu sunt stimulente?

— Joc fotbal de 12 ani şi n-am bănuit niciodată că ar putea să fie stimulente.

De ce nu l-ai avizat pe medic?

— Acum eu sunt cel vinovat. Aşa spun toţi cei din conducerea delegaţiei noastre. Dar nu e adevărat că medicul a lămurit problema dopingului. Mie nu mi-a spus nimic. Am 31 de ani, nu sunt un prost. Dacă aş fi fost avizat…

— De ce nu te aperi?

— Prefer să nu vorbesc înainte de a pleca în Scoţia.

…Şi acum, să ne întoarcem… Cu 15 minute înainte de terminarea jocului Peru – Scoţia, s-a efectuat, aşa cum fusese prevăzut, tragerea la sorţi care a stabilit că Dalglish şi Johnston vor fi supuşi controlului anti-doping. După meci, ei au plecat imediat cu avionul, la Buenos Aires. În urma a două analize, computerul a comunicat: „W. Johnston a luat fencafamină”.

— Ştii că ţi-ai încheiat cariera de internaţional?

— Nu e pentru prima oară. Sunt şase luni de când am fost scos din lot pentru că unora dintre conducători nu le

plăceau ochii mei.

— Ce spun coechipierii?

— Coechipierii au fost de partea mea. Dar ei nu pot vorbi prea mult. Antrenorul şi şefii vor să iasă cu faţa curată. Ştiţi ce s-a întâmplat la Cordoba? Cum am ajuns, ni s-a spus că n-o să ni se poată plăti ceea ce ni s-a promis în Scoţia.

— Cum te simţi după toate cele întâmplate?

— Să zicem, bine. Cunosc regulile jocului. Ceea ce mă interesează acum e să ajung acasă, să-mi revăd soţia şi băieţii. Ei reprezintă singurul lucru important în viaţa mea. Restul face parte din această teribilă lume a fotbalului.[14]

Din toată această poveste rămân, în fond, ultimele cuvinte: „lumea teribilă a fotbalului“. Willie Johnston a luat două pastile de culoare portocalie. Motivul? A mărturisit-o, chiar la Buenos Aires, unui reporter de la „Daily Mirror“:

---

[14] Willie Johnston a părăsit Buenos Aires marți, 6 iunie, la orele 18,30. Transportarea jucătorului la aeroportul Ezeiza a fost, spun cronicarii argentinieni, demnă de un roman de Agatha Christie. N-au lipsit comparațiile legate de transportarea unui criminal de război. De la locul cantonamentului au pornit simultan trei mașini, pe trei porți diferite, pentru a-i deruta pe cronicarii ascunși în jur și care contau pe subiectul gras numit Johnston. A fost o problemă dificilă și cu biletul de avion. I s-a făcut rost, în ultimă instanță, de un bilet la cursa braziliană „Varig”. Odată ajuns la Londra, jucătorul a fost preluat de un grup de șase polițiști. Apoi, Ron Atkinson, din conducerea clubului West Bromwich Albion, l-a condus în oraș, cu automobilul său.

A doua zi, în presa argentiniană s-a scris că asociația fotbaliștilor din Anglia a făcut o întâmpinare în legătură cu afirmațiile jucătorului scoțian. Aceste afirmații se referă la faptul că unii jucători britanici iau pastile stimulatorii.

A treia zi, o relatare din Londra aducea la cunoștința presei sportive mondiale din Argentina că Willie Johnston a retractat toate declarațiile făcute în Argentina după rezultatul pozitiv al analizelor.

Micul roman al lui Willie Johnston a avut și un epilog mai puțin obișnuit. Doi jurnaliști argentinieni, avizi de publicitate, bineînțeles, au găsit două texte de lege din care rezulta că Willie Johnston este pasibil de acțiune penală, având două capete de acuzare: 1) delictul consumării unor substanțe echivalente cu drogul; 2) introducerea în Argentina a unor substanțe chimice echivalente cu stupefiantele.

Finalmente, Willie Johnston a fost suspendat pe un an din echipa Scoției...

„Pastilele mi-au fost recomandate cândva de un medic. Mulţi alţi jucători din Marea Britanie apelează la ele. Eu le iau când mă simt obosit. Medicul nostru le consideră reactivante“. Vineri după-amiază m-am simţit rău, nici nu credeam ca am să mă pot prezenta la jocul de sâmbătă (n.r. – cu Peru). Apoi mi-a fost ceva mai bine. În cele din urmă am luat pastilele, cu trei ore înainte de joc.”

„Lumea teribilă a fotbalului” a decis. Willie Johnston şi-a dat seama că trebuie să ia neapărat pastilele. Pentru el, ca jucător, pentru Alli McLeod, care, poreclit Muhammad Ali, a anunţat cu surle şi fanfare că Scoţia va câştiga Mundialul şi că nici nu se gândeşte la locul II. A luat pastilele pentru ca la toamnă să figureze din nou pe lista jucătorilor de la West Bromwich Albion – la 31 de ani nu eşti chiar atât de sigur. Şi pentru că la aceşti 31 de ani fotbalistul profesionist trebuie să rişte ca să poată rămâne în picioare.

Reporterul Robinson de la „Goles” încheie: „Un om a fost ales ca victimă. Poate că este vinovat. Da. Vinovat. Dar oare numai el poartă vina? Conducătorii echipei şi antrenorul nu sunt şi ei vinovaţi? În mod cert, da”.

Endecalogul lui Cesar Luis Menotti

…E momentul să ieşim puţin la aer. După toate cele aflate despre Johnston, Centrul de presă pare neprimitor, rece. Nu e prea plăcut gândul că în acest moment cel puţin 200 de maşini trag cu pistolul viteză în atacantul scoţian, deşi dopingul, astăzi, e o noţiune mult mai largă decât aceea redusă, comod, la două pastile de culoarea portocalei.

Patru autobuze sunt gata de plecare spre cantonamentul echipei argentiniene. Suntem aproape 200. Această conferinţă de presă în aer liber readuce, într-un fel, gazetăria sportivă la surse, după ce, de o bucată de timp, ca urmare a accelerării nefireşti a rotirii balonului rotund, ea a intrat în epoca buletinului bătut la xerox, a telefonului, a teleimprimatorului şi a… zvonului. Acest

balon rotund care, din fericire, n-a mai fost aruncat dintr-un helicopter, aşa cum s-a întâmplat în Mexic ‘70, pentru a ne convinge – dacă mai era nevoie – că fotbalul seamănă foarte puţin cu jocul copilăriei noastre.

Autobuzele opresc în faţa unui domeniu întins, care se numeşte José C. Paz. Cred că sunt vreo 50 de kilometri până la Buenos Aires. Drumul coincide, un timp, cu cel spre Moreno, cantonamentul austriecilor. Odată ajunşi, ne dăm seama că şoferul întârzie să deschidă uşile. Iese singur, prin uşa sa. Se pare că vor fi mai multe „filtre”. Dacă la Moreno am primit un tichet cu număr de ordine în schimbul cărţii de acreditare pe care am depus-o la un ghişeu, aici e mult mai greu, fie şi numai pentru faptul că soldaţi înarmaţi, echipaţi în negru, stau în faţa unei porţi, cu picioarele depărtate, pentru a-şi mări baza de susţinere. După ce trecem de primul filtru, intrăm într-un cort unde încep înregistrările. Intrarea spre cantonament se face în grupuri, pentru a se evita aglomerările.

Impresia grea de pe urma acestor filtre este compensată de frumuseţea peisajului. Clădirea cantonamentului, de un alb imaculat, se proiectează odihnitor pe fondul a nenumărate hectare de gazon.

Cezar Luis Menotti face oficiul de gazdă. E grav, dar curtenitor. Foarte înalt, fostul fundaş al lui Santos, din perioada lui Pelé, oficiază în mijlocul terenului. Conferinţa de presă va avea loc chiar pe gazon, în timp ce secunzii vor lucra cu echipa.

Zeci de microfoane se înalţă deasupra capului său, astfel încât proiectatele interviuri individuale se transformă, vrând-nevrând, într-un mare interviu colectiv, în care întrebarea pusă de un englez de la „Observer” devine un foarte potrivit răspuns pentru „Clarin“, iar obiecţia brazilianului de la „Globo” coincide de minune cu ceea ce intenţionase să afle reporterul de la „Corriere dello Sport”. Armata celor aproape 200 de comentatori ai presei scrise, vorbite şi filmate îl asediază pe Menotti, care aşteaptă cu resemnare scurgerea celor 60 de minute promise. Deasupra capului său sunt suspendate

microfoane susţinute de veritabile lansete. Operatorii TV şi de film stabilesc intensitatea luminii, cu celula fotoelectrică, venind cu micul dispozitiv până spre nasul antrenorului argentinian. În aceste condiţii, voi încerca să adopt, în cele ce urmează, formula „Turnului Babel” (pentru că aceasta a fost, de fapt, formula) şi să reproduc lista, fireşte comprimată, a răspunsurilor primite. În paranteză fie spus, reporterul a fost impresionat de proba de tenacitate a lui Cesar Luis Menotti, o tenacitate rareori întâlnită, cu atât mai mult cu cât unele întrebări se repetau, iar altele coborau mult calitatea generală a conferinţei. Iată răspunsurile, sortate şi comprimate:

1) După această primă rundă a Mundialului – s-au jucat opt meciuri – rămân la convingerea că titlul se va juca între cei patru favoriţi iniţiali, adică R.F. Germania, Brazilia, Olanda şi Argentina. O singură noutate la acest cvartet: Austria, care m-a impresionat *per la sua serenidad*.[15] (Menotti adaugă că Austria e capabilă de orice rezultat, mai ales dacă va avea, în continuare, posibilitatea de a juca pe contraatac. O observaţie de fineţe, vizând perspectiva.)

2) Iată o întrebare dificilă. E adevărat că obişnuiesc să dau câte o notă generală pentru evoluţia echipei mele, dar de data asta aş fi vrut să mă abţin. Totuşi, ca să nu ne înscriem în excepţie, cred că Argentina a jucat astăzi de nota 6.

3) Echipa mea nu şi-a făcut jocul obişnuit pentru că e foarte greu să joci împotriva unei formaţii ca aceea a Ungariei, care se retrage deliberat, pentru a micşora – în mod nedorit de adversar – spaţiul de joc. La noi, în Argentina, după cum ştiţi, este imposibil să separi rezultatul final de spectacolul pur: nu ne-ar ierta spectatorii, iar fotbalul depinde total de publicul care îi asigură existenţa.

4) Pentru mine, rezultatul obţinut de Peru nu este o surpriză. Echipa lui Cubillas are virtuozi inegalabili, în frunte, bineînţeles, cu cel numit. Totul era ca aceşti

15

virtuozi să se adune în cadrul echipei. Se pare că acest lucru s-a întâmplat, pe baza unei pregătiri fizice deosebite.

5) Socotesc că jocul cel mai bun de până acum a fost Italia – Franţa. Înfrângerea echipei lui Hidalgo îngreuiază sarcina noastră în meciul de mâine seară, deoarece e foarte greu să joci împotriva unei formaţii care, în cazul unei noi înfrângeri va fi nevoită să spună adio Mundialului. Vă asigur că nu-l voi marca în mod special pe Platini. Noţiunea marcaj special este un non-sens. Ori e marcaj, ori nu e nimic. A spune că vei face un marcaj special la un jucător înseamnă matematic neglijarea celorlalţi, ceea ce fotbalul modern nu poate tolera.

6) Brazilia a decepţionat, într-adevăr, în jocul cu Suedia. Cred că asta se datoreşte faptului că echipa a renunţat în mod neaşteptat la principiile jocului ofensiv. Şi, vă rog să mă credeţi, nu te poţi juca cu tradiţiile statornicite.

7) În linii mari, echipele care au jucat peste aşteptări în această primă rundă sunt Austria şi Italia. La Italia se creează impresia că fiecare jucător ştie foarte bine ce are de făcut. Acest lucru se datoreşte probabil şi faptului că Italia este Juventus, plus Paolo Rossi şi, bineînţeles, Bearzot, care din moment ce a acceptat scheletul echipei torineze, a avut bunul simţ de a nu-i modifica… tabieturile. În ceea ce o priveşte pe Olanda, nu mă pot pronunţa, deoarece ea a evoluat în faţa unei echipe masate în careul propriu. Aşa stând lucrurile, Iranul intră în categoria echipelor care fac din fotbal un mijloc, nu un scop. Chiar după acest joc neconcludent cu Iranul, socotesc echipa olandeză un adversar foarte puternic, cu un spirit de luptă foarte ridicat, poate şi pentru faptul că formaţia de astăzi, faţă de cea din 1974, e aproape neschimbată. Absenţa lui Cruyff nu mi se pare decisivă. Marele jucător olandez este cel care a pierdut finala de la München. Cei rămaşi vor să demonstreze, sunt sigur, că pot să se descurce şi singuri. E un sentiment natural, care dă deseori aripi echipelor.

8) Scoţia mi s-a părut obosită. Am şi citit, dealtfel, că Johnston a fost găsit dopat, încercând să lupte împotriva

oboselii. Cred că e greu să faci două lucruri deodată. Scoţienii au jucat un foarte dur campionat... englez, Liverpool a câştigat Cupa campionilor europeni. Aş vrea să greşesc, dar am avut impresia că scoţienii ar fi preferat să fie în vacanţă. Cu o asemenea lipsă de concentrare şi de motivaţie, cum se spune în fotbal, e greu să câştigi.

9) R.F. Germania continuă să rămână un adversar redutabil, chiar după jocul şters cu Polonia. Unii comentatori, scriind despre acel meci, au folosit cuvântul *negocio* (referire la înţelegerea dintre jucători). Mie îmi este imposibil să cred acest lucru. Principala forţă a echipei vest-germane este aceea că ea are variante. Dacă Abramczik şi Fischer au jucat mai slab, antrenorul are oricând la dispoziţie un Rummenigc sau un Dieter Müller.

10) Deşi am în echipă ceva accidentaţi (singura absenţă probabilă fiind, totuşi, doar aceea a lui Ardiles), vreau să vă spun că nu voi modifica echipa. Un antrenor care modifică echipa de la un joc la altul (fără să fie obligat de accidentări), îşi dă singur un vot de blam. Formula unei echipe nu poate depinde de unele momente de inspiraţie. În acest caz intrăm în domeniul poeziei.

11) Mi-aţi pus o întrebare dificilă. Dacă vom ajunge în finală, afectiv aş vrea să jucăm cu Brazilia, pentru ca titlul să rămână pe continentul nostru. Din punct de vedere tehnic, aş prefera, însă, o finală cu R.F. Germania, pentru că ea este campioana şi orice antrenor visează ca echipa lui să câştige titlul în duelul cu deţinătoarea.

...După consumarea conferinţei de presă şi a tuturor filmărilor speciale, pe care Cesar Luis Menotli le-a suportat ca un veritabil, actor (resemnat) în faţa reflectoarelor, m-am apropiat, l-am salutat şi l-am întrebat dacă îşi menţine declaraţia făcută în legătură cu un jucător român, după meciul România – Iugoslavia, de la Bucureşti. A fost, dacă vreţi, şi un test de memorie pentru un om cu atât de multe treburi, în plin campionat mondial. Menotti m-a privit cu ochii săi imenşi, mereu obosiţi, şi a răspuns: „Nu retractez nimic. Iordănescu este un jucător care poate face oricând parte din echipa Argentinei”.

…În tot timpul interviului colectiv, echipa Argentinei a făcut, la numai câţiva metri de „Turnul Babel”, un antrenament scurt, dar de o rară intensitate. La terminarea antrenamentului, microfoanele i-au încolţit pe jucători. Am remarcat, cu acest prilej, modestia cuceritoare a lui Luque, simplitatea lui Kempes, deosebit de curtenitor cu cronicarii spanioli[16], siguranţa şi trufia lui Passarella şi umorul lui Tarantini. V-aş reproduce un singur răspuns, cel al lui Tarantini: „Ce fericit aş fi să joc într-o finală cu Italia. Ar fi cea mai frumoasă răsplată, pentru mine, ca fotbalist”.

Vorbea unul din cei peste 10 milioane de italieni care formează populaţia Argentinei.

Lumina vine de la Alonso

…Spre seară ne-am dus la „Pippo“, micul nostru restaurant de profil italienesc, de pe strada Parana, la doi paşi de Prensa. Pippo e un italian sută la sută. „Vermicelli a la Pippo” sunt, se anunţă în vitrină, cele mai bune paste din Buenos Aires, – „mai bune decât cele de la Modena!” – iar „carnea Pippo e numai carne de export“, dar nu numai pentru asta îl iubim noi pe Pippo. Farmecul restaurantului, atracţia lui principală sunt băieţii care servesc: Mario, Franco, Luis, Michele, Miguel şi încă vreo cinci, plus grataragiul Isidoro. Toţi ştiu fotbal, ca adevăraţi italieni şi spanioli naturalizaţi ce sunt, toţi adoră echipa Italiei şi respectă echipa Spaniei, toţi iubesc Argentina.

Ceea ce sare în ochi, încă din prima clipă, este formidabila organizare a acestui restaurant în bandă rulantă. Faţa de masă e întotdeauna curată, pentru că e de hârtie şi se schimbă mereu, ca pe şevaletul unui pictor nemulţumit. Şerveţelele, în schimb, sunt de pânză: clientul, deşi se află într-un restaurant popular, trebuie să aibă impresia că este oaspetele unui local de lux. Franco ia din zbor comanda – *un lomo, papas natural*[17] (pentru

[16] Kempes joacă la Valencia, în Spania.

[17] O vrăbioară, cartofi fierți.

respectarea indicaţiilor doctorului Gil), u*na salada mixta* – şi completează, cu de la sine putere: *e una poquita bottiglia de vino tinto*[18]. Comanda e transmisă în 2 – 3 secunde, grataragiul a şi pus mâna pe vrăbioară, dintr-o piramidă întreagă de carne, rulând-o cu gesturi protectoare pe grilă, iar Franco a şi ajuns la sticluţa de vin roşu. Grătarul, lung de 4 – 5 metri, e chiar în dreptul meselor – trebuie evitate, oricum, distanţele – iar la marginea lui se află o servantă lungă, pe care sunt aliniate, pe dimensiuni, sticlele de un sfert, o jumătate şi un litru de vin, în primul rând *tinto*. Aşa se face că între momentul comandării unei *bottiglia* şi cel al depunerii ei pe masă se scurg 2 – 3 secunde. Sticluţa e luată din zbor, automat, cu o anume prestidigitaţie, deoarece Franco sau Luis au repere precise, uneori duc mâna spre „regimentul" de sticle fără să privească: ei intuiesc unde începe „compania" sferturilor şi unde se sfârşeşte „plutonul" jumătăţilor.

La „Pippo" mănâncă destui pensionari – un singur fel, vermicelli, – perechi de oameni tineri – două fripturi şi două banane, – dar majoritatea clienţilor sunt acum dintre cei care au cartea de acreditare agăţată de gât, cu fel de fel de lănţişoare, inclusiv rafie, pentru că – să fim lămuriţi – dacă ai pierdut cartea de acreditare, adio Mundial, legile sunt severe şi nu mai ai ce face… nu poţi intra nicăieri.

În puţinele momente de *respiro*, Franco sau Michele, Luis sau Miguel vin la „periodistas"[19] cu întrebarea invariabilă: „Le gusto Argentina?"[20] Şi întreabă cu atâta speranţă în privire, încât îţi este imposibil să fii rezervat în răspuns. Între timp, Franco aude zgomotul unei farfurii, urmează un gest aproape reflex şi farfuria cu *papas natural* e pe masă, aburindă. Se apropie şi ceilalţi, pentru că, la „Pippo", în ciuda benzii rulante, nimeni nu uită că Mundialul se joacă aici, la Buenos Aires. Miguel e împotriva lui Menotti: „Contra ungurilor l-a salvat Alonso.

[18] Și o sticluță de vin roșu.

[19] Ziariști.

[20] Vă place Argentina?

Când a intrat Norberto (n.r. – Alonso), s-a făcut deodată lumină. Menotti nu pricepe că Argentina e River Plate, adică Fillol, Passarella, Alonso şi Luque. Dacă nu e Alonso, linia se rupe“. Franco nu e de acord: „Lasă că ştie Menotti ce face. Valencia i-a stors un ceas pe unguri, iar Alonso a venit să pună steagurile“. Tinerii de lângă masa noastră cer încă un *tinto*. Miguel întinde mâna spre „regiment“, deşi cei doi tineri nu sunt clienţii lui, şi-i trece sticla lui Franco, pentru ca discuţia să nu se stingă. Reluăm. Îi întreb: „Aţi fost la meci, băieţi?” „Da’ de unde? Am fost de serviciu. Dar am ascultat jocul la radio. Ştiţi ceva? La radio *se vede* mai bine decât la televizor. Munoz e un tip fantastic. Mult peste TV. Am prieteni care nici nu se uită la TV. Munoz *le arată* totul. Cu Munoz la ureche vezi meciul în culori chiar dacă eşti orb din naştere”.

Parcă aş bea o bere. Franco se scuză: „Îmi pare rău, nu ţinem bere“. „Cum asta?” „Păi, să vedeţi. Omul se întinde la bere – aşa spune patronul. Ăsta e şi motivul pentru care nu facem nici cartofi prăjiţi. E complicat. Mai e şi mirosul. Mai sunt şi farfuriile care se spală mult mai greu. Nu vă supăraţi, aşa-i la noi, la «Pippo»… Dar vă rog să mai veniţi. Mi-aţi spus că sunteţi operat. Dacă mâine nu sunt aici, să le cereţi băieţilor *churrasco de cuadril*. N-are niciun pic de grăsime”.

Aşa e la „Pippo“, restaurantul în bandă rulantă, pe care-l susţin, de fapt, câţiva băieţi veseli, care ştiu să rupă banda rulantă şi să o lipească imediat… Franco, Luis, Michele şi toţi ceilalţi care îţi urează, zâmbind, poftă bună… Câţiva băieţi din cele 25 de milioane…

V. FRANŢA PLEACĂ, ITALIA RĂMÂNE...

6 iunie. Azi e o zi grea. O zi plină. Mundialul urcă. Avem patru jocuri, inclusiv drumul spre River Plate, care a ajuns sa fie un fel de procesiune cu făclii şi stindarde. Până atunci, însă, mai sunt patru ore. În schimb, până la Italia – Ungaria, la Mar del Plata, mai sunt doar zece minute.

Ca să „ajungem” la Mar del Plata, urcăm la etajul VI,

pentru o altă sală color decât sala F. E lume multă. „Când aţi venit, oameni buni?” Toate locurile sunt ocupate.

Avem imagine. Ungurii par resemnaţi. Baroti spunea aseară: „Am venit în Argentina bazându-mă pe triunghiul Varodi – Nyilasi – Töröcsik. Acum îmi lipsesc toţi”.

Tutto va bene

Italienii atacă. Oricât ar părea de curios, atacă, în ciuda celor două puncte pe care le au. „Benetti e el conductor” – spune cineva. Câtă diferenţă între stilul lui Boninsegna, de pildă, care era, cândva, mereu lipit de stoper, şi cel al foarte tânărului Paolo Rossi, care îl atrage mereu pe Kereki!

Ungurii încearcă să contraatace. Nagy are o acţiune foarte aplaudată, trecând de Tardelli, de Centile şi de Scirea. Iată-l în faţa lui Zoff. E singur. Golul pare inevitabil, dar Nagy trage „peste“. Mavromatti respiră uşurat: „Am avut impresia că Nagy va deschide scorul, ca Lacombe în meciul cu Franţa“. Italienii, oarecum surprinşi de această cursă – nici n-au auzit de Nagy! – se trezesc din nou. Acum atacă în valuri. Bettega e mereu în careu, Causio intră spre stânga, Paolo face „cruce” şi-i ia locul. Apărarea ungară, sucită şi răsucită, începe să se clatine. Bettega şutează în bară. Sala color aplaudă. „Un nuevo futbol!” – exclamă un argentinian. Turdelli, care a fost doar salahor în meciul cu Franţa, porneşte la atac şi şutează puternic. Portarul Meszaros (care îl înlocuieşte în acest meci pe neinspiratul Guidar) nu poate reţine, ci doar respinge. Rossi nu iartă: 1 – 0! E minutul 34…

Ungurii repun. Zombori încearcă să ducă mingea spre Zoff, dar Benetti n-are timp de pierdut. Atacă prin alunecare, „scoate“, se ridică şi trimite lung la Causio. Stop aerian impecabil. Centrare frumoasă. Kereki şi Kocsis sar, dar se jenează reciproc. Bettega a simţit ciocnirea, a anticipat-o, a şi ajuns acolo, între ei, şi marchează, fără dificultate: 2 – 0! Ferran comentează laconic, italieneşte: „Tutto va bene“. Rafaello Paloscia, trimisul ziarului „La

Nazione“, e mai prudent: „*Pour vu que ça dure*“.[21]

Pauză. Italia e, probabil, prima echipă calificată în grupa semifinală. Ungaria e, aproape sigur, prima care se retrage. Laszlo Lukacs oftează din greu: „De la Grosics încoace nu avem un portar de clasă. În Anglia, în 1966, i-am avut pe Szentmihaly şi pe Gelei. Acum, Guidar a făcut un cadou Argentinei, iar Meszaros – încă unul (cel puţin) Italiei”.

După pauză, Bettega – iarăşi el! – izbeşte de două ori în bară. Benetti – *el mejor jugador de la cancha*[22] – revoltat de neşansa lui Roberto, şutează din afara careului: „Gol!” Antonio Sidero dă semnalul aplauzelor: „Magnifico zapatazo!” (Aflăm, cu această ocazie, că *zapatazo* face parte din argoul fotbalistic al Cordobei. Zapatazo ar fi „ciubota” sau cizma care sparge mingea).

Meciul e jucat. Dar, cu 10 minute înainte de final, Bellugi îl faultează – hai să zicem! – pe Csapo şi Andras Toth transformă penalty-ul: 3 – 1.

Fluier final. Italia e calificată. „Un nuevo futbol?” S-ar părea. Dintre cei care au jucat în 1974, au supravieţuit doar Zoff, Benetti şi Causio. Squadra cea nouă e opera lui Enzo Bearzot. Înainte de a pleca la Weltmeisterschaft, selecţionerul de atunci, Valcareggi, nu reuşise să se despartă de „mexicanii” Mazzola, Rivera, Burgnich, Albertosi, Facchetti şi, bineînţeles, Zoff, acesta din urmă fiind cel mai tânăr, adică de 31 de ani! (Ceilalţi urcau până dincolo de 35). După revenirea squadrei acasă şi după tradiţionalul bombardament cu tomate, a urmat un fost internaţional celebru Bernardini. Apoi a venit rândul lui Enzo Bearzot, omul nostru din Torino, fost mijlocaş la A.C. Torino, un jucător destul de obscur, dar care a reuşit, totuşi, să prindă o dată echipa naţională, jucând în 1955 împotriva Ungariei: 2 – 0 pentru Puskas. După 23 de ani, Bearzot îşi ia revanşa asupra Ungariei, calificându-se cu Juventus, eterna rivală a lui A.C. Torino.

---

[21] Numai de-ar ține... Replică celebră a mamei lui Napoleon, Laetitia Ramolino, după ce a aflat de primele victorii ale fiului ei.

[22] Cel mai bun jucător de pe teren.

Au venit foile cu conferinţa de presă de la Mar del Plata. Ce spune Bearzot? E moderat, ca întotdeauna: „Echipa Italiei a demonstrat o anume forţă ofensivă, care ne permite să ne gândim la o concepţie de joc diferită de clasica noastră rigiditate defensivă“. Cronicarii îl roagă să compare echipa Italiei din 1970 cu cea de azi. Bearzot rămâne rezervat: „Nu cred că se pot face asemănări. Sunt două scheme distincte, Şi nici nu cred că e momentul să facem analogii“. În fond, Enzo Bearzot are dreptate când vorbeşte de cele două stiluri distincte, care sugerează, de fapt, două moduri de a privi fotbalul. Acum patru ani, la Stuttgart, înainte de primul joc, Facchetti spunea: „În fond, acest campionat mondial se poate câştiga marcând un total de trei goluri. Primul – într-unul din cele trei meciuri ale grupei de calificare, însoţit de două meciuri nule; apoi, un al doilea gol – în grupa semifinală, plus alte două meciuri nule, iar la urmă, un gol în finală, pentru victorie“. După cât se pare, de atunci s-a mai schimbat câte ceva în fotbalul italian. Şi totuşi, fără să vreau, mă gândesc la cuvintele lui Raffaello Paloscia: „Numai de ar ţine”.

Mexicul fără Carbajal

…Peste câteva minute va trebui să coborâm la *alb-negru*. Vom face o nouă „repriză” la două ecrane: R.F. Germania – Mexic şi Polonia – Tunisia. O să plecăm imediat după minutul 45. Dacă e ceva mai degajat drumul, prindem finalul la TV, pe River Plate.

…Bună dispoziţie în autobuz. Am reuşit să vedem cinci goluri. Patru în poarta Mexicului, unul în poarta tunisiană. Castro Riveros, singurul mexican care a privit meciul, împreună cu noi, la televizor – toţi ceilalţi sunt la Cordoba – urcă şi el în autobuz. Ce să mai vadă după pauză? „Niciodată Mexicul n-a primit mai mult de 5 goluri la „Mundial“. S-a întâmplat o singură dată cu Brazilia, în ‘54, la Geneva. Atunci a fost 5 – 0. Dar în poartă nu era Carbajal. Se accidentase… Carbajal ne-a salvat de multe

ori. La trei zile după acel 0 – 5 cu Brazilia, Franţa ne-a bătut greu, cu 3 – 2. Revenise Carbajal. Şi Carbajal nu era numai portar. Era totul... În ‘58 am făcut 1 – 1 cu Ţara Galilor. Era tot Carbajal în poartă. La Vina del Mar, în Chile, în 1962, iarăşi cu Carbajal, am bătut Cehoslovacia cu 3 – 1 şi am pierdut la limită (0 – 1) în faţa Spaniei lui Helenio Herrera care avea un atac de miliarde: Del Sol, Peiro, Puskas, Suarez, Gento. Azi nu-l mai avem pe Carbajal. În schimb îl avem pe... Antonio Roca. (n.r. – antrenorul echipei). Asta-i toată diferenţa”.

Poate că Riveros forţează puţin antiteza, dar echipa lui Helmuth Schön n-a făcut decât să se antreneze, repetând într-o doară scheme tactice cu jaloane şi cu adversari „martori“... Şi iată că acum, în autobuz, la radio, crainicul e cam răutăcios la golul cinci, neputându-şi stăpâni râsul...

Dat fiind că e 5 – 0, şoferul mută pe Rosario. Tunisienii continuă să joace frumos (se pare) şi să atace mereu. „Capacidad futbolistica o inconsciencia?” – cum se întreabă şi crainicul meciului cu Polonia. În prima repriză, la Rosario, polonezii i-au tratat pe tunisieni de sus, cam un sfert de oră, dar după aceea africanii au fost mai iuţi şi mai viguroşi... Echipa Poloniei părea condusă de *spleen*-ul lui Deyna, care n-are puterea să scape de marcajul strict al adversarului şi preferă pasele mici. „Cavalerul tristei figuri” – cum îi spune Tassos – ezită să-l lanseze în adâncime pe Lato, poate şi pentru că ar trebui să alerge şi el ceva mai mult, în vederea finalizării.

În tabăra tunisiană, Dhiab pare în formă deosebită. Ce intuiţie a avut bătrânul algerian din autobuzul de Orly!

Golul polonez a fost „opera” greşelii lui Labidi, stoperul. Tunisianul a preferat să joace „cu fineţe” o minge simplă, aşa cum încearcă Ştefănescu uneori, şi Lato, caro atât aştepta, a tras puternic: 1 – 0! (Se spune că Lato ar fi singurul nume din 1974 care mai ţine pasul. Mi se pare o eroare. Lato se zbate, e adevărat, dar e greu să-l compari cu cel de acum patru ani. Fostul *goleador* aleargă de colo până colo, fără sens. Deyna îi reproşează, prin gesturi,

această agitaţie continuă. Lato se supără, se întoarce cu spatele, ca să n-audă sau să nu vadă, şi-şi potriveşte nervos părul care cade din ce în ce mai mult. Trec anii…)

Am ajuns la River Plate. Alergăm spre sala telexurilor, ca să prindem ultimul sfert de oră la TV. Cerberii sunt parcă mai blânzi. Minunile durează trei zile. „Inconştienţa" tunisienilor se prelungeşte. „Beduinii" lui Chetali sunt mereu în careul Poloniei. Gommidh centrează, Dhiab reia din voleu, dar Tomaszewski salvează. Ar mai fi 13 minute. Zmuda, mereu mai nesigur, îşi cheamă coechipierii în ajutor. Publicul jubilează. Vrea egalarea. (Publicul argentinian vibrează mereu la perspectiva doborârii marilor puteri ale fotbalului.) Se aud scandările „Tu-nez! Tu-nez!" Gommidh şi Akid combină în viteză. Pasă spre Lahzami, acest Deyna (mai rapid) al Tunisiei. Lahzami şutează violent, ca Benetti la golul trei al Italiei. Bară! Acelaşi Lahzami ratează în secundele următoare un alt gol. La poarta lui Tomaszewski aglomeraţia e la fel de mare ca pe Wembley, în preliminariile Anglia – Polonia pentru Weltmeisterschaft. Atunci, în '74, a început toată povestea echipei lui Deyna. Acum s-ar putea să se ivească sfârşitul…

Mai sunt cinci minute. Rehaifn are poarta goală în faţă, gândul te duce fără să vrei spre vestitul lamento: „Finis Poloniae!", dar Tomaszewski apără. Pe chipul antrenorului Gmoch se citeşte panica. Degetele de la mâna lui dreaptă sunt crispate ca la o pasăre de pradă. Pare un dirijor posedat, care vrea să stoarcă ultimele picături de energie ale echipei sale.

Fluierul final al arbitrului spaniol Franco Martinez vine ca o izbăvire. Meciul s-a terminat. Dar antrenorul tunisian nu se ridică. Zâmbeşte, cu gândul aiurea. Poate visează că meciul nu s-a terminat. Într-un târziu, se ridică anevoie: „Să mergem… La fotbal vremea Africii n-a venit încă". În vocea crainicului se poate simţi decepţia: „Tunez merecio el empate ante Polonia… Uno de los espectaculos mas lindos y emotivos del Mundial… Los polacos aparecen bastante diminuados en relacion con la actuacion realizada

in 1974”.[23]

Marseillaise-a

...Ne-am găsit locurile. Argentina – Franţa e, oricum, un derby. Nu se pot face calcule. Cuvântul *negocio* este exclus. Dacă Franţa pierde, pleacă acasă...

Se cântă *Marseillaise*-a. E o linişte deplină pe River Plate. Fanfara se aude foarte clar. *Marseillaise*-a e mai mult decât imnul unei ţări. E un simbol. Momentul e cu adevărat înălţător. Din vârful tribunei I, acolo unde montagnarzii fac joncţiunea cu iacobinii, se aude corul francezilor. Sunt vreo 500. Au venit azi dimineaţă, de la Mar del Plata. E o linişte deplină pe River Plate. Se aude, pentru prima oară, zumzetul turboreactoarelor care pleacă spre Europa. Dar *Marseillaise*-a nu poate fi acoperită. Întreg stadionul ascultă în tăcere.

Ne aşezăm. În dreapta noastră e Luis Lopez, de la „La Razon“. Am impresia că e secretar de redacţie. Nu lipseşte niciodată de la centrul de presă. Are o mulţime de treburi. El ia articolele colaboratorilor, le curăţă, le rebate, le „traduce“, le pune pe linia de plutire. Aşa că nici nu ştii uneori cât e din Pedro Escartin şi cât din Luis Lopez în articolul cu pricina... Acum e foarte emoţionat: „Astăzi vom arăta ce ştim. Ungurii au jucat foarte dur. Franţa e cu totul altceva. Cu francezii se poate juca fotbal”.

Arbitrul elveţian Jean Dubach fluieră prelung începutul. Luis Lopez se închină.

La francezi a intrat Bathenay. E şi Lopez în locul lui Rio. Rocheteau a trecut pe dreapta, în locul lui Dalger. Sărmanul Dalger! L-a scos din echipă Cabrini, în meciul cu Italia. La argentinieni, nimic nou. Cesar Menotti e un om care ştie ce vrea. Antrenorul „de fier” joacă tot cu Valencia, tot cu Gallego. „Alonso e, cel mult, o armă

[23] Tunisia a meritat un joc egal în fața Poloniei. A fost unul din spectacolele cele mai frumoase și mai emotive ale Mundialului. Polonezii ni s-au părut într-un mare declin față de cele demonstrate în 1974.

secretă“. Băieţii de la „Pippo” n-or fi ei de acord, dar Menotti a spus foarte precis că fotbalul nu poate fi condus de un poet.

Surpriză! Atacă dezlănţuit francezii. Lacombe şutează. Gallego respinge greu, în corner. Trage din nou Lacombe. Apără Fillol. Luis Lopez e nervos. Îşi roade unghiile. Mă uit spre Réthaquer. E foarte concentrat. Dar îmi simte privirea. Zâmbeşte resemnat: „N-are nicio importanţă. *Les jeux sont faits*...“[24]

Jean Dubach intră în istorie

Au trecut 15 minute. Un sfert de oră sută la sută francez. Dar tribuna cântă. Passarella se duce în faţă. Kempes caută mingi pe tot terenul. Ardiles e mereu lângă ei, ca un secretar gata să noteze totul. Valencia îl lansează pe Kempes. Mario şutează puternic, dar mingea trece razant deasupra capului fotografilor. Acum atacă Luque. Fault, la 17 metri. Ardiles îl vede liber pe Houseman, îi strecoară mingea, dar „neamţul“, neatent, trage alături. Se apropie finalul primei reprize. Argentinienii reiau atacurile, dar francezii nu par impresionaţi. Pasează lejer. Platini e liber. Menotti a promis că nu-i va rezerva un marcaj special. Orgoliu sau calcul tactic?

Mai sunt câteva minute. Dubach se uită la ceas. Argentinienii nu renunţă. Kempes îl angajează pe Luque. „Vârful” pătrunde pe stânga. Îl atacă Trésor, prin alunecare. Mingea iese. Bertrand Desmanes e gata să repună. Dar ce se întâmplă acolo?! Arbitrul Dubach sprintează spre unul din tuşieri: canadianul Winsenmann, pe care publicul l-a fluierat de trei ori când l-a văzut ridicând steagul de *offside*. Francezul Michel şi argentinianul Gallego aleargă după el. Dubach, încolţit, caută să se desprindă. A ajuns, în sfârşit, la Winsenmann. Îl întreabă ceva. Jucătorii, discreţi, s-au retras cam un metru. Conversaţia a fost foarte scurtă. Dubach face stânga împrejur. Michel şi Gallego încearcă să afle ce s-a

[24] Jocurie s-au încheiat.

întâmplat. Dubach măreşte paşii. Acum aleargă. Intră în careu. Se apropie de punctul de 11 metri. Fantastic! Penalty!! Tribuna explodează. Jucătorii argentinieni sar în sus de bucurie. Unul singur pare calm.. E căpitanul Passarella. Ia mingea din mâinile lui Luque. O aşază îndelung. Se joacă puţin cu nervii adversarilor. Platini simte. Îi taie calea. Între timp, Bathenay continuă să protesteze. Trésor ridică braţele, implorând parcă cerul: „Cum e cu putinţă?" Passarella se pregăteşte. Aşteaptă mult până să plece spre minge, ca gimnaştii înainte de a-şi lua elanul pentru săritura la cal. A pornit! Şut în dreapta portarului. Gol!!

Fug. Trebuie să văd neapărat reluarea. Sar peste trepte. În rândul 9 de sus al mesei presei sunt monitoarele comentatorilor TV care n-au cabine. Se reia faza, într-adevăr. Luque e cu mingea. Atacă Trésor, din lateral. Mingea se strecoară pe sub Trésor, care, contrat de Luque, e gata să cadă. În cădere... Încă o reluare! Suntem claie peste grămadă. Din păcate, mă aflu în partea de jos a grămezii. „Linişte!" Ca şi cum zgomotul ar putea tulbura imaginea... Trésor cade. În cădere, atinge mingea cu degetele, ca şi cum ar mângâia căpşorul unui copil. Nu a fost nicio intenţie... Să mai vedem o dată! E clar! Trésor nici nu bănuieşte că mingea e în dreapta lui. Priveşte în sus, încercând să-şi echilibreze centrul de greutate, în cădere. La masa presei, parcă-i iarmaroc. Se discută cu glas tare: „Ce-a fost, totuşi?" „Fault la Galvan!" – spune cineva. (Nici vorbă). Luis Lopez aleargă pe trepte. E mereu „în focuri". Mă vede. Ridică mâinile: „N-am văzut nimic". Îl caută pe Pedro Escartin, ziaristul spaniol, colaboratorul său permanent.

Toată lumea discută. E momentul să intrăm în hol. Să luăm un sandviş... Coadă mare. Trebuie să dai din coate ca să ajungi. În sfârşit! Un sandviş costă 900 de pesos. Astăzi de dimineaţă dolarul era 748. Nu e o rea afacere cu Mundialul. Plus „Metaxa". Plus „Coca-Cola". Plus toate celelalte...

Revine Luis Lopez. „L-ai găsit?" „Da. L-am găsit.

Spune că n-a văzut faza. Tocmai plecase spre telex. Socotea repriza încheiată“. Mă întreabă: „Dumneata ce spui?” „După TV, n-a fost deloc intenţionat. Dar nu asta are importanţă. Dubach şi-a dat vot de blam consultându-se. Era la 10 metri de fază şi s-a dus să se consulte cu un om care se afla la 50. Penibil“. Kopa discută aprins, cu Sinet: „Am înconjurat globul de 10 ori. Încă n-am pomenit aşa ceva. Cred că va rămâne în antologia arbitrajului“. Réthaquer îşi reia locul. Mă bate pe umăr: „Les jeux sont faits. Rien ne va plus“.[25]

Se reia jocul. Franţa atacă. Bathenay pare un jucător olandez, prin forţă, decizie şi duritate. Trage Valeneia. Portarul francez sare, respinge, dar, în cădere, se izbeşte cu capul de bară. K.O.! E luat cu targa. Intră Baratelli, fostul coechipier al lui Pârcălab, la Nâmes. Câţi ani o fi având? 31. Sau poate chiar mai mult. Portarii „trăiesc” mai mult. Pârcălab e antrenor la Medgidia...

Franţa atacă. Pasează. E multă siguranţă în aceste pase pe muchie de cuţit, pe care intercepţiile lui Gallego sau Valencia le ratează cu un deget. Echipa Argentinei nu mai poale ieşi din jumătatea sa de teren. Trésor şi Lopez sunt la centru. Bossis, fundaşul stânga, e peste tot, amintind de Facchetti. Rocheteau preia în viteză, aleargă pe dreapta, îl simte pe Fillol ieşit, aruncă „peste“, mingea loveşte bara transversală, revine în teren, fundaşii argentinieni ezită, Lacombe preia, încearcă să şuteze, nu are loc, dar reuşeşte să trimită imediat la Platini, care reia puternic, imparabil 1 – 1! E minutul 60 şi Franţa pare dezlănţuită. Echipa Argentinei se clatină. Intră Alonso, omul lui Franco „Pippo“. (Ceva trebuie făcut.) Dar Alonso joacă doar câteva minute. Face întindere. Iese susţinut de doi. Intră Ortiz. (Menotti are foarte mult curaj. A preferat să arunce în luptă un înaintaş, deşi echipa sa e nevoită să se apere). Argentinei îi este din ce în ce mai greu. Six nu poate fi ţinut. E minutul 70. Extremul stâng francez trece de Olguin. Acum e numai cu Fillol în faţă. Portarul plonjează la picioarele „şesarului“. Six fenlează. Fillol a

[25] Nimic nu mai cade.

rămas jos. Six e în faţa porţii goale. Stadionul înmărmureşte. Dar Six trimite la câţiva centimetri de bară. River Plate renaşte. Naufragiul a fost evitat!

La masa presei nu mai scrie nimeni. Jocul francezilor e dincolo de orice „critică“. Lacombe şutează. Fillol apără, ca prin miracol. Dar, în plină dominare a oaspeţilor, o minge aruncată în faţă e preluată de Luque, la peste 20 de metri de poartă. Vârful Argentinei şutează fără să se mai gândească, Baratelli plonjează, dar golul nu mai poate fi evitat. În tribună, delirul sonor e completat de un adevărat delir coregrafic. Peste 70 000 de oameni, inclusiv cronicarii argentinieni de la masa presei, sar în sus. Se şi vede că au o foarte bună detentă, pentru că River Plate nu mai e un stadion, ci o cascadă.

Francezii nu renunţă. Sunt grăbiţi. Atacă din nou. Şi iată că au egalarca în mână. Six forţează intrarea frontală. A pătruns în careu! Dar Galvan îl culcă fulgerător. Cel mai clar penalty cu putinţă a fost comis. Dar Jean Dubach sprintează de la locul crimei. Şi fuge în partea opusă. Încotro? Winsenmann înaintează pe tuşă, ca pe sârmă, cu capul plecat. Dubach aleargă mereu, în neştire. Mişcările-i dezarticulate sugerează ceva din panica păsărelelor care pătrund uneori sub cupola stadioanelor şi nu reuşesc să găsească ieşirea… Tribuna tace. E o anume stinghereală în rumoarea ei stăpânită. „Ce zici, Lopez?“. „A fost, e adevărat, dar a fost şi la Luque, mai înainte“. La ce bun să ne mai contrazicem? Mă uit la Réthaquer: îşi răsfoieşte nervos bloc-notes-ul, îşi presează ochelarii pe nas, fără nicio vorbă. Îmi spune, zâmbind amar, fără cuvinte: „Nu m-ai crezut”.

Mai sunt 8 minute. Francezii continuă să atace. Luque e pe tuşă, în partea opusă. Se vede că-şi trage braţul spre piept. O fi clavicula? Reintră, când mai sunt două minute. Dar e clar că vrea să-şi protejeze mereu braţul drept. Îmi pare rău pentru Luque. Un băiat atât de delicat…

Francezii atacă. Se apropie finalul. Platini sprintează pe culoarul lui Six. Centrează. Mingea trece prin faţa

tuturor, prieteni şi adversari, dar, vorba lui Réthaquer, „nimic nu mai cade”.

„Mai bine ar fi să uităm totul”

Franţa părăseşte Mundialul! La masa presei e o linişte nefirească. Toţi, în picioare, privesc schimbul de tricouri. Platini îl ia pe cel al lui Kempes. Bathenay nu schimbă cu nimeni. Se îndreaptă cu paşi grăbiţi, apăsaţi, spre vestiar. Ferran îşi strânge hârtiile: „Bonjour, la Roumanie… Ça c’est le foot-ball“. Nu-mi place ce spune. E un mod de a şterge cu buretele. Gerard Ernault, care şade cu o bancă mai jos, e mai precis: „Ça c’est le Mundial. Il y a une différence“.[26]

Luis Lopez îşi face meseria netulburat. Culege declaraţii. A prins un francez. Îi pune casetofonul în faţă. Îi ia, expeditiv, cartea de acreditare: „Habla[27] el senor Jean Lister, del diario «Le Point» de Francia“. Francezul, avizat, continuă: „Cel mai bun lucru e să uităm totul. Să uităm penalty-ul, să uităm arbitrul, să uităm neşansa echipei care a dominat şi a pierdut. Daca ar fi să analizăm şi să stabilim cine a fost mai bun, ar însemna să strigăm destule nedreptăţi. Repet, cel mai bun lucru e să uităm“. Luis, care vorbeşte curent franţuzeşte, înregistrează, calm, totul. Nu are obiecţii. Nu pune întrebări suplimentare… Sunt tare curios dacă o să dea aceasta declaraţie.

Coborâm „spirala” lui River Plate. În mod curios, aproape nimeni nu vorbeşte despre jocul care s-a încheiat. A şi fost un meci obositor…

Aşadar, Franţa părăseşte Mundialul. Ca şi Mexicul. Nu e oare nedrept să fie aşa? O echipă superioară Argentinei în ziua de graţie 6 iunie 1978, părăseşte Buenos Aires împreună cu Mexicul, o echipă inferioară tuturor celor venite aici şi multor altora care n-au reuşit să vină. Ciudată companie, înlesnită de un regulament bizar, care va sfârşi prin a reduce interesul faţă de turneele finale.

[26] Acesta e Mundialul. E o diferență.

[27] Vorbește...

Palatul presei e plin. Lucrul e în toi. Francezii au prelungit ediţia. Aşteptăm foile conferinţei de presă. Ce va spune Menotti? Ce va spune Hidalgo?

Iată şi foile. Patru la număr. A fost o luptă grea. „Ce-i cu dezordinea din apărare, Menotti?" Răspuns: „Acţiunile admirabile ale lui Six au scos la iveală unele fisuri în sistemul nostru defensiv, dar acesta este, în primul rând, meritul jucătorului francez". Întrebare: „Sunteţi mulţumit de jocul Argentinei?" Răspuns: „N-am atins nivelul ideal. Cupa mondială este o competiţie de tensiune extremă, fapt care frânge deseori calmul jucătorilor. N-am să insist prea mult cu această predică". Menotti, sever ca întotdeauna, ştie să se apere şi să contraatace, fără… fisuri. Stilul colţos face parte din profilul lui de antrenor.

O întrebare generală pentru Hidalgo. Răspuns: „Sunt decepţionat de rezultat. Cred că echipa Franţei merita cei puţin un joc egal". Întrebare: „Ce părere aveţi despre penalty-ul acordat?" Răspuns: „Mi-e imposibil să dau verdicte, din cauza poziţiei mele faţă de fază. Aţi văzut că şi arbitrul nu se afla într-o poziţie ideală. Cel puţin aşa a lăsat impresia. În aceste condiţii, trebuie să acceptăm verdictul arbitrului. Sper ca într-un alt meci decizia să fie în avantajul Franţei". (O replică de subtile nuanţe, care face parte, de asemenea, din profilul lui Hidalgo…) Întrebare: „Aţi jucat cu Italia şi cu Argentina. Care ar fi raportul dintre aceste două echipe?" Răspuns: „E greu de spus. Cred că înaintaşii italieni sunt superiori. În orice caz, sunt mai greu de ţinut".

Încep să vină ziarele. „La Opinion". Iată o cronică care mă interesează. Părerea unui argentinian deloc pătimaş. Să luăm dicţionarul de buzunar şi să facem un exerciţiu. Articolul nu e lung. Titlu mare: „Argentina paso ala segunda ronda" (o simplă constatare, care caută să evite – în titlu – aprecierile asupra jocului). În subtitlu: „Francia resulto un durisimo adversario".[28] (Omagiu învinşilor.) Şi acum, articolul:

„Din punct de vedere tehnic, Argentina – Franţa n-a

[28] Franța s-a dovedit un adversar puternic.

fost cea mai bună partidă din acest Mundial, dar nu încape îndoială că e greu să ne amintim de alte 90 de minute atât de intense şi, aş spune, zguduitoare (*estremecedores*). Ceea ce a lipsit din punct de vedere fotbalistic a fost compensat cu generozitate, atât de Argentina cât şi de Franţa, printr-o mare risipă fizică şi psihică. Ni s-au oferit la răstimpuri momente frumoase de fotbal, care se integrează într-un ansamblu greu de uitat.

Argentina a învins cu 2 – 1, aşa cum o demonstrează şi cifrele. Fără îndoială, echipa noastră naţională nu a atins un nivel remarcabil. Victoria Argentinei, adjudecată, dealtfel, în prima repriză, este rezultatul exclusiv al spiritului de luptă, care ne-a permis să învingem momentele dificile create de echipa franceză. Considerăm de datoria noastră să spunem că victoria Argentinei se datoreşte aproape exclusiv înaltei temperaturi a meciului, care a fost, *al fin de quentas*,[29] unica forţa colectivă care a legat efectiv echipa alb-celestă. Oamenii lui Menotti au demonstrat că nu au, încă, o formulă de echipă.

Încercând să stabilim argumentele victoriei, trebuie să subliniem unele acţiuni de geniu personal. Este vorba de rolul protagoniştilor Fillol şi Luque. Nu putem minimaliza momentele cheie ale acestei partide dramatice. Unul din ele a fost golul lui Luque – şut direct, la semi-înălţime – iar celălalt, formidabilul plonjon al lui Fillol, care a deviat în corner o bombă a lui Lacombe. Ţinem în mod special să punem accentul pe aceste două momente. Să nu uităm că în momentul contraatacului finalizat de Luque prin golul care a adus victoria Argentinei, Franţa juca mai bine. Pentru a întări acest lucru, să amintim că în aceeaşi perioadă, Fillol a avut acel plonjon salvator, în perioada în care jocul avea o alură cvasihalucinantă.

Partida a demonstrat că pe teren s-au aflat două echipe care au luptat cu toate forţele. Franţa a început jocul mai bine. Echipa „galilor” a fost în posesia balonului pe parcursul primelor 15 minute. În această perioadă, Argentina naviga pe un drum pe care nu găsea soluţiile

[29] La urma urmelor.

adecvate. Era evident că în momentele în care Franţa desfăşoară jocul pe ambele extreme, defensiva argentiniană se clatină. După o jumătate de oră de joc, Argentina a fost cea care a trecut la conducere. Triunghiul Valencia – Kempes – Luque a început să funcţioneze mai bine şi am avut impresia că Luque va deschide scorul. *El hands penal cometido por Trésor*, chiar dacă a venit târziu, a răsplătit insistentele atacuri argentiniene. Partea finală a jocului a depăşit prin dramatism şi intensitate bătălia din prima repriză. Franţa a pus pe gazon jocul său estetic, cu momente de fotbal adevărat şi plin de talent. Argentina a fost nevoită să se refugieze treptat în jumătatea sa de teren. Echipei lui Menotti i-a rămas doar varianta contraatacului. Argentina a reuşit să valorifice această şansă, dar, din păcate, a oferit şi multe ocazii de gol, ceea ce a provocat nenumărate alarme la poarta lui Fillol. Să încheiem, repetând sinteza partidei: golul lui Luque şi plonjonul spectaculos al lui Fillol s-au conjugat cam în acelaşi timp, pentru a determina rezultatul partidei". Semnează Raul Hernand Leppe.

…Au venit şi celelalte ziare. Ediţiile se succed. „La Nacion" proiectează titlul pe toată pagina: „Argentina, cu o mare energie şi cu o înflăcărare fără egal!". Vorba lui Glanville: „Mai lipsesc baricadele, că steaguri există". Ceva mai jos, însă, subtitlul aduce un pic de moderaţie: „Un obiectiv realizat şi îndoieli care se menţin".

…E aproape miezul nopţii. De afară se aude orga imensă a capitalei Mundialului. Să vedem ce se întâmplă la încrucişarea Corrientes – Parana şi în jurul Obeliscului.

S-a adunat întreg oraşul. Astăzi, cuvântul de ordine e în scandarea „Ar-hen-ti-na cam-pe-on!" Densitatea populaţiei creşte de la un minut la altul. „Vin suburbiile!" Dacă acum un sfert de oră se putea vorbi de patru oameni pe metru pătrat, acum cifra probabilă e opt. Automobilele avansează cu 10 sau 20 metri pe oră. Încercăm să traversăm. Dar e riscant. Între maşini e un spaţiu de 10 – 15 cm, care se reduce mereu sau se anulează în momentul nenumăratelor tamponări. Şi cum centimetrii sunt

variabili, traversarea s-ar putea solda oricând cu o fractură. Pe de altă parte, automobilele suportă o încărcătură de necrezut. Iată, de pildă, o maşină obişnuită, din Santa Fe. Număr 13 persoane. Şapte pe motor, dintre care cinci fete. Şase bărbaţi pe capotă, în picioare. Şoferul, ca şi toţi cei dinăuntru, nu vede nimic, pentru că are parbrizul ocupat de „pasageri“. El încearcă să conducă scoţând capul mult pe fereastră. (Deşi, ca să fim exacţi, nu prea are nevoie, pentru că înaintarea e din ce în ce mai dificilă – un metru pe minut sau şi mai puţin.) Eventuala tamponare a maşinii din faţă nu are nicio importanţă. Caroseria e şi aşa ondulată de tona care o apasă de sus. „Ar-hen-ti-na cam-pe-on“. Cineva strigă cât poate de tare, pentru a fi auzit: „Con fuerza et corazon / Argentina sera campeon“.[30] Distihul e preluat imediat de toată lumea. Cei 13 de pe maşina din Santa Fe compun la repezeală două versuri de circumstanţă: „Despues de esta noche / Al titulo vamos en coche“.[31] Versurile, compuse probabil de un conducător auto, sunt preluate imediat de întreg cortegiul. Aceasta ar fi latura simpatică a galeriei din Buenos Aires. Mai puţin inspirate au fost însă scandările din faţa hotelului „Liberty“, unde locuieşte echipa Franţei. „Se van para Paris... Se van para Paris!“[32] îmi aduce aminte de la fel de neinspiratul „aţi mâncat bătaie” al adolescenţilor bucureşteni.

Toţi, dar absolut toţi cântă sau salută într-un fel (sau altul) victoria. Bărbaţi în toată firea suflă în trompete de copil. Femei de toate vârstele, cu imense baticuri alb-albastre pe cap, fluieră ca agenţii de circulaţie. Scriitorul Eugen Barbu, care, revenind de la River Plate, a coborât din autobuz cu o staţie înainte de Prensa, la hotelul său, Embajador, povesteşte că a văzut la încrucişarea Arenales – Florida o scenă mai sugestivă decât tot delirul din jurul Obeliscului... O bătrână gârbovită privea cu ochi încântaţi

[30] Cu puterea (sa) și cu inima, Argentina va fi campioană.

[31] Începând din noaptea asta, mergem la titlu cu mașina... Sau, „Din noaptea asta, Argentina / merge la titlu cu mașina”.

[32]

cortegiul fără sfârşit. Şi pentru că nu putea rămâne o spectatoare pasivă, şi-a deschis poşeta, a căutat ceva… ceva care să producă un zgomot, mica ei contribuţie la zecile de miliarde de decibeli, şi – negăsind ceva potrivit (era şi greu) – a scos o cutie de chibrituri şi a început s-o scuture în dreptul urechii, în ritmul obsedant: „Ar-hen-ti-na cam-pe-on“, fericită că poate să dea o strălucire în plus acestei nopţi de dragoste.

…Am ajuns, în sfârşit, acasă. Am avut un noroc deosebit. Ne-a luat un autocamion care mergea spre Diaz Velez.

În casă e frig. Să dăm drumul radiatorului. (Sobe nu există). Deschid „La Razon”. Aşa… Să trecem peste… Da. Dar unde sunt declaraţiile? Iată-le! Kopa, un irlandez, un turc… a cincea de sus e a lui Jean Lister, „francezul care vroia să uite“. Luis Lopez e un gentleman, ar spune Brian Glanville.

Să vedem ce scrie şi „Cronica“. E vehementă la adresa Argentinei: „Echipa lui Menotti a comis greşeli grave. Din fericire, adversarii nu le-au exploatat. Cu un Olguin care a dat prima pasă bună în minutul 35 şi cu nesiguranţa lui Galvan, care a ratat intercepţia la două centrări simple, e greu să ai o apărare bună“. „La Nacion” trage în Kempes: „Ne-au surprins fadingurile lui Mario Alberto în materie de dribling şi pase… Avem de făcut schimbări mari pentru jocurile care vin… Argentina, ca ansamblu, a funcţionat slab“… Ce notă i-o fi dat Menotti dacă a spus „6” pentru jocul cu Ungaria? Probabil tot 6. Dar, în timp ce Ungaria a jucat de cinci, Franţa a urcat peste şapte. Ce folos?

Krankl atacă, Hellström apără!

7 iunie. Astăzi s-a încheiat ultimul act al rundei a doua. Brazilia şi Spania au fost fluierate după joc, la Mar del Plata (0 – 0). Austria a învins Suedia cu un penalty care a fost şi n-a fost (1 – 0), ratând apoi ocazii imense. (Între Krankl şi portarul Hellström s-a disputat un veritabil meci

de box, în sensul bun al cuvântului). Scoţia n-a putut bate Iranul (1 – 1), probabil pentru ca porecla de Muhammad Ali, dată antrenorului său, să rămână ratificată pentru istoria fotbalului. (Înainte de joc, se putea juca Iranul la cota de 1 – 500). Olanda şi Peru au încheiat tot cu un 0 – 0, cam în stilul „uverturii" Deyna – Bonhof, inclusiv bănuielile legate de acel *negocio*.

Probabil că astăzi, 7 iunie, Mundialul a atins momentul său de declin absolut. Două meciuri de 0 – 0 (ambele cu Brazilia şi cu Peru în reprezentaţie) şi trei goluri – total! – în 300 de minute, adică un gol la două ore. Din aceste trei goluri, un penalty şi un autogol. Cu alte cuvinte, un singur gol din acţiune în patru meciuri. Dacă ar fi să dăm note potrivit „scării Menotti", Brazilia – Spania ar coborî spre 5, Austria – Suedia spre 7, Peru – Olanda ar descinde tot spre 5, iar Scoţia – Iran ar avea nevoie de o altă scară, faţă de „Richter – Menotti", pentru a intra în grafic…

Scuze? S-ar găsi. Brazilia nu poate juca pe „cahlele" ude de la Mar del Plata. Spania are probleme interne – vremea lui Santiago Bernabeu s-a dus – motiv pentru care Pirri a ajuns pe banca rezervelor, alături de Ruben Cano, pentru a urmări cum se descurcă înlocuitorii Olmo şi Santillana. Austria ar putea invoca neşansa la gol şi paradele extraordinare ale lui Hellström, despre care se spune că este cel mai bun jucător… vest-german din Argentina. (Aluzie la faptul că suedezul joacă la Kaiserslautern). În ceea ce o priveşte pe Scoţia, nimic nou… ştim foarte bine… nu mai are niciun chef, mai ales după cele întâmplate cu Johnston. Olanda şi Peru, spun unii, „negociaron", pentru a aduna câte trei puncte fiecare, adică un total cu care nu mai au, în mod normal, probleme. E adevărat, Scoţia ar mai avea o şansă – să bată Olanda cu 3 goluri – dar asta n-a reuşit însă nimeni, iar Iranul – să zdrobească Peru, ceea ce e şi mai puţin probabil, deoarece, din păcate pentru iranieni, aici, în Argentina, nu e un campionat mondial de lupte libere sau de haltere.

Înmormântarea lui Coutinho

La *Prensa*, cronicarii sunt cam obosiţi. Mulţi pot invoca noaptea sau nopţile albe. Toţi cei care locuiesc în centru nu pot dormi. Fiesta e mai tare decât diazepamul şi novalginul la un loc…

Avem veşti de la Rio de Janeiro, „Jornal do Brasil" publică un titlu cu litere mari: „Cerem capul antrenorului!" Pe străzile din Rio au loc zeci de înmormântări (simulate, bineînţeles), subiectul înhumărilor fiind Claudio Coutinho… Ziarele agită o cifră: 18%. Cu atât ar fi scăzut producţia în întreprinderi. Coutinho comentează această ştire la radio: „Tot e bine. Dacă am fi câştigat meciul cu Spania, producţia ar fi scăzut cu 36%". Din păcate, nu e timp de replici, fie ele şi subtile. Confederaţia braziliană de fotbal îl somează cu un ultimatum. Coutinho trebuie să aleagă între a accepta patru schimbări de jucători şi… demisia. „Conclavul" Confederaţiei cere introducerea imediată a lui Mendonsa, Roberto, Rodriguez Neto şi Chicao. Deci, afară cu Zico, Reinaldo, Cerrezo şi Edinho. (Sunt convins că, în momentul de faţă, vreo 13 echipe din El Mundial i-ar introduce imediat pe ultimii patru, dar asta nu mai are importanţă).

Luis Lopez râde: „Ar fi nostim să cadă Brazilia!" Tassos îl dezamăgeşte:

— Nu-ţi face iluzii, Luis.

— Şi de ce, mă rog?

— Vino încoace şi dă-mi o hârtie. Tassos scrie:

1. Austria 2 2 0 0 3: 1 4
CA-LI-FI-CA-TĂ!
2. Brazilia 2 0 2 0 1: 1 2
3 – 4. Suedia 2 0 1 1 1: 2 1
Spania 2 0 1 1 1: 2 1

— Ce-i cu asta?

— Totul e clar.

— Adică?

— Dacă Brazilia bate Austria, Suedia şi Spania joacă degeaba. Şi ţine minte: Brazilia câştigă cu 1 – 0! Nici mai mult, nici mai puţin!

— Sau cu 2 – 1.

— Nu! Repet: 1 – 0!

— Nu înţeleg.

— E simplu. La 1 – 0, Austria rămâne pe locul I, iar Brazilia pe locul 2. Asta pentru că ar avea mai multe goluri marcate. Altfel se strică toată treaba.

— Vrei să spui că e un acord la mijloc?

— Nu ştiu. De un singur lucru sunt sigur: Brazilia bate cu 1 – 0 şi se califică! Aşa că nu înţeleg agitaţia cronicarilor brazilieni. Pe Gerson poate că-l înţeleg…

O voce îl taie pe Tassos: „Ce e cu Gerson?" „Îl atacă pe Coutinho". „Cred şi eu: vrea să-i ia locul". „Şi ce face Coutinho?". „E un tip tare acest fost campion de înot". Şi Tassos ne întinde buletinul conferinţei de presă. Brazilianul a rostit o singură frază, dar ce frază!

„Partida a fost foarte echilibrată. Jocul nostru ofensiv a fost temperat de calitatea adversarului şi de starea proastă a terenului. Nu am nimic de reproşat jucătorilor mei". Victor Sinet, cu veşnicul lui zâmbet ironic, punctează: „Cred că Napoleon n-a vorbit altfel la Borodino".

Antrenorul are o singură armă: victoria

Dacă brazilianul a scăpat cu o frază, între Kubala şi cronicarii săi a fost, în schimb, o luptă mare. Vreţi s-o citim? Îl caracterizează foarte bine pe Kubala. Dar îi schiţează la fel de bine şi pe cronicarii spanioli, despre care cineva a spus că sunt nişte „banderilleros", adică acei secunzi de matador care înţeapă taurul cu beţişoarele şi apoi se furişează în spatele pavezei de lemn.

Aşadar, mai întâi, declaraţia lui Kubala: „Brazilia a demonstrat calităţi deosebite şi o mare disciplină. E o naţiune care are aptitudini fotbalistice înnăscute. Jucătorii noştri au pus mult elan în joc. Cred că Spania merita să

învingă. Acum trebuie să învingem Suedia, pentru a ne califica şi pentru a realiza visul tuturor spaniolilor”.

Întrebare: „Nu credeţi că Spania a fost prea contemplativă, dată fiind nevoia de victorie pe care o avea?” Răspuns: „Jocul depinde de forţele noastre şi, să nu uităm, de cele ale adversarului”.

Întrebare: „Credeţi că această orientare defensivă ar fi putut asigura victoria asupra Suediei?“

Răspuns: „Jucăm potrivit posibilităţilor noastre”.

Întrebare: „Dacă Santillana ar fi fost sprijinit mai mult poate că am fi obţinut un rezultat mai bun”.

Răspuns: „S-ar fi putut să fie aşa, dar nu depindea numai de jucătorii noştri”.

Întrebare: „Credeţi că ar putea interveni o ameliorare în problemele jocului şi în raporturile din cadrul echipei, după ziua de astăzi?“

Răspuns: „Cred că este o eroare de informaţie. Jucătorii noştri sunt campioni mondiali în materie de camaraderie. Pentru a lămuri mai bine acest punct, ar fi potrivit să vorbiţi cu ei”.

Întrebare: „Ce perspective întrevedeţi Braziliei?“

Răspuns: „Frumoase. Brazilia are toţi jucătorii valizi şi un ritm bun, pe care Spania a reuşit să-l înfrâneze astăzi. Nu le-am oferit posibilitatea de a manevra”.

Întrebare: „I-aţi reproşat lui Cardenosa marea ocazie ratată?“

Răspuns: „A ratat, dar a fost prezent, a intervenit, motiv pentru care îi adresez complimentele mele. Restul a fost o problemă de adversar şi de teren”.

Întrebare: „Vă menţineţi părerea că Brazilia este favorita grupei şi a campionatului?“

Răspuns: „Da. Deşi doresc calificarea Spaniei, cred că Brazilia este un foarte serios aspirant la titlu. Dacă va reuşi să ajungă în grupa semifinală, va practica un joc mult mai calm”.

Întrebare: „Credeţi posibilă victoria Austriei?“

Răspuns: „Cred. Socotesc că această echipă va face totul pentru a învinge, aşa cum fac în general bunii

sportivi. În ceea ce ne priveşte, vom face acelaşi lucru”.

Întrebare: „Spania foloseşte o schemă defensivă. Nu cumva ar fi util să îmbinaţi viteza lui Ufarte cu insistenţa lui Juanito?“

Răspuns: „Respect părerea dv., dar eu sunt cel care răspunde şi care decide”.

Întrebare: „Credeţi că Spania a făcut un joc mai bun decât cel din partida cu Austria?“

Răspuns: „Contra Austriei am plătit scump intenţia de a ataca. Contraatacul lor ne-a deconcertat. Au obţinut o victorie meritată”.

Există, după cum se vede, o veşnică dispută între antrenori şi cronicarii de fotbal. Antrenorul are o singură armă: victoria. Cronicarii au mult mai multe şi în primul rând le au pe cele care exploatează decepţia firească a publicului după înfrângere. Atunci îşi face apariţia, în mod inevitabil şi selecţionerul tăinuit din creierul cronicarului. Atunci, imediat după înfrângere, el intră în beţia puterii, deoarece aliniază – în faţa unui stadion în care încap 500 000 de oameni, adică cititorii – o echipă nouă, o echipă A LUI, o echipă „care ar fi învins Brazilia chiar şi cu marea ratare a lui Cardenosa”, o echipă impecabilă, care „reprezintă cu adevărat fotbalul spaniol“, românesc, italian, iranian ş.a.m.d. Bineînţeles că, aşa cum se obişnuieşte, „persoanele de faţă (adică cronicarii-cititori) sunt excluse“, cu atât mai mult cu cât cronicarii, iarăşi cu excepţiile de rigoare, îşi savurează doar cronicile proprii, ceea ce mă face să sper că nu supăr pe nimeni cu această cronică a Mundialului.

Juste Fontaine şi Bob Beamon

8 iunie. Lume multă în salonul Libertador al hotelului „Sheraton” din Buenos Aires. Amfitrion: Juste Fontaine. A venit pentru ADIDAS şi pentru Gheata ei de aur. După cum se ştie, Krankl a preluat gheata de la Dudu Georgescu… Aşadar, lume multă, cronicari, flash-uri, becuri de film,

fast, amabilităţi, tartine, şampanie…

Reuşesc să-l prind pe Fontaine la capătul unui interviu acordat unui reporter uruguayan. Surprins de uşurinţa cu care Fontaine vorbeşte spaniola, întreb firesc:

— De unde?

— Mama mea e spaniolă.

— Şi engleza? (Între timp, „Justo” răspunde în englezeşte unor microfoane care se înalţă deasupra capului său. Motiv care ne face să aşteptăm trecerea torentului.)

— Engleza e limba foot-ball-ului. E o materie obligatorie pentru noi, fotbaliştii. Chiar dacă italienii spun *tiro d’angolo*, *corner*-ul va rămâne *corner* pentru restul lumii. Chiar dacă spaniolii spun *volante*, tot half va rămâne… Apropo, cum spuneţi dv., românii, când greşeala se comite în careul de 16 metri?

— Lovitură de la 11 metri.

— Restul lumii va spune tot penalty.

Discuţia de studiu fiind epuizată, să încercăm o întrebare care să încălzească puţin schimburile.

— Spuneţi-mi, Juste Fontaine, care credeţi că va fi recordul care va cădea mai repede cel de 8,90 m al lui Bob Beamon, cel de viteză al lui Lacombe – 38 de secunde de la fluierul arbitrului român Rainea – sau celebrul, de pe acum, record al lui Fontaine, realizat la Stockholm, în 1958, adică recordul celor 13 goluri într-un Mundial?

— Nu ştiu care dintre ele va cădea primul, dar eu sper ca acela să fie recordul meu.

— De ce?

— Pentru că persoana cea mai importantă în fotbal este spectatorul care plăteşte biletul şi care nu poate fi tras pe sfoară. Spectatorul vrea goluri. Iar fără goluri, fotbalul moare. În fotbal nu se poate întâmpla ceea ce se întâmplă cu pictorii abstracţionişti, de pildă, care reuşesc să vândă pânze fără să picteze, ci limitându-se să dea un titlu unei pânze pe care se trage, eventual, o linie dreaptă sau nu prea.

— Asta e foarte frumos spus, dar n-aţi răspuns la

întrebare.

— Cred că recordul se va bate. Gerd Müller a fost foarte aproape de el, la München, cu cele 10 goluri pe care le-a marcat.

— Cum vedeţi Mundialul?

— Nu văd echipe slabe, nu văd echipe mari. Suntem undeva la mijloc. Echipele mari aparţin trecutului. Când spun mari, mă gândesc la Ungaria ‘54, deşi n-a câştigat titlul. Mă gândesc la Brazilia ‘58 şi ‘70; cred că aş putea să mă gândesc şi la Olanda ‘74, deşi nici ea n-a fost câştigătoare.

— Ce părere aveţi despre Gheata de aur?

— Aş da-o mai curând unei echipe, nu unui singur om. Golul e aproape întotdeauna opera unei echipe. Uneori se întâmplă ca portarul, printr-o degajare inteligentă, să fie primul coautor al golului.

— Deşi mama e spaniolă, aveţi o replică franţuzească.

— Ceea ce spun nu este o figură de stil. La hochei, dacă nu mă înşel, se acordă un premiu şi jucătorului care a dat pasa de gol. De ce nu ar fi aşa şi la fotbal?

— Ce echipe v-au plăcut mai mult la acest Mundial?

— Nu suntem nici la jumătatea lui, dar pot spune că singurele care mi-au plăcut cu adevărat sunt Peru şi Tunisia.

— Pot scrie asta?

— Te rog, chiar. Nu scap niciodată vreun prilej pentru a atrage atenţia că fotbalul trebuie readus la sursele lui de puritate. Când aud sau citesc despre unele echipe că ar juca potrivit ordinatoarelor, am impresia că am îmbrăcat de pomană tricoul de fotbalist.

Şi Juste Fontaine a fost luat de o altă vâltoare. Venise televiziunea olandeză, cu tot soiul de aparate, lentile, fire şi celule fotoelectrice. Fotbalul a declanşat pasiuni şi interese pe care nu le mai poate domina.

9 iunie. Ca în fiecare dimineaţă, „am… n-am treabă”, la 10 intru la Prensa. Orice s-ar spune, un campionat

mondial de fotbal trăit în afara centrului de presă e ca unul privit la televizor…

Urcăm spre „9 Julio”. Cea mai lată stradă din lume – cum spun argentinienii. Şi, parcă, aşa e. E mai lată decât prospectele Moscovei. Se compune, de fapt, din două străzi. Fâşia de gazon din mijloc, încadrată de şoseaua autostradă, cu câte trei culoare dus şi alte trei întors, e „9 Julio”. În schimb, trotuarul din faţa blocurilor, ca şi cel de vis-à-vis, plus şoselele „limitrofe”, pentru autobaze, formează strada dublă Carlos Pellegrini. „9 Julio” e vechiul Corso al bătrânului Buenos Aires. Carlos Pellegrini a arat căsuţele de pe „9 Julio“, şi a lărgit trotuarele, aliniind blocurile. Dealtfel, edilii capitalei vor să dea o nouă extindere străzii cu două nume. Aşa se face că „9 Julio” şi Carlos Pellegrini, care se închideau în dreptul străzii perpendiculare Arenales, vor primi o nouă deschidere, pentru ca Obeliscul să poată privi direct spre La Plata. Acum, totul se dărâmă dincolo de Arenales. Au şi căzut primele blocuri, ieri încă înalte de 8 etaje. „Ofensiva” demolării continuă. Au rămas, ca o amintire, doar trei palmieri stingheri, care înfruntă resemnaţi praful demolărilor. Apropo de palmieri… Clima, aici, la Buenos Aires, se aseamănă cu aceea din sudul Franţei. Motiv pentru care şi palmierii din capitala Argentinei au acum, în plină iarnă, petele de rugină care pot fi văzute şi pe palmierii de la Cannes, în decembrie. În fond, aici, la Buenos Aires, suntem, de fapt în decembrie. În ajunul finalei vom trăi ziua cea mai scurtă. Şi asta în timp ce acasă se va fi apropiat vremea Cuptorului… Ce frumoasă e vara!

Acum opt ani, când fotbalul ne-a purtat în Australia, în februarie şi când în vârful blocurilor tabelele electronice anunţau 105 grade Fahrenheit, adică 36 Celsius, – eram în plină vară australă şi duceam dorul iernii, spunând ce frumoasă este iarna. Probabil că această instabilitate are la bază o… constantă: ce frumos e acasă…

Copacabana lui Würtz

…Palatul Presei lucrează în plin. Victor Sinet are în faţă vreo şase ceşcuţe de plastic în care a fost cafea… Când intrăm, face o pauză. Nu lasă niciodată impresia că e grăbit: „Azi, din fericire, am o zi întreagă. Cea mai grea e ziua în care se joacă. Se rupe în două. Cu fusul ăsta orar, am ajuns caraghioşi în faţa publicului. Transmitem jumătăţi de cronici. Încheiem penibil: „La pauză, scorul era 2 – 0… Vom reveni în ziarul de mâine“. Şi cititorul, când citeşte asta, te înjură, pentru că ştie rezultatul; iar a doua zi, când îl tratezi cu repriza a doua, te înjură iarăşi, pentru că i-ai luat aperitivul. Ca să nu mai punem la socoteală faptul că nu e obligat să te cumpere zilnic şi să-ţi facă legăturile”.

„Ce mai e nou?” Mavromatti e, ca întotdeauna, cel mai bun curier. Ştie tot, află tot şi împarte tot. E un fel de telex care bate fără să aleagă. Şi bine face. Iată, de pildă, banda sa din 9 iunie: „Happel e în conflict cu ziariştii olandezi. Unul din ei a spus că Orson Wells – aşa l-au poreclit toţi – ştie un singur lucru foarte bine: să joace pocker… Aseară a sosit în Argentina deputatul scoţian J. Martin. De pe aeroportul Ezeiza a plecat imediat la Mendoza ca să poată salva ce se mai poate salva din echipa Scoţiei… A murit fratele lui Luque, Oscar, şofer profesionist de camion, accident de muncă pe şosea… Hidalgo aliniază toate rezervele în meciul cu Ungaria… Bearzot vrea să facă la fel cu Argentina, dar ziarele italiene urlă şi „nu ţine figura“… La olandezi e scandal mare. Echipa s-a rupt în două. Neeskens e şeful rebelilor. Gemenii sunt de partea lui Happel. Krol declară în continuare că echipa a venit complet nepregătită… Scandal mare şi cu arbitrul francez Würtz, care va conduce meciul Austria – Brazilia, la Mar del Plata. Spaniolii au scris că Würtz e omul de casă al Braziliei. Că a stat trei luni la Copacabana, cu nevasta şi cu fiica, în hotel de lux, pe contul federaţiei braziliene… Kuweit-ul oferă un sfert de milion de dolari pentru Dhiab… Krankl e 90 la sută al

Barcelonei. Normal ar fi ca mâine să tragă contra Braziliei, pentru Spania… Gata, m-am dus! Ba nu! Treceţi la ghişeul 8. Se dau biletele de teatru. Folclor, tango, picioare lungi, vamos Argentina! Pe diseară… Teatrul e pe Corrientes“. Şi Mavromatti, telexul portabil al Prensei, dispare, cu sacoşa pe umăr, mereu cu sacoşa în care îndeasă toate buletinele, toate foile, toate ziarele, fularul, mănuşile etc. etc.

Revin Ia Sinet: „Ascultă, Victor, ce-i adevărat cu Würtz?” Sinet pare plictisit: „E unul din cei 10 sau 15 arbitri europeni care au arbitrat în Brazilia două sau trei meciuri de campionat. Copacabana e o invenţie. Nu e însurat. N-are copii. Stă cu mamă-sa. Pot să te asigur că e un copil foarte bun“. „Şi Würtz lasă chestia asta aşa?“. „Probabil. Ce să facă? Oamenii şi-au atins scopul. De pe urma calomniei, tot rămâne, oricum, ceva. Dacă răspunzi, e şi mai rău”.

A apărut revista ilustrată „Goles“. Ce fotografie frumoasă! Luque, din spate, strângând la piept pe sora sa mai mică, o fetiţă… Tassos tresare. Caută imediat în sacoşă. A găsit! Foarfeca. Decupează imediat fotografia. O priveşte încă o dată, depărtând-o ca pe un tablou. Scoate un plic. Scoate şi două cartoane. (Are întotdeauna de toate.) Pune fotografia, cu grijă, între cartoane; „Băieţi, fug! Ne vedem diseară!” „Unde te duci?” „La Aeroport. Pleacă «Pan-Am»-ul, într-o oră. Îi rog pe piloţi să-mi ducă plicul. Am dat prin telex un interviu cu Luque. Am dat şi o poză. Eu cu el. Dar nu poate exista o ilustraţie mai bună decât fotografia asta. Vine cineva la aeroport s-o ia. Mâine e în pagină. V-am lăsat! Fotografiile sunt boala mea. N-au decât s-o lase şi pe cealaltă…” Şi a dispărut…

Misa criolla

Mergem la teatru. „Teatro Municipal Presídente Alvear”. Pe Corrientes, la 1659. Astăzi se produce compania de folclor Ariel Ramirez. Ora de începere 22,30. Ţineţi minte? „Dacă vrei să inviţi o fată…“

Un spectacol foarte instructiv şi interesant. La

început, o serie întreagă de dansuri argentiniene, într-un restaurant. Grupuri foarte vii. Localul e o reproducere după un pictor argentinian, Carlos Morel, din secolul trecut. Originalul de epocă e reprodus color, în program. Predomină dansurile cunoscuţilor *gauchos*, păstorii de vaci din pampa argentiniană. Foarte multă eleganţă în mişcare. Pe de altă parte, prea mult zgomot. Cizmele păstorilor călăreţi bat duşumeaua într-un step furibund. Fetele contemplă, fără să participe. Apoi vine tangoul. Dansatorii par ofiţeri din armata imperială franceză. E un folclor tânăr. În fond, „gaucho“, păstorul călare, care a creat, de fapt, folclorul e un om mai puţin legat de animalele pe care le creşte. Pampa e nesfârşită. Peisajul e monoton. „Pe un picior de plai” nu ar avea nicio rezonanţă aici. Zăpezile lipsesc. Căldura ieslei – de asemenea. Costumele sunt simple. Negru şi alb. Lipsesc cusăturile. N-au avut timp, desigur. Pentru că timpul în folclor se calculează în mii de ani. Regizorul simte acest lucrul şi pune lumini colorate pe dansatori. Dar umbrele chinezeşti, deşi foarte ingenioase, veritabile *aqua forte* pe fundalul scenei – accentuează doar spectaculosul… Cele mai frumoase rămân tot dansurile bărbaţilor, veritabili căluşari în cizme negre, care se iau la întrecere, rând pe rând, într-o diversitate ritmică foarte aplaudată, dusă până la epuizarea fizică (dar nu prea artistică) a protagoniştilor.

La pauză, pe la 11 şi jumătate, a plecat o bună parte a publicului din sală. Misterul aveam să-l desluşim mai târziu. Partea a doua a fost un spectacol cel puţin ciudat: „Misa criolla” de Ariel Ramirez – adaptare a textului liturgic şi armonizare corală. Adică o Misa solemnis cu Kirie, Gloria, Credo, Sanctus şi Agnus Dei, cu singura diferenţă că n-a fost compusă la lumina sfeşnicelor din chilia lui Mozart sau Beethoven, ci în apartamentul lui señor Ramírez, care a şi apărut pe scenă, într-un foarte elegant costum de seară, pentru a arpegia la pian, întru susţinerea Misei. Părţile Misei au formule muzicale diferite, inclusiv momente ritmate în stil beatles. Spectacolul e artificial, deşi programul afirmă că e „un

ejemplo de como se puede incorporar el pueblo a la gran cultura por la via mas egura, que es la de la religion”.

…Am ajuns acasă după miezul nopţii. Am deschis radioul. Există la postul de radio Buenos Aires o lungime care transmite non-stop muzică simfonică… Se cânta un Choral de Bach… Era într-adevăr un exemplu de felul în care se pot încorpora masele la marea cultură… De data asta, fără intermediar. Sau, mai exact, fără doi intermediari. Pentru că intermediarul numărul unu e Ariel Ramirez, iar cel de-al doilea se află, discret şi nu prea, în josul paginii programului: Adhesion Pepsi-Cola.

Când cocoşul galic încurcă tricourile…

10 iunie. Astăzi se joacă – spun cei de la „Pippo“, dar nu numai ei – finala Mundialului: Argentina – Italia. Asta înseamnă că, vorba lui Michele, indiferent de câştigătoarea meciului, Argentina şi Italia se vor clasa pe primul loc în grupele semifinale şi vor reveni, împreună, pentru finala din 25 iunie. „Cine să vină? Brazilia abia mai răsuflă” (Michele), „Olanda continuă să doarmă” (Luis), „Peru e o echipă ca vata de zahăr” (Isidoro), „Polonia îşi contemplă spadele cam ruginite” (Franco), „Austria s-a întins peste plapumă” (Roberto), iar „R.F. Germania (aici le e puţin frică tuturor) nu mai e ce-a fost… dar să vedem ce face astăzi cu Tunisia”.

Până atunci, să coborâm iar în sala F, la *color*. E adevărat că meciul Franţa – Ungaria se joacă între două echipe care au şi părăsit Mundialul, dar fotbalul „de ordinator” (vorba lui Fontaine) abia aşteaptă să fie jucat, în sfârşit, de oameni fără griji.

Avem imagine. Azi e lume mai puţină în sala F. Nelipsit, ca întotdeauna, canadianul George Young, care a făcut progrese atât de mari în descifrarea secretelor fotbalului, încât a început să-l critice pe Menotti pentru felul cum face echipa.

Au trecut două minute. E 13,47 şi echipele nu apar încă. Operatorii îşi plimbă obiectivele prin tribună. Doar

galeriile sunt pline astăzi. Ele reprezintă, ca întotdeauna, baza.

Au trecut cinci minute. Comentatorul îşi cere scuze. Nu cunoaşte motivul întârzierii. Timpul trece. Fanfara cântă cu îndârjire, probabil ca să nu se audă fluierăturile. Ce-ar fi să se înregistreze un forfait în acest Mundial?!

Situaţia devine jenantă. E o oarecare agitaţie la marginea terenului, dar jocul tot nu începe. Crainicul anunţă că, după toate probabilităţile, e o problemă de tricouri, de culori sau cam aşa ceva. Sinet îmi şopteşte: „Ţin să te anunţ că la ora asta R.F.T.-ul (televiziunea franceză) a şi pierdut vreo 200 000 de franci cu această pauză neplanificată. Şi, notează, n-am calculat cât costă satelitul. O să fie interesant de aflat cine plăteşte”.

În sfârşit, au apărut echipele. Ungurii în alb, ca şi în faţa Italiei. Francezii, în schimb, poartă tricouri vărgate alb şi verde. E clar că s-a întâmplat ceva. În sfârşit, bine că s-a rezolvat. (Crainicul promite să se documenteze şi să aducă lămuriri în pauză).

Mavromatti a avut dreptate. Hidalgo prezintă a doua garnitură, fără Michel, fără Platini, fără Six, fără Lacombe, fără Bossis şi cu al treilea portar: Dropsy. Ungurii joacă şi cu Nyilasi şi cu Töröcsik.

Se joacă iute din start. Ungurii pasează mult. Francezii caută surpriza. Zombori pare nr. 1 la unguri. Sala e oarecum lămurită. Ungurii continuă să preseze. Se aşteaptă golul. Dar… Cum e posibil? Gol! Lopez, stoperul, s-a dus mult în faţă. A găsit culoar liber, 25 de metri de poartă. Şut! Imparabil!

Mar del Plata se înveseleşte. Ungurii repun. Joacă mai mult. Lasă chiar impresia că joacă şi mai bine, dar pe un nou contraatac Berdoll răsuceşte stoperii „albi” şi aruncă mingea în *cross*, peste Guidar. „Les jeux” sont faits” – cum ar spune Réthaquer, dacă ar fi aici şi nu la Mar del Plata. Dar, când să ne ridicăm – mai sunt câteva minute până la pauză – Zombori marchează. E minutul 42… Acum, chiar că ne ridicăm, e cam mult pentru un joc de consolare. Iată, însă, că nici nu apucăm să facem doi

paşi şi Rocheteau urcă soorul la 3 – 1. Înseamnă că totul s-a sfârşit. Victor Sinet răsuflă uşurat: „În sfârşit, am scăpat de teribila noastră *bête noire!*”.[33] (Vă amintiţi poate, că echipa Franţei a avut întotdeuna complexul echipei Ungariei.)

Ferran pare mai înalt. Şi-a redobândit optimismul: „Abia acum se confirmă potenţialul adevărat al fotbalului francez“. Ezio di Cesari nu scapă prilejul de a-l înţepa: „Aţi ratat şansa de a învinge Ungaria la scor. Dar aţi vrut neapărat să terminaţi cu Platini în repriza a doua. Rezultatul? 3 – 1 cu rezervele în prima repriză, 0 – 0 cu Platini în repriza a doua”.

Urcăm. Stau de vorba cu Sinet. „Când pleacă echipa Franţei?” Victor zâmbeşte „Băieţii sunt oarecum afectaţi, dar nu fac o dramă din asta. 15 din ei pleacă la Rio, unde urmează să-şi aştepte nevestele. Şapte se întorc acasă; bineînţeles cei care, locuind pe Coasta de Azur, au plaja acasă. Guillou e din Nice, Dalger şi Petit sunt de la Monte Carlo. Papi locuieşte în Corsica, la Bastia, Bracci şi Trésor, care stau la Marsilia, fac câteva minute până la plajă. Ceilalţi, „nordiştii“, inclusiv Platini şi Michel, au preferat să rămână la Rio. Şi poate că au dreptate. Coasta de Azur, în iunie, este un fel de etuvă în care e greu să respiri. Mai bine de noi, în Argentina, pe timp de iarnă. Singurul francez care rămâne în Argentina este micul meu prieten Rep[34], pe care va trebui să-l însoţesc până în finală. Ard de nerăbdare să scriu o cronică formidabilă cu un titlu pe care l-am şi pregătit: „Victoria prinţului de Orania“[35].

E trecut de patru. Peste o jumătate de oră începe cuplajul Rosario – Cordoba. Polonia – Mexic la Rosario, R.F. Germania – Tunisia la Cordoba. O să trebuiască să repetăm schema. Adică să privim la două ecrane prima repriză... Apoi o să urcăm în autobuz, pentru River Plate. La Rosario şi Cordoba se cam ştiu rezultatele, dar trebuie văzut totul.

---

[33] În sens de piază rea...

[34] Care joacă în Corsica.

[35] Prințul portocalei — culoarea echipei Olandei.

O primă constatare: e mai multă lume la Cordoba – 35 000. Dincolo sunt doar 25 000. Turini comentează sec: „Oricum am întoarce-o, Tunisia rămâne echipa cea mai bine cotată în grupa a II-a”.

Am cam stat degeaba. Un singur gol la două ecrane. Boniek, cu două minute înainte de pauză: 1 – 0 pentru Polonia. Deasupra echipei lui Schön continuă să plutească „fantoma” lui Gerd Müller. Nu se leagă nimic. Mexicanii, visători la culme, le-au creat campionilor mondiali iluzia că totul se va îndrepta. Dar jocul nu merge. Gerd Müller se bătea întotdeauna „cu doi” în faţa careului, astfel încât Hoeness sau Overath aveau pe unde să intre. Acum, nimeni nu mai are un nume care să-i impună o pază dublă. Dieter şi Hansi se numesc tot Müller, dar asta nu-i tot. Dieter ar vrea să-i semene puţin lui Gerd, dar cedează prea uşor, revine cuminte după consumarea fazei, n-are nimic din furia lui Gerd, care îşi ameninţa coechipierii cu pumnii şi înfrunta o tribună întreagă, cum s-a întâmplat la Hamburg, în 1974, când s-a uitat o dată crunt la cei care-l persiflau şi a luat pe loc hotărârea ca Weltmeisterschaft-ul să fie ultimul său campionat mondial. Aşa se face că tunisienii joacă parcă mai mult, sunt parcă mai abili – cineva a şi scris despre tehnica lor sud-americană, – dar nu reuşesc să ameninţe poarta lui Maier. Şi asta creează iarăşi impresia că Schön joacă şah, cu atât mai mult cu cât o simplă remiză îi asigură norma de mare maestru, adică intrarea în grupa semifinală.

Dincolo, la Rosario, lucrurile par mai simple. Polonezii aşteaptă să treacă timpul. Deyna adună tot, se opreşte, pune talpa pe minge, pare oarecum mirat de agitaţia mexicanilor, uitând probabil că ieri, în ziarul „La Razon”, a apărut ştirea că la Ciudad de Mexico familiile jucătorilor mexicani au fost ameninţate cu moartea şi că Antonio Roca, antrenorul, intenţionează să ceară azil… fotbalistic în Spania, până când urmele taifunului „Argentina ‘78” vor fi dispărut în America Centrală. Oricum, acest gol al lui Boniek e al zecelea în poarta Mexicului şi nu anunţă nimic bun…

Frumos ca Vezuviul

Autobuzele *Prensa* aşteaptă în şir. Mergem. Am învăţat drumul. O să cotim pe lângă un magazin de blănuri, cu o firmă luminoasă, de mare efect, „El Greco“, apoi o să ieşim la drumul mare.

Azi, cortegiul spre River Plate înregistrează un element inedit. Fiesta a început înainte de meci. Maşinile care ne obişnuiseră cu vacarmul claxoanelor doar la întoarcere, s-au şi pornit să sune fără oprire. Momentul de vârf al acestei demonstraţii de forţă se produce în pasajul subteran prin care se merge înainte de a ieşi la lumină, adică în faţa estuarului. Închipuiţi-vă sute de maşini claxonând cu furie într-un tunel de beton. Să mai adăugăm şi lumina spectrală a miilor de tuburi de neon. Vă mărturisesc că era un înfricoşător spectacol de zgomot şi lumină. Cei care suferă de agorafobie n-ar fi putut îndura în niciun caz Apocalipsul din pasajul subteran.

Am scăpat! Începe jocul undelor care transmit finalurile de la Rosario şi Cordoba. Cronicarii argentinieni, foarte suspicioşi, sunt de părere că polonezii, deşi au deschis scorul, aşteaptă să vadă ce face Schön. Când mexicanul Rangel egalează (min. 52), iritarea lor devine şi mai mare: „Europa stă la pândă“. Din fericire pentru Europa, Deyna marchează după numai patru minute 2 – 1. Victor Sinet are tranzistorul pe Cordoba: „Dieter Müller a ratat de la 3 metri… Cred că Schön ar vrea să rămână pe locul II. Dar, în asemenea cazuri, nici nu ştii cum e mai bine. Probabil că Schön «vede» victoria Italiei asupra Argentinei”.

…În sfârşit, am ajuns! River Plate e acum un stadion familiar cronicarilor din alte ţări. Coborâm direct spre locurile rezervate, ca nişte abonaţi, deşi cifrele locurilor variază mereu. Ştim foarte bine că rangul 35 e chiar în prelungirea liniei de centru, că numerele scad spre dreapta şi urcă spre stânga… Am uitat de Cordoba, am uitat de Rosario. Dar iată că Boniek marchează şi al treilea

gol. Corect din partea dv., maestre Deyna. E 3 – 1…

River Plate cântă. O ceaţă subţire se furişează dinspre estuar. Dar în aer nu se simte umezeală. Probabil că acesta este secretul lui Buenos Aires… Se cântă imnurile. Cel al Italiei, frumos ca Vezuviul, o preluat de câteva coruri răzleţe, ca în Verdi. Tribuna toată cântă, însă, pentru Argentina… În timpul imnurilor, echipele, care privesc spre loja oficială, stau, în mod firesc, cu spatele la masa presei. Cronicarii au avantajul de a putea nota, în acest timp, numerele de pe spate ale jucătorilor. La italieni, în ordine: 1, 10, 2, 5, 8, 14, 16, 21, 18, 3, 9. Sunt toţi cei din echipa de bază. Să jucăm câteva secunde rummy şi să potrivim numerele: Zoff – Gentile, Bellugi, Scirea, Cabrini – Benetti, Antognoni, Tardelli – Causio, Rossi, Bettega. Argentina joacă fără Luque. Deci, Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Ardiles, Gallego, Valencia – Bertoni, Kempes, Ortiz.

Argentinienii se reped din start. Pentru că astăzi, pe River Plate, nu se joacă un simplu meci. Astăzi e bătălia pentru Buenos Aires. Echipa învingătoare rămâne în capitală. Cea învinsă pleacă la Rosario. (Italia are şi varianta meciului egal).

Atacă Argentina. Zoff e la post. Contraatacă Italia, pe linia Tardelli – Causio – Rossi. Dar alb-albaştrii sunt astăzi prudenţi în apărare. Galvan şi Gallego îl încadrează pe Rossi. Foarte tânărul Paolo a devenit, în numai trei ore de joc, inamicul public nr. 1 al lui Menotti… Ce e cu Bellugi? Nu se mai poate ridica. Aleargă doctorul. Probabil că e întindere. Se cere schimbare. Şi e abia minutul 8. Intră Cuccureddu. „A căzut toată schema squadrei azzurra!” – exclamă, vizibil satisfăcut, Luis Lopez. Di Cesari nu pare îngrijorat: „Ţin să vă atrag atenţia că în acest moment Juventus are nouă oameni pe teren“. Într-adevăr, „bătrâna doamnă” din Torino are doar doi foarte tineri cavaleri de onoare din afara principatului său: florentinul Antognoni şi fostul ei junior Paolo Rossi, „miliardarul” de la Vicenza.

Jocul e frumos, pentru că are nerv. Alb-albaştrii forjează prin Bertoni, dar Cabrini e un scai, nu glumă.

Fundaşul dreapta Gentile a trecut cu cătuşe cu tot în centru. Îl aşteaptă pe Kempes ca în uşa celulei. Cuccureddu rămâne la Ortiz.

Italia atacă rar. Îi convine acest 0 – 0. Rossi încearcă să scape de perechea Galvan – Gallego, se retrage spre Bettega, Roberto intră în centru, urmărit de Olguin, dar argentinienii închid totul, uneori chiar cu sprijinul lui Bertoni, care pare foarte intrigat de faptul că „scaiul" Cabrini e mereu lipit de umărul său.

Arbitrul Abraham Klein anunţă sfârşitul primei reprize. River Plate îl fluieră îndelung. Poate exista, oare, un compliment mai direct faţă de cel care a ţinut în frâu, acum opt ani, la Campionatul Mondial din Mexic, celebrul meci Brazilia – Anglia 1 – 0?

Mingea lui Di Stefano

…Antract. Pe gazon apare acum un grup de 14 – 15 copii, cam între 9 şi 12 ani, toţi în echipament de fotbal. Fiecare are câte o minge. La început tribuna nu pare atrasă de acest joc de copii. E încă sub influenţa duelului Kempes – Gentile, în care „turnul" italian a fost superior „calului" argentinian, deşi Kempes l-a avut mereu în subordine pe Ardiles, un pion foarte mobil. Treptat, însă, jocul de copii începe să atragă. În ce constă jocul? Copiii jonglează. Mingea e purtată uşor, de pe un picior pe altul, cu o siguranţă care uimeşte şi care creează senzaţia că jocul acesta al picioarelor – aproape sincron pentru toţi cei 15 – poate dura la nesfârşit. Se pare însă că acest joc de picioare e o simplă introducere în temă. Din grupul celor 15 care jonglează în cerc se desprind doi copii, ceva mai răsăriţi. Şi astfel începe adevăratul spectacol. Jonglerul nr. 1 al grupului (după cât se pare) „stă de vorbă" cu mingea. Toate părţile corpului său intră în joc pentru acest dialog *sui generis*. Mingea râde pe capul copilului, până când adoarme pe creştet. Apoi, ca la un semnal, ea se trezeşte, curge spre umăr, se prelinge pe spate, se opreşte pe muşchiul gambei, are un moment de ezitare pe călcâiul lui

Achille, se răsuceşte spre şiret, se transferă pe celălalt picior, urcă spre coapsă, sare din nou pe cap, execută câteva sărituri, din ce în ce mai scurte, până când iar se opreşte, lipită de creştet. Acum, itinerarul se schimbă, deşi melodia – „acompaniament" care sună vesel în întreg stadionul – e mereu aceeaşi. Copilul, care a reuşit marea performanţă de a face să tacă întregul stadion River Plate, se înclină mult, mingea coboară de pe creştet şi se rostogoleşte pe ceafă, urmează drumul coloanei, jonglerul, se apleacă şi mai mult, imobilizând-o în dreptul vertebrelor lombare. Stadionul aplaudă ca la teatru. Jonglerul, stimulat în amorul său propriu, continuă. Ce va face acum? E un moment de suspense, întreţinut de jocul săltăreţ al muzicii, care ne aminteşte de binecunoscutul: „Joacă, joacă, joacă băiete!" Între timp, asistentul jonglerului îşi manifestă nerăbdarea prin gesturi: „Până când, amice?" Şi iată că jonglerul se apleacă şi mai mult, mingea se întoarce, în pantă înclinată, pe ceafă, se opreşte o fracţiune de secundă şi, în urma unui impuls scurt, îşi ia zborul, ca un săritor cu schiurile de pe trambulină. Dar abia acuma vine clipa de graţie. Secundul, care îşi manifestase nerăbdarea, s-a şi înclinat, trunchiul lui face un unghi drept cu picioarele, şi mingea, care a descris o boltă de aproximativ doi metri, aterizează cuminte, ca magnetizată, pe ceafa primitorului. Dar nici asta nu e totul. Acum rolurile se schimbă, ca într-un scenariu bine dozat. Jonglerul nr. 1 îşi manifestă, la rândul său, dansând, nerăbdarea. Dar primitorul are şi el un cuvânt de spus. Mingea, care a stat două secunde pe ceafă, e reproiectată în sus, pentru ca imediat să aterizeze pe creştet. De aici, ea rulează uşor pe piept, ajutată de înclinaţia absolut geometrică a corpului. Rulajul continuă pe coapsă, mingea sare peste rotulă, urmează relieful gambei şi… stop pe şiret. Între timp, secundul devenit jongler s-a şi culcat pe spate, ajutându-se cu mâinile; mingea se află în echilibru perfect pe şiret. Şi astfel, în faţa unui stadion înmărmurit, se porneşte, în ritmul dansului, jocul mingii de pe un picior pe celălalt, ca la început, chir cu diferenţa că băiatul e culcat şi joacă

mingea peste nivelul capului său, cu o uşurinţă neverosimilă. Stadionul ovaţionează mereu. Copilul prelungeşte jocul peste puteri, deşi celălalt – uşor cabotin, de dragul spectacolului – îşi manifestă iarăşi nerăbdarea. Iată că mingea e lovită cu şiretul şi se înalţă vreo trei metri. River Plate izbucneşte în urale, ca pentru final. Dar jocul iar nu s-a sfârşit. Copilul care fusese culcat s-a şi catapultat de pe gazon, e acum în picioare şi recepţionează mingea pe frunte, apoi o trece pe creştet, – toate mişcările sunt de o fineţe extremă – o aşază pe ceafă şi, printr-un nou şoc, o aruncă spre ceafa fostului solist, devenit secund. River Plate e în delir. Aproape 90 000 de oameni îşi strigă entuziasmul, şi cu toate că nu poţi înregistra ce spun e limpede că lait-motivul nu e decât unul: „Ce importanţă are faptul că Passarella şi Kempes o să îmbătrânească într-o bună zi? Avem 10 milioane de înlocuitori, dovadă aceşti doi copii, ceilalţi treisprezece şi toţi ceilalţi, până la 10 milioane“. Sigur că entuziasmul spectatorului necunoscut de pe River Plate cuprinde şi un sofism – ceea ce am văzut reprezintă cel mult o serie de variaţiuni strălucitoare, e adevărat, pe tema sferei în general, nu a jocului de fotbal – dar delirul din tribună nu face asemenea distincţii. Pentru cei 90 000 şi pentru milioanele care privesc şi ascultă acum, în toată Argentina, mingea din picioarele şi de pe capul copiilor e mingea lui Di Stefano, a lui Sivori şi a lui Passarella. Şi pentru ca să nu mai existe nicio îndoială, Luis Lopez, care a aplaudat tot timpul, în picioare, se opreşte – parcă înregistrându-mi gândurile – şi-mi spune: „Cum poate pierde Mundialul o ţară în care copiii încep să joace fotbal în leagăn?“

Italia ocupă Buenos Aires-ul

Din păcate pentru River Plate, Bettega nu a asistat la *show*-ul micilor jongleri, el fiind în vestiar, la o parolă cu Bearzot.

La numai 20 de minute după pauză, timp în care Gentile l-a închis în cuşcă pe Kempes, precum Tamerlan pe

Baiazid, purtându-l acum prin faţa telespectatorilor din lumea întreagă, Antognoni trimite la Rossi, Paolo croşetează pe stânga şi simte intrarea lui Bettega. O pasă precisă in câmpul părăsit de Passarella, obsedat de atac, şi Roberto Bettega rămâne singur. Golul vine firesc, deoarece execuţia e simplă: 1 – 0 pentru Italia!

Argentinienii nu par impresionaţi. E o formidabilă poftă de viaţă în sânul acestei echipe. Ei pornesc din nou la atac, aşa cum au făcut-o, fără prea multe calcule, când au fost conduşi de unguri şi egalaţi de francezi. Dar italienii redevin cinici, amintindu-şi că au fost conduşi cândva de Helenio Herrera. Acum, Argentina nu mai poate manevra. Toate drumurile sunt închise. Nu există variantă. Tardelli şi Benetti au încrucişat suliţele, ca în faţa intrării în sala tronului. Antognoni şi Benetti schimbă „pase de servici", pentru a-i odihni pe fochiştii din apărare, adică „grupul celor cinci" de la Juventus: Zoff – Cuccureddu, Gentile, Scirea, Cabrini. Cel mai activ pare Causio, care slalomează la nesfârşit, stârnind mânia lui Tarantini şi furia lui Passarella, doi dintre jucătorii argentinieni cu bunici născuţi în Italia. În sfârşit, Rossi şi Bettega îşi întretaie deseori drumurile, pentru ca Passarella să nu aibă curajul de a forţa mereu superioritatea numerică. Argentinienii încearcă totul, îl schimbă pe Ortiz cu Houseman, dar Cuccureddu ştie foarte bine ce înseamnă un *marcador de punta*. Menotti, în picioare, îşi împinge echipa la atac, cu gesturi largi, de marinar, cu braţele lui imense, de pivot de baschet. Dar Zoff e bine ascuns în cazemata lui, prin care libero-ul Scirea, mereu cu periscopul în faţă, dirijează toate mişcările ariergărzii sale. Argentina a pierdut Buenos Aires-ul!

Luis Lopez îl vede pe Di Stefano. Se îndreaptă glonţ spre el. Celebra „saeta rubia" (săgeata blondă) îl invită să ia loc. Di Stefano nu e un om grăbit de graba secolului. Nu pare un om capabil să se înghesuie. L-am văzut deseori în sala presei privind absent prin rotocoalele ţigării sale. Îl întreabă pe Luis, ca un bunic atent cu nepotul său: „Ce-ai vrea să-ţi spun?" Luis îi zâmbeşte stingherit, vrând parcă

să spună că e gata să asculte orice, în afara oricărei întrebări… Di Stefano se gândeşte. Apoi spune: „La marcacion italiana fue ferrea.[36] Dar nici băieţii lui Menotti n-au încercat să disloce sistemul. Mă gândesc în primul rând la Kempes, care a vrut să-l imite pe Luque şi să stea lipit de stoper. În ultimii mei ani de joc, betonul lui Don Helenio a fost o surpriză neplăcută pentru noi, înaintaşii. Dar eu am incercat să scot stoperul din careu, să-l momesc. Aşa se face că am umblat pe tot terenul. Din acest punct de vedere, noi, şi nu olandezii, am inventat fotbalul total. E adevărat că fotbalul n-ajunsese să fie o luptă de stradă, cum este astăzi“… Apoi, după o pauză: „Ştii care e partea cea mai interesantă? Argentina, deşi a pierdut, a jucat ceva mai bine decât în meciurile pe care le-a câştigat. Am impresia că va juca din ce în ce mai bine. O echipă ţinută în frâu, aşa cum a fost Argentina, care a stat patru luni în cantonament, trebuie să-şi dea odată drumul. E o lege a firii“. Di Stefano se ridică. Urcă trei trepte. Apoi spune, ca şi cum ar continua cu glas tare un gând: „De fapt, nici nu ştiu ce înţelegeţi voi prin fotbal total. Dacă e vorba de jucătorul care ştie să intre în pielea tuturor posturilor, asta am făcut şi noi. Poate nu cu atâta furie… Sumele mai mari puse în joc astăzi fac din fotbal o adevărată bătălie, pe care arbitrii o privesc cu ochi blânzi, aşa cum s-a întâmplat în meciul Argentina – Ungaria, un meci pe care cei de acum 30 de ani l-ar fi corectat imediat, poftindu-i pe jucători să joace un fotbal frumos. Eu rămân la convingerea că fotbalul total îşi va merita cu adevărat denumirea numai dacă va fi şi frumos. Din acest punct de vedere, Italia a jucat până astăzi un fotbal total. A învins Franţa cu „centrocampiştii“, a învins Ungaria cu atacanţii săi deosebit de periculoşi şi a câştigat în faţa Argentinei cu… apărarea… Nu-i aşa că e interesant, Raymond?” Şi Di Stefano l-a lăsat pe Luis Lopez, luându-l de braţ pe Raymond Kopa, de care l-au separat trei pupitre, aici, pe River Plate, după ce acum 20 de ani, între Alfredo şi Raymond se afla numai Rial.

[36] Marcajul italian a fost de fier.

Legenda tribunei River Plate

Coborâm spirala de la River Plate. Jos, în faţa stadionului, fiesta a şi început. Ce lucru ciudat să petreci la înfrângere! Va trebui să descoperim secretul acestei fieste neobişnuite, care se anunţă mai zgomotoasă şi mai veselă decât cele de până acum. Să fie oare satisfacţia neconsumată a calificării echipei argentiniene în grupa semifinală, înainte de termen? Vom vedea…

Aşadar, Italia este singura echipă cu 6 puncte câştigate, ea fiind şi singura formaţie care şi-a cucerit dreptul de a juca toate meciurile pe frumosul stadion River Plate. Apropo de acest stadion. În anul 1958, clubul River Plate l-a vândut pe cel mai bun jucător al său, Omar Sivori, lui Juventus Torino. Cu banii rezultaţi din acel transfer, River Plate a construit aripa dinspre estuar a tribunei, unde se află şi impozanta masă a presei, cu cele 1815 locuri ale sale, prevăzute cu pupitre şi lampioane. Ei bine, după exact 20 de ani, Juventus Torino vine la Buenos Aires pentru a juca, sub culorile Italiei, în faţa tribunei pe care a construit-o, în fond, marele talent (negociat) al lui Omar Sivori.

…Mai zăbovim câteva minute. Omar Sivori, cu casca la urechi, îşi încheie comentariul pentru postul de televiziune Buenos Aires. Comentatorul angajat (Cristian Ţopescu al lor) îl ajută să „iasă” dintre fire. Omar Enrique Sivori face câteva mişcări de înviorare: se vede că a stat chircit în pupitru… Suntem câţiva cronicari care vor să obţină două-trei vorbe. Mavromatti, care îl cunoaşte mai de mult, îl salută amical: „Come stai, Omar?” „Ciao, Mauro!“

— Ce spui de joc?

— Îmi pare de două ori bine. *Primo*: a bătut Italia, adică Juventus. *Secondo*: Argentina iese mai bine cu această înfrângere.

— De ce?

— Nu e greu de ghicit. Miercuri, în loc să joace *con*

gli tedeschi, pe River Plate, o să joace cu polonezii, la Rosario, ceea ce cred că e mult mai uşor.

— Bine, dar Brazilia?

— Stai o clipă. Înainte de Brazilia, mai e Olanda. Dacă mâine Scoţia îi ia un singur punct Olandei, ceea ce mi se pare posibil, Argentina evită şi Olanda. Iar cu Peru e un joc mai uşor, având în vedere că sunt oameni de pe continentul nostru.

— Rămâne, totuşi, Brazilia…

— Mai întâi să se califice. Austria nu şi-a spus încă ultimul cuvânt. Te-ai întrebat, însă, ce se întâmplă dacă Brazilia bate Austria cu 2 – 0?

— Trece în faţă şi se duce la nemţi. Totuşi, e greu.

— Greu, dar nu imposibil… Să lăsăm asta. Vrei să ştii ceva? Contra Braziliei e mai bine să joci mai devreme. Brazilia a jucat întotdeauna bine în finală. Pe drum mai ai o şansă, dar în finală – niciuna! Povestea cu Uruguay-ul, în 1950, nu se mai poate repeta. Aşa cum a fost 2 – 1 pentru Uruguay putea fi 10 – 2 pentru Brazilia.

Intervine André Isch.

— Am citit istoria tribunei River Plate, în buletinul de ieri. E foarte frumoasă…

— Îmi pare bine că a apărut în preziua victoriei lui Juventus.

— Ştiu că aţi jucat de zece ori în echipa Italiei.

— Numai, de 9. Nouă meciuri într-un singur an. Din aprilie 1961, până în iunie 1962. Am debutat cu Irlanda de Nord, la Bologna. Am câştigat cu 3 – 2 şi am dat un gol. În cele 9 meciuri pe care le-am jucat, am dat 8 goluri şi am pierdut un singur joc, cu Anglia (2 – 3), chiar la Roma. Dar gol tot am reuşit să dau… Îmi aduc aminte, la englezi juca Bobby Charlton. Arbitru era Latâşev. Toţi trei suntem acum aici.

— Aţi jucat şi contra Argentinei?

— Da, am jucat, la Florenţa, şi am câştigat cu 4 – 1. Am marcat două goluri. În echipa de atunci am fost doar trei de la Juventus: Sarti, fundaşul, Mora şi cu mine. În perioada mea erau mai tari cei din Milano. La Santiago, în

‘62, la Mondial, când am jucat cu Germania *Ovest*[37] am fost singurul de la Juventus. Meciul s-a terminat cu 0 – 0. Să vedem ce-o să fie miercuri.[38]

Nopţile de sabat ale Spaniei

…Drumul e greu. Fiesta bate în plin. Cei din centru nu vor putea dormi. Între oprirea de la hotelul „Embajador” şi strada Sarmiento, pe care se află centrul de presă, nu e mai mult de un kilometru, dar facem exact 40 de minute. (Şi am vrut să coborâm.) În jurul Obeliscului, ciorchini de oameni. Parcă ar fi nişte coroane depuse. La *Prensa* e plin. Se lucrează. Şi când bat 200 de maşini, zumzetul e compact ca într-o ţesătorie.

Iată-l şi pe Herrera la TV: Nu se lasă moşul! Când o fi ajuns în studio? Era la stadion… „Magul” îşi scoate ceremonios carnetul, îşi pune ochelarii. Se ştie aşteptat. Rosteşte, pe un ton profesoral: „Italia e, într-adevăr, singura echipă care n-a pierdut niciun punct. Dar a avut şi şansă. În primul meci, francezii au jucat fără Bathenay, o piesă de bază. În al doilea, ungurilor le-au lipsit Töröcsik şi Nyilasi. În sfârşit, Argentina a jucat fără Luque”. Comentatorul îl întreabă despre situaţia echipei Spaniei. Herrera cântăreşte răspunsul: „Spania promitea mai mult. Nu cred că se califică. Brazilia şi Austria au toţi aşii în mână… Am condus şi eu Spania la Mundial, în Chile. N-am reuşit mai mult. Tot Brazilia ne-a stat în cale. Am avut 1 – 0 până în minutul 75. Dar a venit Amarildo, înlocuitorul Iui Pelé, cu două goluri. Spania mea a fost eliminată de Amarildo, iar Spania lui Kubala, dacă va fi eliminată, asta se va datora tot unui brazilian, Amaral, care a scos de pe linia porţii golul gata făcut al lui Cardenosa… Şi tot în minutul 75“. După care Herrera a zâmbit amar, în amintirea lui Amarildo şi Amaral.

…E momentul să mergem. Mâine e o zi foarte

[37] Occidentală.

[38] După cum se știe, miercuri 14 iunie, pe River Plate, Italia n-a putut trece de R.F. Germania. Scor final: 0—0.

aglomerată. Se fac şi conturile: cele opt echipe care pleacă, cele opt care rămân.

La „Pippo” e arhiplin. Ar trebui să aşteptăm mult. Dar Miguel nu se lasă. Roagă un client să ne admită la masa lui. „Ce zici Miguel? V-a bătut Italia” Miguel are răspunsul pregătit de mult: *„Por ganar, debes perdere“*.[39] Probabil că şi fiesta, care pare să-şi atingă paroxismul, acum, la miezul nopţii, urmează aceeaşi filosofie… Mâncăm în grabă, pe un colţ de masă. „Gracias, Miguel. Buenas noches”.

Răzbim cu mare greutate spre staţia autobuzului „105“. De ceea ce ne era frică n-am scăpat. Autobuzele nu mai circulă. Nu au pe unde. Străzile sunt arhipline. Toată speranţa ar fi într-un taxi. Dar de unde taxi? Oraşul acesta, în care – în zilele obişnuite – găseai un taxi la doi paşi, pare astăzi părăsit de toţi „pieţarii“. Probabil că şoferii profesionişti, care au trecut prin experienţa primelor două nopţi, nu vor să-şi rişte capotele. Nimeni nu poate împiedica „escaladarea” şi samba colectivă pe acoperişul maşinilor.

Ce-i de făcut? Pe jos e inutil să te încumeţi: sunt vreo opt kilometri. Poate că n-ar fi mare lucru, dar trotuarele sunt tixite şi înaintarea e o problemă. Am ajunge în cel puţin trei ore. Şi e trecut de unu…

Aşteptăm. Fără sens. Probabil din oboseală. Şanse nu prea sunt. Schimbăm trotuarul, în speranţa că vom avea mai mult noroc cu un taxi din sensul opus. Stăm în faţa unui café-bar. Înăuntru nu se poate intra. Toţi clienţii fraternizează. Mesele s-au unit. O fată drapată în albastru şi alb dansează pe două mese.

Ce noroc! Iată şi taxi-ul aşteptat. Un bărbat coboară din dreapta şoferului. S-ar părea că avem o şansă unică. Încerc să intru în vorbă cu şoferul. Bărbatul care a ieşit se îndreaptă spre cofetărie. Din păcate, cei din spate nu lasă impresia că vor să iasă. Îl întrebăm pe şofer dacă e liber. Ridică, neputincios, din umeri. Cei din spate continuă să cânte. Ne dăm seama că taxiul a făcut doar o haltă la café-

[39] Ca să câștigi, trebuie să pierzi.

bar. Într-adevăr, tânărul revine cu o sticlă. Îl rog pe şofer să se întoarcă, dacă poate, după terminarea cursei. Zâmbeşte: „Îmi pare rău, dar nu e posibil. Sunt angajat până la 5 dimineaţa. Aşa e fiesta la Buenos Aires”.

Începem să ne dăm seama că nu mai avem chiar nicio soluţie. Strada e arhiplină. Încep să intre în acţiune autovehiculele cele mai diverse. Tractoarele. Da, tractoarele! Sunt încărcate mai abitir decât în zi de nuntă la Segarcea. Un autocamion special, pentru transportat traverse de cale ferată (distanţa longitudinală dintre roţi e de aproape 30 de metri) duce peste 100 de tineri. Echilibrul fiind instabil – cele două traverse au doar câţiva centimetri lăţime – călătorii cad mereu, se ridică, încearcă să-şi reocupe locul, cad iarăşi, ca în filmele comediei mute, revin, dar căderile se ţin lanţ…

Cortegiul se opreşte la fiecare încrucişare. Aici încep dansurile. Trăim parcă una din nopţile de sabat ale Spaniei medievale şi dezlănţuirea măştilor din străvechiul teatru italian. Pe stradă se află, în fond, Spania şi Italia laolaltă, sub culorile alb-albastre ale Argentinei.

„Noi suntem Argentina!”

Hotărâm să ne oprim. La ce bun să mergem înainte? Poate că ar fi mai bine să rămânem în zona centrului de presă.

Altă încrucişare! N-ai ce face. Trebuie să intri în horă. E un spectacol pe care probabil n-o să-l mai vedem niciodată.

Stop! Iată un taxi. Are aparatul stins. Să profităm, totuşi, de oprire. Ciocănim. Şoferul coboară geamul: „Îmi pare rău, dar am ieşit din schimb. Mă duc acasă“. Îl rugăm să facă o excepţie. Îi arătăm cărţile de acreditare, încercăm să-l convingem: „După cum vedeţi, e din cauza fiestei”. Îl simţim stingherit. Speranţele cresc. În cele din urmă, tânărul şofer pare să se decidă: „Mergeţi departe?” „Diaz Velez, dincolo de nr. 5000“.[40] „Cam depărtişor. Fac

[40] La Buenos Aires, pe străzile paralele, numerele de case sunt

un ocol prea mare. Nici nu se poate circula normal. În sfârşit... Urcaţi-vă, hai să mergem".

Nici nu ştim cum să-i mulţumim. Tânărul zâmbeşte în oglinda retrovizoare: „O fac pentru El Mundial". Avansăm din ce în ce mai greu. Maşinile ocupă toate cele 7 – 8 culoare. Tânărul ne spune că a lucrat o săptămână de noapte, schimbând cu un coleg mai în vârstă, pentru a putea vedea meciurile. Bineînţeles că şoferul pune întrebarea devenită clasică: Vă place Argentina?" Apoi laudă echipa lui Menotti. „Nu vă uitaţi, că joacă mai slab acum. Menotti nu poate pierde Mundialul... Va rog să nu vă supăraţi, dar între fotbalul sud-american şi cel european e o mare diferenţă. V-aţi uitat la Cubillas? V-aţi uitat la Dirceu? La Bertoni? Nu există în Europa jucători cu o asemenea tehnică".

Ajungem aproximativ într-o oră. Coborâm. Şoferul refuză să primească bani: „V-am spus că am ieşit din schimb. *Vamos Argentina!"*.[41]

La restaurantul de peste drum, „Il Cavaliere", o mică bombă italienească, petrecerea e în toi. Găsim cu mare greutate – iarăşi! – un colţ de masă. Vecinul, un bătrân cu un pahar de „Campari" în mână, se uită fără prea multă discreţie la cărţile de acreditare. Apoi trage din ţigară şi se bagă în sufletul nostru: „Ştiu, vă miră *fiesta* de astă seară. Am mai auzit străini mirându-se. Chiar acum câteva minute. Spuneau că e o formă de exhibiţionism". Încercăm să-l îmbunăm: „Dar dumneata cum explici?" „Vedeţi dv., eu sunt italian. Sunt învăţător. Am ajuns la pensie. Tata a venit din sudul Italiei, din Sicilia, un sat de lângă Palermo. Eu m-am născut aici. Şi mă consider argentinian sută la sută. Aşa spun şi toţi ceilalţi italieni. Fiesta asta a noastră e un fel de a spune în gura mare: «Suntem argentinieni!» Dacă vreţi, noi, italienii, şi spaniolii, şi chiar toţi ceilalţi care au venit în Argentina acum 100 de ani sau numai

---

aproximativ aceleaşi, ceea ce înlesneşte mult găsirea unei adrese. Dealtfel, la colţurile străzilor, pe lângă placa cu numele străzii, se poate citi şi intervalul de numere existent în cvartalul care urmează.

[41] Mergem (înainte) Argentina!

acum 20, când ne-a chemat Peron, suntem nişte oameni refuzaţi de Europa, de ţările noastre. Nişte *paria*. Mai ales cei din sudul Italiei şi cei din nordul Spaniei. Ştiţi, poate, că italienii din nord, adică cei avuţi, ar fi tare bucuroşi ca partea de jos a cizmei, de la Napoli, să se scufunde în Mediterană. Fiesta asta în faţa lumii întregi este un fel de a spune: «Nu suntem paria! Suntem nişte oameni tineri, cum au fost suedezii şi irlandezii când au ajuns în America, şi o să facem o ţară frumoasă şi puternică!»“

Omul ne îndeamnă să bem. Profităm de acest moment de pauză: „E foarte frumos ce spuneţi, numai că fotbalul…” „Fotbalul e un formidabil prilej de a atrage atenţia că Passarella sau Alonso e mai sănătos, mai inteligent, mai curajos decât neamţul, decât francezul şi chiar decât italianul… n-are importanţă… decât Benetti s-au decât altul… E tot una. Asta e fiesta, domnilor. Asta, şi nimic altceva”.

Dăm să ciocnim, ca să putem spune o vorbă: „Bine, dar copiii… Că strada e plină de copii“. „Ce aveţi cu copiii? Copiii vor să arate şi ei că sunt cineva. Că au dreptul să umble noaptea. Că pot să urce într-un camion. Că pot lipsi de acasă. Dar să ştiţi că toate aceste mici bucurii pornesc tot din nevoia de a spune în gura mare: «noi suntem Argentina!»”

A trebuit să mai stăm mult. Afară, pe strada Diez Vellez, mult dincolo de numărul 5000, se simţea suflul „exploziei nucleare” din jurul Obeliscului.

P.S. în pauza meciului Franţa – Ungaria, crainicul a uitat să ne spună, deşi ne-a promis, ce s-a întâmplat cu tricourile la Mar del Plata. Am reuşit să aflăm între timp. Iată despre ce a fost vorba. Cu două zile înainte de deschiderea „Mundialului“, toate echipele au primit o înştiinţare scrisă privind culorile echipamentului, de la un meci la altul. Asta – din raţiuni legate de transmisiile TV. Pentru meciul nr. 18, adică Franţa – Ungaria, echipa franceză urma să joace cu maiouri albastre, chiloţi albi şi ciorapi roşii. Din păcate, înştiinţarea scrisă a fost rătăcită de *monsieur* Petrelle, administratorul echipei franceze.

Aşa *se* face că Franţa şi Ungaria au apărut în echipament complet alb. Faţă de situaţia creată, arbitrul a propus o serie de soluţii. Între altele, a fost de părere că Franţa poate juca în maiourile de rezervă ale echipei ungare, adică în roşu. Cel care s-a opus a fost portarul Guidar, care a refuzat să-şi scoată tricoul roşu. Ultima soluţie a venit din partea conducătorului unei echipe mici, „Kimberley“, din apropierea oraşului Mar del Plata. Aşa se face că Franţa a jucat în tricouri vărgate, alb cu verde, care reproduceau, de fapt – coincidenţă! – tricourile binecunoscute ale echipei budapestane Ferencvaros.

Este Borg un extraterestru?

11 iunie. O surpriză plăcută. La ora 10, deci cu aproape trei ore înainte de Spania – Suedia, transmisie directă de la Paris, Borg – Villas, în finala turneului de la Roland Garros.

Borg e mare favorit. Ieri, în „La Nacion“, a apărut un titlu foarte sugestiv: „Es Borg un extraterestro?“

Imaginea e foarte clară. Sonorul – perfect. Se aud icniturile celor doi truditori ai rachetei. Borg izbeşte cu aceeaşi intensitate, dreapta sau stânga, n-are importanţă. Probabil că ar putea fi oricum un excelent jucător de baseball. Villas pare dezorientat. „Calculatorul” Borg este mult mai perfecţionat. Probabil că e din generaţia a patra sau chiar a cincea, dacă a apărut aşa ceva. Villas greşeşte, amintindu-ne că e om. Borg nu poate greşi. Se mişcă cu paşi foarte precişi, de angrenaj electronic, niciun centimetru în plus, niciun centimetru în minus. În mod cu totul întâmplător încep să număr un schimb de mingi. Ajung la o cifră de necrezut: 72 de mingi schimbate în cadrul aceluiaşi punct. A fost suficient ca Villas să cedeze o secundă tensiunii schimbului şi să trimită o minge ceva mai scurtă, pentru ca Borg să vină cu „bătacul” de baseball (numit rachetă) şi să-şi execute adversarul.

Meciul e urât. Tenisul celor doi a ajuns la limita simplismului. Tribuna de la Roland Garros pare că se

plictiseşte. Pe privitorul TV de la Buenos Aires îl distrează mai mult faptul că în timp ce la Roland Garros coifurile de hârtie apără capul spectatorilor de arşiţa soarelui, aici, la Buenos Aires, radiatorul electric nu reuşeşte să asigure o temperatură acceptabilă.

Schimb de teren. Borg se şterge pe mâini, cu aceleaşi mişcări precise. Duce sticla la gură. Ia o înghiţitură. Dar nu bea deloc. Ştie foarte bine că are dreptul doar la o senzaţie. Cronicarul de fotbal, care e nevoit (şi aşa) să se gândească la impasul fotbalului, pornit pe calea neutralizării, asistă, cu tristeţe, la sterilizarea tenisului. Se joacă, aşa cum spunea Ţiriac, la procente. Astăzi, procentele lui Villas nu au acoperire. Borg e stăpân pe ioc, pentru că nu greşeşte. Încotro se îndreaptă tenisul? Amintirea lui Năstase revine mereu…

…Bine că s-a terminat. Probabil că Borg este un extraterestru. Scorul pledează în acest sens 6 – 1, 6 – 1, 6 – 3.

Complexul istoric Cardenosa

Să mergem spre stadionul „Velez Sarsfield“, care este foarte aproape de Diaz Velez. Ne aşteaptă meciul Spania – Suedia. Chiar dacă e la concurenţă cu Austria – Brazilia de la Mar del Plata, nu putem renunţa la un meci în direct. Cu meciul de astăzi, de pe „Velez Sarsfield“, vom avea 11 echipe văzute pe viu. Orice am face, nu putem vedea „în aer liber” Scoţia, Peru, Tunisia, Iran şi Mexic.

Căutăm un loc potrivit. *Potrivit* înseamnă să fii şi în apropierea unui monitor, pentru că la Mar del Plata nu se joacă un joc obişnuit, ci o dramă. Nu suntem singurii care căutăm un loc în faţa monitoarelor. Stress-ul posibil este o tentaţie prea mare. Atunci de ce să-i mai reproşăm lui Borg stress-ul pe care ni-l produce când îşi execută adversarii?

Spania pare renăscută. O, dacă ar fi jucat aşa în meciul cu Austria! Perechea Juanito – Santillana combină foarte frumos şi rapid. În locul semigreul ui Ruben Cano au

intrat „penele“. Cine o fi luat această hotărâre? Sper că e opera lui Kubala. Între timp, suedezii îşi menţin tempoul obişnuit. Schimbătorul de viteză pare un lucru necunoscut. Poate că e şi o chestiune de temperament. Spania mai crede în şansa celor trei puncte posibile. Suedia e resemnată. Ştie, desigur, că nu se mai poate întâmpla nimic.

Pe micul ecran, Brazilia domină echipa Austriei. Brazilienii pasează mai uşor, sfidând parcă plonjoanele inestetice ale lui Prohaszka. Echipa lui Coutinho deschide scorul în urma unei faze deloc braziliene. Toninho aruncă sus o minge cu boltă. Pezzey, stoperul, pare dezorientat, fundaşul dreapta Sara ezită, aşa cum va ezita şi libero-ul Obermayer, Roberto preia fără dificultate şi marchează: 1 – 0! S-ar părea că Brazilia a încheiat conturile. Roberto a înscris golul nr. 997. Spaniolii simt imediat că La Mar del Plata s-a întâmplat ceva. Tabelul electronic le confirmă temerile. Suedezii, imperturbabili, menţin tempoul. Pauză pe „Velez Sarsfield“, concomitent cu fluierul de la Mar del Plata. Brazilienii par foarte veseli. În tribuna de la Mar del Plata, orchestrele braziliene şi mai ales tobele îşi cântă bucuria. Nu mai departe decât ieri, Coutinho era înmormântat în „raclele” de la Rio de Janeiro. Astăzi, Brazilia a redevenit echipa care merge la titlu!

Jocurile se reiau concomitent. Würtz, arbitrul de la Mar del Plata, ni s-a părut foarte bun. Copacabana e doar o amintire.

Reîncep atacurile echipei spaniole. Kubala n-a renunţat. Pe „Velez Sarsfield“, Brazilia continuă să combine elegant. Deşi i se reproşează că are un singur vârf de atac, Roberto, aproape toţi jucătorii brazilieni se prezintă în faţa porţii lui Koncilia. Austria e umbra echipei din meciul cu Spania. Krankl aleargă de colo până colo, oarecum surprins de faptul că nu i-a fost rezervat un marcaj dublu, Oscar fiind singurul om care se ocupă de goleadorul Europei. Brazilia ratează ocazii mari la poarta lui Koncilia. Tassos nu scapă prilejul unei ironii: „V-am spus că scorul final va fi 1 – 0? Nici mai mult, nici mai

puţin. Brazilienii respectă contractul”.

Animaţie în tribunele de la „Velez Sarsfield“. A marcat Asensi! E 1 – 0 pentru Spania. Cuplajul Buenos Aires – Mar del Plata redevine palpitant. Jara măreşte tensiunea, şutând puternic peste bară. „Asta ce-a mai fost, Tassos?” Brazilienii continuă să rateze în faţa porţii austriece. Pe „Velez Sarsfield”, echipa Spaniei trăieşte drama neputinţei. Ştie că atacul nu mai are niciun sens, atâta vreme cât Brazilia conduce, fie şi numai cu 1 – 0. Şi Juanito şi Santillana ştiu că nu se mai poate face nimic, chiar dacă bat cu 12 sau 24 – 0.

Würtz fluieră sfârşitul. Asensi sare în sus. E o reacţie ciudată. Sau poate e răbufnirea nervoasă a unui om care îşi spune: „Bine că s-a sfârşit!“[42]

Îmi pare rău pentru Spania. Nu ştiu ce i s-ar putea reproşa lui Kubala. În acest Mundial dominat deseori de calcule şi mai ales de teama de a pierde, Kubala a atacat mereu împotriva Austriei. Până la urmă, însă, a pierdut, pentru că nu are un jucător de forţa lui Krankl, acest discobol de 1,83 m făcut parcă pentru contraatac şi gol. În meciul cu Brazilia, Spania n-a putut depăşi complexul său istoric, ilustrat cel mai bine prin momentul Cardenosa. În sfârşit, victoria asupra Suediei, deşi frumoasă, a fost tardivă. Cronicarii spanioli au scris şi despre pactul de neagresiune” Austria – Brazilia în acest ultim joc, dar e greu de susţinut acest lucru. E adevărat, golul a fost pus pe tavă, dar brazilienii au ratat multe alte ocazii.

Un dolar pentru golul 1 000...

Urcăm în sala 6 pentru meciul de la Mendoza, Scoţia – Olanda. Ni se promit şi golurile de la Cordoba (Peru – Iran). Olanda şi Peru au câte 3 puncte, Happel având şi un gol în plus. Scoţia păstrează o singură şansă: victorie asupra Olandei, la 3 goluri diferenţă. Bineînţeles că e un

[42] Aveam să aflăm mai târziu că Asensi a fost victima unui zvon în ultimele minute ale jocului. A „aflat” că șutul lui Jara s-a încheiat cu un gol în poarta lui Leal, ceea ce însemna calificarea... Spaniei.

simplu calcul teoretic: ce şansă poate avea o echipă care a smuls un punct Iranului, cu autogolul lui Eskandarian?

George Young, canadianul, e foarte activ. A devenit un personaj important. Vine „tare” în gazetăria sportivă internaţională. Îmi spune, confidenţial, pe un ton de expert: „Nu mă interesează meciurile de astăzi. Am venit pentru golul 1000. E al doilea de acum încolo. Aş paria oricât că o să fie golul lui Cubillas“: În acest scop, face agitaţie. Ar vrea să organizeze, la repezeală, un concurs de pronosticuri: „Un dolar miza“. Dar nu găseşte parteneri.

Au apărut olandezii. Prim-plan pe toată echipa. Tricouri albe, cu dungi portocalii pe mâneci, tip ADIDAS. Un leu negru, de stemă britanică, pe piept. Chiloţi şi ciorapi portocalii. O echipă foarte frumoasă… Scoţienii sunt mai scunzi. Pe lângă pletele blonde ale lui Krol sau Rep, capul pleşuv al lui Gemmil pare o imagine a fragilităţii şi decrepitudinii.

Începe jocul. Scoţienii se aruncă înainte, ca de obicei. Rensenbrink priveşte oarecum surprins această agitaţie. Pe neaşteptate, ecranul se întunecă. Un murmur de dezaprobare înconjură, stereofonic, sala. Dar imaginea revine. Goooool! – strigă crainicul. Abia după 2 – 3 secunde ne dăm seama că au marcat peruanii, la Cordoba. Reluare! Scorul a fost deschis de Velasquez (6). „Gata, gata să ia ceasul lui Lacombe!” – râde Réthaquer. Într-adevăr, n-au trecut nici două minute de joc. Deci, golul 999 a fost înscris. George Young îşi freacă mâinile. „Am rezervat câte un bilet de avion pentru Cordoba şi Rosario, jos, la ghişeul cu fete frumoase.[43] …Cum aflu cine e cu golul 1000, am fugit. La Rosario sau la Cordoba, nu are importanţă. Fac un reportaj mare“. Scoţienii atacă tot mai insistent. „Ce le-o fi spus deputatul venit din Scoţia – se întreabă Mavromatti. Olandezii încearcă să taie acest elan prin pase, dar scoţienii revin în atac. Golul 1000, „care trebuie să fie cel mai frumos gol din ultimii 50 de ani” – George a şi început să-şi pregătească reportajul – întârzie cam mult.

[43] Unul din ghișeele liniilor aeriene argentiniene a fost instalat, pentru operativitate, în interiorul Palatului Presei.

Începem să ducem dorul unei noi dispariţii a imaginii, pentru o comutare la Rosario.

Dar iată că vine şi golul mult visat de Young. Rep e faultat în careu şi arbitrul Linnemayr fluieră prelung, alergând cu paşi mari şi teatrali, dornic să devină personajul nr. 1 al fazei. Rensenbrink se apropie de minge, o potriveşte flegmatic, îşi fereşte ochii de soare cu evantaiul degetelor sale osoase şi marchează simplu în poarta lui Rough, de parcă ar fi înscris un gol care nu se poate rata.

Young şi-a luat zborul. Noi rămânem, de amorul artei, pentru că socotelile sunt practic încheiate. Peru are, la ora asta, 5 puncte. Olanda – la fel, în timp ce Scoţia şi Iranul au doar punctul pe care şi l-au oferit reciproc.

Aşadar, golul nr. 1000 e un gol marcat din penalty. Nici nu s-ar fi putut înscrie un gol jubiliar mai plin de sugestii. Un gol care explică, în fond, împuţinarea marilor soliști. Un gol care confirmă atuurile durităţii fundaşilor în disputa cu înaintaşii. Cu ani în urmă, internaţionalul român Ionică Bogdan, cândva un foarte aplaudat înaintaş la Rapid, spunea: „Dacă ar fi după mine, aş interzice calificarea antrenorilor din rândul foştilor fundaşi. Ei sunt cei care cunosc doar tehnica demolării. Şi demolează tot ce reuşesc să construiască înaintaşii”.

Johnny Rep salvează Olanda

Aşteptăm golul 1001. Aşteptăm un gol frumos. Un voleu, un „cap” din plonjon, o „bombă” de la 30 de metri. Dar istoria fotbalului vrea să înregistreze o nouă probă de cinism. Penalty la Rosario! Bate Cubillas şi… gol! Au trecut doar două minute…

Scoţienii nu vor să cedeze, deşi se apropie finalul reprizei. Cu golul lui Cubillas, Olanda şi Peru sunt la egalitate deplină. Puncte şi goluri.

Al treilea penalty! Tot la Rosario. (E prea de tot.) Şi iarăşi Cubillas. Rumoare în sală: „Cât o să mai dureze comedia asta?” Al treilea penalty în cinci minute! Acum,

Peru e pe primul loc, iar Olanda pe doi, cu un gol în minus. Cât de simplu se bifurcă drumurile…

Ce păcat! Iar a dispărut imaginea. Staţi o clipă! Un înaintaş iranian (Rowhsan), stingherit probabil de faulturile apărătorilor săi, înscrie primul gol din acţiune după jubiliarul chinuit al lui Rensenbrink. Golurile curg. Dansul pe sârmă continuă. Ne ridicăm. Avansăm. E foarte cald. Dar scoţianul Dalglish ne întoarce din drum. Gol! 1 – 1. Scoţienii se bucură ca nişte copii. Unde eşti, Bremner? Ne aşezăm să vedem reluarea. Al patrulea gol în 9 minute! Peru e în faţă, cu un punct avans. E un fel de ruletă, când cu negru, când cu portocaliu. Linnemayr fluieră sfârşitul primei reprize. S-a încheiat şi la Rosario.

Încep calculele. Se alcătuiesc, la repezeală, grupele semifinale. Peru va mai înscrie, desigur. Olanda va rămâne pe doi. Stau de vorbă cu bătrânul Eskenazy, pare plictisit: „Monoton Mundial. Cel puţin deocamdată. Unul singur a fost mai slab: cel din Chile“. „Nu cumva sunteţi prea sever?” „Deloc. Primii patru de la München – R.F. Germania, Olanda, Polonia şi Brazilia au jucat lamentabil. Dâ-mi un singur joc bun al acestor echipe“. Caut în grabă un astfel de joc, dar nu izbutesc să-l găsesc. Are dreptate bătrânul. Jocurile bune au fost altele. Italia – Franţa, Austria – Spania, Peru – Scoţia, poate Argentina – Italia… Are dreptate… Victor Sinet, care a auzit discuţia, intervine: „Am vorbit ieri la telefon cu Robert Vergne. E la Mendoza. Spune că nici Brazilia ‘70 n-ar fi jucat mai bine decât olandezii până acum. E frig, e umezeală, 1500 metri altitudine, iar terenul – arătură de toamnă…“

Din nou Mendoza. Scoţienii atacă mereu. Eskenazy nu scapă prilejul; „Pentru ei nu e rău terenul? Să fim serioşi”.

Formidabil! Linnemayr aleargă spre careu. Penalty! Împotriva Olandei. Toţi scoţienii ar vrea să tragă. Se înghesuie spre minge. Dalglish îi îndepărtează, ca în curtea şcolii. Şut! Gol!! 2 – 1 pentru Scoţia. Şi e abia minutul 47. Spun *abia*, pentru că scoţienii atacă mereu, iar olandezii, sufocaţi, încearcă să temporizeze, pasând

lateral. Krol spre Poortvliet, apoi spre Willy, spre Jansen. Apoi, din nou Krol, spre Suurbier, spre Rijsbergen şi înapoi. Dar scoţienii nu pot fi traşi pe sfoară. Se aruncă în pressing, şi astfel, în minutul 68, Gemmil marchează unul dintre cele mai frumoase goluri ale Mundialului, cu dribling printre trei şi cu un superb „topspin“, peste portar, tip Năstase. Sala color e în picioare. Scoţia mai are nevoie de un singur gol pentru a elimina Olanda! Învinşii lui Cubillas şi egalii lui Rowsham se joacă acum cu „portocala mecanică“. Comentatorul pune paie pe foc: „În acest moment, Johann Cruyff comentează meciul la Londra, din studio, pentru reţeaua de televiziune B.B.C.“

Scoţia e dezlănţuită ca furtunile din poveştile cu iele. Vrea să-şi plătească acum toate păcatele. Vrea să spulbere dintr-un foc zvonurile că în cantonamentul de la hotelul „Alta Gracia” copiii recepţionerilor au cea mai frumoasă dintre colecţii, cu sticlele de whisky pe care le-au găsit sub paturile echipei lui „Muhammad” Ally McLeod… Olandezii nu reuşesc să oprească demarajele mereu mai rapide ale lui Dalglish şi Souness, deţinătorii Cupei campionilor sub firma Liverpool. Dar iată că unul dintre gemeni „scoate“, în sfârşit, o minge. O trimite lui Rep, care s-a retras spre mijlocul terenului ca să mai strângă rândurile. Rep pare hotărât să ofere apărării sale câteva secunde de respiraţie. Avansează cu mingea la picior. Un pas, doi. E la 30 de metri de poarta lui Rough. Încă doi paşi! Şut!! Goooool1!! 2 – 3! Olanda e salvată… Rensenbrink, placidul Rensenbrink, aleargă ca scos din minţi spre Rep. Dar, înainte de a ajunge, Johnny a şi intrat în rolul mingii de rugby[44]. Scoţienii se privesc uluiţi. Gemmil şade pe vine şi rupe alene firele de gazon, de parcă ar fi în transă. Jordan readuce mingea spre centrul terenului. Aşteaptă ca olandezii să-şi tragă respiraţia. Timpul nu mai are importanţă, E minutul 71 şi prima fază a Mundialului s-a încheiat. Sinet îmi face cu ochiul: „Ai văzut de ce e în stare

[44] A doua zi a apărut și declarația lui Rensenbrink: „Am avut trei minute de groază. Dacă Johnny n-ar fi încercat poarta de la distanță, probabil că Scoția ar fi reușit să vină peste noi”.

Corsica?“

VI. CE ESTE UN CAMPIONAT MONDIAL?

Ne părăsesc, deci, opt echipe, după cum se vede din aceste scurte clasamente.

Grupa I

1. ITALIA 3 3 0 0 6 – 2 6
2. ARGENTINA 3 2 0 1 4 – 3 4
3. Franţa 3 1 0 2 5 – 5 2
4. Ungaria 3 0 0 3 3 – 8 0

Grupa a II-a

1. POLONIA 3 2 1 0 4 – 1 5
2. R.F. GERMANIA 3 1 2 0 6 – 0 4
3. Tunis 3 1 1 1 3 – 2 3
4. Mexic 3 0 0 3 2 – 12 0

Grupa a III-a

1. AUSTRIA 3 2 0 1 3 – 2 4
2. BRAZILIA 3 1 2 0 2 – 1 4
3. Spania 3 1 1 1 2 – 2 3
4. Suedia 3 0 1 2 1 – 3 1

Grupa a IV-a

1. PERU 3 2 1 0 7 – 2 5
2. OLANDA 3 1 1 1 5 – 3 3
3. Scoţia 3 1 1 1 5 – 6 3
4. Iran 3 0 1 2 2 – 8 1

Ar fi, poate, momentul să spunem câteva cuvinte despre cei care pleacă.

1. Tunisia, între Mekloufi şi Chefali[45]

Fără îndoială, merită premiul de consolare. A realizat 50 la sută din puncte în compania medaliilor de aur şi bronz de la Weltmeisterschaft. Superioară (deşi învinsă) Poloniei în meci direct. Joc la atac într-o grupă în care bătrânii Schön şi Deyna au contemplat doar lumina blândă a propriului lor apus. „Cariera" Tunisiei invită la reflecţii. Cu mulţi ani în urmă, o sprintenă echipă algeriană a adus pe stadionul Republicii fentele neortodoxe, „un-doi"-urile, accelerările şi beţia mişcării. A fost unul dintre cele mai frumoase spectacole fotbalistice de pe stadionul care a văzut echipele Angliei şi Italiei. Acum opt ani, Marocul, vecina Algeriei, a fost la Mundialul mexican şi l-a supărat rău de tot pe Uwe Seeler, poate chiar mai rău decât a făcut-o Tunisia, în Argentina, cu Bonhof. Africanii au adus pe gazonul nu prea verde al Argentinei cam aceleaşi arme de fineţe şi puritate. Ei fac parte din bazinul fotbalistic al Mediteranei. Copiii lor învaţă să joace fotbal pe nisipul plajelor, ca pe – vă rog să scuzaţi comparaţia – Copacabana. Lahzami e din familia lui Michel. Dhiab e un Juanito mai puţin fragil, Dhouib ştie să joace şi să se încrunte ca Gentile. Se spune că aprigii „beduini" din echipa Tunisului au învăţat fotbalul privind spre Palermo, de care îi despart cam 100 de mile marine. Dar sugestia e incompletă. Dhiab şi Lahzami au învăţat să atace privind mai curând spre ţara lui Mekloufi şi Ben Tifour, să se apere ca la Catania şi Palermo, să fabuleze ca Platini şi – înainte de toate – să se bată ca Flohe şi Dieter Müller, pe care antrenorul Chetali, absolvent al şcolii din Köln, i-a urmărit zilnic pe stadionul cel mare al oraşului.

Tunisia a venit în Argentina cu un palmares sărac, în care se aminteşte, printre altele, că a fost învinsă de Polonia, cu 6 – 1, la Roma, în 1960, în zilele Olimpiadei. Între acel timid 1 – 6 şi atacurile curajoase ale lui Dhiab şi Lahzami la poarta echipei lui Deyna e un drum lung, care

[45] Tunisia conduce în topul echipelor eliminate. Am pornit, logic, de la numărul punctelor acumulate, egalitățile fiind departajate de golaveraj.

trece prin „oazele” Rosario şi Cordoba, stârnind admiraţia publicului argentinian şi a cronicarilor obosiţi de scepticismul lui Schön şi Deyna.

2. Spania şi „vremea cavalerilor”

Spania a pierdut totul după numai nouă minute de Mondial, adică în clipa în care necunoscutul Schachner a deschis scorul, în meciul cu Austria. Tot ce a urmat a stat sub semnul acestei neaşteptate ipoteci. Acum, cronicarii spanioli regretă lipsa lui Juanito şi Santillana în primul meci, uitând că Ruben Cano a adus calificarea echipei la Belgrad. Spania, la fel ca şi Don Quijotte, duce dorul „vremurilor cavalereşti” care amintesc de Real Madrid. Dar numeroşii suporteri ai spaniolilor şi-au dat seama că vremea Realului a apus cu adevărat abia în momentul în care pe tricourile jucătorilor a apărut eşarfa neagră în memoria lui Don Santiago Bernabeu.

Înainte de plecarea echipei Spaniei spre Europa, cronicarii aveau să spună: „Ne părăseşte campioana mondială 1982“. Cine ştie, însă, dacă Neeskens, Kempes şi toţi ceilalţi „cavaleri rătăcitori” din Spania nu vor reuşi să întreţină – în continuare – iluzia că legendara sală de trofee a lui Real Madrid e suficientă pentru cucerirea Copei del Mundo.

3. Scoţia la curtea regelui Foot-ball

În mod sigur, Scoţia e cea mai risipitoare echipă din lume în perioada 1974 – 1978. Cum poate fi ea înţeleasă? În 1974, la Weltmeisterschaft, cu Willie Ormond la cârmă, pierdea calificarea în semifinale, deşi se arăta superioară Braziliei şi Iugoslaviei. De ce? Pentru că s-a distrat cu Zairul, făcând abstracţie de rolul golaverajului.

După patru ani, în Argentina, Scoţia e neschimbată. McLeod delectează presa în stilul lui Falstaff. Băieţii, strângători la culme, dosesc sticluţe de whisky sub saltea. Tot ce urmează e absolut în logica lucrurilor. Scoţia începe

spectaculos meciul cu Peru, are 1 – 0, apoi 1 – 1 şi penalty!

Rezultatul? Ratează şi pierde. Johnston se droghează ca să-şi mai dezlipească pleoapele după cele 48 de ore libere şi e trecut la… pozitiv, adică poftit acasă. Apoi, trupa lui Ali Baba, despre care McLeod însuşi spune că nu poate pierde titlul, scapă cu un 1 – 1 în faţa Iranului, prin graţia unui autogol. În sfârşit, în ultimul act, Scoţia e gata să surclaseze, după cum am văzut, Olanda.

Vreţi o logică în toate acestea? Probabil că există una singură: whisky fără soda. Şi cronicarii se întreabă: „Până când se va complace Scoţia în rolul lui Puk, micul încurcă-lume poposit la curtea regelui Foot-ball?" Semnează, cu părere de rău, un vechi admirator decepţionat…

4. Franţa şi frumoasa ei aventură

Cea mai nedreptăţită echipă a Mundialului. În meciul cu Argentina a avut în faţă 12 jucători, dintre care cel mai complet (travestit în arbitru) s-a dovedit a fi şi cel mai eficace: a făcut rost de un penalty, în min. 44, pe care l-a dăruit lui Passarella şi a ascuns un altul, în min. 73, subtilizându-i-l lui Six.

„Cocoşul galic '78" a fost un amestec de rafinament tehnic (Trésor, Six, Michel), de generozitate (Hidalgo i-a rulat pe toţi cei 23 de jucători din lot, dăruindu-le amintirea Mundialului) şi de orgoliu („putem bate Ungaria şi cu rezervele"). Aventura Franţei în Argentina poate fi cuprinsă într-o replică a unui confrate francez, Victor Sinet, cu franţuzescul *si conditionnel*: „Dacă Franţa ar fi jucat în grupa a II-a sau a IV-a, n-aş mai fi rămas aici doar cu bunul meu prieten corsican Johnny Rep".

5. Suedia fără Edström

Suedia n-a mai fost cea de la Weltmeisterschaft. Nordquist, deşi se ţine foarte bine, a îmbrătrânit. La fel, Bo Larsson. A rămas pe poziţii doar Hellström. Dar lucrul cel mai neplăcut a fost pierderea lui Edström, acest Gösta

Berling al fotbalului suedez, care a jucat când şi când, câteva minute. Fără Edström, echipa Suediei a rămas o cohortă de fondişti alunecând cu schiurile, în pas egal, pe gazonul lipsit de zăpadă al Argentinei.

6. Ungaria, o dată la 12 ani

S-ar părea că Ungaria îşi calculează efortul din 12 în 12 ani. În 1954 a avut o echipă mare. O superechipă. Dar Sepp Herberger a reuşit să-i descifreze secretele. În 1966, după 12 ani, a pus pe masa verde a gazonului englezesc o generaţie nouă, în frunte cu Bene, Varga, Albert etc. Aşa a ajuns în „sferturi“, pentru a se opri în faţa U.R.S.S. După alţi 12 ani, Ungaria a reuşit să-şi ia revanşa în disputa cu echipa lui Blohin, să construiască o echipă nouă, cu Varadi, Töröcsik, Nyilasi şi Zombori, dar a avut neşansa de a întâlni Argentina în primul joc. Spre deosebire de Spania, echipa Ungariei a fost cea care a deschis scorul – tot în minutul 9 – prin Csapo. Din păcate, băieţii lui Baroti n-au mai jucat după acest gol de pe poziţiile palmaresului şi valorii lor, pierzând totul. Hidegkuti şi Albert, deci, intrau tot mai mult în legendă.

7. Iranul, această necunoscută

O echipă care a traversat lumea într-un mic avion special, care a făcut numeroase escale în Europa, pentru ca tinerii săi jucători să pipăie tribunele şi gazonul marilor capitale ale fotbalului, pe care le văzuseră doar la televizor. Când a sosit la Mendoza, antrenorul iranian Mohadjerani a declarat că vrea să se califice, în dauna Scoţiei. (Nici mai mult nici mai puţin, Peru nefiind, probabil, o problemă). Iranul n-a reuşit să confirme optimismul cam bizar al antrenorului său, dar a izbutit, totuşi, cea mai mare surpriză a Mundialului: 1 – 1 cu Scoţia. Nu credeţi că este destul din partea unei echipe cu jucători necunoscuţi? Ce vă spune un nume ca Javad Allahavardi, de la clubul din Persepolis? Sau numele lui

Efrahim Ghassimpour, de la Shabhaz? Mai nimic. Şi totuşi, Olanda a trebuit să aştepte peste o oră pentru a înscrie primul său gol din acţiune în poarta Iranului, iar Scoţia a fost nevoită să se maseze în careul propriu pentru ca Hassan Rowshan de la Tadj să nu înscrie golul victoriei asiaticilor.

8. Mexicul, învingătorul Surinamului

Ce valoare poate avea o echipă care şi-a câştigat – fără niciun efort – dreptul de a juca în El Mundial? Să ne reamintim că Mexicul a „luptat" pentru a veni în Argentina cu Canada, S.U.A., Haiti, Salvador, Guatemala şi Surinam. Se pare însă că nu e destul să învingi Surinamul cu 8 – 1 ca să poţi face faţă în turneul final. Şi totuşi, mexicanii nu şi-au pierdut speranţa. Acum doi ani, echipa de junori a Mexicului a venit pe locul II în prima Cupă mondială, disputată în… Tunisia. Dar juniorii care au fost aplaudaţi în Tunisia vor fi buni de joc abia în Spania, în 1982. Spunem Spania, pentru că Mexicul, spre deosebire de Anglia, de Iugoslavia, de Belgia şi de alte ţări n-are nicio problemă în disputa sa acerbă cu… Surinamul şi cu Salvador. Dar despre asta vom vorbi, poate, spre sfârşitul acestui Jurnal.

Maşina infernală a fotbalului

…Gata. E aproape miezul nopţii. În sala „Olympia" am mai rămas câţiva. Turini, bolognezul, se freacă la ochi. E obosit. Se apropie şi ora închiderii (centrul de presă funcţionează până la ora două). Se uită pe o foaie pe care şi-a notat grupele semifinale:

Grupa A: Italia, R.F. Germania, Austria, Olanda.

Grupa B: Argentina, Polonia, Brazilia, Peru.

Cronicarul ziarului cu nume ciudat „Il Resto del Carlino"[46] zimbeşte „Bine, dar în aceste condiţii am putea

[46] Carlino este o străveche monedă bologneză. Titlul ziarului este dacă vreți, o formă de umor italian. Restul de la această monedă ar fi fost suficient, pe vremuri, pentru cumpărarea ziarului.

pleca liniştiţi în Europa pentru vreo 10 zile. Grupa A e o grupă sută la sută europeană şi te asigur că un meci Italia – R.F. Germania la Amsterdam, sau un Olanda – Austria la Roma, sau un Italia – Olanda la München ar umple stadioanele, ceea ce nu va fi cazul aici, unde River Plate nu cred că va vinde toate biletele, chiar dacă se păstrează, poate, amintirea jocului Italia – R.F. Germania de pe Azteca, în 1970... Sigur că o să fie cam greu în grupa noastră europeană, dar un avantaj tot avem: în finală va juca oricum o echipă din Europa, în timp ce Sud-America nu are această certitudine. Teoretic, cel puţin Polonia poate fi şi ea în finală.

Când să plecăm, iată-l pe Brian Glanville intrând ca o furtună în sala în care luminile s-au stins pe jumătate: „Aţi auzit, grăbiţi-vă până mai aveţi timp. Telefonaţi fulger la redacţie. Tot ce am transmis noi e fals. Austria nu e pe locul I, Brazilia nu e pe locul II!" „Nu se poate!" – sare Ferran. „Ba se poate! Există un paragraf 7 care îl anulează pe 6, ceea ce noi n-am ştiut. Sau n-am admis. E stupid, dar are drept de viaţă". Ferran se enervează: „N-am ce face. Ziarul meu a şi apărut... Dar, la urma urmelor, cine e pe locul I?" Glanville se joacă cu răbdarea noastră, a tuturor: „Mâine dimineaţă, după ce ne vom luat în tihnă *breakfastul*, vom face o mică plimbare pe malul estuarului şi vom intra apoi la hotelul Sheraton. La ora 10, într-o sală de recepţie de la etajul II, se va face tragerea la sorţi: Austria sau Brazilia?" Turini se ridică anevoie: „Atunci, hai acasă. Mâine vom avea un spectacol *di granda*". Cristian Ţopescu, care a tăcut până acum, intervine: „Eu nu cred că tragerea la sorţi va avea loc. Imediat după joc s-a făcut la TV întreg programul televiziunii mondiale, cu Austria pe primul loc. Am notat meci cu meci. Am şi comunicat la Bucureşti". Brian Glanville, care vorbeşte curent vreo 5 – 6 limbi, inclusiv italiana şi spaniola, a înţeles despre ce este vorba şi răspunde: „Bine, dar e un text de regulament". Cristian insistă şi-i răspunde în italieneşte: „N-are importanţă. TV-ul, după ce a pierdut foarte mult cu tricourile de la Mar del Plata, nu va mai ceda. Ştiţi ce

înseamnă să refaci programul?” Glanville nu pare convins. Ne despărţim în tăcere. Doar Ferran spumegă: „F.I.F.A. are 20 de avocaţi plătiţi mai bine decât Cicero şi nu poate să facă distincţia între 6 şi 7!”.

E ora 9,30. La Sheraton, coadă mare la intrare. Se verifică toate cărţile de acreditare. Holul de la parter e arhiplin. Nici nu te poţi mişca. Şi e aproape normal. Cred că sunt mii de oameni. Spaţiul dintre cele patru ascensoare e ticsit. E adevărat, s-ar putea merge şi pe jos, dar nu poţi traversa holul, din pricina mulţimii. În sfârşit, intrăm în lift. Stăm lipiţi cu mâinile de corp ca să putem respira. E cu neputinţă să ridici cotul. Nici măcar umărul. De fapt, nici nu ştiu de ce am venit. La centrul de presă ştirea va veni în cel mult un minut de la tragerea la sorţi. Ne aflăm în treabă, atraşi de vâltoarea Mundialului, care e mai dură decât toate apărările la un loc.

Dar surpriza se produce abia aici, în sala de la etajul II. Dacă arunci un cocoloş de hârtie, e imposibil să ajungă pe parchet. Nici n-ai cum să ţii carnetul în mână. Sute de reporteri şi operatori de film se strigă unii pe alţii. Unii au adus scări speciale, pe care s-au urcat, ca zugravii. Operatorii îşi încearcă luminile. Îşi verifică instalaţiile. Reflectoarele, imense, te orbesc din secundă în secundă. E o atmosferă grea. Încep certurile. „Am şi eu dreptul la 5 cm, amice!” Toată această bătălie se dă pentru ca obiectivul şi teleobiectivul – sunt cu sutele – să poată viza vasul în care se vor afla două bile. Şi cum aceste câteva sute de obiective şi teleobiective se jenează reciproc, certurile se înmulţesc. Dar asta n-ar fi încă nimic. Cei mai zgomotoşi dintre toţi sunt reporterii radio, care nu şi-au început însă transmisiile, şi cei care urmează să înregistreze sincron imaginile filmate. Reporterii radio şi-au înălţat undiţele până spre tavan. Microfoanele atârnă în locul cârligelor, la nivelul microfonului fix de pe masă în dreptul căruia va vorbi cel care urmează să efectueze tragerea la sorţi. Spectacolul devine aproape comic. Zeci sau poate chiar o sută de undiţe aşteaptă cu microfoanele atârnate, pentru a prinde vocea care va rosti cuvântul

magic: Austria sau Brazilia.

Nerăbdarea creşte. Aerul devine irespirabil. Parcă am fi în subsolul închis al unei spălătorii. Reflectoarele dogoresc. Torturile cu lumini din filmele poliţiste ni se par mai puţin dureroase… În sfârşit, se face linişte. Aparatele de filmat iau startul ca la Indianapolis. Reflectoarele, concentrate asupra unui singur punct, stau gata să-i dea foc crainicului. Acesta pozează fotoreporterilor şi operatorilor, cu o hârtie în mână. Apoi, odată secundele de protocol încheiate, duce palma la ochi, pentru că nu vede nimic. Face o pauză mare, şi începe să vorbească în franceză: „Voi da citire textului în şase limbi, în următoarea ordine: spaniolă, engleză, italiană, franceză, germană şi portugheză". Altă pauză. Îmi dau seama, după introducere, că Ţopescu a avut dreptate. Totul e rezolvat. Aşa rămâne. Crainicul începe să vorbească, în spaniolă: „Biroul Comitetului de organizare F.I.F.A., întrunit în şedinţă specială şi luând în considerare paragrafele 6 şi 7 din articolul 24, hotărăşte că tragerea la sorţi nu va mai avea loc, Austria rămânând clasată pe locul 1". O nouă pauză şi crainicul rosteşte în engleză… Încerc să-mi fac loc, ca să scap din strânsoare. Dar nu sunt singurul. Înghesuiala e mai mare decât pe spirala din River Plate. Operatorii şi reporterii îşi continuă lucrul. Reprezentanţii presei sunt, însă, decepţionaţi de soluţie. Îşi dau seama că s-a pierdut un foarte bun prilej de comentarii la nesfârşit. S-a şi emis, dealtfel, părerea, după numai câteva secunde de la aflarea deciziei, că toată maşinaţia cu menţinerea ordinii i se datorează Argentinei, care a vrut să evite întâlnirea directă cu Brazilia.

Jos, în hol, aflăm amănunte. Argumentul în favoarea statu quo-ului a fost susţinut de Artemio Franchi, care a spus: „Regulamentul, care e valabil pentru o problemă mai importantă, adică pentru calificare, e implicit valabil şi pentru o problemă mai puţin importantă, adică pentru ordinea calificării. Opt membri din 13 au votat în favoarea acestei idei. Trei au votat împotrivă. Este vorba despre reprezentanţii Americii de Sud care nu au văzut cu ochi

buni plasarea a trei echipe sud-amerieane în aceeaşi grupă. Două ţări s-au abţinut: Brazilia, căreia nu i-a surâs să înfrunte trei puternice echipe europene, şi Argentina. Echipa gazdă a oferit un exemplu frumos prin această abţinere, deoarece era mai curând interesată să înfrunte Austria, decât Brazilia.

În jurul hotelului Sheraton, discuţiile se reaprind. Tassos are o vorbă: „V-aţi dat seama, cred, ce maşină infernală este fotbalul”.

Ce ar fi făcut tricolorii în locul Spaniei?

…Revenim la centrul de presă. Am primit un telex. Mi se cere un interviu cu antrenorul Cernăianu despre primele 24 de jocuri ale Mundialului. Se precizează în telex: „Noutăţi, idei generale, argumente tehnice…” Telexul a venit la timp. Azi e zi liberă. Cernăianu e la Embajador. Telefon. Întâlnire peste 20 de minute. Îl găsesc în hol. Stă în faţa televizorului şi priveşte reluările non-stop, în care golurile Argentinei sunt la loc de cinste.

Cernăianu are un carnet de însemnări, dar nu pare obsedat de principiul statistic în fotbal. Defalchează jocurile, dar nu în măsura în care această operaţie ar dăuna ansamblului. Îl rog să închidă carnetul, pentru a încălzi atmosfera: „Aş vrea să înregistrez numai ceea ce ai reţinut. Doar atunci ideile au valoare”.

Prima întrebare a vizat în mod firesc noutăţile marii competiţii. Cernăianu a început oarecum profesoral: „Orice nouă ediţie a campionatului mondial aduce elemente noi. De cele mai multe ori, aceste noutăţi capătă relief mult după încheierea turneului. De pe acum însă am putea să schiţăm unele elemente care se prefigurează.

Înainte de toate, m-aş gândi la o anume creştere a spiritului ofensiv, destul de greu de anticipat în ultimii ani de dominaţie a principiilor defensive. Acum, în Argentina, mai mult ca la Weltmeisterschaft, aşezarea 4 – 3 – 3 începe să câştige teren faţă de mai prudenta 4 – 4 – 2. Majoritatea echipelor au încercat să joace astfel, exceptând poate

Spania şi Austria”.

Cernăianu, afirmând recrudescenţa spiritului ofensiv, se gândeşte probabil la metamorfoza Italiei, cândva campioană a betonului, şi la atacurile insistente ale Argentinei, o echipă care uimise lumea în Anglia, în 1966, prin cinismul cu care „plimba” balonul, rupând orice iniţiativă.

„O altă idee care se impune este aceea că absolut toţi mijlocaşii – dacă nu toţi jucătorii, în general – se supun sarcinilor duble. Marcajul e deosebit de sever, aici existând doar diferenţe de nuanţă. În timp ce italienii şi vest-germanii aplică marcajul om la om şi la mijlocul terenului, majoritatea celorlalte echipe adoptă o zonă de tatonare în această fază a jocului”.

Câteva cuvinte despre nivelul pregătirii fizice, un subiect vechi în fotbalul nostru. Cernăianu precizează: „Am remarcat o foarte bună pregătire fizică a echipelor şi mai ales capacitatea celor mai multe echipe de a face faţă solicitărilor la intervale de timp scurte”.

Să dezvoltăm puţin capitolul tehnicii.

„Asistăm la o dinamizare constantă şi continuă a tehnicii. Exemplele sunt numeroase. Argentinienii, olandezii, italienii, brazilienii, austriecii, peruanii şi nu numai ei. Devierile în viteză sunt o realitate palpabilă (Brazilia, Peru). Combinaţiile în doi pentru al treilea (Austria) au devenit ceva curent. Prohaszka şi Kreuz combină pentru Krankl, Fezzey şi acelaşi Prohaszka sau Krieger combină pentru Schachner. Legând firesc tehnica de tactică să remarcăm deplasarea în bloc a echipei, atât în atac cât şi în apărare (Brazilia – Italia). Să reţinem, de asemenea, veritabilele plonjoane pe staţii libere ale jucătorilor din liniile dinapoi, care produc mari surprize dispozitivului rigid al apărării (Prohaszka, Haan, Neeskens, Benetti, Valencia etc.). Să menţionăm generalizarea jocului cu libero, cu titulari dinainte stabiliţi, exceptând Argentina, unde Galvan şi Passarella îşi asumă alternativ funcţiile libero-ului. Să subliniem, de asemenea, că Brazilia continuă să joace în scară, cel puţin după

primele trei jocuri”.

Ce ar fi făcut „tricolorii” în locul Spaniei?

„În materie de fotbal e greu să faci substituiri. Cine ar fi spus că Iranul şi Tunisia vor ţine în şah echipele Scoţiei şi R.F. Germania? Aş putea să dau un răspuns comod, spunând că „tricolorii” ar fi făcut ceea ce a făcut şi Spania, adică n-ar fi ajuns în grupa semifinală. Prefer să răspund, însă, prin prisma antrenorului care se gândeşte la o confruntare tehnică între potenţialul general al fotbalului nostru, al echipei noastre naţionale şi ceea ce vedem noi aici. Aş spune, în primul rând, că fotbaliştilor noştri le lipseşte tehnica în mişcare (excepţiile sunt absolut izolate) care permite jucătorilor de valoare din El Mundial să se descurce pe spaţii mici, precum Krankl şi Rossi, în ciuda marcajului sever. Totodată, fotbaliştii noştri sunt deficitari şi la executarea paselor precise în spaţii reduse. Nu avem un Dirceu, un Cubillas, un Causio. Handicapul este şi mai mare atunci când intră in discuţie alternarea paselor scurte cu cele lungi vizând schimbarea direcţiei de atac (Haan, Mendonsa, Ardiles etc.). Alt handicap ar fi acela al lipsei de forţă, atât la impactul cu adversarul, cât şi la protejarea mingii (Luque, Krankl, Passarella, Tardeli etc.). Acest neajuns general explică absenţa în fotbalul nostru a unor vârfuri de atac bătăioase, aşa cum e cazul aici cu Bettega, Krankl, Luque, Boniek. Capacitatea de refacere a echipelor de la un joc la altul a fost un alt subiect de discuţie aici, la Mundial. Îmi dau seama că intervalele scurte par să contribuie şi mai mult la creşterea capacităţii fizice a echipelor. Poate că tricolorii (şi toţi fotbaliştii noştri) ar trebui să se gândească în primul rând la acest aspect al Mundialuâui, majoritatea echipelor neresimţind solicitările intense sau deosebit de intense, prospeţimea fiind o caracteristică generală în ciuda fusului orar, a iernii argentiniene, a deplasărilor deseori lungi, a altitudinii şi a unor terenuri surprinzător de grele (Mar del Plata, Mendoza). Dealtfel, nu-i un secret pentru nimeni faptul că mulţi dintre jucătorii noştri fac o mare risipă de efort în activităţile extrafotbalistice. Şi când spun asta, ştiţi la ce

mă gândesc.“

Ceva despre echipa Spaniei.

„Echipa Spaniei a ratat calificarea în semifinale în primul rând ca urmare a jocului mai slab din repriza a doua a meciului cu Austria. În perspectiva meciurilor România – Spania din campionatul european, trebuie să spunem că Mundialul a provocat încă de pe acum modificări de fond în echipa lui Kubala, ceea ee înseamnă un pas înainte. Morala? Este momentul să înregistrăm şi să reacţionăm la eforturile spaniolilor de a face o echipă nouă.“

„Care soldaţi? Care război?”

…*13 iunie*. Michel Hidalgo, care se află pe plajă la Copacabana, a făcut o serie de declaraţii deosebit de interesante. Antrenorul francez a renunţat la timiditatea manifestată după jocul cu Argentina şi a spus tot ce avea pe suflet. Să vă reproducem aceste declaraţii, pentru că merită. Iată rezumatul lor:

„Ce este un campionat mondial? Un circ enorm, în care sportivul nu mai are decât un rol secundar, un fol de figurant într-o supraproducţie. Accesoriile, mediul ambiant îl încadrează din ce în ce mai mult, fotbalul este, într-o măsură tot mai mare, prizonierul conducătorilor săi în primul rând, al televiziunii şi al ziariştilor, care merg mână în mână. Domeniul care îi este rezervat se micşorează, ca faimoasa piele a lui Balzac. În acest ritm, fotbalul este în mare pericol. Încă de pe acum, jucătorii şi tehnicienii nu reprezintă practic nimic. O bagatelă.

Cinismul face parte din scenariu. Într-o zi, vorbind cu melancolie despre aceste lucruri unor conducători de la F.I.F.A., René Courte (Presa) mi-a răspuns cu un surâs în colţul gurii: «La război nu întrebi soldaţii». Asociaţia m-a frapat. Care soldaţi, care război? Spre ce aventură ne îndreptăm? Duelul de artilerie grea se desfăşoară chiar deasupra capului nostru. Dealtfel, o stare de depresiune îi cuprinde pe oamenii fotbalului. Un exemplu: Platini,

devorat de această maşină, a devenit trist. El nu mai râde.

S-a mers mult prea departe în direcţia competiţiei, a *super-show*-ului. A câştiga devine aproape o chestiune de viaţă şi de moarte. Cum să eviţi această formă de gigantism şi de exagerări? Cred că e momentul să relaxăm puţin sportul. Trebuie să ne regăsim calmul, bucuria jocului şi a creaţiei. Tunisia şi Peru, echipe în care n-a crezut nimeni, au oferit un frumos spectacol şi au adus o boare de aer proaspăt tocmai pentru că nu şi-au făcut calcule, nu şi-au făcut socoteli. Mi se pare important faptul că publicul şi-a dat imediat seama de acest lucru şi i-a aplaudat pe cutezătorii necunoscuţi.

Echipele mari (R.F. Germania, Brazilia, Olanda) au jucat, cel puţin până acum, un fotbal agresiv, calculat şi poate trucat. E foarte trist. Uneori am impresia că asist la un turneu de şah. Un meci nul a devenit sinonim cu victoria şi cu calificarea. Cum să mai reechilibrezi competiţia la vârf? Un sport, oricare ar fi, trebuie să păstreze un aspect educativ. După părerea mea umilă este momentul să intrăm noi în joc. A venit vremea unirii sau a refuzului. Tehnicienii şi conducătorii cu bun simţ trebuie să facă bloc comun. Nu e vorba de a contesta ceva sistematic, ci de a opune un veto judicios şi constructiv. De exemplu, proiectul F.I.F.A. de a organiza Mundialul din 1986 în Columbia trebuie combătut încă de pe acum. În ce stare fizică se vor găsi echipele când vor trece de la Cali, care e aproape la nivelul mării, la Bogota, care se află la 3 500 metri? A venit momentul să punem capăt extravaganţelor.

Câteva cuvinte despre echipa Franţei. După înfrângerea în faţa Italiei, pe care am resimţit-o din plin, şocul a început să se stingă în vederea meciului următor. Din păcate, nu s-a putut. La Paris, pe calea undelor şi în paginile presei de senzaţie, cazul a început să clocotească şi să ia proporţiile unui cataclism. Au început să curgă acuzaţiile de tot felul, interpretările tendenţioase. S-a dat o puternică lovitură, moralului. De ce oare aceste lovituri joase? Numai pentru a vinde mai multe exemplare? Furate

de spirala senzaţionalului, alte câteva ziare s-au simţit obligate să imite... Am vorbit 30 de secunde cu un ziarist, căruia i-a apărut a doua zi o pagină întreagă, cu un titlu agresiv, bineînţeles că scuzele cronicarului au pornit de la acuzaţiile aduse redactorului şef care ar fi modificat mult. Din păcate, bomba a explodat la Paris, dar schijele au căzut în Argentina. Am spus într-o zi că de pe banca antrenorului nu reuşeşti să-i faci pe jucători să înţeleagă imediat, uneori, ceea ce vrei să spui. A doua zi am citit: «Hidalgo nu mai are niciun ascendent asupra jucătorilor săi». Un alt exemplu: Într-o bună zi, am invitat soţiile lui Platini şi Bathenay să ia masa împreună cu echipa. Ce interpretare au dat unele ziare «Favoritism în echipa Franţei. Doar doi jucători au putut să-şi primească soţiile». Care era adevărul? Celelalte nu sosiseră la Buenos Aires.

Ca să nu mai vorbim de arbitraje. De ce au fost eliminaţi de pe teren cei doi jucători unguri în ultimele minute de joc cu Argentina? De ce în meciul cu Franţa, niciuna din cele patru tentative brutale ale argentinienilor pentru a forţa mâna arbitrului în dictarea unui penalty n-au primit nici măcar un avertisment? De ce, pe de altă parte, s-a aşteptat al treilea meci al italianului Benetti pentru a i se da o sancţiune pe care o merita încă din primul joc? Ca să nu mai vorbim de tragerea la sorţi, de alcătuirea grupelor, de plasarea Italiei în prima grupă, de dreptul capilor de serie de a disputa primele trei meciuri pe acelaşi teren, forţându-i astfel pe ceilalţi, mai puţin puternici, să suporte handicapul unor deplasări succesive?

Seria acestor nereguli este nesfârşită. Socotesc anturajul fotbalului profesionist absolut scandalos. Trebuie atacaţi conducătorii fotbalului, marii responsabili ai acestei stări de fapt. Fotbalul trebuie să aparţină, înainte de toate, fotbaliştilor şi să reintre pe făgaşul unor concepţii mai sănătoase. Dacă nu, el va porni foarte repede în derivă".

Sigur că aceste confesiuni ale lui Michel Hidalgo sunt influenţate de starea sa psihică nu prea bună după eliminarea echipei Franţei. Dar multe din afirmaţiile sale

sunt adevărate. Să ne gândim în primul rând la fenomenele de gigantism, să ne gândim la influenţa tot mai hotărâtoare a publicităţii şi, dacă vreţi, la zgomotul pe care o parte a presei îl provoacă cu de la sine putere, pentru a mări „interesul" cititorilor. Fără îndoială că jucătorul, aşa cum susţine şi Hidalgo, devine astfel un personaj secundar, la discreţia maşinii fotbalului.

14 iunie. Azi trăim o zi mai deosebită. Toţi avem impresia că Mundialul începe abia peste câteva ore. Şi nu e o simplă impresie.

A rămas crema. Au rămas primii patru de la München. A rămas Argentina, care a fost de asemenea la Weltmeisterschaft, ajungând în „primii opt". Mai e şi Italia, finalista din Mexic. E şi Peru, unul din „cei opt" din Mexic. În sfârşit, Austria, o echipă care a lipsit de la *rendez-vous*-ul „mondialelor" aproape 25 de ani. Ultima oară a fost la Berna, în 1954, când a avut o linie de mijloc celebră – Ocwirk – Happel (omul nostru din Mendoza!) – Koller, şi a luat medalia de bronz.

Trebuie să recunoaştem că e o altă viaţă cu un asemenea „octet". Orice Mundial, când ajunge în faza „primilor opt" aminteşte puţin de elita hocheiului: U.R.S.S., Cehoslovacia, Canada, Suedia…

La 12 plecăm spre River Plate, pentru noua „uvertură" – Italia – R.F. Germania. N-o să vedem în direct Olanda – Austria. La cinci fără un sfert avem tichete la color pentru cuplajul Brazilia – Peru (Mendoza) şi Argentina – Polonia (Rosario). Acum ar mai fi o oră şi jumătate până la plecarea autobuzului. Dar cum cronicarului îi şade bine cu maşina de scris Olympia – nu se ştie când îi vor prinde bine aceste file dactilografiate – vă rog să-i permiteţi să înşire câţiva bumbi.

Ce declară Bearzot înaintea meciului cu Schön? „Italia joacă ceva mai bine, dar nu are şanse. Campioana mondială se va alege între Olanda, Polonia şi Argentina". – Un citat din Pele, în „O Globo": „Peru reprezintă esenţa fotbalului sud-american, la care se adaugă sprinteneala

atacurilor europene“. (André Isch scria după meciul Peru – Scoţia: „Cubillas, Cueto şi Munante desfăşoară spre poarta adversă un covor persan cu desene la fel de frumoase ca cele de pe covoarele de Ispahan sau Şiraz“. – Se anunţă că în noaptea meciului Italia – Argentina consumul electric la Roma a crescut cu 8%. (Raffaelo Paloscia comentează: „Pesimismul lui Bearzot e probabil menit să micşoreze consumul de curent“.) – „La Nacion” a obţinut legătura telefonică – la New York – cu Beckenbauer: „Favorita mea e Italia. Cred că în meciul de la Buenos Aires, de la 14 iunie, s-ar putea decide finalista. S-ar putea, zic, pentru că, pe de altă parte, întrevăd un joc egal. Ambele echipe ştiu să se apere… Îmi plac Austria şi Peru… Toată stima pentru echipa germană, dar ea e mai puţin omogenă decât în 1974. Echipa cea veche era formată din două cluburi. Acum, „11“-le de bază e un conglomerat de opt cluburi… Încă o dată, îmi place Peru. Consider această echipă o aspirantă la titlu… Olanda, fără Cruyff, e umbra vechii echipe… Oricum, favorita mea rămâne Italia“. – Se pare că Johann Cruyff e în tratative cu „Cosmos“, pentru şapte jocuri „în reprezentaţie“. (Tassos „Business în toată regula. Nu încheie contract, ca să nu aibă pretenţii Barcelona la transfer. Dar, până la urmă, Cruyff tot la Cosmos o să ajungă“). – 1.039.109 spectatori la jocurile grupelor. (O cifră superioară celei de la Weltmeisterschaft – 1.004.457.)

VII. A APĂRUT, ÎN SFÂRŞIT, OLANDA!

…River Plate fără Argentina e cu totul altceva. Fanfara cântă fără nerv parcă am fi într-un pavilion dintr-o staţiune de ape minerale. Galeriile sunt mult mai liniştite: se simte că toate gândurile zboară spre Rosario. Fotografii se plimbă agale. Mexicanul cu sombrero de catifea neagră, decorat cu sute de insigne, are timp să glumească cu prietenii săi din primul rând al tribunei. Meciul Italia – R.F. Germania e aşteptat ca un matineu necesar, obligatoriu, în care spectatorul argentinian poate să-şi exercite spiritul

critic.

Ce păcat că Bettega...

N-au trecut nici cinci minute de joc şi Luis Lopez îmi face semn: „Te uiţi pe gazon? Perechi, perechi. Vogts se ţine de Bettega, Tardelli îşi potriveşte până şi pasul după Flohe“. Tac. Aşa este. Dietz e în cârca lui Causio. Rüssman, înalt cât un pivot de baschet, stă cu coatele pe capul lui Rossi. Tribuna murmură, dezaprobatoare. Lopez devine ironic: „Parcă e curtea unei închisori, în timpul plimbării deţinuţilor“. Într-adevăr, de aici, de sus, se văd perechile perfect. Jocul nu „vine” cu nimic. Pentru că nu e joc. E o pândă. Marcajul de baschet oferă cel puţin o soluţie: creşterea înălţimii jucătorilor, pentru jucarea mai puţin sufocantă a mingii, pe sus. Rüssman e o asemenea încercare. Dar fotbalul se joacă, totuşi, cu membrele cele mai apropiate de pământ.

Fazele se leagă greu. E aproape normal. Când joci „om la om” pe tot terenul, urmăreşti ca adversarul să nu poată prelua mingea. Şi atunci, se joacă efectiv „fără minge“. Zona creează, cel puţin, iluzia jocului. Pentru că, în cadrul zonei, perechile se schimbă. Există şi plăcuta senzaţie a necunoscutului. În cadrul apărării „om la om“, Vogts ştie absolut totul despre Bettega, pentru că este obligat să-l studieze. Ştie până şi faptul că Roberto se gâdilă. Un paznic adevărat trebuie să procedeze în consecinţă...

Mai sunt câteva minute până la fluierul final. River Plate bombăne. Nu-i place. E din nou 0 – 0.[47] Italia a scăpat victoria din mână. Bettega e în serie. Dacă împotriva Ungariei a tras de trei ori în bară, de astă dată a fost şi mai aproape de gol. Sepp Maier era jos, Bettega îl „trecuse“, apoi a ajuns în faţa porţii şi a trimis alături. A doua oară Maier era la marginea careului mic, căzut pe spate. Bettega a tras, dar – minune! – Kaltz, aflat pe linia

[47] „La Opinion” avea să scrie a doua zi în titlu: „Lamentable triumfo del cero” (zero).

porţii, a sărit la noroc, a forfecat aerul cu picioarele, ca balerinii, şi mingea s-a lovit de gamba lui stângă. (De gamba stângă a unui apărător care, la numai cinci metri de Bettega, era mai dezarmat decât un portar de handbal, pentru că nu putea folosi mâinile.) A treia oară… Dar ce importanţă mai are acum? Italia a fost în orice caz mai bună. Ce păcat că Bettega… Poate că s-a gândit o clipă că mingea va refuza mereu să intre în poarta lui Maier. Lopez a şi început să socotească. Maier n-a primit niciun gol de 359 de minute. Ultimul a fost cel înscris de Neeskens, din penalty, în primul minut al finalei de la München, când cu Taylor… („Seiko" nu inventase încă ceasul pentru primul gol). Cronicarii argentinieni sunt toţi de acord: „Italia fue superior, pero no gano" (dar nu câştigă). Schön a încercat să marcheze un gol în primul sfert de oră, – Klaus Fischer a dat o dată cu capul – dar apoi s-a retras, adică s-a „repliat", ca să folosim o expresie germană. Ce păcat că Bettega… La un moment dat, Vogts nu s-a mai putut ţine de Roberto. Atunci, fără cea mai mică întârziere, de pe banca statului major a lui Schön a venit ordinul: „Să intre în foc Rüssman!", Şi Rüssman a trecut la Bettega, pentru că era mai proaspăt.

Coborâm. Lopez îmi atrage atenţia: „Îi vezi?" Mă uit. „Di Stefano şi Maschio, un fost internaţional argentinian". Suntem chiar în spatele lor. Maschio vorbeşte cu glas tare: „Germanii rămân germani. Nu ştiu să facă nimic mai mult decât s-a planificat". Di Stefano îi completează: „Nu înţeleg cum un jucător ca Beckenbauer a putut să renunţe… şi să plece la Cosmos". Auzim la megafon: „Senor Alfredo Di Stefano e aşteptat de urgenţă la intrarea ziariştilor". Di Stefano aude, dar îşi dă seama că nu poate să se grăbească. Îi explică lui Maschio: „Cred că e şoferul. Trebuie să fugim spre aeroport. Am bilet pentru Rosario. Avionul pleacă în mai puţin de o oră. Mă duc să văd meciul Argentina – Polonia."

Într-un ritm devastator

O surpriză plăcută la centrul de presă. Se dă în alb-negru reluarea meciului Olanda – Austria. Pe River Plate, în timpul jocului Italia – R.F. Germania, am urmărit meciul „celălalt" prin intermediul tabelei electronice. De şase ori au apărut cuvintele uriaşe *Marcador en Cordoba*. Am notat cu capul în jos, ca struţul, ca să scap de ironiile lui Lopez. (Nu fac niciun secret din faptul că în acest Mundial am trei „cai" favoriţi: Italia, Olanda, Austria. Până acum Olanda era în coadă. Şi iată...) Nici nu-mi venea să cred privind tabelul electronic: Brandts – min. 6; Rensenbrink (11 m) – min. 35. Apoi am crezut că e o greşeală – apăruse minutul 36 – dar era alt gol cel al lui Rep. Şi iarăşi am sperat că e o greşeală apăruse din nou Rep. De astă dată minutul era altul: 52. La 4 – 0 am avut golul de onoare (Obermayer – min. 80), dar Willy Van den Kerkhof a venit cu al cincilea. Din fericire, era minutul 82...

Acum o să vedem totul. Trebuie să-mi pregătesc apărarea. În sala „Olympia", dacă n-ai replică, eşti pierdut.

Se apropie minutul 6. Breitenberger faultează. Cam inutil. Bate Haan. Un fel de contrare. Sare Brandts şi gol! Cam uşor, maeştrilor... Ce păcat! Krankl a şutat formidabil, pe contraatac, dar Schrijvers a scos în corner. Putea fi 1 – 1...

S-au tăiat 20 de minute. Mai bine. Altfel pierdeam Brazilia – Peru. Iată şi 2 – 0. Să urmărim reluarea... Da. Prohaszka a fost cel care l-a faultat pe Jansen. Penalty. Normal. Rensenbrink şi gol...

O clipă! În câteva secunde trebuie să vină şi cel de-al treilea gol. Atacă Rensenbrink, pe stânga. Centrează puternic, ca... austriecii de la Mar del Plata. Prohaszka întinde piciorul, dar nu reuşeşte intercepţia. Rep e acolo. Şut. Gol: 3 – 0! Comentatorul exclamă: „Anduvo la maquina naranja, con devastator ritmo!"[48] Nu mai am argumente. Şi nici nu le mai caut. Într-adevăr, maşina a pornit. De ce abia acum? E posibil ca la Mendoza să fi fost prea gros uleiul. Sau să nu fi găsit Happel amestecul de aer. Ce fac, însă, cu Austria? Acum, chiar că nu mai are

[48] „Merge mașina portocalie, într-un ritm devastator".

importanţă. Mergem cu „grajdul“. Cu mulţi ani în urmă, pe hipodromul de galop din Bucureşti, în ultima cursă a reuniunilor, care era în general un handicap, se nimereau mereu doi cai din acelaşi grajd: Caşin şi Crişu. În situaţia asta nu jucai calul, ci jucai „grajdul“. Indiferent cine câştiga, Caşin sau Crişul, ţi se plătea oricum, dacă aveai unul dintre cele două bilete. Aşa şi acum. Merg cu „grajdul“. A pierdut Austria? Câştigă Olanda!

Iar s-a tăiat un pic filmul. Trebuie să vină golul 4. Demarează Rensenbrink. Unde eşti, Sara?! Koncilia iese. Rensenbrink îl aşteaptă şi aruncă mingea uşor, în dreapta, spre Rep. O formalitate: 4 – 0! Un exerciţiu de antrenament. Şi un crainic excelent, care vorbeşte româneşte: „Rensenbrink es la inteligencia. Willy Van den Kerkhof – el vigor. Rep – la habilidad”.

În sfârşit, iată şi golul Austriei. Krieger avansează pe dreapta, centrează… mingea deviază din Poortvliet şi Obermayer, venit din urmă, reia în gol: 4 – 1. Al cincilea porneşte tot de la Rensenbrink. Un nou demaraj pe stânga, ca la atletism, Willy aleargă în urma lui, de parcă ar vrea să-i dea ştafeta, Rensenbrink frânează brusc, pasează în dreapta, şut dintr-o bucată şi „5 – 1 definitivo“. Crainicul admiră jocul olandezilor: „La maquina estaba en pleno funcionamento“.[49]

Ciudatul record al lui Maier

Color-ul aşteaptă. Luăm din zbor buletinele care încep să vină. Sepp Maier a doborât recordul de invincibilitate al lui Banks, care era de 448 minute, în 1966. Acum Maier a adunat 449 de minute, adică 4 X 90, aici în Argentina, plus 89 în finala de la München, R.F. Germania – Olanda. Povestea asta cu recordul e un joc de copii. Dar, după declaraţiile lui Hidalgo, sa reabilităm puţin jocul. În orice caz, recordul lui Maier e în primul rând recordul echipei sale sau, şi mai bine-zis, al apărării sale. În meciul de astăzi, cel puţin, Maier – ca portar – a

[49] Mașina funcționează în plin...

dat semne de bătrâneţe. S-a uitat la Bettega şi l-a privit, neputincios, cum sare ca un cal, peste un om căzut, ca să nu-l atingă. Apoi a căscat gura, ca în faţa unei farfurii zburătoare, la mingea aceea înaltă, care plutea şi care avea să se lovească apoi, din fericire pentru recordul lui Maier, de încheietura barei.

Cel mai interesant lucru în buletinele care vin se află în conferinţa de presă de la River Plate. Este vorba de declaraţia lui Bearzot, imediat după meci: „V-am spus de atâtea ori că Italia a venit în Argentina nu ca să câştige Mundialul. Sunt satisfăcut de evoluţia noastră, de progresul echipei şi socotesc că prin calificarea în grupa semifinală ne-am făcut datoria“. (Permiteţi-mi să nu vă cred, signor Bearzot. Aşa poate vorbi cel mult Calderon, antrenorul lui Peru.) Apoi, Bearzot face o observaţie de fineţe: „Partea cea mai ciudată e că Italia, cu trei victorii şi un joc egal, are acum absolut aceeaşi situaţie ca şi R.F. Germania, care are o victorie şi de trei ori 0 – 0“[50]. Culmea e că echipa lui Helmuth Schön ar fi putut să fie în „absolut aceeaşi situaţie” chiar dacă ar fi marcat un singur gol – şi nu şase! – în poarta Mexicului. Deci, cu numai un gol în şase ore de joc, regulamentul Mundialului îţi oferă cu dărnicie şansa de a merge la titlu. Dar despre asta, poate, o să mai vorbim.

Aceşti brazilieni, imponderabili...

Au şi trecut şase minute de joc în meciul Brazilia – Peru. Sigur că e un altfel de joc. „Pentru că e şi un alt arbitru” – îmi şopteşte zâmbind Mavromatti, văzându-l pe Rainea.

Sud-amerieanii au timpul să preia mingea. Apoi, în secunda care urmează, glezna lor mai suplă creează o clipă senzaţia că se joacă badminton. Jocul curge. Acesta e de fapt tot secretul…

Brazilienii sunt mai degajaţi. Uneori ai impresia că plutesc. Cel care alimentează această impresie este în

[50] 0—0 cu Polonia, cu Tunisia și cu Italia.

primul rând Dirceu. Îl urmează Amaral şi Mendonsa. Acesta din urmă joacă în tradiţia binecunoscută a extremei braziliene nomade, cara se trage din Zagalo 1958. Apreciind că Brazilia este superioară, crainicul are o explicaţie interesantă: „Peru respeto mas el nombre do Brasil que la actualidad de su rival“.[51]

Lovitură liberă. De la 25 de metri. Rainea se luptă cu zidul, împingându-l, ca la Bârlad. Dirceu aşază mingea. Va pasa, desigur. El e regizorul. El e cel care împarte „bucatele“. Dirceu îşi ia elanul. Aleargă uşor. (Nu cred că are 70 de kilograme.) Rulează frumos. (Toţi brazilienii, minus Roberto, aleargă frumos.)

Goooool! Ce simplu a fost totul! Un singur lucru pare de neînţeles: de unde forţa necesară? Întrebarea e cam naivă. Forţa e din viteză… Quiroga a plonjat cu întârziere. Dar ce-ar fi putut face? Brazilienii sar în sus de bucurie, unul peste altul. E un fel de capră călătoare. Detenta „galbenilor” e atât de elegantă, încât senzaţia de plutire persistă.

Se reia jocul. Peruanii încearcă să împingă, dar Cubillas nu mai are libertate de mişcare. Şi asta nu pentru că s-ar ţine cineva de el. Nu! Pătratul Batista – Cerrezo – Dirceu – Mendonsa se roteşte mereu, ca şi cum s-ar amesteca piesele de *rummy* pe masa de joc…

A scăpat Munante! Aleargă. A ajuns în faţa careului. Dar aici se opreşte. Careul frige. Munante aşteaptă prea mult. A venit Amaral. Încearcă să-l fenleze. Încă o dată. (Maladia Marcel Răducanu nu e un caz izolat.) Şi Munante pierde mingea. A avut golul în faţă…

Dirceu macină mereu. Iată-l şutând de la peste 20 de metri. Un şut fără vlagă, un şut oarecum normal pentru „pana” Dirceu. Quiroga plonjează târziu. Nimeni nu crede că poate fi gol. Dar e gol. Şi e 2 – 0, adică s-a cam terminat. Deşi e abia minutul 27…

Cubillas e foarte nervos. Poate că are dreptate. Până acum n-a fost un joc de 2 – 0. Oh, Quiroga! Peruanii

[51] „Peru respectă mai mult numele Braziliei decât valoarea de moment a rivalei sale“.

încearcă să combine. La Rosa şi Velasquez reuşesc să ascundă mingea, uneori, dar perechea Amaral – Oscar culege totul. Amaral ar fi libero-ul, dar deseori devine *marcador de punta*. E un joc alternativ al intuiţiei, pe care un Rüssman şi un Kaltz, de pildă, nu l-ar accepta în niciun caz, pentru că cineva trebuie să-si asume răspunderea…

Dirceu continuă să se joace de-a fotbalul, la mijlocul terenului. Crainicul îi acordă o atenţie specială: „Un lenguaje futbolistico delicado… Pero e claro, le falto con quien hablar“[52] E cam aspru crainicul argentinian cu echipa Braziliei. Sau se teme puţin de echipa lui Coutinho, care joacă mult mai bine decât până acum…

Pauză. Don Helenio Herrera e într-un grup de cronicari argentinieni. „La defensa de Brasil es muy fuerte“.[53] Îi place „scara” fundaşilor brazilieni. Tocmai lui, care a inventat tridentul de fier Burgnich – Guarneri – Facchetti, susţinut de suliţa numită Picchi.

Se reia jocul. Peru combină, parcă, de la egal, dar nimeni nu dă cu pumnul în masă în această echipă care joacă de parcă ar repeta câteva scheme de mare spectacol pentru exterioarele unui film despre fotbal.

A fost destul ca Mario Kempes…

Iată că am ajuns şi la 3 – 0. Doarte l-a tras de tricou, în careu, pe Roberto. Faultul a fost absolut inutil. Vârful Braziliei îşi încheiase faza şi se depărta de poartă. În fine… Penalty! Bate Zico. Quiroga ghiceşte direcţia plonjonului, dar şutul e prea puternic. Meciul e jucat. Brazilia nu mai insistă. Peruanii s-au resemnat. Coutinho, în prim plan, zâmbeşte. Are şi motive. A scăpat de incinerare. Ieri, încă, la Rio, după ultima înhumare, i s-a promis un rug pe „Căpăţâna de zahăr” din marele golf. „Zâmbeşti degeaba, senor Claudio” – îl aud pe Lopez. „Şi de ce, mă rog?“. „Pentru că l-a salvat Roberto. Coutinho vroia să joace cu

[52] Un limbaj fotbalistic delicat. E clar, însă, că nu are cu cine să stea de vorbă.

[53] Apărarea Braziliei e foarte puternică.

Reinaldo. Confederaţia braziliană i l-a impus pe Roberto“. „Şi cum spui că l-a salvat?” „A marcat golul cu Austria. Tot el a fost faultat când s-a acordat lovitura liberă pentru Dirceu. Şi a obţinut şi penalty-ul. Nu ajunge?“. „Înseamnă că trebuie să puneţi doi oameni pe Roberto, la Rosario“. „Noi nu punem niciodată doi oameni“. „Pe Rossi aţi pus“. Luis râde, dar nu se lasă: „Rossi e Italia. Asta e cu totul altceva”.

Nu ştim dacă Alfredo di Stefano a ajuns la Rosario – afară e ceaţă şi câteva zboruri au fost suspendate – dar noi ne simţim efectiv în tribună. E atât de puternică senzaţia că ne aflăm chiar în tribună, la Rosario, încât ne e şi frig, deşi aici, în sala *color*, e zăpuşeală. (Stadionul din Rosario seamănă foarte mult cu stadionul Ghencea. Tribunele încep aproape de tuşă.) Atmosfera nu e cu nimic mai prejos decât pe River Plate.

Mai sunt 20 de minute până la începerea jocului Argentina – Polonia, dar tribuna din Rosario e o mare învolburată, pentru că legănarea celor peste 40 000 de steaguri alb-albastre e continuă. Apar echipele. Explozia e parcă mai puternică decât pe River Plate. Ninge din vârful tribunelor ca în fraţii Grimm. Cred că sunt zeci de milioane de *papelitos*. (Vă spun, dar să nu râdeţi, am făcut un mic calcul. Am înmulţit numărul spectatorilor cu numărul ziarelor pe care le rupe fiecare, am împărţit numărul foilor la 16, pentru că hârtioarele se produc prin împăturirea ziarelor de cinci ori, şi am ajuns – vă rog să mă credeţi – la peste 23 de milioane.) Aşa se face că acum, în timp ce Tomaszewski se îndreaptă spre poarta sa, îl caută din priviri pe antrenorul Gmoch. Întreg careul şi tot spaţiul până la primul rând de tribună are un strat de câţiva centimetri. Tomaszewski şutează o dată în acest strat gros de „zăpadă“, stârnind zeci şi sute de bucăţele de hârtie. Câţiva oameni de ordine încearcă să grebleze „zăpada“, dar nu reuşesc decât să stârnească risetele tribunei. Unul din ei se împiedică de câteva serpentine încrucişate şi cade. În cele din urmă, arbitrul Eriksson decide că meciul poate să înceapă. Portarii, însă, şi mai ales Tomaszewski,

continuă să deretice în faţa casei…

Polonezii atacă. Toate mingile vin la Deyna, care îl caută pe Lato. Dar jucătorul care impresionează cel mai mult în acest început de meci este tânărul Boniek, care bate la toate porţile, între Olguin şi Tarantini. Apărarea argentiniană este în derută. Boniek şutează puternic. El revine în faţa porţii lui Fillol şi trimite spectaculos cu capul. Polonia domină jocul. Deyna leagă toate mingile. Mijlocaşii argentinieni se retrag în sprijinul apărării. Şi totuşi, scorul e deschis de Argentina. Bertoni se lansează pe partea stângă, centrează, şi Kempes sare frumos, înscriind în colţul scurt, pe lângă Tomaszewski, surprins: 1 – 0.

Polonia reacţionează puternic, fiind mereu în jumătatea de teren argentiniană. Se apropie sfârşitul reprizei. La capătul unei combinaţii rapide, Lato trimite cu capul spre poartă. Fillol e ieşit, golul pare inevitabil, dar Kempes, („vârful” Kempes!) plonjează ca un portar şi reuşeşte să respingă mingea cu mâna, în corner. Penalty! Pe stadionul din Rosario s-a aşternut deodată liniştea. Deyna – cine altul? – se îndreaptă spre minge. O aşază, privind mereu cadrul porţii. Veşnicul duel al privirilor cu portarul, de care depinde atât de mult soarta golului.

E un moment greu pentru Fillol. Mai sunt vreo două minute de joc până la pauză. O situaţie psihologică asemănătoare celei pe care a trăit-o Passarella în careul Franţei. Lângă Deyna a venit Boniek. Se apleacă şi-i spune ceva. Deyna ascultă, apoi îl îndepărtează. Ce i-ar fi putut spune Boniek? Poate că i-a sugerat un colţ anume. Deşi…[54]

Deyna se apropie de minge. Deloc grăbit. Nu i-a plăcut niciodată forţa. A spus întotdeauna că fotbalul înseamnă deviere. Un pas… doi… Azi e ziua lui. Azi joacă meciul 100 în echipa Poloniei. Câţi fotbalişti au jucat de o sută de ori în echipa ţării lor? Îi poţi număra pe degete.

[54] A doua zi, la Prensa, cronicarul polonez Janusz Cielinski avea să ne explice momentul: Boniek s-a apropiat de Deyna și i-a spus: „Kazimierz, te văd puțin nervos. Lasă-mă pe mine”. Deyna, însă, l-a îndepărtat, fără să-i răspundă...

Acum destinul îl răsplăteşte. În ziua meciului 100, el, Deyna, primeşte în dar un penalty împotriva echipei cu 25 de milioane de suporteri, aceşti 25 de milioane care cântă de aproape o lună „Argentina campeon”.

Deyna a ajuns la minge. Fentează. Şi trimite uşor, împingând-o aproape, spre colţul din dreapta. Şi Fillol prinde, fără niciun efort. Tribunele din Rosario ard de-a binelea, Boniek se apucă cu mâinile de cap. Deyna rămâne împietrit, priveşte îndelung spre colţul din dreapta, apoi se întoarce şi porneşte spre centru. Nimeni nu are curaj să-i spună ceva. Szarmach îşi şterge fruntea cu braţul. Lato caută, parcă, pe cineva în tribună. Tomaszewski a rămas sprijinit de bara sa, incapabil, parcă, să reacţioneze. Peste un minut, Eriksson fluieră sfârşitul primei reprize. Dar meciul e jucat.

Ce importanţă are faptul că Polonia a continuat să joace mai bine şi după pauză? Că Boniek a reuşit un dribling ameţitor, trccând prin toată apărarea argentiniană, mai nesigură ca oricând? Că l-a scos din poartă pe Fillol? Că i-a pasat mură în gură lui Lato? Că golul era aproape imposibil de ratat?

A fost destul ca Mario Kempes să mai facă rost de o minge, ca să marcheze. Zmuda, absent, se gândea probabil tot la penalty-ul lui Deyna. Iar Tomaszewski, pe cât de surprins, pe atât de vinovat de gol, a căzut târziu peste mingea care a trecut pe sub el, cum trece coarda pe sub tălpile fetiţelor, la joacă.

…A învins Argentina! „Clarin“, care a apărut la mai puţin de două ore după fluierul final, scrie: „Globalmente, la mas floja actuacion Argentina en El Mundial“[55] Şi mai departe: „Argentina a comis erori grave, care au scos la iveală lipsuri (falencias) individuale”.

O nouă victorie în care adversarul a jucat mai bine. „A câştigat *hinchada!*” – a exclamat Gmoch. (Hinchada e numele galeriei argentiniene. E masa de microbişti români, de *tifosi* italieni, ea reprezintă *fanns*-ii britanici.) Şi Gmoch are dreptate. Tribuna e cea care poartă la atac echipa

[55] „În ansamblu, cea mai slabă evoluţie a Argentinei în El Mundial.“

Argentinei. „Caii” lui Menotti aleargă fără să-şi tragă răsuflarea. În zadar se întreabă Milianici: „Por que correr sin sentido?“[56] Argentinienii nu-şi pun problema sensului. Pornesc la atac ca infanteriştii, cu pieptul gol, chiar dacă în faţă, ascunsă, e o gură de foc aducătoare de moarte. Menotti însuşi recunoaşte că „în prima repriză, mai ales, s-au comis greşeli, dintre care cea mai frecventă a fost alergarea în doi după aceeaşi minge“, dar e convins că atacul fără oprire e singura cale.

…Ieşim puţin în stradă. A început fiesta. La „Pippo“, băieţii aleargă printre mese cu iuţeala lui Kempes. Îmi fac semne: degetul mare în sus. „Argentina campeon!“. De afară se aud tobele. *Hinchada* a ieşit în stradă.

…În sfârşit, acasă. Radiatorul arde. Să mai văd puţin ziarele… Di Stefano a ajuns, totuşi, la Rosario, deşi avionul n-a plecat. Pe aeroport l-a recunoscut un pilot şi l-a dus cu o avionetă, de un singur loc. Foarte interesante sunt notele comentatorului de la „Clarin” pentru meciul Argentina – Polonia:

Fillol 9 – Olguin 4, Galvan 5, Passarella 5, Tarantini 5 – Ardiles 5, Gallego 5, Valencia 3 – Houseman 4, Kempes 8, Bertoni 7 (Villa 6).

Tomaszewski 4 – Makulewicz 5, Zmuda 4, Kasperzak 4, Szymanovski 5 – Boniek 7, Nawalka 5, Deyna 5 – Lato 7, Szarmach 5, Masztaler 5.

60 – Argentina. 56 – Polonia. 4 puncte diferenţă pentru cronicarul argentinian. La urma urmelor, cheia meciului trebuie căutată în cele cinci puncte care îl separă pe Fillol de Tomaszewski.

15 iunie. Azi avem telex. 60 de rânduri. Un comentariu după prima rundă a grupelor semifinale. Să încep cu titlul…

La Polonesa es de Kempes![57]

Fiesta a patra, după victoria asupra Poloniei, a fost mai zgomotoasă ca oricând, atât la Rosario (cum scriu

[56] De ce să alergi fără sens?

[57] Poloneza e (compusă) de Kempes.

ziarele), cât şi la Buenos Aires. Acum au intrat în joc alămurile. La miezul nopţii nu se mai vând steaguri alb-albastre pur şi simplu, ci steaguri cu trompete. Fiesta de aseară a fost în cinstea lui Kempes, „il matador“, cel care a înscris golurile victoriei în poarta lui Tomaszewski şi i-a făcut pe cei de la „Cronica” să scrie, pe prima pagină, cu litere mari cât o clapă de pian, „La Polonesa es de Kempes!“

Din fericire, pe la 4 a început să plouă torenţial, ca la tropice, astfel încât am reuşit să aştern pe hârtie câteva rânduri.

Faptul cel mai plin de sugestii al acestei prime zile în grupele semifinale ar fi victoria ca şi totală a echipelor clasate pe locul doi în grupe asupra câştigătoarelor de grupe. Pe scurt, echipele de pe locul doi (Argentina, R.F Germania şi Olanda) au obţinut 7 puncte din 8 posibile, cu un golaveraj care vorbeşte de la sine 10 – 1!

Se confirmă, într-un fel, supoziţia că în cadrul actualei formule a Mundialului, unele echipe adoptă în mod deliberat o trenă falsă, ceea ce face ca multe jocuri să fie sub nivelul unui Belgia – Cehoslovacia sau România – Iugoslavia, ca să nu amintim decât patru absenţi. Această situaţie este înlesnită, am mai spus-o, şi de inechitatea componenţei cvartetelor de start, care „permitea” fotbaliştilor vest-germani şi polonezi să vină în Argentina abia la 10 iunie şi care a făcut ca Olanda să meargă mai departe, cu numai trei puncte, adică tot atâtea câte a adunat şi risipitoarea echipă a Scoţiei, care nu a putut profita, în compensaţie, nici măcar de faptul că a ieşit victorioasă în meciul cu… Olanda. Pe această temă se poate vorbi mult, dar ne limităm să nutrim speranţa că pentru ediţia viitoare, cea spaniolă, se va lua în discuţie o formulă cu două grupe de câte 8 echipe (sau alta), pentru a se evita şi remizele de salon şi amendamentele care încearcă (în zadar) să facă ierarhii echitabile, în cadrul unei formule în care clasamentul grupei e ca şi gata înainte de final şi care îngăduie, de pildă, echipei vest-germane să cultive stilul remizei lui Petrosian şi totuşi să

meargă la titlu, chiar dacă, aşa cum spunea Riva, aseară, la TV, luptătorii lui Schön nu au nici pe departe valoarea puternicului *Manschaft* al lui Beckcnbauer. (Apropos de Beckenbauer, alaltăieri. În ajunul jocurilor, el a declarat că Peru e o bună candidată la titlu. Asta explică – oarecum – de ce premiul record al Pronosportului britanic a revenit acum câţiva ani unei gospodine care nu a fost niciodată la fotbal.)

Mundialul ‘78 confirmă, cel puţin până acum, că stilurile sud-american şi cel european sunt ireconciliabile, mai ales în ochii spectatorilor de aici, care au fluierat desenul tactic al jocului Italia – R.F. Germania. În cazul de faţă, discuţia e inutilă. Aşa va fi întotdeauna. Aşa va fi atâta timp cât brazilienii vor juca 365 de zile într-un an pe un gazon de catifea, iar englezii sau olandezii vor fi nevoiţi să recurgă la repudiatul lor aici *tackle*, pentru a valorifica un procedeu pe care noroiul îl impune. În paranteză fie spus, însă, mulţi dintre comentatorii prezenţi în sala Prensa, unde maşinile bat în peste o sută de limbi, nu au fost entuziasmaţi de prea caligraficul joc Brazilia – Peru, virtuozii cam sterili ai ultimei echipe amintindu-ne deseori de copiii lui Fabian din pauzele meciului de pe stadionul 23 August.

…Mâine se joacă două meciuri gigant: Năstase – Santana şi Borg – Villas! Vrem să spunem, de fapt, că se joacă Brazilia – Argentina şi R.F. Germania – Olanda. Despre cel de-al doilea se spune că va atinge culmile abstracţiunii în fotbal, eliminând orice figură de stil nerentabilă. Cât priveşte primul joc, acesta este foarte bine caracterizat de Pelé în titlul articolului pe care îl semnează astăzi: „Que hermoso seria poder jugarlo!” (Ce minunat ar fi fost să fi putut juca!).

P.S. Pelé pleacă astăzi, pentru o zi, la New York, să-şi vadă moştenitoarea. Nevasta i-a născut o fetiţă. Pelé a declarat tuturor că numele fetiţei va fi Argentina.

16 iunie. Am fost la o sindrofie cu arbitrii. Rainea şi-a invitat colegii. I-am cunoscut pe Gonella, pe Linnemayr, pe

Coerrezza. Priviţi în civil, arbitrii sunt băieţi tare cumsecade şi foarte veseli. A fost şi elveţianul Dubach, celebrul arbitru al meciului Franţa – Argentina. E adevărat, Dubach a fost mai puţin vesel. Pare apăsat de cele întâmplate pe River Plate. A şi mărturisit, după vreo două pahare: „Dacă s-ar mai juca o dată, n-aş mai da penalty".

Am stat de vorbă şi cu fostul arbitru sovietic Latâşev. E în comisia de arbitri F.I.F.A. Supervizează jocurile. Azi e la Cordoba, mâine la Rosario şi aşa mai departe. Pare obosit. Nu o ascunde: „E din ce în ce mai greu. Va trebui să renunţ. Acasă am mult de lucru. Sunt conferenţiar la un Institut de tehnologie. Nu e prea plăcut să vezi cum alţii îţi ţin locul o lună şi jumătate". Vorbim de cele întâmplate în meciul Franţa – Argentina. „Dubach n-a avut curaj. Când te duci spre tuşier într-o asemenea situaţie, îi treci lui răspunderea. Tribuna vede că tuşierul e cel care decide. Aşa a procedat şi Dienst, alt elveţian, în finala din 1966, cu Bahramov. *A fost sau n-a fost gol?* Toată lumea ştie şi astăzi că Bahramov e cel care a luat decizia. Şi astfel, numele lui Bahramov a rămas, poate fără voia lui, un simbol… Dar dacă Dienst mai are o scuză – era totuşi o problemă de unghi – Dubach nu are niciuna, el fiind mult mai aproape de fază". Se apropie Rainea. Îşi dă seama că vorbim despre meciul lui Dubach. Îşi aminteşte un caz: „Şi mie mi s-a întâmplat odată aşa ceva. Eram tuşier. «Centralul» fluierase. Şi nu era o problemă de ofsaid. Tribuna a protestat. «Centralul» s-a îndreptat spre mine: «Eh, ce a fost?» Mi-am dat seama că vrea să mă înfunde şi i-am răspuns imediat, fără să mişc steagul: «Exact ce-ai fluierat dumneata». S-a întors şi a păstrat decizia…".

Delta bătrânului Danubius

17 iunie. Suntem invitaţi în Delta cea mare. Delta Tiger şi Parana. Mergem cu autobuzul. E un drum de aproape o oră. Am în dreapta un elveţian. E comentator TV. „Ah, sunteţi român? Dumneavoastră ne-aţi împiedicat

să mergem în Mexic, în 1970. Am transmis meciul de la Lausanne… Ce mai face Răducanu, portarul cel înalt?” Apoi îmi spune: „Abia aştept să plec acasă. A ajuns tare obositor acest Mundial“. Scoate din servietă biletul de avion, pentru joi 22 iunie. „Bine, dar pierdeţi finala mică şi, mai ales, finala mare. Cum rămâne cu transmisia?“. Elveţianul se explică: „Suntem 12 trimişi în Argentina. Câte 4 de fiecare limbă. În ţara noastră se vorbesc, totuşi, trei limbi; suntem câte un om pentru fiecare oraş. Miercuri e ultima zi cu transmisii din patru oraşe. Şi plecăm, imediat, 9 din 12. Rămân 3, pentru ultimele două jocuri. Aici, hotelurile costă enorm. Şi vreţi să mai ştiţi ceva? După aproape o lună, tare mi-e dor să tac – în sfârşit! – în timpul unui meci, cu o bere lângă mine”.

Ne îmbarcăm. Organizatorii ne-au pus la dispoziţie nenumărate vase, de toate mărimile. Suntem opt pe micul nostru yacht. Avem şi un căpitan simpatic. Un fel de Baines, căpitanul lui Onedin. Fata lui, Paola Corti, 16 ani, ne serveşte. Bineînţeles că nu e profesionistă. E pur şi simplu fericită că poate face ceva pentru El Mundial. Într-un moment de pauză, se uită la cartea de acreditare: „Sunteţi din Rumania?“. „Da. Ştii unde se află România, domnişoară?“. Mă priveşte. Face o pauză. „România e o ţară în Europa, prin care trece un fluviu, Danubio, care izvorăşte din Pădurea Neagră şi se varsă în Marea Neagră“. „Cum ai reţinut acest amănunt?“. „E frumos. Pădurea Neagră, Marea Neagră…” Vă mărturisesc că am făcut pentru prima oară această legătură în Delta fluviului La Plata…

Deşi e iarnă, delta Tiger e plină. Schiorii pe apă sar peste valuri, tăindu-le. Un zburător cu aripi imense, de liliac, pluteşte la vreo 70 – 80 m înălţime, stârnind interesul tuturor. Îl trage o barcă cu motor. Frânghia lungă, face o burtă ca la zmeiele copilăriei noastre. Ne întrebăm cum o să amerizeze curajosul zburător. Nicio problemă. Tânărul plonjează pur şi simplu în apă şi înoată până la barcă. Poartă un costum negru, lucios, de Mefisto…

Delta este, în mod evident, o zonă a extravaganţelor. Nimeni din cei de aici n-a urcat vreodată la galeria lui River Plate. Şi, bineînţeles, că tânărul care pescuieşte acum de pe pontonul imaculat care duce spre vila de pe mal nu locuieşte în Boca, adică în cartierul popular al celei mai iubite echipe din Argentina, Boca Juniors, Rapidul nostru. Prin delta Tigrului vâjâie mereu imenşi papuci zburători. E un zgomot insuportabil, care irită. Şi când te gândeşti că a fost vorba de o după-amiază pentru destindere…

„Flota plăcerilor" revine în „port". Începe să se înnopteze. Plecăm. A fost, totuşi, obositor. Mă gândesc mai ales la papucii aceia zburători. Şi la pilotul cu ochelari negri, care apăsa pe acceleraţie, mieunând ca o sirenă de alarmă aeriană.

Abia acum, în autobuz, îmi dau seama care e cauza acestei aversiuni aproape exagerate. Acum treizeci şi ecva de ani, în Delta noastră, a bătrânului Danubius – era prin '43 – ne aflam câţiva elevi într-o mică barcă pescărească. Şi a trecut mieunând o vedetă rapidă germană. Şi ne-a răsturnat barca. Am ajuns la mal cu mare greutate…

„Meciul secolului"

18 iunie. Plecăm la Rosario. Am reuşit să obţin un bilet, care e un fel de bancnotă de un milion. Am avut un noroc extraordinar. Acum două luni, când ni s-au cerut opţiunile, am scris Buenos Aires în dreptul meciului de la 18 iunie. Şi, bineînţeles, a fost rezervat un bilet pentru River Plate. Dar, după alcătuirea grupelor semifinale, a apărut la Rosario acest Argentina – Brazilia, care a devenit un fel de „meci al secolului". Imediat am coborât la ghişeu şi, după ce am primit setul al doilea de bilele, am zis într-o doară „Nu cumva aveţi un bilet cu nr. 31?". Fata a căutat într-un plic, a găsit un bilet şi mi l-a dat. A fost o pură întimplare. Zeci de colegi au cerut apoi un bilet pentru Argentina – Brazilia, dar n-au obţinut niciunul. Mi-am dat seama că am fost foarte inspirat când am cerut doar un

număr de bilet şi nu meciul. Acum se oferă 200 de dolari pentru Argentina – Brazilia.

Drumul e lung şi monoton. Zarea e peste tot vizibilă. Iarbă, tufe, copaci izolaţi. Asta e faimoasa pampa argentiniană. De o parte şi de cealaltă a şoselei – sute sau mii de vaci bălţate, alb şi negru, pasc în voie. Iarba pare oarecum vânătă. Probabil că e verdele iernii argentiniene. Băiatul care stă în dreapta şoferului şi care e un fel de ghid ne explică: „O dată la trei zile, câţiva *gauchos* călare vin şi verifică instalaţia de apă. E tot ceea ce se cere pentru creşterea vacilor în pampa. Iarbă e tot anul. Marii proprietari nu cunosc numărul vacilor pe care le au. Spun, pur şi simplu: «Am 100 de hectare de vaci». În Argentina sunt 75 milioane de vaci, dacă nu mai multe”. Mă gândesc că e cam mult ca friptura la un restaurant de mâna a doua să se apropie, totuşi, de doi dolari…

Trecem prin orăşele. Marginile sunt sărăcăcioase. Multe *bidonvilles*. Oprim la o staţie de benzină. Lângă staţie, un mic birt. Atât şi nimic mai mult în mijlocul unei imensităţi. Bem, desigur, „Coca-Cola”. Sau „Seven-up”. Ambele reclame se înalţă somptuoase deasupra micului birt.

Se apropie Rosario. Au trecut patru ore. Peste 20 de minute începe meciul Polonia – Peru. Trebuie să ajungem la centrul de presă. Cotim. De o parte şi de cealaltă a străzii, pe trotuare, şiruri lungi de oameni, agitând steaguri alb-albastre. Ajutorul de şofer ne explică: „Toţi aşteaptă venirea echipei Argentinei“. Mă uit la ceas mai sunt, totuşi, şase ore până la începerea meciului Argentina – Brazilia.

Am ajuns. Meciul Polonia – Peru e gata să înceapă. De afară se aud grupuri cântând. Ce importanţă are acest Polonia – Peru pentru oraşul Rosario, căruia Zeul fotbalului i-a adus meciul Argentina – Brazilia pe stadionul Central?

Televizoarele sunt suspendate la o înălţime inaccesibilă, pentru a se evita manevrarea butoanelor, operaţie pentru care se găsesc întotdeauna amatori. E cam incomod. Dar nu acesta este motivul pentru care jocul pare

cenuşiu.

După vreo 20 de minute crainicul găseşte termenul exact: „Un encuentro deslucido“. (O întâlnire ternă, ştearsă). Peruanii joacă doar cu La Rosa în faţă. Mizează pe un contraatac, ceea ce în limbajul argentinienilor dornici de ofensivă se numeşte *especulacion*, sau, mai pe românește, „poate pică ceva“. În tabăra adversă e mult mai multă mişcare. Deyna a întinerit, parcă. Vrea să i se uite, probabil, penalty-ul de la Rosario. Mai tinerii Boniek şi Nawalka sunt şi ei foarte activi, împreună cu Kazimierz al II-lea (primul fiind, după cum se ştie Gorski). Golul victoriei vine după o oră de joc (min. 64), după o fază plină de nostalgie pentru bătrânii Poloniei. Deyna îl caută aproape instictiv pe Lato, îl găseşte, îl deschide în adâncime (dar nu cu forţa de la München, pentru că Lato n-ar ajunge), urmează o centrare la semi-înălţime şi Szarmach plonjează frumos, înscriind cu capul. Apoi, Polonia mai are câteva ocazii de gol, dar golul înscris pare că i-a tulburat: se simte în jocul polonezilor o dominantă obsesivă: „Unde am fi fost noi acum dacă Deyna nu rata acel penalty!?“

Ultimele minute… Daniel Vial râde de unul singur. Îl întreb prin semne. Se stăpâneşte greu: „Mă gândesc că înaintea meciului cu Brazilia «incaşii» s-au dus la biserica San Francisco din Mendoza. După joc li s-a părut că nu i-a ajutat destul. Şi-au schimbat biserica, ducându-se sâmbătă la Villanueva. Mă întreb unde vor merge pentru meciul cu Argentina“…

Crainicul nu mai urmăreşte jocul. Doar revine asupra lui: „Peru a ieşit complet din cursă. Polonia mai păstrează o mică şansă. Cu o condiţie: să joace mai bine”.

Când Haan dă bice cailor

Şi acum, e momentul să ne găsim un loc mai potrivit pentru Olanda – R.F. Germania.

…Stadionul e arhiplin. Cum rămâne cu inaderenţa publicului sud-american la stilul sec şi calculat al Europei?

Nu mai departe decât acum trei zile a apărut titlul: „Lamentable triumfo del cero“, după acel 0 – 0 între Italia şi Schön, care, însă, n-a fost chiar atât de lamentabil pe cât se spune.

Olanda e fără Neeskens. Lipseşte, deci, şi celebrul locotenent al lui Cruyff. Apărarea e nouă. Brandts şi Poortvliet abia au împlinit 22 de ani. Wildschut nu are încă 21. Olanda a mai rămas cu un singur om de la Ajax – Krol – dacă facem abstracţie de portarul Schrijvers, care e titular şi nu e…

Schon şi-a adunat bătrânii Maier, Vogts, Hölzenbein, Beer, Bonhof…

Arbitrul uruguayan Ramon Baretto fluieră prelung începutul meciului pe acest stadion cu nume ciudat, Chateau Carreras, în acest oraş vechi, mai frumos decât toate celelalte ale Mundialului, cum spune Di Stcfano – omul cu avioneta la scară – un fel de Toledo al Argentinei sau un Cuernavaca al Mexicului, cu impunătorul castel al lui Cortez.

Încă nu s-au terminat ironiile legate de noul 0 – 0, care urmează să compromită definitiv onoarea fotbalistică a Europei, şi Abramczyk deschide scorul. E abia minutul 2; Müller a tras puternic o lovitură liberă, Schrijvers a respins cu palmele şi Abramczyk a înscris cu capul. (Cronicarii se privesc îngânduraţi: „Iată ce ne face această echipă a lui Schön, căreia, de două săptămâni, îi cântăm veşnică pomenire“.)

Olandezii par surprinşi. Haan e încruntat. Strigă în gura mare. Îl cheamă pe Krol, în jurul căruia s-au adunat debutanţii din apărare. E limpede că a fost o problemă de marcaj. Şi Haan le-o aruncă acum în faţă.

Se reia de la centru. Jocul e din ce în ce mai tare. Olandezii se aruncă în pressing. Haan, cu pasul lui greoi, de ţăran în saboţi, îşi îndeamnă caii ca pe arătură. Se răsteşte la Rep, care aleargă de colo până colo, ca un mânz lipsit de griji. „Gemenii” Kerkhof se alătură şi ei carului cu roţile cufundate în noroi. (E totuşi 0 – 1!) Vogts simte primejdia acestei înaintări de elefant. Strânge rândurile.

(Era să spun – mai răstoarnă un camion, ca să întărească baricada.) Olanda atacă. Sau poate că nu e chiar termenul exact. Olanda presează. Şi pentru ca adversarul să nu poată respira deloc, Haan îşi ţine şi el respiraţia. Olandezii nu mai acceptă să se retragă. Nu mai au nevoie de elan. Izbesc cu icnituri în poarta lui Vogts. Îşi dau scama că orice retragere în vederea unei izbituri mai puternice ar fi o respiraţie acordată cetăţii lui Maier, acest Maier care, iată, rezistă mereu, neînfrânt… Şi au trecut de atunci cinci ore de joc, cât cinci ani, pentru că de fapt sunt aproape cinci ani, şi minutele se adună, şi recordul lui Banks a început să rămână mult în urmă.

Olanda se duce mereu înainte. Doar Krol mai rămâne în urmă. Wildschut şi Brandts se uită întrebător la căpitanul lor. Krol răspunde prin semne, cu braţele, de parcă ar deschide o fereastră: „Duceţi-vă! Aici nu mai contează!”

De necrezut! Haan a şutat de la peste 25 de metri. Goool! Egalarea! Sepp Maier nici n-a văzut mingea. „Castelul” Carreras sare în sus, de parcă ar fi fost dinamitat. În fond nici n-a fost un şut. A fost o „bombardă“!

Haan se întoarce spre centru. Vrea să câştige timp. Păşeşte apăsat, cu mersul lui puţin rigid. E la fel de încruntat. „Hai, lăsaţi asta acum!” – pare să le spună celor care încearcă să-l îmbrăţişeze. În poarta vest-germană, Sepp Maier aleargă de la o bară la alta, ca într-o cuşcă. E nervos. Simte nevoia să atingă lemnul barelor. Îşi îndeasă mânuşile mari. Îi e frig. Crainicul îi surprinde prim-planul: „Acesta e recordul lui Maier: 476 de minute!“

Olandezii atacă din prima minge. Dar Vogts nu se lasă. E o luptă aspră, grea. Cordoba aplaudă. Simte că pe teren e o bătălie pe care nu o poţi privi mereu pe un teren de fotbal. Sigur că sunt frumoase încrucişările de floretă ale lui Dirceu, Cubillas sau Ardiles. Dar aici e o luptă cu suliţe şi scuturi, iar acolo, în faţa porţii, toţi par călare, ca în poveştile medievale cu turniruri…

Pauză. Jucătorii vin spre vestiare. Par epuizaţi.

Crainicul ii însoţeşte: „Holanda merecio mas… Su futbol adquirio mas relieve tehnico“[58]. De unde oare această impresie? Poate că explicaţia e mai simplă decât ne închipuim. Toţi olandezii (minus Rensenbrink) nu ştiu care e piciorul lor drept şi care e cel stâng. N-au picior de sprijin. Au două picioare pentru joc. La Vogts, la Rüssman se vede că stângul îl ajută pe cel drept. „Gemenii“, în schimb, joacă la fel cu ambele picioare. Cred că dacă am filma picioarele olandezilor de la chiloţi în jos, toate ar fi gemene, ca fraţii Van den Kerkhof.

Olanda atacă. Exact ca acum patru ani, după pauza din meciul finalei. Dar, ca şi atunci, mingea nu vrea să intre în poartă. Sepp Maier, cel vrăjit, s-a înşelat o dată. O singură dată…

Schön îşi dă seama, totuşi, că-i mai rămâne doar şansa contraatacului. Iată de ce îşi organizează tranşeele. Dieter Müller e singurul care mai rămâne în faţă. Mijlocul Olandei are acum cinci oameni. Compania lui Haan l-a chemat pe René din faţă şi l-a adus pe Brandts din spate. Dar golul întârzie. Mai mult, Rep trage în bară, ca o prevestire rea. Atacurile continuă la poarta lui Maier.

Iată însă că fotbalul sfidează toate calculele. Beer primeşte o minge din „tranşee” şi o trimite lung, înainte. Olandezii sunt surprinşi, Dieter Müller sare ca în faţa unei ştachete şi marchează: 2 – 1. Mai sunt doar 19 minute şi Schön e gata să „întoarcă” toate cronicile şi să modifice toate cotele bookmaker-ilor din Londra, care continuă să primească pariuri până şi în timpul jocurilor. Înaintea acestui gol al lui Dieter Müller, R.F. Germania putea fi luată chiar şi cu 25 la 1 în lupta pentru titlu. Dar „capul” lui Dieter reduce cota la cel mult 5 la 1.

Olandezii reiau jocul. Happel – în prim plan – se ridică de pe bancă, avansând spre teren. Nu mai ţine seama de reguli. Încearcă să-şi ducă echipa la atac. Ai impresia că se opinteşte ca să se repeadă într-o uşă închisă, ca s-o spargă. Şi întâmplarea face ca echipa „portocalei mecanice” să reacţioneze imediat, ca într-un

[58] Olanda merita mai mult. Fotbalul ei are mai mult relief tehnic.

film de montaj. René Van den Kerkhof intră în cross, cam în zona fostului inter stinga, trece de Dietz, care l-a urmărit, îl simte pe Kaltz... dribling scurt... şi şutează puternic. Uriaşul Rüssman, repliat cu instinctul omului care a simţit primejdia mult înainte, se întinde într-un şpagat pe fundul porţii. Dar e în zadar, pentru că mingea nu mai poate fi oprită: 2 – 2!

Mai sunt cinci minute de joc. Şi nimic nu se mai poate schimba. Crainicul se pregăteşte de final: „Rezultatul favorizează echipa germană, deoarece adversarul s-a dovedit aproape tot timpul (*casi siempre*) superior de-a lungul unul meci disputat cu o rară intensitate şi cu momente de mare clasă, pe care le-a creat în primul rând echipa olandeză".

Ce mult l-am aşteptat pe Năstase...

Şi acum, repede la autobuz. Până la Rosario Central e destul. Coborâm. „Unde sunt autobuzele?" Un bărbat înalt ne spune pe tonul cel mai firesc: „Au plecat. Mai sunt doar 45 de minute până la începerea jocului". Încercăm să protestăm, dar omul e calm şi ironic: „Credeam că sunteţi plecaţi la stadion. Nu ne-am fi putut închipui că aţi venit la Rosario pentru meciul Olanda – R.F. Germania". Frumoasă lovitură sub centură. Tassos nu rămâne dator: „Am venit pentru fotbal, în general. Şi am văzut, în sfârşit, fotbal, de la Cordoba. E adevărat că dumitale ţi-e mai greu să înţelegi asta..."

Din fericire, trece un taxi. Ne înghesuim ca în filmele cu Stan şi Bran. Nici nu ştiu cum am intrat şapte...

Superb, stadionul Central din Rosario. Luminile sunt de-a dreptul orbitoare. Ne aflăm la un pas de gazon. Masa presei e în pantă rapidă, ca la tribuna a II-a a Giuleştilor. Stadionul e o „Azteca" în miniatură ca un „Steaua" ceva mai înalt. Vacarmul e amplificat, ca într-o cutie de rezonanţă. Sunt tentat să-mi astup urechile. Transmisia meciului Polonia – Argentina de pe acest stadion a fost o mostră palidă... Mă aflu în mijlocul unui grup de cronicari

brazilieni. Să fie chiar atât de frig? Brazilienii, deşi toţi în haine de piele şi cu pulovere, dârdâie ca în Ferentarii de altă dată. Cel din dreapta mea încearcă să scrie, dar nu reuşeşte, deşi poartă mănuşi, sau poate că de aceea. Mă uit spre tabela electronică: 13,4°, cu umiditate de 90%. Nu mi se pare frig, deşi sunt doar în pulover. Brazilienii continuă să tremure. Se ridică, tropotesc, îşi scot ochelarii, pentru că ochii le lăcrimează. Încep să-i dau dreptate lui Coutinho, care a acuzat frigul şi umezeala de la Mar del Plata, scuzându-şi echipa.

În sfârşit, Palotai fluieră! „Meciul secolului" a început!

Luque şi Kempes se aruncă „în doi" spre poarta adversă, dar Oscar atacă cu o duritate deloc sud-americană, într-un stil pe care l-ar invidia şi Russman. Luque şi Kempes cad. Oscar, huiduit, nu pare impresionat. La cel de-al doilea atac, stoperul brazilian repetă agresiunea. Luque se rostogoleşte, dar Oscar pare hotărât să avertizeze Argentina că Rio e la numai două ore de aici. Întreg stadionul Rosario fluieră îndelung. Marea dispută Argentina – Brazilia e veche de când… Magellan. Rivalitatea e deosebit de aprigă. Brazilienii au mers până acolo cu suspiciunile, încât au afirmat că în meciul lor cu Suedia (1 – 1) arbitrul Clive Thomas le-a anulat golul din minutul 90 numai ca să treacă Brazilia pe linia moartă şi să dea cale liberă Argentinei.

Jos, pe gazonul pe care se află, sub formă de *confetti*, toate ziarele apărute astăzi la Rosario şi din care trebuie să se înalţe, până la urmă, rugul victoriei, Argentina şi Brazilia se privesc pieziş, gata să lovească. Dar lovitura întârzie, ca între boxerii care se suspectează din teama de a nu stârni furtuna. Brazilienii par mai siguri. Dirceu combină lejer cu Mendonsa. E şi Gil acolo. Şi mai e Amaral, care mătura uşor toate mingile, spulberând hârtioarele din „odaia lui Leao". Argentinienii par oarecum miraţi de liniştea acestei Brazilii care, încă acum trei zile, era pe patul de moarte, la Mar del Plata. Kempes încearcă să-şi facă loc, dar Chicao e mereu primul şi prinde toate

mingile, în aer, amortizându-le, sau le filtrează spre Dirceu, care le distribuie, dezinvolt, ca un popicar bătrân. Luque se zbate din greu între Oscar şi Amaral, care îşi schimbă mereu rolurile, astfel încât „vârful" Argentinei încurcă mereu cheile, inversându-le. Brazilia e cea care ratează primul gol. Gil intră nestingherit între Galvan şi Pasarella, e singur cu Fillol, dar portarul argentinian îi plonjează la picioare. Pe contraatac, Bertoni centrează, dar Ortiz ratează voleul, în stilul lui Zamfir.

Brazilia atacă. Dirceu intră din linia a doua, dar Linnemayr, care se află exact în dreptul nostru, ridică steagul, decis parcă *să facă ceva* pentru Argentina. Cronicarii brazilieni din jurul meu sar de pe scaune, agită pumnii, dar Linnemayr continuă să ţină steagul sus, astfel încât toţi cei 45.000 de argentinieni din tribună să înregistreze faptul.

Pauză. Reinhard Schwarz, de la D.P.A., care a venit cu noi în autobuz, nu scapă prilejul de a spune cu glas tare: „Un lamentable triumfo del cero"[59]. Argentinienii se uită lung la acest individ înalt, cu care e mai bine, parcă, să n-ai de-a face. Reinhard îmi face cu ochiul. Îi spun că n-am fost prea inspirat în avancronica pe care am trimis-o şi în care scriu că acest Argentina – Brazilia promite să fie un Santana – Năstase. Dar Schwarz mă consolează: „Pelé însuşi a spus că ar fi fericit să poată juca".

La radio vorbeşte Bearzot. Comentatorul îl întreabă despre Olanda, viitoarea lui adversară. Antrenorul italian răspunde: „Am văzut foarte puţin din 2 – 2-ul cu Germania Federală. Dar asta n-are importanţă. Olanda este, oricum, o echipă alcătuită dintr-un grup de jucători cu mai multe faţete, care au demonstrat în ultimii 10 ani că formează unul dintre cele mai bune *team*-uri din lume, dacă nu chiar cel mai bun. Ei ştiu în egală măsură să facă pressing, să forţeze ofsaidul, să facă marcaj în zonă, să anuleze un jucător pe cont propriu şi să rupă sistemele ultradefensive. Cred că e suficient ca să te temi de un astfel de adversar".

[59] Aluzie la titlul identic care s-a dat după partida Italia — R.F. Germania.

...Se reia jocul. Cronicarii brazilieni şi-au cumpărat de la bufet sticluţe de whisky. Sunt mai veseli. Se joacă, expirând pe gură, de parcă ar fuma. Pentru ei, aburii proiectaţi astfel sunt desigur o premieră.

Ardiles a făcut întindere. Intră Villa. Rosario aplaudă. Villa, cu statura lui atletică şi cu barba de viking, inspiră forţă şi optimism. Brazilienii fac imediat rocada mică: Chicao trece la Villa, iar Dirceu îl „ia" pe Kempes. Villa dispare în câteva minute. Chicao nu-i lasă nicio speranţă. Dirceu joacă mingea când pe un şiret când pe celălalt, în faţa lui Kempes. Acesta e furios. Îl cheamă în ajutor pe Gallego, care atacă prin alunecare, dar Dirceu pare un foarte abil alergător de 3000 metri obstacole, sărind uşor peste garduri şi chiar peste groapa cu apă, fără să-şi ude măcar piciorul. Jocul e, totuşi, lipsit de farmec. Am impresia că urmăresc o partidă de şah. Argentina e cu coatele pe masă şi-şi astupă urechile cu palmele, ca să se concentreze. Stă ce stă, apoi mută violent şi izbeşte imediat ceasul de control. Brazilia, mereu în picioare şi cu un abia perceptibil joc de glezne, răspunde la mutare fără să gândească prea mult, apasă delicat pe butonul ceasului şi îşi reia plimbarea pe scenă, vizibil preocupată de enervarea adversarului. Coutinho îl scoate pe Mendonsa şi îl trimite în teren pe Zico. S-ar părea că vrea să forţeze atacul, dar înaintaşul Zico intră docil în caruselul lui Dirceu. Linnemayr se mai remarcă o dată, uitând să ridice steagul la un sprint al lui Luque, din poziţie clară de ofsaid! Din acest moment, jocul începe să fie doar mimat. Am o clipă impresia că în locul Braziliei şi-au făcut apariţia pe nesimţite copiii argentinieni care jonglau cu mingile. Tribuna e, într-un fel, decepţionată de joc, deşi vrea să ascundă acest lucru. Meciul se încheie fără prea multe regrete.

Rămân câteva minute la masa presei, ca să evit înghesuiala. Cronicarii brazilieni aleargă spre holul cald. Réthaquer a rămas să scrie în aer liber. Sunt curios sa văd ce titlu va da rândurilor sale, după ce acum o săptămână scrisese La Mar del Plata doar două cuvinte „Triste,

Bresil!”

Vremea superstarului Garrincha...

Îl las să scrie. Mai rămân. Golirea stadionului e un spectacol. (Autobuzul pentru Buenos Aires e prevăzut spre miezul nopţii.) Jos, pe gazon, au apărut oamenii cu greblele. Cred că am să cobor în sala conferinţei de presă. N-am tichet, dar am noroc. La intrare e Antoine Herbauts, delegatul de presă din partea F.I.F.A. Ne cunoaştem încă din Mexic. Mă pofteşte discret. (Mai are cereri pe care nu le poate onora.)

Primul pe „eşafod” e Menotti. Pare nervos. Îl întreabă Reinhard Schwarz: „Domnule Menotti, am numărat în jocul de astă seară 51 de faulturi. Asta să fie faţa nouă a fotbalului sud-american?” Menotti răspunde tăios: „Nu sunt un amator de statistică“. Schwarz nu se lasă: „Credeţi-mă, n-am traversat Oceanul ca să aflu dacă vă place statistica sau filatelia. Întrebarea mea e precisă”. Menotti, oarecum surprins, cedează: „A fost un meci de angajament”.

Hai să pun o întrebare în afara jocului: „Care a fost până acum adversarul care v-a incomodat cel mai mult?” Menotti nu ezită: „Fără nicio îndoială, Franţa”. Un cronicar brazilian: „Mai sunteţi convins că veţi câştiga Mundialul?” „Mai mult ca oricând“. Şi Menotti se retrage. Nu e prea bine dispus. Astăzi i-a apărut o caricatură foarte reuşită: fuma două ţigări deodată. Doar aşa se explică faptul că înghite 100 de ţigări pe zi.

Apare Coutinho. Un brazilian îl întreabă direct: „De ce nu l-ai jucat pe Reinaldo?” Coutinho îl priveşte lung, apoi se adresează întregului grup de cronicari brazilieni: „Astăzi am folosit 13 jucători. În afară de Reinaldo, mai sunt opt în lot. Cine mai doreşte să afle de ce nu i-am folosit şi pe ceilalţi opt?” Brazilienii se ridică, iritaţi. Fac doi paşi înainte: „Am mai auzit de astea”. Coutinho nu-şi schimbă tonul: „Îl invidiez mult pe Menotti. Cronicarii lui pun întrebări de fond”. Câţiva cronicari brazilieni părăsesc

ostentativ sala. Alţii rămân. E cam împărţită presa sportivă din ţara lui Pelé.

Aş vrea să-i pun şi lui Coutinho o întrebare. Îi fac semn interpretei. Mă înscrie: „Aţi obţinut astăzi o victorie morală, dacă ne gândim la jocul colectiv superior al Braziliei. Ce ne puteţi spune, în legătură cu asta, despre dispariţia vedetelor din echipa dv?" Coutinho îi face semn interpretei că a înţeles (A fost timp de un an la Marsilia, ca preparator fizic la Olympique). „Vă mulţumesc pentru aprecierile legate de jocul colectiv. Şi eu cred că suntem învingătorii morali. Cât priveşte împuţinarea sau chiar dispariţia vedetelor, asta este o realitate obiectivă. Chiar în Brazilia, sau mai ales în Brazilia! Motivele sunt, după părerea mea, două. Primul ar fi, cred, îmburghezirea jucătorilor de vârf, care intră rapid în circuitul reclamei, această reclamă care face repede din ei, pe plan material, oameni ajunşi. De aici şi lipsa de interes pentru perfecţionare. Al doilea ar fi duritatea tot mai mare a apărărilor şi micşorarea spaţiilor de manevră, ceea ce îl determină pe jucătorul de clasă să nu rişte şi chiar să se dilueze în jocul colectiv. Acest al doilea fenomen l-am observat mai ales în Europa, unde terenurile sunt mai mici. La noi, în Brazilia, unde dimensiunile sunt evident mai mari, încă se mai poate juca pe cont propriu. Din păcate, însă, nu mai avem un Pelé sau un Garrincha". Cronicarii brazilieni rostesc în cor: „Avem!" Coutinho zâmbeşte calm: „În 1974 a fost aceeaşi situaţie. Zagalo a căutat la fel de mult, dar n-a găsit" Daniel Vial obţine ultima întrebare: „Nu credeţi că Brazilia a intrat prea repede în formă în turneul european?" Coutinho îl priveşte cu atenţie: „Foarte potrivită întrebare. Şi pe mine mă frământă acest lucru". După care reporterii radio îl înconjură pe Coutinho…

Revin în tribună. Câteva maşini continuă să scrie.

Ce este, în fond, o vedetă? În fotbal e, desigur, jucătorul care poate schimba singur un rezultat sau poate să-şi supună propria-i echipă. Probabil că marea vedetă a fotbalului din ultimii 20 de ani, după Pelé sau înaintea lui Pelé, a fost Garrincha. Superstarul Garrincha a obţinut, pe

cont propriu, două victorii pentru Brazilia, în ‘58 şi ‘62. Mundialul din ‘70 n-a mai fost opera unui singur om, ci a unui „colectiv” de vedete Gerson, Tostao, Pelé, Jairzinho. În mod curios, acesta din urmă s-a apropiat cel mai mult, prin explozie şi eficacitate, de ceea ce credem a fi o vedetă. O mare vedetă a fest Beckenbauer, care a proiectat şi a condus tot jocul R.F. Germania. Lângă el, cu drepturi egale, dar cu alte argumente, Gerd Müller. O mare vedetă a fost Cruyff, adică ceva între Beckenbauer şi Gerd Müller. În acest Mundial pare să se contureze un nou tip de vedetă: tipul animatorului. Să zicem Kempes, să zicem Neeskens, să zicem Benetti. Dar cât de departe e totuşi condiţia lor tehnică şi estetică de prototipul numit Beckenhauer sau Cruyff.

Spionii de la miezul nopţii

…Plecăm. E aproape de miezul nopţii. Şi avem peste 300 de kilometri. Plouă. La ieşirea din Rosario, în mijlocul şoselei câţiva indivizi ne fac semne. Şoferul opreşte. Unul din cei de jos arată cartea de acreditare. Vor să se întoarcă la Buenos Aires. Au fost la meci. Sunt operatori japonezi. Urcă. Toţi sunt uzi leoarcă. Ar mai fi câteva locuri libere. Acum am un vecin ca ieşit din baie. Tassos glumeşte, în engleză: „Iată că am ajuns să facem servicii spionajului sportiv japonez“. Japonezii nu se supără. Râd, (Vorbesc curent engleza.) Ne spun că au filmat Argentina – Brazilia din opt unghiuri, în culori. Îi întrebăm dacă le-a plăcut meciul. Răspunde cel de lângă Tassos, care pare să fie şeful: „Asta nu putem spune acum, pentru că am lucrat. Abia la masa de montaj vom şti dacă a fost un meci bun sau nu‘‘. „Şi de ce un asemenea efort de documentare?” „Poate că într-o bună zi o să organizăm şi noi un campionat mondial şi e bine să ştii ce să faci ca să câştigi“. „Bine, dar Brazilia l-a şi acontat pe cel din anul 2002“. „Poate fi şi în 2010. Cu atât mai mult va creşte valoarea acestor role”.

…Afară e beznă. Parcă suntem într-un tunel. Sau într-

o peşteră. Senzaţia este amplificată de faptul că pe şosea există nişte repere neobişnuite, flăcări proiectate, din câte mi se spune, de tuburi cu gaz… Plouă torenţial. Radioul continuă să rejoace cele patru meciuri ale zilei. La Buenos Aires, fiesta e în plin, deşi a început să plouă. Crainicul vorbeşte din Piazza dei Congressi: „Pese el empate, hubo festejos… Para muchos escape a todo logic“[60]. Poate că, totuşi, ar exista o logică. Argentina merge oricum înainte. Argentina *adelante!* Peste două zile se joacă Brazilia – Polonia şi Argentina – Peru. Acum, Brazilia are un gol în plus, dar Polonia e mai puternică decât Peru.

Subit, crainicul devine ironic: „Mai avem şase zile până la terminarea Mundialului, dar goleadorii Cubillas şi Rensenbrink conduc cu numai cinci goluri. Din totalul de 10, şase au fost penalty-uri”.

Vorbeşte Riva. Se face linişte. „Cred că Menotti a greşit jucând cu Luque nerefăcut“…

Intrăm în Buenos Aires. E aproape şase şi jumătate. Oamenii stau la coadă, să ia autobuzul. Fiesta e pentru Avenida Corrientes. Aici, la margine, a altfel. Viaţa nu depinde de Kempes! Autobuzele se înmulţesc la cap de linie. Plouă…

Am ajuns! Autobuzul nostru opreşte la Prensa, pe Sarniento. E şase şi jumătate, dar zorile n-au venit încă. Apa rigolelor poartă milioanele de *papelitos* spre La Plata…

19 iunie. A mai trecut, deci, o noapte albă.

Din nou la Prensa. Se dă un rezumat al meciului pe care nu l-am văzut: Italia – Austria. Iată golul lui Rossi, în primul sfert de oră, în urma unei greşeli grave a libero-ului Obermayer. Apoi, nimic. Bineînţeles, dacă admitem că e normal ca Betega să fie anulat de Pezzey, iar Rossi să nu poată face mare lucru în faţa lui Krieger. Sau dacă admitem că e normal ca tricourile albe ale austriecilor să populeze jumătatea de teren italiană…

[60] În ciuda jocului egal, fiesta e în plin... pentru mulți, fenomenul scapă oricărei logici...

Ce spune Bearzot? Au sosit ziarele. „Toţi jucătorii şi toate echipele au dat semne de oboseală, mai devreme sau mai târziu. Italia nu face excepţie”.

Stau de vorbă cu David Messina, de la „Gazeta dello sport“. Îi spun că Bearzot a avut poate dreptate când a vrut să joace cu rezervele sale meciul cu Argentina. Cei mai mulţi cronicari italieni l-au denumit atunci un Kutuzov al fotbalului, care ar fi vrut să evite bătălia cu Napoleon, adică cu Menotti. În cele din urmă, „bătrânul general” a fost nevoit să accepte bătălia cu toţi grenadierii săi de elită. Italia a învins, e adevărat, a cucerit şi Buenos Aires, dar a intrat în „guerilla” Europei. Messina nu pare convins, totuşi, că seria sud-americană ar fi mai uşoară…

20 iunie. Am fost aseară la barul „Karina“. Totul începe sau se încheie (şi aici!) cu El Mundial. Pe scenă au apărut, rând pe rând, cele 16 echipe participante, reprezentate de 16 dansatoare. Dar nu 16 dansatoare obişnuite, ci pur şi simplu 16 jucătoare în echipament de fotbal, fiecare purtând culorile echipei „sale“. Şi astfel au început jongleriile care nu au fost prea departe de virtuozitatea copiilor-minune de pe River Plate. În clipa în care argentiniana care a închis *show*-ul a părăsit scena, instalaţia stereofonică a barului a făcut să tremure paharele pe farfurioare. Pe scenă a căzut fulgerător o cortină albă şi, în secunda următoare, ne-am trezit, ca în basme, pe River Plate, în momentul în care Luque egalează în meciul cu Ungaria. Montajul ameţitor al golurilor[61], pe un mare ecran color, a făcut ca entuziasmul celor din bar să-l depăşească până şi pe cel al spectatorilor de pe River Plate. La terminarea suitei, şeful orchestrei a cerut un moment de linişte şi s-a adresat mesenilor: „Doamnelor şi domnilor, miercuri seara barul „Karina” are plăcerea să vă ofere cele cinci goluri pe care Argentina le va înscrie în poarta incaşilor”.

---

[61] Luque, Bertoni (Ungaria), Passarella, Luque (Franța), Kempes de 2 ori (Polonia).

21 iunie. Meciul Olanda – Italia, de pe River Plate, s-a încheiat. Sunt puţin necăjit, pentru că Italia îmi este mai apropiată decât Olanda. În aceste condiţii, daţi-i voie cronicarului să reproducă, în cele ce urmează, cronica lui Helenio Herrera.

Con su futbol total

Partida Olanda – Italia a fost foarte emoţionantă. Ea poate fi împărţită în două. Prima s-a încheiat cu avantajul de un gol al italienilor – pe deplin meritat, dealtfel. Au fost 45 de minute în care Italia a dominat jocul, a aplicat o tactică specială, anulând schemele tipice şi siguranţa proverbială a tricourilor portocalii. Mijlocul „azzurrilor“, alcătuit din Causio, Tardelli, Benetti şi Zaccarelli, s-a impus în duelul cu „mijlocul” olandez format din Poortvliet, Neeskens, Haan şi Willy Van den Kerkhof.

Italia ştia că un joc egal o exclude de la „finalisima” de duminică. Aşa stând lucrurile, italienii au făcut totul pentru a se impune. Au alergat mai mult decât olandezii. Au efectuat un marcaj om la om la cele trei vârfuri ale adversarilor. Le-au urmărit pe tot terenul, până la asfixiere. Fiecare înaintaş olandez a avut o lipitoare pe el. Italienii au dorit atât de mult victoria, încât primul lor şut periculos a fost executat – nota bene! – de fundaşul Cabrini.

În centrul terenului s-a jucat de asemenea om la om. Causio l-a împiedicat mereu pe Poortvliet să ia iniţiativa. Tardelli s-a ţinut de Neeskens. Italienii i-au menţinut în faţă pe Paolo Rossi şi pe Bettega. Cu acest marcaj perfect şi cu circulaţia febrilă a tuturor jucătorilor italieni, olandezii nu şi-au putut face jocul. Ei nu au avut niciun moment iniţiativa şi nu şi-au putut declanşa faimoasa „maşină de fotbal“. Olanda a părut stupefiată. Zoff a fost un portar în vacanţă. Italienii au fost răsplătiţi prin autogolul lui Brandts, care, încercând să împiedice agresivitatea lui Bettega, a trimis în poartă proprie. La pauză, întreaga masă a presei spunea: „Si los italianos

aguantan este ritmo los 90 minutos, seran finalistas”.

Dar, în actul doi, scenariul s-a schimbat complet. Olandezii încep să atace. Fotbalul lor total pune stăpânire pe întregul câmp de joc. Italienii par marcaţi de efortul primei reprize. Marcajul nu mai funcţionează. „Mijlocul” olandez avansează. Italienii sunt nevoiţi să-l abandoneze pe tânărul Paolo Rossi în faţă, pentru a astupa căile de acces spre poarta lui Zoff. Dar cei trei înaintaşi olandezi ştiu să exploateze această situaţie. Pe neaşteptate, îşi face apariţia un alt aspect al forţei olandezilor: forţa de şut. Brandts, autorul autogolului, egalează cu un şut superb, pentru a fi cu conştiinţa împăcată. Italia se lansează din nou in atac, cu toate forţele. Dar tensiunea partidei este prea mare. La sforţările dezordonate ale italienilor, olandezii răspund *con contraataques fulmineos*. Haan expediază o ghiulea de la 30 de metri, copia aceleia cu care l-a învins pe Sepp Maier!

Pentru Italia, totul pare pierdut. Bearzot joacă ultima sa carte. Scoate un mijlocaş (Benetti), pentru a mai introduce un înaintaş: Graziani. Dar olandezii sunt de neînvins, mai ales după ce au avut forţa de a remonta un rezultat nefavorabil.

Acum patru ani, în 1974, olandezii au fost finalişti, au pierdut, dar au demonstrat calitatea fotbalului lor. Acum, în 1978, au ajuns la acelaşi nivel. Pe de altă parte, cred că foarte puţine echipe naţionale ar fi putut să opună un marcaj atât de aspru şi să pună la încercare, cu atâta forţă, rezistenţa olandezilor. Acesta este meritul Italiei.

Dar, meciurile de fotbal au două reprize, iar câştigătorul apare după încheierea ambelor. După pauză, Olanda a apărut cu fotbalul său total, cu demarajele sale uluitoare şi cu şuturile de o forţă rareori întâlnită, care i-au adus victoria şi paşaportul pentru finala Mundialului.

Escribe Helenio Herrera

P.S. Aş vrea să adaug doar că n-am văzut niciodată o echipă surclasată cum a fost cea a Olandei în prima

repriză. În această primă parte, scorul ar fi putut lua proporţii. (Să ne gândim la bara lui Antognoni.) Din păcate pentru Italia, primele trei jocuri au solicitat-o total, în timp ce grupa a patra a oferit „fotbalului total" al olandezilor prilejul unui rodaj lipsit de griji, care a rodit exact în momentul când Italia nu mai avea nici pe departe prospeţimea ei dintâi…

Deşi Italia a fost învinsă, micul nostru grup de *tifosi* (ce greu e să nu ai echipă la Mundial!) are o frumoasă compensaţie. În min. 75, când Haan a adus victoria Olandei, Italia pierdea simultan şansa de a juca finala şi chiar mai mult. De ce? Pentru că la Cordoba, aşa cum anunţa tabelul electronic de pe River Plate, era 2 – 2 în meciul R.F. Germania – Austria. Situaţia era de-a dreptul scandaloasă. Echipa lui Schön, cu acest al cincilea meci egal (!) şi cu o singură victorie (asupra Mexicului!) era calificată pentru a disputa meciul medaliei de bronz! Ce părere aveţi, senor Havelange?

Din fericire pentru Italia, Krankl a marcat golul victoriei austriece (3 – 2), cu numai 140 de secunde înainte de final, reparând totul. Squadra Azzurra, cu 4 victorii, un joc egal şi o înfrângere, primea o răsplată firească, prin efortul acestui luptător care s-a dovedit (mereu) Krankl.[62]

…Ne grăbim spre Prensa. Începe marele cuplaj: Brazilia – Polonia şi Argentina – Peru, în două oraşe diferite. Se fac pariuri: cine va juca finala? Favorită e Brazilia, care are un gol avans asupra Argentinei. Cu cele încă două pe care le va marca Poloniei, brazilienii adună trei. E greu să crezi că Argentina va marca patru „incaşilor". Tassos, însă, e dispus să joace orice sumă pe mâna Argentinei. Argumentul lui e cel puţin năstruşnic: „Dacă Brazilia câştigă cu 10 – 0 meciul cu Polonia, Argentina bate automat cu 12 – 0!". „Ce vrei să spui prin asta?" „Nimic. Am făcut un pronostic".

[62] A doua zi, în ziare, avea să apară declaraţia lui Krankl: „Cel mai mult m-am bucurat când am înscris în poarta lui Sepp Maier. Echipa noastră a reuşit, astfel, să învingă R.F. Germania după 48 de ani".

…A şi venit ziarul „La Opinion”. Elogii la adresa Olandei, prima finalistă: „Jugando un futbol moderno y luago lor mejores 90 minutos que se han visto a la largo del Campeonato, Holanda disputara la final”.[63] Şi mai interesantă e o altă afirmaţie din „La Opinion“: „Învingătorii reafirmă *un estilo de juego brillante y eficaz*, care îi situează la un nivel superior tuturor celorlalte echipe participante”.

…„Cinematograful” nostru color e arhiplin. Sunt ocupate toate locurile de la balcon. Cred că reporterii argentinieni pot fi număraţi cu sutele.

Imagine de la Mendoza. Lipseşte iarăşi Tomaszewski. În rest, echipa obişnuită. Fără Lubanski, desigur, peste care anii s-au aşezat cel mai greu.

Polonia atacă din start, încurajată de argentinienii de la Mendoza şi de cei de la… Buenos Aires. Brazilienii, în replică, continuă să valseze, fără să pară prea mult atraşi de poarta lui Kukla, deşi acest meci e decisiv pentru stabilirea echipei care va juca finala. Minutele trec. Argentinienii „de la balcon” încep să spere. Dar, cu câteva secunde înainte de încheierea primului sfert de oră, fundaşul Nelinho deschide scorul, din lovitură liberă. În sală s-a făcut linişte. Ironiile „neutrilor” sunt oarecum jenante. Brazilia are acum două goluri avans asupra Argentinei! Victor Sinet îmi dă coate: „Ştii ce aştept cel mai mult? O tragere la sorţi pentru stabilirea echipei care va juca în finala cu Olanda!“

Polonia continuă să joace ceva mai bine sau, în orice caz, mai mult. Din păcate, Deyna pare obosit după meciul cu Peru. Umblă de colo până colo, ca un majordom care deschide uşile şi anunţă invitaţii…

Se apropie sfârşitul reprizei. Dar, când să ne ridicăm, sala color izbucneşte în aplauze. O minge „albă“, pe care brazilienii şi polonezii şi-o dispută în careul lui Leao ca în faţa unui panou de baschet, ajunge în piciorul lui Lato, care o împinge în gol, sub privirile neputincioase ale lui

[63] Jucând un fotbal modern, de-a lungul a celor mai bune 90 de minute pe care le-am văzut în acest campionat, Olanda va disputa finala.

Leao. Argentinienii ovaţionează acest gol, chinuit, e adevărat, dar foarte important pentru echipa lui Menotti. Arbitrul fluieră sfârşitul primei reprize. În prim-plan apare capul lui Lato, jucătorul care a înscris. Ce mult a îmbătrânit golgeterul din 1974!

Trecem pe la standul *café do Brasil*. Luis Lopez este entuziasmat de acest egal al polonezilor în compania Braziliei. Nu pridideşte să laude echipa lui Deyna: „Acum patru ani, la Weltmeisterschaft, mai era de jucat un singur meci în grupă: Italia – Polonia. La joc egal mergeau mai departe Italia şi Polonia. Dacă bătea Polonia, cădea Italia şi intra Argentina“. „Şi ce s-a întâmplat?” – întreabă, mort de curiozitate, Gcorge Young. „A câştigat Polonia!”.

Entuziasmul lui Luis Lopez avea să se transforme, însă, într-o neagră presimţire. În numai cinci minute, în plină ofensivă poloneză, Roberto a marcat două goluri, cel de-al doilea – înscris după o serie fulgerăţoare de trei bare – fiind considerat unul dintre cele mai frumoase goluri ale Mundialului, un gol realizat cu viteza şi precizia unui desen animat. În sală s-a aşternut din nou liniştea. Inimile cronicarilor argentinieni se puteau auzi bătând toaca.

Fluier final! Victor Sinet, care a luat trei cafele deodată, e foarte volubil: „Abia aştept ca Argentina să câştige acum cu 4 – 1 meciul cu Peru“. „De ce neapărat 4 – 1?“. „Pentru că atunci va urma tragerea la sorţi. Cea mai interesantă tragere la sorţi din istoria fotbalului: cap sau coroană? Vă rog, pronunţaţi-vă! E foarte important! După doi ani de jocuri pe Wembley, în Polinezia, în Canada, în Caraibe, în Extremul Est şi Extremul Vest, după doi ani de jocuri pentru selecţionarea a 14 echipe din totalul de 109 ţări – total record! – finalista se va alege ca la ruletă: roşu sau negru? *Pair* sau *impair*? Ba nu! Nepoţelul domnului Havelange, care i-a dăruit lui Moş Schön Tunisia şi Mexicul, abia aşteaptă să fie filmat – încă o dată – de 100 de operatori color şi 200 alb-negru, pe 16 sau 35 mm. Brazilia sau Argentina? Acum chiar că nu mai are importanţă”.

VIII. DAR ARGENTINA DOREA ATÂT DE MULT VICTORIA!...

...Uf, bine că s-a sfârşit şi meciul de la Rosario! E 6 – 0 pentru Argentina! În sala color a început fiesta cronicarilor argentinieni. La Rosario, stadionul a dat de mult în clocot: încă din minutul 50, când Luque a marcat al patrulea gol, dintr-un ofsaid clarissim, pe care Gonella, arbitrul de tuşă, s-a făcut că nu-l vede.

La ieşire, Brian Glanville se freacă la ochi, după întunericul din sală. Îmi spune în treacăt: „*C'est degoutant!*" („Dezgustător!") E convins că acest 6 – 0 a fost un cadou al peruanilor. Tassos aleargă prin faţa noastră. „Încotro?" „Am cerut Mendoza la telefon". „De ce?" „Vreau să vorbesc imediat cu Coutinho. E singurul om a cărui declaraţie mă interesează în acest moment. Şi dacă o retransmit la radio în 10 – 15 minute, sunt mare".

Coborâm toţi trei. Am devenit curioşi. Operatoarea anunţă imediat: „Mendoza la telefon, cabina 2!" Tassos dă buzna. Îl urmăm. Ne înghesuim în cabină. Are legătura. „Alo, cu senor Coutinho. Vorbesc din Buenos Aires". Aşteptăm doar câteva secunde. Coutinho a venit la telefon. „Ce părere aveţi despre meciul Argentina – Peru?" Antrenorul Braziliei face o pauză şi răspunde: „Dacă aveţi doi ochi, mă mir că puneţi această întrebare". Şi închide telefonul, fără măcar să întrebe numele celui care l-a chemat.

Şi totuşi, în „Turnul Babel" părerile sunt împărţite. În grupul francezilor, voturile se împart între pro şi contra. Ferran apără ideea că ofensiva argentiniană n-a putut fi oprită. În schimb, Gérard Ernault e mult mai circumspect... Îl zăresc pe Reinhard Schwarz: nu crede în puritatea acestui 6 – 0. André Isch dă din cap. Daniel Vial, fost jucător în prima ligă franceză, e mai concret: „Dacă peruanii ar fi ţinut cu tot dinadinsul să nu piardă la acest scor, fiţi sigur că n-ar fi pierdut". Sinet zâmbeşte pe sub mustaţă: „Bine, dar acest 6 – 0 e o bagatelă pe lângă foarte recentul 12 – 0 din campionatul vest-german". Ezio di

Cesari vine, ca întotdeauna, cu un amănunt-bombă. „Dragi prieteni, ţin să vă informez că, în ultimii 51 de ani, aşa cum spun şi hârtiile pe care le colecţionaţi, Peru a pierdut o singură dată în faţa Argentinei cu mai mult de 3 – 0. Este vorba de un 4 – 0 consumat la 27 decembrie 1927”.

A venit „Clarin“-ul. Cântă, fireşte, victoria. Scrie că „Peru a făcut tot ce s-a putut“. Dar, pe aceeaşi pagină, apar şi notele date de cronicarul Juan Carlos Mena: Quiroga 5, Duarte 4, Manso 4, Chumpitaz 4, R.Rojas 3, Cueto 6, Velasquez 5, Quesada 5, Munante 5, Cubillas 3, Oblitas 5 (Gorriti 4).

Juan Carlos Mena are fler. Cubillas a fost „spectator ca la teatru, iar Chumpitaz, libero-ul, s-a aventurat în terenul advers pentru a nu fi de faţă”.

„La Opinion” reproduce o frază din ziarul uruguayan „Manana“. „O parodie care întunecă turneul mondial. Această evoluţie a peruanilor, care a permis calificarea Argentinei în finală, aruncă o umbră asupra întregii Copa del Mundo”.

22 iunie. Am început să număr şi orele. Azi trebuie să scriu avancronica pentru finala mică din 24 iunie şi pentru finalissima din ultima zi a Mundialului. Aşadar…

River Plate şi… „portocala mecanică”

Duminică seară vom şti totul. Vom şti dacă titlul suprem va rămâne în casa amfitrionilor, adică în Argentina, potrivit unui obicei nu tocmai încurajator pentru oaspeţii Mundialelor, sau dacă va reveni „portocalei mecanice“, aşa cum este denumită aici echipa Olandei care, după ce s-a odihnit în preliminarii, antrenându-se destul de lejer în partidele cu Iran, Peru şi Scoţia, a redevenit „haita de lupi” de care s-au temut toate echipele prezente la Weltmeisterschaft. Afirmaţia este valabilă mai ales pentru partea a doua a meciului cu Italia, când azzurrii, extenuaţi în urma celor cinci meciuri grele susţinute, au cedat fizic, nu însă înainte de a oferi

gemenilor Van den Kerkhof câteva mostre de fotbal cu adevărat modern şi frumos.

Duminică seara vom şti dacă verva ofensivă a argentinienilor în meciul cu Peru are acoperire în aur sau dacă a fost o simplă furtună de *papelitos*, adică hârtioarele pe care le aruncă zecile de mii de *portenos* din înaltul tribunelor. În sfârşit, duminică seară vom şti dacă entuziasmul delirant al presei şi al oraşului merită efortul sau dacă moderatul (întotdeauna) Coutinho are un pic de dreptate când declară textual: „În faţa Argentinei, echipa peruană a pierdut mai mult decât un meci de fotbal. Eu nu cred că această echipă ar mai putea să apară pe un teren de joc pentru a asculta imnul său naţional“. (Referire evidentă la rezistenţa foarte slabă a echipei lui Chumpitaz, căpitanul care declarase cu o zi înainte, în „La Razon“, că echipa sa va salvgarda decenţa în fotbal.)

Sigur că fotbalul oferă numeroase surprize. În această categorie ar putea figura eventual şi bizarul 0 – 6 al peruanilor în faţa unei echipe care, după ce a înscris 6 goluri în cele cinci meciuri anterioare, găseşte resursele necesare pentru a înscrie tot 6 unei echipe care a reuşit un 0 – 0 cu Olanda. Ca să nu mai amintim şi de faptul că Peru, după ce a primit – coincidenţă! – tot şase goluri în cinci meciuri (inclusiv în dificilele partide cu Olanda, Brazilia şi Scoţia), joacă de parcă ar apăra nu o poartă de 7 metri, ci una de 15, stârnind mânia tuturor cronicarilor peruani, care afirma astăzi că „la derrota (înfrângere) non est normal” şi că se impune „una severa investigacion”.

…Vă propun acum să ieşim puţin în stradă – de la Parana până la Corrientes sunt doar vreo 200 de metri – şi să ascultăm ce scandează miile de suporteri care au început să cânte în plină zi. Vă reproduc folclorul fotbalistic al zilei cu ajutorul unui interpret care reuşeşte să descifreze versurile acestor coruri greu de definit. Primul refren spune: „Brasil, Brasil, escucha una cosa / anda a buscar la copa al Emporio de la Loza“, asta vrând să însemne „Brasil, Brasil, ascultă-ne ce vrem să-ţi spunem / du-te şi cumpără-ţi o cupă la magazinul de porţelanuri“.

(Magazinul e o formă mai modestă pentru Imperiu, într-un oraş în care există şi un „Palacio de las papas fritas“, adică „Palatul cartofilor prăjiţi”.

Dar să lăsăm la o parte rivalitatea sportivă dintre Brazilia şi Argentina, pentru a încerca o scurtă avancronică la cele două meciuri. Brazilia – Italia e mai mult decât un meci de consolare, aşa cum a fost de pildă acel R.F. Germania – Uruguay de la Ciudad de Mexico sau Polonia – Brazilia de la München. E un joc aşteptat, care ar putea limpezi multe din neclarităţile acestui Mundial cu destule decepţii. Va fi probabil o luptă între mobilitatea degajată a mijlocaşilor brazilieni, reprezentaţi cel mai bine prin Dirceu şi Mendonsa, şi disciplina severă a mediocampiştilor italieni, handicapaţi, din păcate, de absenţa lui Benetti şi Tardelli, care au acumulat două cartonaşe galbene. Ar rămâne deci Zaccarelli, Antognoni şi Claudio Sala, plus rezervele. Brazilia e avantajată în această dispută, chiar dacă Coutinho regretă lipsa unor înaintaşi de valoarea lui Rossi.

Finala cea mare e un meci foarte greu de prefigurat. Dacă jocul s-ar fi disputat pe un teren neutru, probabil că Olanda ar fi repetat acel 4 – 0 cu care a învins, acum patru ani, în R.F. Germania, o echipă argentiniană deloc mai slabă faţă de cea de astăzi, Babington şi Ayala fiind atunci egalii lui Luque şi Kempes, fraţii siamezi de astăzi. Aici, însă, la Buenos Aires, unde, vorba unui coleg francez din oraşul lui Platini (Nancy), „zidurile lui River Plate sunt mai puternice decât torentul olandez“, lucrurile se schimbă. Finalmente vom asista, probabil, tot la o bătălie pentru mijlocul terenului, cu singura diferenţă că Olanda nu e Peru şi că cei şase (la nevoie) mijlocaşi olandezi pot ridica obstacole mai grele (decât cele de la Liverpool) unor cai nărăvaşi cum sunt astăzi, la îndemnul infernal al tribunei, Kempes şi Luque.

Aici, la Buenos Aires, marea favorită este Argentina. Fie-ne permis să ne înscriem în cealaltă grupă, mai mică, nu atât pentru că am privit cu o anume neîncredere evoluţiile echipei gazdă, cât pentru că am înregistrat în

jocul olandezilor salturi spectaculoase, echipa lui Happel lăsând impresia că este la începutul Mundialului, aşa cum s-a văzut în partea a doua a meciului cu Italia. Pronostic, Olanda, cu o condiţie obligatorie „portocala mecanică” să manifeste în şutul la poartă, de la distanţă, şansa pe care au avut-o Rep (în jocul cu Scoţia), Haan (în meciul cu R.F. Germania), Brandts şi din nou Haan (în meciul cu Italia).

În finala mică, la centru – Klein. Duminică – Gonella. Rainea se roagă ca finala să nu se rejoace. Are bilet de întoarcere pentru marţi şi e desemnat la linie, în cazul rejucării. Noi plecăm, oricum. Vorba lui Daniel Vial: „E cam lung acest campionat mondial“. Dar el făcea această reflecţie în timp ce răsfoia cu multă curiozitate frumoasa revistă „Mundial’ 82“, înmânată cronicarilor de către Paolo Porta, preşedintele Comitetului de organizare a C.M. din Spania 1982…

23 iunie. Se apropie ziua plecării. Azi trebuie să strângem. Să triem hârtiile. Să ne facem valizele. Deşi abia aştepţi să pleci, e un pic de tristeţe în toată operaţia asta. Pe parchet zac ziare, reviste color, buletine ale centrului de presă, adunate zi de zi şi păstrate pentru niciodată. Imagini disparate, care îţi amintesc că ai trăit aici, la Buenos Aires, 25 de zile ca într-o oră. Iată-l pe Schön dormind (sau visând) într-un fotoliu. Uite-l pe Neeskens pescuind la Mendoza. Iată-l pe Paolo Rossi manevrând velele unui cuter. Iată-l pe Töröcsik plimbându-se singur pe o alee. Iată-l şi pe scoţianul Johnston ferindu-se de indiscreţia fotoreporterilor.

Va trebui să las aproape totul. Oceanul nu poate fi traversat decât cu 20 de kilograme. Mai e şi paltonul pe care nu l-am purtat niciodată. Nici măcar la Rosario, în noaptea aceea cu japonezii, când ploua torenţial. Ce păcat că trebuie să las atâtea lucruri!

…La *Prensa* se simte, de asemenea, că se apropie ora închiderii. Fetele sunt obosite. Unii cronicari au şi părăsit Argentina, ca să evite îmbulzeala la avioane imediat după finală…

Aflăm ultimele veşti. Compania olandeză K.L.M. organizează o excursie fulger Amsterdam – Buenos Aires, pentru finală. 30 de ore în aer şi 16 pe uscat, în oraşul lui River Plate…

Fotbaliştii olandezi au primit programul pentru zilele următoare. Duminică, după finală, vor părăsi cantonamentul, indiferent de rezultat. Vor dormi la „Sheraton“, pentru a fi mai aproape de aeroport. Luni e zborul spre Olanda.

Marţi vor fi primiţi de regina Iuliana, indiferent de rezultat. În seara aceleiaşi zile, toţi jucătorii vor fi sărbătoriţi de federaţie, la centrul de antrenament Zeis. „Portocala mecanică” are un program foarte exact.

Pelé scrie avancronica finalei în „Clarin” sub titlul: „Una ligera ventaja” (Un uşor avantaj). Pronosticul său este cuprins în final: „Cred că meciul se va încheia cu numai unul sau două goluri diferenţă între cele două finaliste 1978, şi asta în favoarea Olandei, care va fi probabil prima echipă europeană câştigătoare a Copei del Mundo în America Latină… Dar oare poţi să prezici ceva în fotbal? Dacă argentinienii vor demonstra că am greşit, cu atât mai bine pentru ei. Voi fi primul care să-mi scot sombrero-ul, pentru a-i saluta”.

Încă o dată, *El Rey* reuşeşte să împace capra tehnică cu varza obligaţiilor sale protocolare.

Unul din ultimele buletine ale Centrului de Presă. „Seiko” a devenit o firmă mai culantă. Oferă premii şi următorilor cinci jucători în „Criteriul Lacombe“. Iată ordinea 1. Lacombe – 38 secunde; 2. Velasquez – 1 min. 51 (contra Iranului); 3. Abramczik – 2,44 (contra Olandei); 4. Brandts – 6,23 (contra Austriei); 5. Csapo 9,02 (contra Argentinei); 6. Schachner – 9,37 (contra Spaniei).

Un meci de bronz…

24 iunie. Azi e o zi frumoasă. Acest „meci de bronz“, Italia – Brazilia, nu intră in vălmăşagul pasiunilor. Oraşul pare obosit după nopţile sale albe. Un soare crepuscular se

joacă cu obiectele lucioase de la tribuna de vis-à-vis, trimiţându-ne reflexele sale roşietice. La masa presei e parcă mai multă linişte. Pentru prima oară am un loc în partea de sus, în rândul 8. În spate încep pupitrele comentatorilor de radio. Va fi destul de greu, dar n-am ce face…

Mai e aproape o oră. În stânga mea, pe trepte, un brazilian şi-a început transmisia radiofonică. Are un debit copleşitor. Un microfon imens îi absoarbe cuvintele. Vorbeşte fără pauze. Se ajută gesticulând. Nu pare stingherit de faptul că unii lucrează, bătând la maşină. Se roteşte mereu, caută repere. Prinde, din zbor, idei şi asociaţii. Acum îi prezintă pe toţi cei din jurul său. Brazilieni şi străini. Probabil că face şi glume, deoarece râde la răstimpuri.

În mijlocul acestui vacarm, încerc să mă apăr. Să citesc, de pildă, din ziarul cronicarului vecin, astupându-mi urechile. E un ziar spaniol, „El Pais“. Titlu mare, pe patru coloane. O declaraţie a marelui internaţional uruguayan Schiaffino: „Creo en Italia, porque su futbol cambio”[64]. Ceva mai jos scrie că Santamaria va primi depline puteri pentru Mundialul din ‘82. Încă o dovadă că festinul ‘78 o pe sfârşite.

…Şi o transmisie de aur…

Reporterul brazilian continuă să mitralieze spre Rio. Pe neaşteptate, însă, tace. Concomitent începe să vorbească un tip imens, de aproximativ 130 kg, cu „o barbă Ludovic Spiess“. Dar discursul lui durează doar un minut. Celălalt preia imediat transmisia. Masivul reporter se aşază, cu mare greutate, pe scaunul strâmt. Sunt foarte curios. Ne prezentăm. Îl cheamă Ferreiro Netto. Îl întreb: „Lucraţi pentru Brazilia?” Răspunde italieneşte: „Da, pentru Brazilia. Suntem postul de radio «Novo Mundo». Formăm o echipă de şase. Cel care vorbeşte în acest moment are microfonul la dispoziţie o oră, până în clipa în

[64] Cred în Italia, deoarece fotbalul ei se schimbă.

care arbitrul fluieră începutul jocului. Urmează cei trei din spate". Mi-i prezintă, cum îi prezinţi pe membrii orchestrei: „Marco Antonio Matos (ochi albaştri, seamănă cu Gerson)... Oliver Siqueiro (corpolent, aduce cu halterofilul Alekseev)... Orlando Enz Alfredo (fizionomie deloc braziliană, seamănă mai mult cu Rurt Waldheim)". Îl întreb pe Ferreiro de ce sunt şase. Îmi explică: „Waldir, cel care vorbeşte, are exact o oră. După terminarea meciului, Justino, mustăciosul de pe trepte, va avea şi el o oră. *Cei trei* sunt pentru joc". „De ce trei?" „Pentru că trebuie să fie mereu proaspeţi". „Bine, dar cum lucrează?" „Rând pe rând. În bandă. Matos începe în clipa în care arbitrul fluieră începutul şi duce fraza până la prima oprire. Automat intră în emisie Siqueiro şi duce faza până la următorul fluier. Urmează direct Orlando. Şi aşa, mereu, în ştafetă". „Bine, dar care e rolul dumitale?". „Eu conduc transmisia. Pot interveni oricând, dacă am ceva mai deosebit de spus". Şi Ferreiro îmi face o demonstraţie. Apasă pe butonul microfonului său, taie fraza celuilalt şi începe să vorbească. Celălalt tace automat. Nenumărate fire îi leagă pe toţi, unul de altul. „O adevărată echipă" – îi spun, când îşi încheie demonstraţia. Ferreiro îşi pune microfonul pe masă: „Altfel nici nu se poate".

...Au apărut echipele. Waldir continuă neobosit. Arbitrul Abraham Klein fluieră începutul. Matos a şi luat startul. Vorbeşte (parcă) mai repede decât Waldir. Gesticulează, îşi umflă pieptul. Ciudatele sonorităţi portugheze supără urechea: „Brazâl zeru, Italâă zeru!" Klein fluieră un fault. Siqueiro se lansează automat. Îl privesc. Matos respiră greu după efort. Mă priveşte. Îmi zâmbeşte. Se ştie urmărit şi, poate, admirat. Siqueiro accelerează. Transmisia e formidabilă. Numele jucătorilor se succed simultan cu toate atingerile mingii. În aceste momente, Matos, deşi liber, continuă să transmită în gând, gesticulând. Se odihneşte e un fel de a spune...

Italia atacă. Tribuna jubilează. Începe să scandeze: „Ole-ole-ole". Toate pasele în lanţ sunt răsplătite cu scandările coridei, într-o ascensiune care merge spre

fortissimo. Siqueiro îl urmăreşte pe Rossi. Rosteşte apoplectic Rrrrrrossi! Rrrrrrrossi! Intră Orlando. Acelaşi debit torenţial. Italia atacă. „Ole-ole-ole“. Antognoni trage în bară, chiar în clipa în care reintră Matos. Acesta prinde momentul cel mai bun. Se ridică. Vocea lui e un tunet. Răsplăteşte cum se cuvine bara lui Antognoni sau, poate, marea şansă a Braziliei. Matos licitează momentul la culme. Strigă în gura mare. Dar ce-a fost asta? În plină tiradă, îmi face cu ochiul. Iată, deci, secretul transmisiilor de foc ale sud-americanilor. Decepţia durează, însă, doar câtcva secunde. În timp ce Matos continuă să „urce“, fără ca asta să-l împiedice să-şi aranjeze hârtiile răscolite de vânt, mă gândesc că această „distanţare” profesională cam cinică pentru privitori e, poate, principala cauză a succesului…

Se apropie pauza. Rossi trage a doua bară. Siqueiro pedalează cu vocea lui de bas. E amintit şi numele lui Coutinho. Aud frânturi: „Preocupându a defensivu…“. I se reproşează lui Coutinho excesele în apărare. Rossi e peste tot. Demarează pe extrema dreaptă. Orlando, în picioare, exclamă: „Garrincha!” Într-adevăr, Rossi ţâşneşte pe lângă Rodrigues Netto, ajunge în tuşă, lângă steguleţul de corner, şi centrează precis. Causio, apărut din senin în colţul lung, reia cu capul: „Gol!” Orlando lungeşte la infinit vocala golului. (E foarte plăcut să constaţi că un crainic sărbătoreşte cum se cuvine golul echipei adverse, în cinstea jocului.) Matos intervine şi el. Apoi se suprapune Siqueiro. Toţi trei cântă golul. E un amănunt pe care Netto nu mi l-a furnizat. (Toţi trei au dreptul să se înfrupte din „carnea” golului.) Mai mult decât atât, chiar în acest moment Netto îi cheamă la ordine, rupându-le entuziasmul, şi intervine în emisie. Şeful echipei simte plăcerea de a celebra şi el golul Italiei.

Pauză. Ferreiro Netto îi face semn lui Matos să preia transmisia. Matos, care şi-a aprins o ţigară, convins că e rândul şefului, se declanşează subit. Pare un ceas de sonerie acordat pentru orice moment. Între timp, Siqueiro se ridică. Se duce după „Coca-Cola“. Revine cu trei pahare

de plastic. Bea dintr-unul. Matos continuă, imperturbabil. Siqueiro se suprapune. Împinge paharul spre Matos, care îl dă pe gât şi îi fură din nou transmisia lui Siqueiro.

Ferreiro îmi explică: „La noi, radioul e încă rege, pentru că televizorul n-a reuşit să pătrundă la umbra copacului sub care se odihneşte plugarul sau în barca pescarului. Ceea ce ştiu sigur în acest moment e că toată Brazilia ne ascultă… De unde ştiu italiana? Am fost corespondent la Roma, doi ani, în timpul războiului din ‘67, din Orientul Apropiat. E frumoasă Italia, nici vorbă, dar mie îmi place mai mult treaba asta nomadă, în şase, azi la Bello Horizonte, mâine la Curitiba, la Sao Paolo şi în toată Brazilia.“

În repriza a doua, Brazilia a învins Italia cu 2 – 1. S-a repetat jocul destinului din meciul cu Olanda. Cu două minute înainte de golul egalizator, s-au tras trei cornere consecutive la poarta lui Zoff, de pe partea dreaptă. Ferreiro mi-a făcut semn: „Te rog să-l urmăreşti pe Nelinho. Niciun fundaş din lume nu loveşte ca el cu exteriorul. În campionatul brazilian marchează direct din corner. Înainte ca Ferreiro să fi terminat fraza, Nelinho a egalat de la 40 de metri, exact cu exteriorul.

Zoff a privit neputincios zborul proiectilului. Nu mai era nici el tânărul Dino Zoff căruia cronicarii îi adunau cândva minutele invincibile. Apoi, Italia a început să cadă. În fond, Italia fără Tardelli şi Bonetti e un non sens. Ei erau catargele. Şi catargele nu mai erau.

Apoi a intrat Rivelino. Brazilia a iuţit un pic samba, cum se întâmplă când intră bătrânii la dans. Au început să se audă, parcă, şi tobele. Tribuna a încetat să mai scandeze „Ole“. Matadorul nu mai era Rossi. Spada trecuse în mâna lui Dirceu. Peste câteva minute, Dirceu avea să găsească grumazul taurului, marcând golul victoriei. În momentul golului, Siqueiro a început să plângă în hohote, Matos n-a mai putut răbda. A intrat şi el în emisie. Ca şi Orlando. Se consuma de fapt o fantastică invenţie la trei voci, o fugă nebună susţinută de trei oameni care trecuseră, cu arme, cu tot, în tabăra lui

Coutinho, deoarece Coutinho era acum Brazilia. Ferreiro, mult mai calm decât soldaţii săi, îmi spune: „Vezi, acesta e fotbalul. Acum 20 de minute, după golul lui Causio, Coutinho avea o singură soluţie: să-şi petreacă vacanţa undeva departe, poate chiar la Marsilia sau în Honolulu, pentru ca Rio să-l uite. Acum, însă, după aoest al doilea gol al lui Dirceu, sunt sigur că «înotătorul» va rămâne, pentru că locul lui Coutinho (3) e mai bun decât cel al lui Zagalo, prietenul lui Pelé. Nu e mai puţin adevărat că l-a ajutat foarte mult şi Zoff, care, la rândul său, părăseşte în acest moment poarta echipei italiene. Acesta este fotbalul…“

Matas rosteşte ultimele sale cuvinte, bătând cu pumnul în masă. Justino, reporterul de „după război“, îl priveşte cu ochi atenţi, gata să pornească. Matos îi dă plecarea cu un gest degajat al braţului drept, în timp ce cu mâna cealaltă îşi scoate grăbit casca de pe cap. (Graba aceea a fotbalistului care îşi trage în jos jambierele, încă pe drumul spre vestiare.) Justino a luat şi el startul. Ferreiro îl dirijează prin semne. Vrea să-i spună că doza de entuziasm trebuie mărită. Justino face semn că a înţeles: nu-i nicio problemă. Sprinturile lui devin tot mai puternice. Cuvintele se rostogolesc ameţitor, ca maşinile de formula 1 prin faţa tribunei de la Indiananolis.

„Mergem să stoarcem portocala”

25 iunie. River Plate e gata pentru ultima sa bătălie. Doar cinci fotoreporteri aşteaptă ieşirea echipei Olandei. Toţi ceilalţi, adică 95, se îmbulzesc pentru marele prim-plan cu Passarella.

Ies olandezii. River Plate se frământă, dar îşi ţine respiraţia. Olandezii avansează cu pas egal, ca nişte îngrijitori de teren veniţi să vadă dacă totul e în ordine pe gazon pentru finală. Argentinienii întârzie. A trecut mai mult de un minut. Ni se pare o impoliteţe. Dar poate că acest minut şi jumătate e prevăzut în protocolul şocului psihologic. Astăzi dimineaţă, „La Nacion” a apărut cu un titlu pe care l-ar putea invidia orioe reporter din lume:

„Vamos a tomar la naranja!” În acest „mergem să stoarcem portocala” s-a adunat parcă tot delirul celor 25 de milioane de care vorbea cronicarul argentinian,

A ieşit Passarella!!! Stadionul River Plate alunecă între vis şi realitate. Am impresia că totul se clatină, că suntem pe un vapor.

Arbitrul Gonella se uită la ceas. Dar jocul nu începe. Passarella îi spune ceva, gesticulând. Olandezii s-au retras în terenul lor, roată. Ceva nu-i în ordine. Dar nu ştim ce. Minutele trec. Gonella îl cheamă pe Krol. Passarella arată ceva cu degetul spre grupul olandez. Tricourile portocalii părăsesc terenul. Se îndreaptă spre vestiar. Un frison se simte la masa presei. Se întâmplă ceva deosebit, acolo, jos. Echipa Olandei se află lângă banca lui Happel. Argentinienii sunt pe teren. Explicaţia acestei întârzieri vine aproape miraculos, prin intermediul unor unde inexistente: Passarella a refuzat să înceapă jocul atât timp cât Rene Van den Kerkliof va purta un bandaj de ghips la încheietura mâinii. O pretenţie excesivă, desigur, dar care face parte din condiţiile războiului psihologic. Happel are un moment de revoltă, dar până la urmă cedează. Rene Van den Kerkhof reintră în vestiar. Medicul îi taie bandajul. Revine. Meciul poate să înceapă…

Şi jocul începe. Argentinienii se reped spre poarta lui Jongbloed. Kempes îşi face loc cu coatele, ca un hoţ de buzunare prins asupra faptului. E atâta furie în jocul lui Mario Alberto, încât partida ameninţă să degenereze. Olandezii contraatacă. Haan avansează greoi, cu pasul său de soldat obosit. Trimite lung, în *cross*. Rensenbrink se înalţă şi loveşte cu capul. A fost la un pas de gol. Argentinienii reiau atacurile. Şocurile sunt impresionante. Gonella pare depăşit de joc. Fluieră mult. La masa presei, nervozitatea cronicarilor argentinieni poate fi măsurată doar în megawaţi. Cei mai mulţi duc palmele la ochi în momentul în care mingea se apropie de poarta lui Fillol. Curând, însă, vine eliberarea. Kempes, care aleargă pe tot terenul, ajunge în faţa porţii. Ortiz centrează. Kempes prinde mingea, se înşurubează între Brandts şi Krol, care

par surprinşi. Cu preţul unui ultim efort, Kempes, îngenuncheat şi dezechilibrat, reuşeşte să împingă mingea pe sub Jongbloed. Argentina a deschis scorul. La masa presei nu se mai aude nimic. Cronicarii argentinieni se îmbrăţişează, căzind „în doi" peste pupitrele celorlalţi, peste maşinile de scris, peste pahare.

Jocul se reia. Olandezii par calmi. Au suportat de atâtea ori deschiderea scorului. Mă gândesc că această tânără echipă a Olandei are portari bătrâni. Nici Jongbloed, nici Schrijvers nu fac parte din rasa portarilor tip Hellström sau Fillol, care pot apăra cu adevărat o echipă.

Se apropie pauza. Arbitrul Gonella se dovedeşte a fi tot mai mult un „arbitru de casă", ca la Fierbinţi sau ca la Albeşti. Loviturile libere la poarta olandeză abundă. Linia de tragere e calculată în general pentru 22 – 23 de metri.

În sfârşit, câteva momente de linişte. Cronicarii argentinieni sunt din nou îngânduraţi. Ştiu foarte bine că Olanda începe să joace abia după pauză.

Jocul se reia cu şi mai multă furie. Olandezii sunt mereu în pressing. Argentinienii par impresionaţi de această energie nosfârşită. Singurul Kempes se bate cu atleţii portocalii. Jocul trece treptat spre poarta lui Fillol. Dar şutul lui Haan, care a făcut să tremure doi portari ca Maier şi Zoff, nu mai vine. Argentinienii blochează toate intrările, cu preţul unor spagate la limita rupturilor musculare. Alb-albaştrii se retrag tot mai mult. Olandezii combină, se adună la mijloc, se desfăşoară, reintră, aruncă centrări în careul lui Fillol, dar săritorii de altă dată Rensenbrink şi Rep nu-şi mai iau zborul.

Happel e nervos. Se ridică, aşa cum a făcut-o şi în minutul de graţie al meciului cu Schön, când şi-a trimis echipa la atac cu câteva secunde înainte de golul egalizator al lui Rene Van den Kerkhof. Dar golul nu vine. Iese Rep, intră Naninga. Iese fenta, ca să facă loc detentei. Poate că e o soluţie, dar, oricum, e o soluţie de hazard. Olandezii presează, presează mereu, dar golul întârzie, pentru că nimeni nu mai poate şuta în acest final de meci

în care echilibrul s-a rupt, dar Argentina nu poate să piardă. Cu nouă minute înainte de final, Naninga se înalţă şi marchează. Inimile celor 80 000 de pe River Plate s-au oprit, parcă. Argentinienii de la masa presei se prăbuşesc. Apoi, privesc în gol, mult peste coronamentul tixit al stadionului Monumental. Europenii de la masa presei nu-şi pot ascunde o bucurie secretă. Începe un duel necruţător al privirilor. Argentinienii ne privesc feroce. Se vede, însă, că nu mai cred în victorie. Gonella fluieră sfârşitul „celor 90“. Prelungirile se reiau imediat, împotriva uzanţelor, care cer o anumită pauză. Toată lumea se grăbeşte. Nimeni nu protestează. Jocul se reia. Spre surprinderea tuturor, argentinienii sunt cei care pornesc la atac, conduşi de Kempes, care pare în transă. E într-adevăr de neînţeles cum un om obişnuit poate produce atâta energie. Acest Kempes, cu figura lui de sfânt bizantin…

Şi iată deznodământul. Mario Alberto Kempes marchează. Din nou un gol în care ai impresia că hazardul e cel care a decis. Din nou un gol în care mingea s-a zbătut, cuprinsă de îndoială, dar a trebuit să cedeze, pentru că piciorul lui Kempes nu poate ceda chiar dacă în calea lui se adună toate picioarele atletice ale olandezilor. Jocul e terminat. Stadionul River Plate cântă fără întrerupere. Sus la cabinele comentatorilor de radio argentinieni, asist la un spectacol în premieră mondială. Toţi bat cu pumnul în geamul cabinei, toţi îşi smulg părul. La masa presei, cronicarii argentinieni plâng în hohote. E un spectacol inedit. Cei mai mulţi cronicari europeni s-au ridicat de la locurile lor şi îşi fotografiază confraţii argentinieni. Al treilea gol, cel al lui Bertoni, anunţă sfârşitul. Ce importanţă mai are că golul a fost marcat din ofsaid? 2 – 1 sau 3 – 1, nu mai are importanţă. Victoria Argentinei nu mai poate fi pusă la îndoială. Olandezii ar fi putut câştiga – se spune – în minutul 90, când Rensenbrink a tras în bară, dar acum, în delirul tribunei, îţi dai seama că nici atunci n-ar fi fost nimic pierdut, pentru că mai erau câteva secunde, şi aceste secunde s-ar fi dilatat oricum, nu neapărat prin efortul arbitrului, ci pentru că Argentina

dorea atât de mult victoria…

Gonella fluieră sfârşitul, ca o izbăvire. Passarella urcă spre tribuna oficială. Nu vedem mare lucru, pentru că festivitatea e dincolo, şi e atâta lume, încât „eroii" momentului dispar în mulţime. Încercăm să vedem ceva la monitoarele comentatorilor TV, dar nu reuşim. În faţa camerelor de luat vederi, umbre imense împiedică transmiterea imaginii.

…Mundialul '78 a intrat în istorie. În mod ciudat, pe Avenida Corrientes *fiesta* nu e atât de fierbinte ca după partida câştigată în faţa peruanilor şi nici măcar ca aceea din seara înfrângerii în faţa Italiei. Buenos Aires pare obosit. Manifestanţii au feţele livide. Ei scandează, desigur, numele campioanei mondiale, dar se simte pretutindeni că totul e acum în declin. Poate şi gândul că visul s-a sfârşit. Pe neaşteptate, îmi revin în minte cuvintele unui mare poet român: „Orice idee aplicată e un înger căzut". Această noapte stranie, la Buenos Aires, această noapte care ar fi trebuit să fie, la o judecată rapidă, noaptea nopţilor, anunţă mai curând zorile unei dimineţi liniştite, când se va relua viaţa care nu mai depinde doar de Mario Alberto Kempes…

26 iunie. Ne pregătim de plecare. *Prensa* e aproape pustie. Dar buletinele continuă să apară. Fotbaliştii olandezi au şi plecat azi de dimineaţă. N-au fost aseară la banchetul oficial. Argentina şi-a sărbătorit singură victoria. Ca să fiu sincer, aş fi preferat ca Olanda sa fi răspuns invitaţiei. Acest *forfait* mi se pare o formă de trufie europeană… Citind ştirea *forfait*-ului, butrânul de la „Cavaliere" îşi va da seama că are, încă o dată, dreptate… Sunt tare curios să ştiu dacă Happel şi-ar fi adus jucătorii la banchet după victoria pe care Rensenbrink a ratat-o în minutul 90.

Apropo de Rensenbrink… Robby declară în ziarele de astăzi că abia aşteaptă să ajungă acasă, în Olanda. Vrea să uite tot. E nerăbdător să-şi ia familia şi să plece pe malul mării, undeva în sud, neştiut de nimeni, ca să uite frigul şi

sihăstria de la Mendoza… Reporterul îl întreabă dacă el, Rensenbrink, ar fi vrut ca finala să se rejoaee marţi. „O, nu! Pentru nimic în lume! Totul are o limită!”.

La televizor, Omar Sivori nu-şi ascunde bucuria. „Secretul nostru? Am jucat în 12! Acest al doisprezecelea jucător a fost şi cel mai bun. Numele lui? River Plate“. Roberto Milazzo de la „Corriere della Serra” îl ascultă şi spune: „Acum patru luni, Omar declara că fotbalistul argentinian dă randament maxim cel mult o lună pe an. În acest scurt răstimp, el este un fenomen. Două săptămâni mai târziu, devine un jucător ca mulţi alţii. Menotti a ţinut seama de acest adevăr. A programat un cantonament de fier, timp de patru luni, obţinând acordul tuturor cluburilor, şi a făcut din echipa sa un *kamikaze* care a izbutit un *forcing* ofensiv deseori frenetic, aşa cum s-a întâmplat mai ales în prelungirile finalei. Menotti a făcut totul ca să joace numai în jumătatea de teren a adversarului, pentru a-şi ascunde lipsurile din apărare…“. (Îmi dau seama că planurile lui Menotti, destăinuite într-o seară de noiembrie, la Bucureşti, se refereau la Argentina-*kamikaze*… Planuri tactice valabile, bineînţeles, doar pentru River Plate sau Rosario, pentru că acelaşi program, aplicat aiurea, s-ar fi putut solda cu un dezastru.)

Da! Menotti a reuşit să fie ceea ce şi-a propus, adică şeful unei echipe de *kamikaze*, capabilă să scufunde, până la urmă, puternicul tanc olandez. Şi Menotti e acum omul zilei. Foştii internaţionali argentinieni i-au reproşat că a îndepărtat din echipă jucătorii de clasă, care au făcut întotdeauna gloria Argentinei, dar Menotti i-a privit doar cu o mare îngăduinţă, pentru că singura lui alternativă era victoria…

…E momentul să scriu acum ultimele rânduri la Buenos Aires. Am şi găsit titlul…

IX. ULTIMA PICĂTURĂ DE ENERGIE

Mundialul a rămas în urmă. Comentariile – şi ele. A venit poate momentul să privim cele întâmplate în

Argentina prin prisma fotbalului nostru, a potenţialului său actual.

La startul acestui Mundial, într-un clasament al tuturor echipelor carc au participat la un turneu final, „tricolorii” noştri se aflau pe locul 25. După încheierea jocurilor din Argentina, echipa noastră naţională pierde două locuri, situându-se pe 27. Înaintea noastră trec Scoţia şi Peru, care au acumulat câte 3 şi, respectiv, 5 puncte „în bătăliile” Mundialului.

Întrebarea oare revine mereu, dincolo de această retrogradare cu două locuri, este aceea de a şti dacă echipa noastră naţională, după ce a fost la un pas de calificare, ar fi putut conta în Argentina. Dacă ţinem seama de configuraţia grupei a III-a, aceea în care „tricolorii” ar fi putut fi (în locul Spaniei), alături de Brazilia, Austria şi Suedia, ne dăm seama că şansele ar fi fost mici. Austria s-a dovedit o echipă deosebit de puternică (cu 5 jucători rodaţi în campionatele din R.F. Germania, Olanda şi Belgia), Brazilia a avut la dispoziţie „şahul etern“, dovadă şi faptul că n-a pierdut niciun joc, iar Spania a făcut un meci foarte bun cu Suedia, după ce nu a fost prea departe de o victorie în faţa Braziliei, confirmând de altfel o bună valoare de ansamblu, ceea ce nu face decât să amintească tuturor ca în ambele jocuri pentru calificare România – Spania, atât la Bucureşti cât şi la Madrid, echipa lui Kubala s-a dovedit mai completă.

Ce a reprezentat echipa României în ultimii zece ani, pentru că doar în acest ultim deceniu se poate vorbi de o participare mai activă a „tricolorilor” la circuitul internaţional?

Ceea ce s-a numit cândva „echipa de pe Wembley” a fost expresia unei forme de realism. Antrenorul acelei echipe, Angelo Niculescu, a pornit de la ideea că ne aflăm (totuşi) pe locul 25 în clasamentul „mondialelor“. El a ţinut seama de insuficienţele fotbaliştilor noştri ca mijloc de exprimare individuală şi colectivă. A acceptat că fotbaliştii noştri, mai ales cei talentaţi (e de discutat mult şi în legătură eu definiţia noastră privind talentul în fotbal), au

un minus de forţă în şocurile directe. A acceptat că cei „talentaţi" sunt mai puţin tenaci, ei primind cu greu să ducă la îndeplinire obligaţiile fireşti ale sarcinilor duble în cele două momente ale jocului, condiţie *sine qua non* pentru echipe ca Olanda, R.F. Germania, iar acum, după „Mundial", Italia sau Argentina, ca să nu lungim lista.

Pornind de la ideea că fotbalul nostru înregistrează stagnări la toate capitolele, inclusiv cel tehnic, care se manifesta, stârnind chiar aplauze, doar pe spaţiile largi create de campionatul intern, pornind de la ideea că jocul în forţă, mereu mai la modă în Europa, nu place „talentaţilor" şi că labilitatea psihică compromite deseori unele eforturi lăudabile, deşi izolate, antrenorul echipei de pe Wembley a pus accentul pe virtuţile jocului colectiv, care să permită păstrarea mingii, evitarea şocurilor (sau amânarea lor), într-un cuvânt – cultivarea unui fotbal care să încerce să pareze forţa şi cerbicia crescândă a soccerului anglo-saxon cu mijloacele devierii subtile, ale fentei reuşite, ale neutralizării. Cu aceste mijloace, folosite vrând-nevrând, echipa naţională a reuşit o calificare pentru Mexic şi o prezenţă în „sferturile Europei". Bineînţeles că aceste succese relative n-au putut ascunde faptul că fotbalul nostru nu ţine pasul noilor direcţii în fotbalul mondial, direcţii în care tehnica dinamică primea, de la o zi la alta, suportul unei vigori mereu crescânde. Această realitate este conţinută într-un subtext plin de sugestii: de-a lungul a 37 de jocuri, echipa creată în anul 1969 a înscris doar 41 de goluri, autodefinindu-se ca un fel de „casă de ajutor reciproc", în care toate compartimentele s-au strâns laolaltă pentru a menţine un nivel de plutire minim. Aceasta a fost situaţia reală a unei echipe care a reuşit să mascheze lipsurile de fond ale fotbalului nostru.

Noua echipă, cea care a susţinut preliminariile pentru Argentina, a respins – oarecum logic – tactica „plutirii minime", mai ales în perspectiva jocurilor cu Iugoslavia şi Spania, două echipe mai puternice decât Portugalia şi Elveţia 1969. Alternativa (poate singura) a

fost tactica K.O., deci tot o tactică menită să mascheze dificultăţile unui „11” în abordarea unui joc complet. Cu alte cuvinte, dacă echipa din 1969 s-a simţit mai bine în mijlocul terenului, cea din 1977 s-a retras uşor spre treimea proprie, pentru a păstra şansa contnaataculuisurpriză, ceea ce s-a şi întâmplat în meciul de la Zagreb. Urmările le cunoaştem. Tacticile speciale, folosite vrândnevrând şi menite să mascheze, în continuare, dificultăţile de ansamblu, au sfârşit prin a ceda.

Ce învăţăminte pot trage fotbaliştii noştri după consumarea Mondialului? Cel mai important se referă, desigur, la faptul că licitaţia fotbalului continuă sub toate aspectele – tehnic, fizic, tactic – ceea ce face ca bătrânii maeştri de acum 30 – 40 de ani să-şi mărturisească, încă o dată, că fotbalul se depărtează tot mai mult de jocul blând al tinereţii lor. Astăzi, fotbalul a ajuns la nivelul „ultimei picături de energie“, ceea ce face ca o bună parte din cei care se consideră în continuate fotbalişti să se excludă, în fond, de la sine. Această „ultimă picătură de energie” se referă, bineînţeles, nu numai la un plus de alergare, ci la toate elementele jocului. Dacă un fotbalist de clasa lui Neeskens a „arat terenul în lung şi-n lat“, dacă Krankl s-a bătut „corp la corp” cu toate apărările, reuşind să smulgă şi sutimile de secundă necesare unor execuţii tehnice neobişnuite, dacă Tardelli a avut tenacitatea necesară anihilării unui jucător ca Platini şi nu numai a lui, ilustrând cum nu se poate mai bine noţiunea marcajului strict, dacă absolut toţi mijlocaşii Mundialului „s-au năpustit în atac şi au plonjat în apărare“, toate acestea au la bază tot „ultima picătură de energie”.

Una din ideile care se desprind din recent încheiatul Mundial este aceea că responsabilitatea individuală a jucătorului a crescut enorm. La noi se vorbeşte, cu destulă comoditate, despre sprijinirea jucătorului cu mingea. Cu alte cuvinte, „de ce să-l lăsăm pe băiat singur?” La prima vedere, aşa este. Din păcate, însă, la noi, această sprijinire a jucătorului cu mingea nu este decât recunoaşterea faptului că omul cu mingea nu se poate descurca singur

într-o situaţie grea, aşa cum au făcut-o de atâtea ori Causio, Bertoni, fraţii Van den Kerkhof şi mulţi alţii, inclusiv fundaşii laterali, care devin realmente extreme, ca posibilităţi de exprimare tehnică, în momentul în care au ajuns în zona înaintaşului.

Principalul decalaj al fotbalului nostru faţă de cele văzute la „El Mondial" se află tocmai în această lipsă de responsabilitate personală a jucătorului în rezolvarea fazei sale, el obişnuindu-se să fie mereu în aşteptarea ajutorului, care nu este niciodată tactic. Aşa se face că, de-a lungul anilor, echipa noastră şi-a diminuat potenţialul prin „cotizări" care nu se mai potrivesc cu fotbalul modern. Cu ani în urmă, fundaşul Sătmăreanu I, mai puţin sigur în faza de apărare, a trebuit să fie ajutat şi de mijlocaşul său şi de extrema sa. Acesta ar fi un atribut al spiritului colectiv. Dar când acest spirit de întrajutorare consumă din forţele rezervate altor acţiuni, atunci echipa pierde. Cu ani în urmă, în 1970, Dumitru a fost, poate, singurul nostru mijlocaş capabil să joace cu sarcini duble. Din păcate, în aceeaşi perioadă, Nunweiller VI şi Dembrovschi, care au operat, cu multă fineţe, în aceeaşi linie, au pus doar tencuiala între cărămizile pe care era nevoit să le care, singur, Dumitru. Ca să nu mai vorbim de faptul că jocul „la pupitru" al lui Dobrin, sau jocul de câteva minute (oricât de strălucitoare) practicat de Dumitrache a trebuit să fie compensat de efortul suplimentar al unui Lucescu. Şi aşa, dintr-o datorie în alta, dintr-un împrumut în altul, echipa noastră şi-a diminuat potenţialul şi forţa de şoc.

În ceea ce priveşte echipa mai nouă, lucrurile au fost şi mai sugestive pentru lipsa de responsabilitate individuală a fiecărui jucător în parte, pentru norma incompletă a majorităţii. Să nu uităm că niciunul din mijlocaşii ultimei noastre echipe nu pare obsedat de principiul sarcinii duble, aşa cum a fost teribila linie de mijloc Haan – Neeskens – Willy Van den Kerkhof, aşa cum a fost linia italiană Tardelli – Zaccarelli – Benetti (deci în zilele fără Antognoni) sau cum au fost toate celelalte.

Viitorul echipei noastre naţionale depinde de măsura

în care fiecare jucător va reuşi să se convingă că ceva trebuie să se schimbe. Din datorii nu se poate trăi la infinit. Mijlocaşul aşa-zis ofensiv trebuie să se bazeze în primul rând pe propria sa forţă „defensivă" şi abia după aceea pe aportul coechipierilor. Aşa stând lucrurile, Mundialul atrage atenţia asupra unei exigenţe sporite în materie de selecţie morală (în primul rând!), tehnică şi fizică. Mundialul a demonstrat că un jucător dependent prea mult de alţii (cum a fost Antognoni, uneori) reprezintă un mare handicap pentru echipă. Mundialul a demonstrat, că până şi o formaţie care cultivă normele duble pentru toţi cei 10 jucători poate pierde la prima defecţiune. A fost suficient ca Reensenbrink să „şchiopăteze" în finală, pentru ca întreaga echipă a Olandei să fie grevată cu mult mai mult decât cu jumătatea de normă care i-a lipsit valorosului său (altă dată) extrem stânga.

Deseori, echipa noastră naţională a fost constituită pornindu-se de la colectiv la individual: „Lasă, că se încadrează băiatul, îl ajută ceilalţi". Mundialul a demonstrat că forţa colectivă a unei echipe se bazează în primul rând pe contribuţia onestă a fiecărui jucător în parte. Kempes a fost considerat cel mai bun jucător al Mundialului în primul rând pentru că şi-a făcut o autoimpunere de sută la sută. Pentru alţii, jucătorul nr. 1 a fost Neeskens. Sau Krankl. Aceeaşi impunere. Un mecanism care descoperă rolul contribuţiei cinstite la efortul colectiv al echipei. Echipa nu-i mai poate tolera şi ascunde pe cei limfatici. Pe aceştia din urmă îi exclud, pe gazonul de foc al fotbalului, cei puternici. Această orientare în principiul de selecţie este marele adevăr al Mundialului.

Cea mai frumoasă amintire

27 iunie... Plecăm spre aeroport. Mulţi copii pe stradă. Şoferul ne vede nedumeriţi: „Astăzi şcolile nu învaţă. Au dreptul şi copiii la o fiesta a lor...".

La aeroport plouă. Un grup de turişti vest-germani

cântă, agitând sticle de bere. Judecând după instabilitatea melodiei, fiesta lor durează de cel puţin câteva ore… Urcăm într-un „Jumbo” imens. În avion e o senzaţie neplăcută de frig. Echipajul a exagerat cu aerul condiţionat în acest miez de iarnă australă…

Decolare rapidă. Jumbo urcă vertiginos. Fotoliul se înclină până la orizontală. Luminile frumosului Buenos Aires se sting la frontiera Oceanului.

…Obişnuita forfotă de start în avion. Ni se oferă ziare vest-germane. Pe o pagină întreagă, fotografiile color 22 de jucători ai lui Schön. De ce oare? Secretul se dezleagă imediat. Sub fotografii sunt trecute preţurile respectivilor *înainte* de „Mundial” iar ceva mai jos – scăderea bursei *după*. În medie valoarea de schimb a jucătorilor a scăzut cu 200 000 de mărci…

…O ştire într-un colţ de pagină. Trei copii scoţieni, în vârstă de zece ani, Lawrence Keith, Mark Steven şi David Blair, au trimis la FIFA o scrisoare în care roagă forul suprem al fotbalului să-l ierte pe Johnston, cel dopat în meciul cu Peru.

Îmi decupez cu grijă această mică ştire. E cea mai frumoasă amintire de la Mundialul Argentinei…

X. CRONICA MUNDIALULUI ‘78

Grupa I

Italia – Franţa 2 – 1 (1 – 1), Mar del Plata, 2 iunie.

Italia: Zoff – Gentile, Bellugi, Scirea, Cabrini – Benetti, Antognoni (min. 46 Zaccarelli), Tardelli – Causio, Rossi, Bettega.

Franţa: B. Demanes – Janvion, Rio, Tresor, Bossis – Michel, Guillou, Platini – Dalger, Lacombe (min. 73 Berdoll), Six (min. 75 Rouyer).

Au marcat: Lacombe (min. 1), Rossi (29), Zaccarelli (52).

Arbitru: N. Rainea (România).

Spectatori: 42 373.

Argentina – Ungaria 2 – 1 (2 – 1), Buenos Aires, River Plate.

Argentina: Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Gallego, Ardiles, Valencia (min. 72 Alonso) – Houseman (min. 62 Bertoni), Luque, Kempes.

Ungaria: Guidar – Török (min. 46 Martas), Kocsis, Kereki, J. Toth – Nyilasi, Pinter, Zombori – Csapo, Töröcsik, L. Nagy.

Au marcat: Luque (14), Bertoni (82), respectiv Csapo (9).

Arbitru: Garrido (Spania).

Spectatori: 77 000.

Italia – Ungaria 3 – 1 (2 – 0), Mar del Plata

Italia: Zoff – Gentile, Bellugi, Scirea, Cabrini (min. 80 Cuccureddu) – Benetti, Antognoni, Tardelli – Causio, Rossi, Bettega (min. 84 Graziani).

Ungaria: Meszaros – Martos, Kocsis, Kereki, J. Toth – Csapo, Pinter, Zombori – Pusztai, Fazekas (min. 46 A. Toth), L. Nagy (min.46 Halasz).

Au marcat: Rossi (34), Bettega (36), Benetti (60), respectiv A. Toth (81, din 11 m.).

Arbitru: Bareto (Uruguay).

Spectatori: 32 000.

Argentina – Franţa 2 – 1 (1 – 0), Buenos Aires, River Plate

Argentina: Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Ardiles, Gallego, Valencia (min. 64 Alonso, min. 72 Ortiz) – Houseman, Luque, Kempes.

Franţa: B. Demanes (min. 57 Baratelli) – Battiston, Lopez, Tresor, Bossis – Bathenay, Michel, Platini – Rocheteau, Lacombe, Six.

Au marcat: Passarella (45, din 11 m.), Luque (73), respectiv Platini (60).

Arbitru: Dubach (Elveţia).

Spectatori: 77 216.

Franţa – Ungaria 3 – 1 (3 – 1), Mar del Plata.

Franţa: Dropsy – Janvion, Lopez, Tresor, Bracci – Petit, Bathenay, Papi (min. 46 Platini) – Rocheteau (min. 78 Six), Berdoll, Rouyer.

Ungaria: Guidar – Martos, Balint, Kereki, J. Toth – Nyilasi, Pinter, Zombori – Pusztai, Töröcsik, L. Nagy (min. 75 Csapo).

Au marcat: Lopez (22), Berdoll (37), Rocheteau (42), respectiv Zombori (41).

Arbitru: Coelho (Brazilia).

Spectatori: 28 000.

Italia – Argentina 1 – 0 (0 – 0), Buenos Aires, River Plate.

Italia: Zoff – Gentile, Bellugi (min. 8 Cuccureddu), Scirea, Cabrini – Benetti, Antognoni (min. 74 Zaccarelli), Tardelli – Causio, Rossi, Bettega.

Argentina: Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Ardiles, Gallego, Valencia – Bertoni, Kempes, Ortiz (min. 74 Houseman).

A marcat: Bettega (67).

Arbitru: Klein (Israel).

Spectatori: 77 260.

CLASAMENTUL GRUPEI I

1. ITALIA 3 3 0 0 6 – 2 6
2. ARGENTINA 3 2 0 1 4 – 3 4
3. Franţa 3 1 0 2 5 – 5 2
4. Ungaria 3 0 0 3 3 – 8 0

Grupa a II-a

R.F. Germania – Polonia 0 – 0, Buenos Aires, River Plate.

R.F. Germania: Maier – Vogts, Rüssman, Kaltz, Zimmerman – Bonhof, Flohe, Beer – Abramczik, Fischer, H.

Müller.

Polonia: Tomaszewski – Szymanowski, Gorgon, Zmuda, Makulewicz – Nawalka, Deyna, Masztaler (min. 84 Kasperczak) – Lato, Szarmach, Lubanski (min. 78 Boniek).

Arbitru: Coerezza (Argentina).

Spectatori: 76 260.

Tunisia – Mexic 3 – 1 (0 – 1), Rosario.

Tunisia: Naili – Dhouib, Kaabi, Jebali, M. Labidi – Gommidh, Lahzami (min. 88 K. Labidi), Rehaifn – Akid, Dhiab, Aziza (min. 81 Karoui).

Mexic: Reyes – Martinez, Ramos, Tena, Vazquez – De la Torre, Cuellar, Mendizabal (min. 67 Lugo) – Isiordia, Rangel, H. Sanchez.

Au marcat: Kaabi (55), Gommidh (79), Dhouib (87), respectiv Vazquez Ayala.

Arbitru: Gordon (Scoţia).

Spectatori: 25 000.

Polonia – Tunisia 1 – 0 (1 – 0), Rosario.

Polonia: Tomaszewski – Szymanowski, Gorgon, Zmuda, Makulewicz – Nawalka, Deyna, Kasperczak – Lato, Szarmach (min. 60 Iwan), Lubanski (min. 75 Boniek).

Tunisia: Naili – Dhouib, Jebali, Labidi, Kaabi – Gasmi, Gommidh, Rehaifn – Akid, Dhiab, Lahzami.

A marcat: Lato (43).

Arbitru: Martinez (Spania).

Spectatori: 15 000.

R.F. Germania – Mexic 6 – 0 (4 – 0), Cordoba.

R.F. Germania: Maier – Vogts, Rüssman, Kaltz, Dietz – Bonhof, Flohe, H. Müller – Rummenigge, Fischer, D. Müller.

Mexic: Reyes (min. 38 Soto) – Martinez, Ramos, Tena, Vazquez – De la Torre, Lopez, Rangel – Mendizabal, Sanchez, Cuellar.

Au marcat: D. Müller (14), H. Müller (20), Rummenigge (37), Flohe (43), Rummenigge (72), Flohe

(90).

Arbitru: Bouzo (Siria).

Spectatori: 46 000.

Polonia – Mexic 3 – 1 (0 – 1), Rosario

Polonia: Tomaszewski – Szymanowski, Gorgon, Zmuda, Rudy (min. 83 Makulewicz), – Kasperczak, Deyna, Masztaler – Lato, Iwan (min. 75 Lubanski), Boniek.

Mexic: Soto – Flores, Gomez, Vasquez, Cisneros – Ortega, De la Torre, Cucilar – Cardenas, Sanchez, Rangel (min. 46 Mendizabal).

Au marcat: Boniek (min. 43), Deyna (min. 56), Boniek (84), respectv Rangel (52).

Arbitru: Amrad (Iran).

Spectatori 25 000.

R.F. Germania – Tunisia 0 – 0, Cordoba.

R.F. Germania: Maier – Vogts, Rüssman, Kaltz, Dietz – Bonhof, Flohe, H. Müller – Rummenigge, Fischer, D. Müller.

Tunisia: Naili – Dhouib, Jebali, M. Labidi, Kaabi – Gasmi, Gommidh, Rehaifn – Lahzami, Dhiab, M. Akid (min. 83 B. Aziza).

Arbitru: Orozeo (Peru).

Spectatori: 35 000.

CLASAMENTUL GRUPEI A II-a

1. POLONIA 3 2 1 0 4 – 1 5
2. R.F. GERMANIA 3 1 2 0 6 – 0 4
3. Tunisia 3 1 1 1 3 – 2 3
4. Mexic 3 0 0 3 2 – 12 0

Grupa a III-a

Austria – Spania 2 – 1 (1 – 1), Buenos Aires, Velez Sarsfield.

Austria: Koncilia – Sara, Pezzey, Obermayer,

Breitenberger – Prohaszka, Hickersberger (min. 67 Weber), Kreuz – Schachner (min. 79 Pirkner), Krankl, Jara.

Spania: M. Angel – Marcelino, Pirri, Migueli, De la Cruz – Cardenosa (min. 44 Leal), Isidoro, Asensi – Dani, R. Cano, Rexach (min. 51 Quini).

Au marcat: Schachner (9), Krankl (76), respectiv Dani (23).

Arbitru: Palotai (Ungaria).

Spectatori: 49 317.

Brazilia – Suedia 1 – 1 (1 – 1), Mar del Plata.

Brazilia: Leao – Toninho (min. 68 Nelinho), Oscar, Amaral, Cerezo (min. 87 Dirceu) – Batista, Rivelino, Edinho – Gil, Reinaldo, Zico.

Suedia: Hellström – Borg, R. Andersson, Nordquist, Erlandsson – Tapper, Linderoth, Bo Larsson – Wendt, L. Larsson (min. 84 Edström), Sjöberg.

Au marcat: Reinaldo (45), respectiv Sjöberg (36).

Arbitru: Thomas (Ţara Galilor).

Spectatori: 38 000.

Austria – Suedia 1 – 0 (1 – 0), Buenos Aires, Velez Sarsfield.

Austria: Koncilia – Sara, Pezzey, Obermayer, Breitenberger – Prohaszka, Hickersberger, Krouz – Krieger (min. 3 Weber), Krankl, Jara

Suedia: Hellström – Borg, B. Andersson, Nordquist, Erlandsson – Tapper (min. 37 Torstensson), Bo Larsson, Linderoth (min. 62 Edström), L. Larsson – Sjöberg, Wendt.

A marcat: Krankl (43, din 11 m).

Arbitru: Corver (Olanda).

Spectatori: 30 000.

Brazilia – Spania 0 – 0, Mar del Plata.

Brazilia: Leao – Nelinho (min. 70 Gil), Oscar, Amaral, Edinho – Batista, Cerezo, Dirceu – Toninho, Reinaldo, Zico (min. 33 Mendonsa).

Spania: M. Angel – San Jose, Olmo, Migueli (min. 50

Biosca), Marcelino – Leal, Uria (min, 79 Guzman), Asensi – Juanito, Santillana, Cardenosa.

Arbitru: Gonella (Italia).

Spectatori: 40 000.

Spania – Suedia 1 – 0 (0 – 0), Buenos Aires, Velez Sarsfield.

Spania: M. Angel – Uria, Biosca (min. 46 Pirri), Olmo, Marcelino – Isidoro, Leal, Asensi – Cardenosa, Santillana, Juanito.

Suedia: Hellström – Borg, Andersson, Nordquist, Erlendsson – Nilsson (min. 68 Linderoth), Nordin, Bo Larsson – L. Larsson, Sjöberg, Edström (min. 50 Wendt).

A marcat: Asensi (min, 76).

Arbitru: Biwersi (R.F. Germania).

Spectatori: 48 000.

Brazilia – Austria 1 – 0 (1 – 0), Mar del Plata.

Brazilia: Leao – Nelinho, Oscar, Amaral, Rodrigues, Neto (min. 83 Zico) – Batista, Dirceu (min. 69 Falcao), Cerezo – Gil, Roberto, Mendonsa

Austria: Koncilia – Sara, Pezzey, Obermayer, Breitenberger – Prohaszka (min. 82 Happich), Hickersberger (min. 61 Weber), Kreuz – Krieger, Krankl, Jara.

A marcat Roberto (min. 42).

Arbitru: Wurtz (Franţa).

Spectatori: 40 000.

CLASAMENTUL GRUPEI a III-a

1. AUSTRIA 3 2 0 1 3 – 2 4
2. BRAZILIA 3 1 2 1 2 – 1 4
3. Spania 3 1 2 1 2 – 2 4
4. Suedia 3 0 1 2 1 – 2 1

Grupa a IV-a

Peru – Scoţia 3 – 1 (1 – 1), Cordoba

Peru: Quiroga – Duarte, Manzo, Chumpitaz, Diaz – Cueto (min. 82 R. Rojjas), Cubillas, Velasquez – Munante, La Rossa (min. 61 Sotil), Oblitas.

Scoţia: Rough – Kennedy, Forsyth, Burns, Buchan – Masson (min. 86 Gemmil), Hartford, Rioch (Maccari) – Dalglish, Jordan, W. Johnston.

Au marcat: Cueto (42), Cubillas (72 şi 80), respectiv Jordan (14).

Arbitru: Eriksson (Suedia).

Spectatori: 45 000.

Olanda – Iran 3 – 0 (1 – 0), Mendoza.

Olanda: Jongbloed – Suurbier, Rijsbergen, Krol, W. Kerkhof – Neeskens, Haan, Jansen – R. Kerkhof, Rep, Rensenbrink.

Iran: Hejeazi – Nazari, Abdollahie, Kezerani, Eskandarian – Parvin, Sadeghi, Ghassimpour – Jahani, Faraki, Naibagha.

A marcat: Rensenbrink (40 din 11 m, 62 şi 79 din 11 m).

Arbitru: Arcundia (Mexic).

Spectatori 42 000.

Scoţia – Iran 1 – 1 (1 – 0), Cordoba.

Scoţia: Rough – Jardine, Donachie, Buchan, Doesburg – Dalglish (min. 74 Harper), Hartford, Maccari – Gemmil, Jordan, Burns.

Iran: Hejazi – Movadat, Abdollahie, Kazarani, Eskandarian – Parvin, Sadeghi, Ghassimpour – Danaifar, Faraki, Naibagha.

Au marcat: Eskandarian (44, autogol), Parvin (60).

Arbitru: N'Dye (Senegal).

Spectatori 8 000.

Olanda – Peru 0 – 0, Mendoza.

Olanda: Jongbloed – Suurbier, Rijsbergen, Krol, Poortvliet – Haan (min. 68 Naninga), Neeskens, Jansen –

W. Kerkhoff, R. Kerkhof, Rensenbrink.

Peru: Quiroga – Duarte, Manzo, Chumpitaz, Diaz – Cueto, Cubillas, Velasquez – Munante (min. 64 Sotil), La Rosa, Oblitas.

Arbitru: Prokop (R.D. Germană).

Spectatori: 28 000.

Peru – Iran 4 – 1 (3 – 1), Cordoba.

Peru: Quiroga – Duarte, Manzo, Chumpitaz (min. 70 Leguia), Diaz – Cueto, Cubillas, Velasquez – Munante, La Rosa (min. 62 Sotil), Oblitas.

Iran: Hejazî – Movadat, Ghesghaian, Bishkar, Noorai – Shojae, Naibagha (min. 63 Fariba), Ghassimpour – Faraki (min. 53 Rowshan), Kazerani, Abdollahie.

Au marcat: Velasquez (2), Cubillas (37 şi 40, ambele din 11 m, şi 78), respectiv Rowshan (41).

Arbitru: Jarguz (Polonia).

Spectatori: 8 000.

Scoţia – Olanda 3 – 2 (1 – 1), Mendoza.

Scoţia: Rough – Kennedy, Forsyth, Buchan, Donachie – Gemmil, Hartford, Rioch – Dalglish, Jordan, Souness.

Olanda: Jongbloed – Suurbier, Rijsbergen (min. 44 Wildschut), Krol, Poortvliet – Jansen, Neeskens (min. 10 Boskamp), W. Kerkhof – R. Kerkhof, Rep, Rensenbrink.

Au marcat: Dalglish (44), Gemmil (47 din 11 m şi 68), respectiv Rensenbrink (35 din 11 m), Rep (71).

Arbitru: Linnemayr (Austria).

Spectatori: 40 000.

CLASAMENTUL GRUPEI a IV-a

1. PERU 3 2 1 0 7 – 2 5
2. OLANDA 3 1 1 1 3 – 3 3
3. Scoţia 3 1 1 1 3 – 3 3
4. Iran 3 0 1 2 1 – 5 1

GRUPA SEMIFINALĂ A

R.F. Germania – Italia 0 – 0, Buenos Aires, River Plate.

R.F. Germania: Maier – Vogts, Rüssman, Kaltz, Dietz – Bonhof, Flohe (min. 70 Beer), Zimmerman (min. 56 Konopka) – Rummenige, Fischer, Hölzenbein.

Italia: Zoff – Gentile, Bellugi, Scirea, Cabrini – Tardelli, Antognoni (min. 46 Zaccarelli), Benetti – Causio, Rossi, Bettega.

Arbitru: Maksimovici (Iugoslavia).

Spectatori: 60 000.

Olanda – Austria 5 – 1 (3 – 0), Cordoba

Olanda: Schrjivers – Wildschut, Brandts, (min. (57 Van Kraaj), Krol, Poortvliet – Haan, Jansen, W. Kerkhof – R. Kerkhof (min. 60 Schoenmaker), Rensenbrink, Rep.

Austria: Koncilia – Sara, Pezzey, Obermayer, Breitenberger – Prohaszka, Hickersberger, Kreuz – Krieger, Krankl, Jara.

Au marcat: Brandts (6), Rensenbrink (35, din 11), Rep (36 şi 54), W. Kerkhof (83), respectiv Obermayer (81).

Arbitru: Gordon (Scoţia).

Spectatori: 20 000.

Italia – Austria 1 – 0 (1 – 0), Buenos Aires, River Plate.

Italia: Zoff – Gentile, Bellugi (min. 46 Cuccureddu), Scirea, Cabrini, Tardeli, Zaccarelli, Benetti – Causio, Rossi, Bettega (min. 72 Graziani).

Austria: Koncilia – Sara, Pezzey, Obermayer, Strasser – Prohaszka, Hickersberger, Krieger – Schachner (min. 65 Pirkner), Krankl, Kreuz.

A marcat: Rossi (14).

Arbitru Riou (Belgia).

Spectatori 68 000.

Olanda – R.F. Germania 2 – 2 (1 – 1), Cordoba

Olanda: Schrjivers – Poortvliet, Brandts, Krol,

Wildschut (min. 79 Naninga) – Haan, Jansen, W. Kerkhof – R. Kerkhof, Rep, Rensenbrink.

R.F. Germania: Maier – Vogts, Rüssman, Kaltz, Dietz – Bonhof, Beer, Hölzenbein – Rummenige, Müller, Abramczik.

Au marcat: Haan (27), R. Kerkhof (84), respectiv Abramczik (3), D. Müller (70).

Arbitru: Baretto Uruguay).

Spectatori: 47 000.

Olanda – Italia 2 – 1 (0 – 1), Buenos Aires, River Plate.

Olanda: Schrijvers (min. 19 Jongbloed) – Brandts, Jansen, Krol, Poortvliet – Haan, Neeskens, W. Kerkhof – R. Kerkhof, Rep (min. 65 Van Kraaj), Rensenbrink.

Italia: Zoff – Cuccureddu, Gentile, Scirea, Cabrini – Tardelli, Benetti (min. 77 Graziani), Zaccarelli – Causio (min. 46 C. Sala), Rossi, Bettega.

Au marcat: Brandts (49), Haan (75), respectiv Brandts (20 autogol).

Arbitru: Martinez (Spania).

Spectatori: 55 000.

Austria – R.F. Germania 3 – 2 (0 – 1), Cordoba

Austria: Koncilia – Sara, Pezzey, Obermayer, Strasser – Prohaszka, Hickersberger, Kreuz – Krieger, Krankl, Sckachner (min. 72 Oberacher).

R.F. Germania: Maier – Vogts, Rüssman, Kaltz, Dietz – Bonhof, Beer (min. 46 H. Müller), Hölzenbein – Abramczik, D. Müller, Rummenige.

Au marcat: Vogts (60, autogol), Krankl (66 şi 88), respectiv Rummenige (19) şi Hölzenbein (72).

Arbitru Klein (Israel).

Spectatori: 20 000.

CLASAMENTUL GRUPEI SEMIFINALE A

1 OLANDA 3 2 1 0 9: 4 5

2. Italia 3 1 1 1 3: 3 3
3. R.F. Germania 3 0 2 1 2: 4 2
4. Austria 3 1 0 2 4: 8 2

Calificată pentru finală: OLANDA.
Pentru locurile 3 – 4: ITALIA

GRUPA SEMIFINALĂ B

Argentina – Polonia 2 – 0 (1 – 0), Rosario.

Argentina: Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Ardiles, Gallego, Valencia – Houseman (min. 84 Ortiz), Kempes, Bertoni.

Polonia: Tomaszewski – Szymanowski, Kasperczak, Zmuda, Makulewicz – Nawalka, Deyna, Masztaler (min. 65 Mazur) – Lato, Szarmach, Boniek.

A marcat: Kempes (16 şi 71).
Arbitru: Eriksson (Suedia).
Spectatori: 40 000.

Brazilia – Peru 3 – 0 (2 – 0), Mendoza.

Brazilia: Leao – Toninho, Oscar, Amaral, Rodriguez, Neto – Cerezo (min. 78 Chicao), Batista, Dirceu – Gil (min. 65 Zico), Roberto, Mendonsa.

Peru: Quiroga – Duarte, Manzo, Chumpitaz, Diaz (min. 6 Navarro) – Cueto, Cubillas, Velasquez – Munante, La Rosa (min. 46 B. Rojas), Oblitas.

Au marcat: Dirceu (15 şi 28), Zico (73, din 11 m).
Arbitru: Rainea (România).
Spectatori 40 000.

Argentina – Brazilia 0 – 0, Rosario.

Argentina: Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Ardiles (min. 46 Villa), Gallego, Kempes – Bertoni, Luque, Ortiz (min. 65 Alonso).

Brazilia: Leao – Toninho, Oscar, Amaral, Rodriguez, Netto (min. 35 Edinho) – Batista, Dirceu, Chicao – Gil, Roberto, Mendonsa (min. 68 Zico).

Arbitru: Palotai (Ungaria).
Spectatori: 40 657.

Polonia – Peru 1 – 0 (0 – 0), Mendoza.
Polonia: Kukla – Szymanowski, Gorgon, Zmuda, Makulewicz – Nawalka, Deyna, Masztaler (min. 46 Kasperczak) – Lato, Boniek (min. 85 Lubanski), Szarmach.
Peru: Quiroga – Duarte, Manzo, Chumpitaz, Navarro – Cueto, Cubillas, Quosada – Munante (min. 46 B. Rojas), La Rosa (min. 75 Sotil), Oblitas.
A marcat: Szarmach (64).
Arbitru: Patridge (Anglia).
Spectatori: 35 000.

Brazilia – Polonia 3 – 1 (1 – 1), Mendoza.
Brazilia: Leao – Nelinho, Oscar, Amaral, Toninho – Batista, Dirceu, Cerezo (min. 78 Rivelino) – Gil, Roberto, Zico (min. 7 Mendonsa).
Polonia: Kukla – Szymanowski, Gorgon, Zmuda, Makulewicz – Kasperczak (min. 65 Lubanski), Deyna, Nawalka – Lato, Boniek, Szarmach.
Au marcat: Nelinho (13), Roberto (58 şi 63).
Arbitru: Silvano (Chile).
Spectatori: 44 000.

Argentina – Peru 6 – 0 (2 – 0), Rosario.
Argentina: Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Larrosa, Gallego (min. 85 Oviedo), Kempes – Bertoni (min. 66 Houseman), Luque, Ortiz.
Peru: Quiroga – Duarte, Manzo, Chumpitaz, B. Rojas – Cueto, Velasquez (min. 52 Gorriti), Quesada – Munante, Cubillas, Oblitas.
Au marcat: Kempes (21), Tarantini (43), Kempes (48), Luque (50), Houseman (67), Luque (72).
Arbitru: Würtz (Franţa).
Spectatori 40 567.

CLASAMENTUL GRUPEI SEMIFINALE B

1. ARGENTINA 3 2 1 0 8: 0 5
2. Brazilia 3 2 1 0 5: 1 5
3. Polonia 3 1 0 2 2: 4 2
4. Peru 3 0 0 3 0: 10 0

Calificată pentru finală: ARGENTINA.
Pentru locurile 3 – 4: BRAZILIA.

MECIUL PENTRU LOCUL 3

Brazilia – Italia 2 – 1 (0 – 1), River Plate.

Brazilia: Leao – Nelinho, Oscar, Amaral, Rodriguez, Neto – Batista, Dirceu, Cerezo (min. 64 Rivelino) – Gil (min. 46 Reinaldo), Roberto, Mendonsa.

Italia: Zoff – Cuccureddu, Gentile, Scirea, Cabrini – P. Sala, Maldora, Antognoni (min. 78 C. Sala) – Causio, Rossi, Bettega.

Au marcat Nelinho (64), Dirceu (71), respectiv Causio (39).

Arbitru: Klein (Israel).

Spectatori 72 000.

FINALA PENTRU TITLUL MONDIAL

Argentina – Olanda 3 – 1 (1 – 0, 1 – 1), River Plate.

Argentina: Fillol – Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini – Ardiles, Kempes, Gallego – Bertoni, Luque, Ortiz.

Olanda: Jongbloed – Brandts, Jansen, Krol, Poortvliet – Haan, Neeskens, W. Kerkhof – R. Kerkhof, Rep (min. 59 Naninga), Rensenbrink.

Au marcat: Kempes (38 şi 103), Bertoni (115), respectiv Naninga (83).

Arbitru: Gonella (Italia).

Spectatori: 78 000.

«Uvertura» Mundialului, pe River Plate, R.F. Germania — Polonia, s-a încheiat, pentru a patra oară consecutiv, cu un rezultat alb (0-0), ceea ce i-a făcut pe cronicarii argentinieni să scrie că a fost un «lamentable triunfo del cerro» (zero). Dar, fotbalul, pus pe șotii, a făcut ca şi mult aşteptatul

derby Argentina — Brazilia să se încheie tot cu un 0—0... În imagine, Beer şi Zmuda (în dreapta).

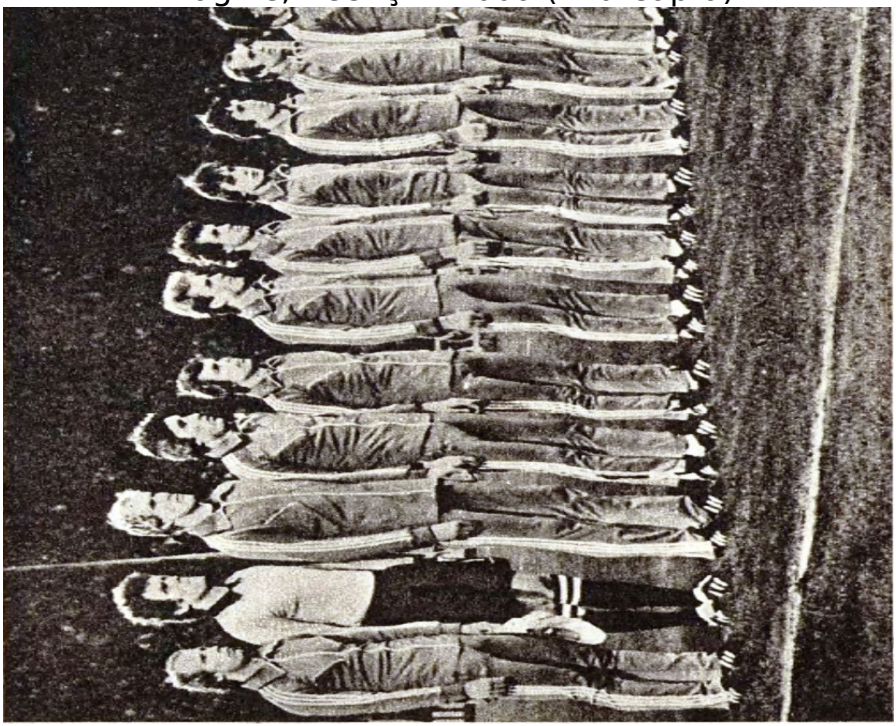

Echipa R.F. Germania, care a venit în Argentina ca să-şi apere titlul de campioană mondială. De la stânga: Vogts, Maier, Rüssman, Kaltz, Dietz, Rummenige, Bonhof, Abramczik, Fischer, Beer, Flohe.

Helmuth Schön a încercat să dea credit tinerilor (H. Müller nu are decât 20 de ani), dar operaţiunea s-a dovedit dificilă, pentru că a fost începută prea târziu. Helmuth Schön, care îşi anunţase de mult retragerea pentru seara de 25 iunie (ziua finalei

de la River Plate), nu s-a putut sustrage psihologiei omului care «pleacă».

Krankl, unul dintre cei mai buni înaintași ai Mundialului, în timpul meciului cu Suedia. «Explozia» valorică a lui Krankl nu a scăpat ochiului experților, astfel încât «tancul» vienez joacă astăzi la... Barcelona.

...Dacă Johann Krankl i-a impresionat în primul rând pe specialişti, echipa Iranului a plăcut tuturor prin ardoarea cu care s-a bătut, aşa cum se poate vedea şi din această imagine aprigă din partida cu Olanda.

Normal ar fi fost ca duelul dintre vest-germanul Flohe (în dreapta) și tunisianul Jebali să fie inegal, fie şi numai prin prisma palmaresului echipelor. În cele din urmă, însă, Jebali

a reuşit să ţină în şah (0—0) consacratul team al lui Schön...

Încă un 0—0! Şi asta, în ciuda faptului că se înfruntă Brazilia (reprezentată în fotografie prin Oscar, în stânga) şi Spania (Juanito). Echilibrul grupei a treia avea să-şi spună până la urmă cuvântul în desenul tactic «strâns» al jocurilor.

Pentru Menotti, jocul cel mai greu în prima fază a Mundialului a fost cel cu Franţa. Imaginea noastră confirmă această părere. După cum se poate vedea,

Olguin încearcă să-l oprească pe Lacombe prin mijloacele rugbyului.

Cesar Luis Menotti, antrenorul «de fier» care şi-a urmărit pas cu pas programul.

Brazilia, «inamicul public nr. 1» al Argentinei, în momentul în care Reinaldo egalează în partida cu Suedia.

Luque, cel mai bun jucător argentinian în meciul cu Franţa (aici, în duel cu Bathenay).

Imaginea stadionului River Plate în momentul în care îşi face apariţia echipa Argentinei.

Întreg stadionul a văzut gol. Sepp Maier, căzut, a văzut la fel. Pe chipul lui Bettega se şi poate citi bucuria golului. Şi totuşi, nu a fost gol. Acest 0—0 în partida Italia — R.F. Germania avea să conteze mult în necalificarea Italiei pentru finală...

Poate că cel mai frumos meci al Mundialului a fost, până la urmă, R.F. Germania — Olanda, în ciuda previziunilor

sceptice ale sud-americanilor. În imagine, duel Vogt (2) — Rensenbrink.

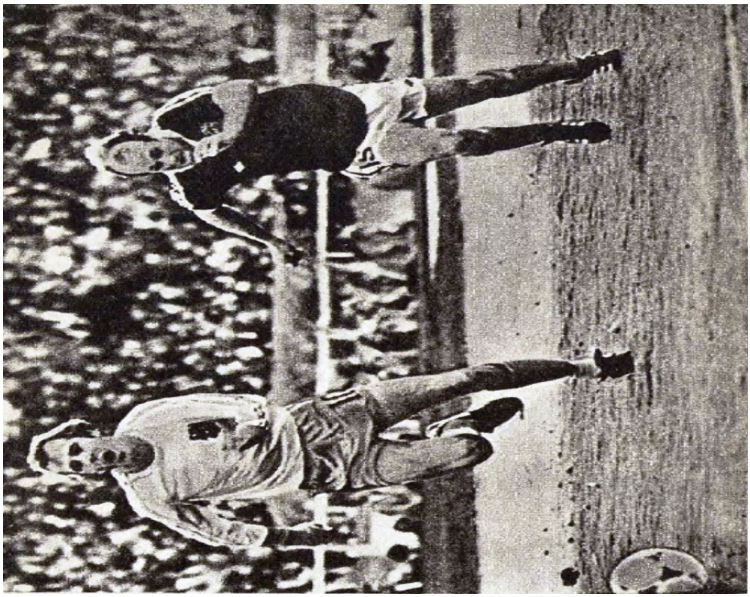

Sprintul olandezului René Van den Kerkhof pare irezistibil, eforturile lui Dalglish par inutile, dar Scoţia va rămâne «copilul teribil» al turneelor finale, învingând Olanda cu 3—2.

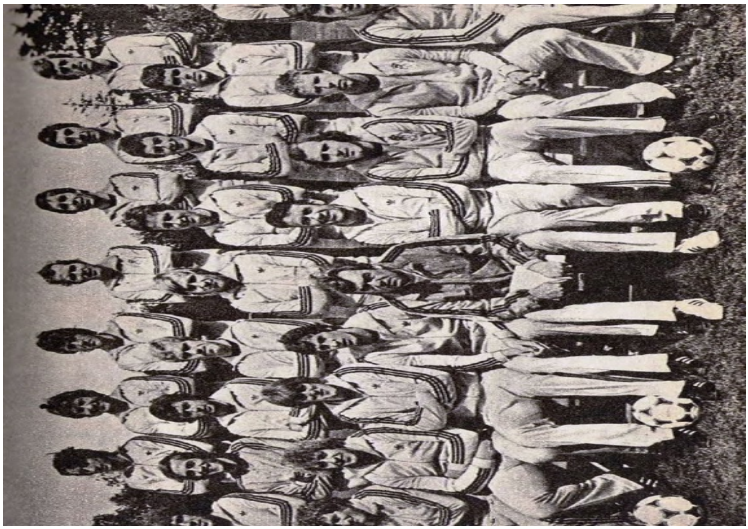

Iată şi «feliile» portocalei mecanice. Trebuie să recunoaştem că echipa Olandei arată foarte bine...

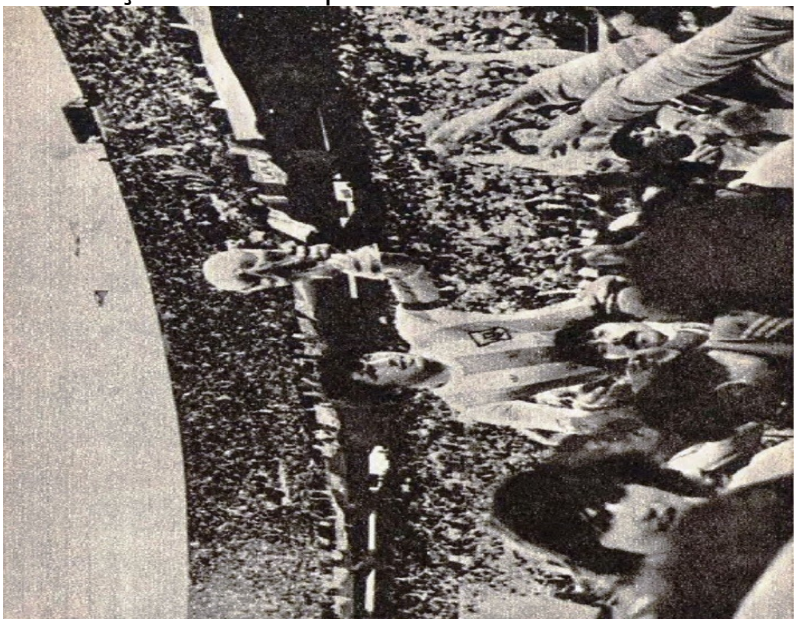

Argentina a învins! Passarella, căpitanul echipei, e purtat în triumf. Cupa lui Beckenbauer e privită în acest moment de peste un miliard de telespectatori.

MUNDIALUL ARGENTINEI! De la stânga: Passarella, Gallego, Houseman, Fillol, Luque, Olguin, Ardiles, Galvan, Valencia, Tarantini, Kempes.

Mario Alberto Kempes şi, cu voia dumneavoastră, autorul acestor însemnări de iarnă australă puse în pagină într-un miez de vară bucureşteană.

Cuprins

I. VISUL UNEI NOPŢI DE IARNĂ.....2
Escală la Casablanca.....3
Poate că Thor Heyerdahl........4
Avarul cattenaccio.....5
Într-o seară de mai, la Zagreb.....8
Salutări lui Hidalgo.....9
Buenos dias, senor.....10
Vacanţă la Saint Tropez.....11
La revedere, Herr Happel.....13
Rio de Janeiro.....14
Kempes, Bertoni, Passarella........15
II. BUENOS AIRES.....19
Cine este Paolo Rossi?.....19
Ce mult costă un impuls!.....21
Între Benetti şi Platini.....22
„Ziua când visul devine realitate”.....23
Pachetul de Kent.....24
Mundialul fără Cruyff şi Beckenbauer.....27
„Gazonul din faţa casei mele”.....29
Pe cărare, sub un brad.....31
Olandezii au probleme.....32
Noaptea de ajun.....34
Plaza de Mayo.....35

Într-o după-amiază, la Snagov.....37
III. VAMOS, ARGENTINA!.....37
Purtătorii de steaguri de la „tertulia”.....39
O problemă de cafea........40
La gimnastica e Comanecci.....41
Sepp Maier în poarta castelului.....42
Şoferul din Buenos Aires.....45
Herrera şi steagurile Italiei.....47
Cei opt de la Juventus.....51
Sud-americanul Dhiab.....52
IV. ASTĂ-SEARĂ SUNTEM 25 DE MILIOANE.....55
Ninge pe River Plate.....55
„Aaaar-heeen-ti-na!”.....58
Intermezzo cu Pelé.....59
Töröcsik, toreadorul.....60
Unde sunt înaintaşii Braziliei?.....63
Goleadorul Europei.....66
Ce s-a întâmplat, de fapt, cu Scoţia?.....71
Reîntâlnire cu Omar Sivori.....73
Această lume teribilă a fotbalului.....75
Endecalogul lui Cesar Luis Menotti.....77
Lumina vine de la Alonso.....81
V. FRANŢA PLEACĂ, ITALIA RĂMÂNE........83
Tutto va bene.....83
Mexicul fără Carbajal.....86
Marseillaise-a.....88
Jean Dubach intră în istorie.....89

„Mai bine ar fi să uităm totul”.....92
Krankl atacă, Hellström apără!.....97
Înmormântarea lui Coutinho.....98
Antrenorul are o singură armă: victoria.....99
Juste Fontaine şi Bob Beamon.....101
Copacabana lui Würtz.....104
Misa criolla.....105
Când cocoşul galic încurcă tricourile........106
Frumos ca Vezuviul.....110
Mingea lui Di Stefano.....112
Italia ocupă Buenos Aires-ul.....114
Legenda tribunei River Plate.....115
Nopţile de sabat ale Spaniei.....117
„Noi suntem Argentina!”.....119
Este Borg un extraterestru?.....122
Complexul istoric Cardenosa.....123
Un dolar pentru golul 1 000........125
Johnny Rep salvează Olanda.....126
VI. CE ESTE UN CAMPIONAT MONDIAL?.....128
1. Tunisia, între Mekloufi şi Chefali.....129
2. Spania şi „vremea cavalerilor”.....130
3. Scoţia la curtea regelui Foot-ball.....131
4. Franţa şi frumoasa ei aventură.....131
5. Suedia fără Edström.....132
6. Ungaria, o dată la 12 ani.....132
7. Iranul, această necunoscută.....132
8. Mexicul, învingătorul Surinamului.....133

Maşina infernală a fotbalului.....133
Ce ar fi făcut tricolorii în locul Spaniei?.....136
„Care soldaţi? Care război?”.....139
VII. A APĂRUT, ÎN SFÂRŞIT, OLANDA!.....142
Ce păcat că Bettega........143
Într-un ritm devastator.....144
Ciudatul record al lui Maier.....146
Aceşti brazilieni, imponderabili........147
A fost destul ca Mario Kempes........148
Delta bătrânului Danubius.....154
„Meciul secolului”.....156
Când Haan dă bice cailor.....158
Ce mult l-am aşteptat pe Năstase........161
Vremea superstarului Garrincha........164
Spionii de la miezul nopţii.....166
Con su futbol total.....168
VIII. DAR ARGENTINA DOREA ATÂT DE MULT VICTORIA! 172
River Plate şi... „portocala mecanică”.....174
Un meci de bronz........177
...Şi o transmisie de aur........178
„Mergem să stoarcem portocala”.....181
IX. ULTIMA PICĂTURĂ DE ENERGIE.....185
Cea mai frumoasă amintire.....190
X. CRONICA MUNDIALULUI ‘78.....190

Redactor: GH. DEREVENCU
Tehnoredactor: I. PETRE

Bun de tipar: 2. X. 1978
Tiraj: 60 000 ex.
Coli de tipar: 14,5 + 18 pag. planșe

Lucrarea executată sub comanda nr. 80 410
La Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii“
Piața Scânteii nr. 1 — Bucureşti

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

ARGENTINA '78

...Mundialul '78 a intrat în istorie
În mod ciudat,
pe Avenida Corrientes
fiesta nu e atît de fierbinte
ca după partida cîștigată
în fața peruanilor și nici măcar
ca aceea din seara înfringerii
în fața Italiei.
Buenos Aires pare obosit.
Manifestanții au fețele livide.
Ei scandează, desigur,
numele campioanei mondiale,
dar se simte pretutindeni
că totul e acum în declin.
Poate și gîndul
că visul s-a sfîrșit.
Pe neașteptate,
îmi revin în minte cuvintele
unui mare poet român :
„Orice idee aplicată
e un înger căzut".
Această noapte stranie,
la Buenos Aires,
această noapte
care ar fi trebuit să fie,
la o judecată rapidă,
noaptea nopților,
anunță mai curînd zorile
unei dimineți liniștite,
cînd se va relua viața
care nu mai depinde doar
de Mario Alberto Kempes...

Le. 3,50